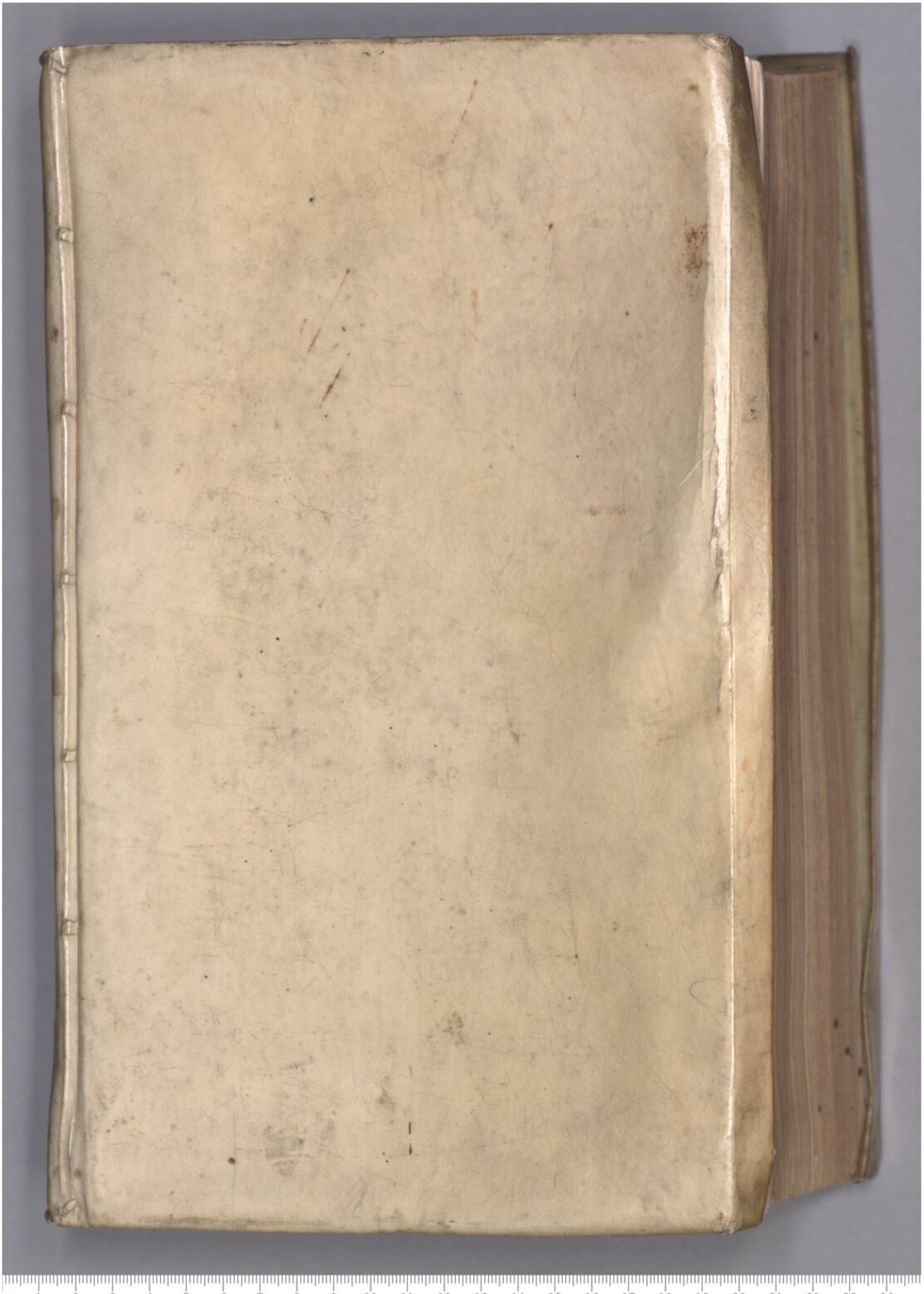

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [1] - -

PUBLIC DOMAIN

Leibn. Marg. 152

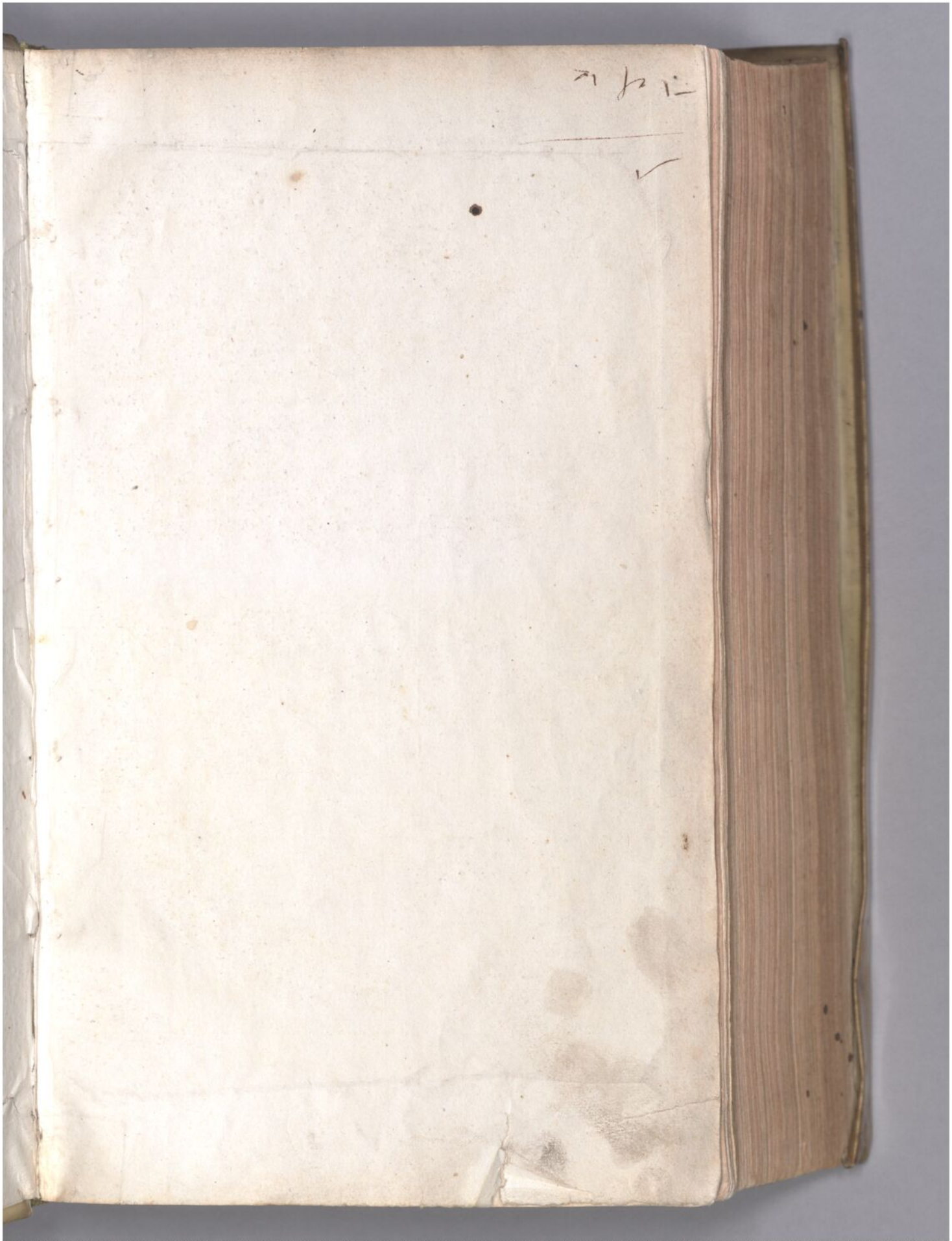
Leibniz S. 61

Niedersächsische Landesbibliothek Hannover

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [2] - -

PUBLIC DOMAIN

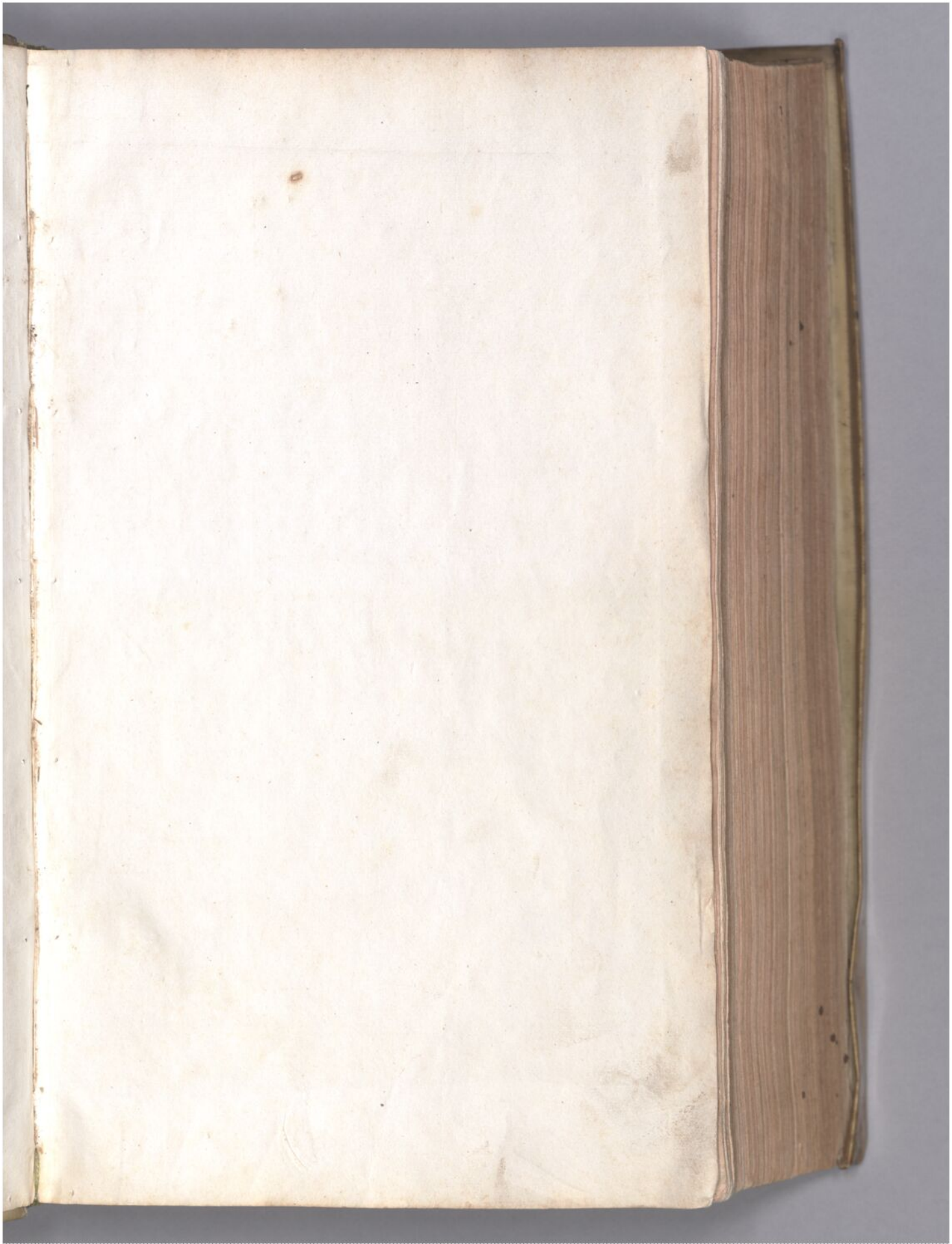
GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [3] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [4] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

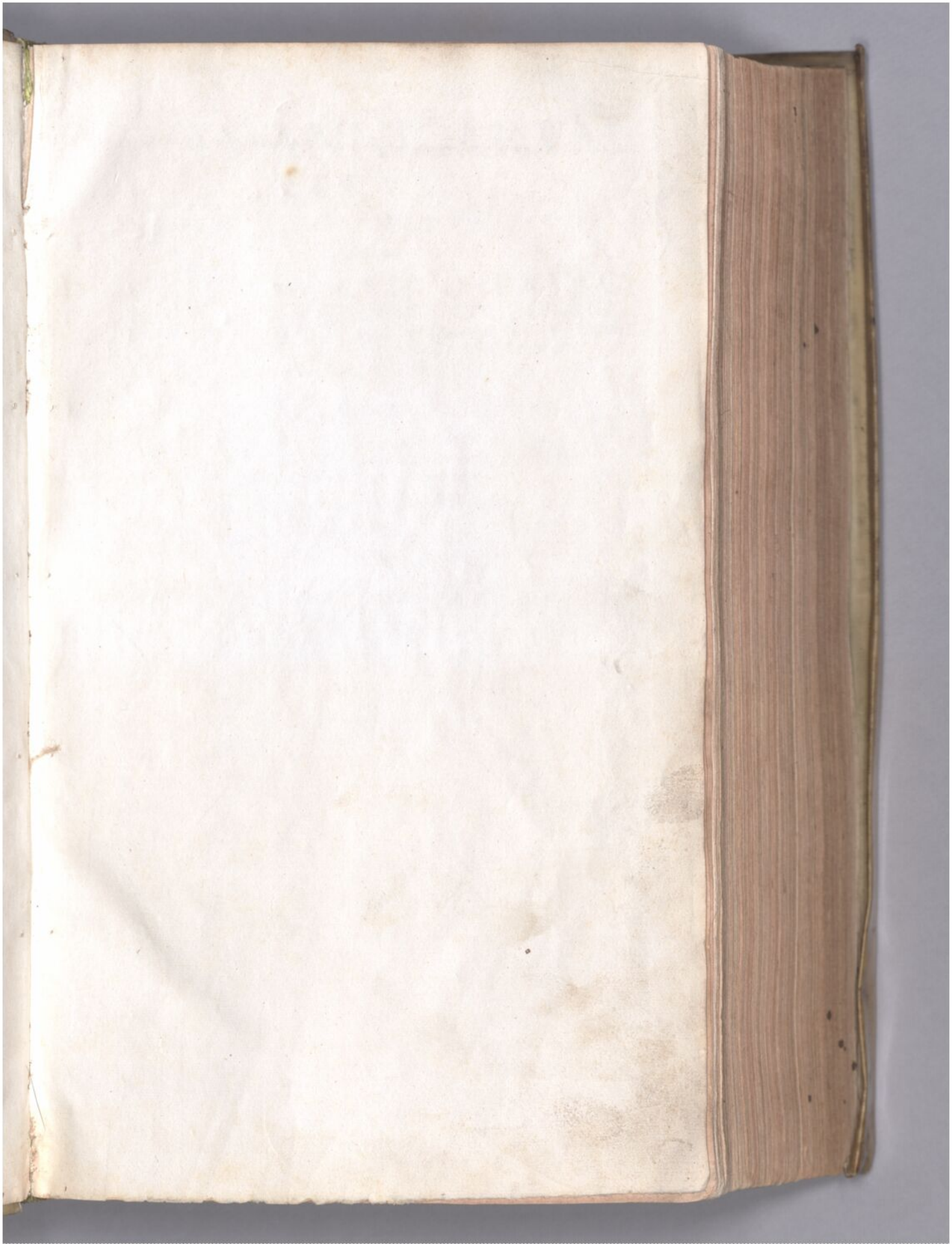
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [5] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [6] - -

PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [7] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [8] - -

PUBLIC DOMAIN

ALAMANNICARVM RERVM SCRIPTORES ALIQVOT VETERES,

à quibus

ALAMANNIÆ, QVÆ NVNC SVPERIOR GERMANIA AB SVEVIS ET HELVETIIS COLITVR, ANTIQVITATES PLERÆQVE OMNES TAM SÆCVLARES quàm Ecclesiasticæ eâ diligentiâ atque fide sunt perscriptæ, vt non solum Studiosis antiquitatum, sed Theologis cum primis, Iurisconsultis & Philologis cognitu vtiles & ferè necessariæ sint.

Tomus alter in duas partes tributus.

CVM ANNOTATIONIBVS ET INDICE.

Omnia nunc primùm edita ex Bibliothecâ

MELCHIORIS HAIMINSFELDII GOLDASTI.

PRODEVNT FRANCOFVRTI,
Ex Officina Wolffgangi Richteri, curante Iohanne Theobaldo Schönvvettero & Conrado Meulio ciuibus.

M. DC. VI.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [10] - -

REVERENDISSIMO ET ILLV-
STRISSIMO PRINCIPI AC DOMINO,

DN. IACOBO, EPI-
SCOPO CONSTANTIENSI,

ABBATI AVGIÆ DIVITIS, PRÆ-
posito Oeningano, &c.

SACRI ROMANI IMPERII PRIN-
CIPI, &c. STRENVISSIMI ORDINIS
Sueuici vexillifero Georgiano,

Domino ac Principi suo clementissimo.

POstquam reddita mihi sunt litteræ Præfecti tui, Io. Georgii Bidermanni, Reuerendissime & Illustrissime Princeps, scriptæ valde amanter & honorifice, respondissem illico, nisi, cum meipsum magis quàm meas exspectaret, ad Aulam tuam Martisburgiam dum proficiscì instituo, res improuisa atq; repentina nec opinantem aliorsum vocasset. Declarabant illæ præter significationem summæ tuæ erga me beniuolentiæ, insuper etiam quàm sereno vultu Sueuorum nostrorum res gestas à me compositas Celsitudo T. pellegerit, quamve gratum acceptumq; habuerit non tam munusculum ipsum, quàm ipsum meum studium. Quæ res multum spei mihi dedit porrò progrediendi, & quod semel occœpi munus assignatum à DEO animum perficiendi. Sic enim mecum egomet rationabar, si illi Principi, qui quod Aiaci suo fecisse aiunt D. Augustum, eâdem spongiâ animaduertendi habet potestatem, approbare te tuaq; studia potuisti, fore vt consimiles alii, id est prudentiæ ac sapientiæ studiosi quiq; non magis ingrata habituri sint neque irrita.

Siquidem ſuas in euoluendis rerum geſtarum monumentis cogitationes ita directas habent, vt ad vſum vitæ omnia reuocent: non inſcii eſſe in hoc ſtudiorum genere vtilitatem quandam, non modo voluptatem. Hæc cum inerti vulgo, cui anima, vt Chryſippus dicere ſolebat, pro ſale: illa cum Diis nobis communis eſt, ſapientiæ prudentiæq; Antiſtitibus. His T. C. ab ineunte ætate ſacra feciſſe, ex Domeſticis intelleximus: & ſi taceant ipſi, res palam loquitur. Non repeto ab vltima memoria pueritiam tuam: ea familia natus es, quæ ad Rem Germanam augiſcandam illuſtrandamq; à Deo Opt. Max. data atque conceſſa videtur. Ne longius abeundum ſit, proximum ſæculum videamus. Quis eſt adeò hoſpes in Imperio, qui neſciat, Duces belli manu fortes, Principes domi conſilio promptos ex ſeſe produxiſſe? Nemo non modo in Germania, ſed ne vllo in angulo totius terrarum orbis eſt, quem famæ & gloriæ FVGGERORVM ſplendor non affulſerit. Ex Fabia gente memorant rerum Romanarum Scriptores, vno prælio trecentos delectæ pubis pro Repub. occubuiſſe: at hi nulli ſunt, præquàm illuſtre genus tuum ſeſe hodie oſtendit fœcundum. Ipſe ego, cum Ingolſtadii eſſem diſcendi Iuris Ciuilis cauſa, & in primis Huberti Giphanii audiendi, ex vna familia tua viginti & amplius adoleſcentes præclara indole, admirabili elegantia, & mirifica induſtria vidi, cognoui. Adeo gens tua ad virtutem & bonas artes non ficta ſed nata videtur, earumq; amorem ex ipſa Maiorum natura arripuiſſe, hauſiſſe, expreſsiſſe. Ab eadem natura Celſitudinis T. dotes ſunt profectæ. Quas quidem ego, qui tuo in Principatu natus, doctus, eductusq;, ſpeciatim commemorare poſſem plurimas, niſi odioſa quibuſdam videretur oratio, nec manifeſta eſſet conſtaretq; inter omnes tua in Eccleſiaſticum ordinem liberalitas, benignitas in Reipub. ſeminaria, erga bonos doctosq; cunctos beniuolentia, ſeuerit as in coercendis animaduertendisq; Clericorum moribus, iuſtitia in amminiſtranda Repub. deniq; pacis tranquillitatisq; ſtudium ſummum. Cuius initio ſtatim gubernationis tuæ ſingulare dediſti exemplum. Nam cum bona Principatus tui apud Heluetios pars litibus & religionum odiis acerrimis arderet & inter ſe diſtraheretur, mox Electus operam dediſti, vt ſubditi pacem ſi minus perpetuam, attamen inducias te

viuo

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [12] - -
PUBLIC DOMAIN

viuo securi sint tracturi, in tuoq; velut sinu paterno quieturi. Ipsum Principatum multo & graui ære alieno ab Antecessoribus, non luxu sed rerum gerendarum studiis, oppressum ex amplissimo patrimonio tuo ita leuasti, vt vix sentire amplius molestissimum onus illud æstimetur. Etiamnunc vt omni omninò sine magna tuorum grauatione subiectorum (dignum in Principe & imitandum facinus!) liberes, in id dies noctesq; Te sedulò incumbere, norunt omnes, qui Celsi. T. nouerunt. Et hic laudes tuas, Reuerendissime & Illustrissime Princeps, quæ multæ & magnæ sunt, latiùs diffunderem, si vel Tuearum præcone & buccinatore indigeres, vel ego panegyricum scribere instituissem. Quin etiam studiosè mihi cauendum est, ne dem malè feriato hominum generi tamquam ansam ad reprehendendum. Multos enim ingeniatos istoc more pessimo reperiri apud nos doctus & expertus scio, qui quod à me ingenuè diceretur, tuam ad voluntatem scribi calumniarentur. Viuunt tamen, qui ingentem, qua in se vsus es, liberalitatem ac munificentiam non reticere poterunt: quorum commoda adiuuans numquam perituram tibi laudem ac gloriam, præclaro Principe dignissimas, aucupatus es. Equidem, ad me vt redeam, illum Historiarum & antiquitatis tuum amorem vehementer & amo & adoro. Ex quarum meditatione tibi tuæq; Reip. quod imitere, capias: vnde fœdum inceptu, fœdum exitu, quod vites, ait bonus, si quis alius, & prudens scriptor Liuius. Tua itaque Celsitudo, vt bene posuit initia, sic cætera sequentur. Vtriusq; rei exempla multo plurima reliquerunt nobis illi Scriptores, quos Metropolitano tuo, Reuerendissimo Illustrissimoq; Archiepiscopo & Electori Moguntino, inscripsimus. Quibus consequi sunt, quos hic Celsitudini T. offero, dedico, consecro, eiusque Reuerendissimo & Illustrissmo nomine proscribo. Tui sunt, tuoque in Episcopatu viuentes eius res gestas monumentis harum litterarum satis strenuè & concinnè tradiderunt. In quibus priscam illam Episcopatus tui formam Ecclesiasticam, priscam Politiæ gubernationem tamquam in speculo contemplari queas. Hos vbi Celsi. T. vti spero, eadem frontis serenitate, qua Sueuicos, susceperit, erit cur mihi valde læter, mecumque præclarè actum putem, qui id abs T. Celsi. quod tantopere cupio, sim consecutus, vt me ex tuorum

clientum numero hac animi tui significatione non excluſiſſe videare. Faxit Deus Opt. Max. vt ſis diu, plus plusque ſoſpitet iſtum, quem adeptus es, Principatum. Francofordiæ, a. d. VI. Eid. Septemb. A. N. C. M. DC. VI.

Reuerendiſs. & Illuſtriſs.
Celſitudinis T.

Deuotus cliens

MELCHIOR HAIMINSfeldius Goldaſtus.

IOH.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [14] - -

IOH. FRIDERICI FAVSTI AB ASCHAFFENBVRGO, PATRICII ET SENATORIS FRANCOFORDIANI,

ODE

AD MELCHIOREM HAIMINSFELDIVM GOLDASTVM.

SI non minori laude vehendus est,
Inuenta quisquis sedulus excolit,
Formaque donat, atque lucis
Perspicuæ probitate vestit.
Næ clariori laude vehendus est,
Qui scripta, longi conscia temporis,
At pressa tristibus tenebris,
Eruit atque situ repurgat.
Vt inde seris magna nepotibus
Virtus parentum, factaque fortia,
Cultusque constent literarum,
Obsequiis imitanda pulchris.
Id tu reponis dotibus ingenî
HAIMSFELDIANI gloria sanguinis,
Reddisque luci, quæ tenebris
Obruta delituêre multis.
Sic, macte famâ, vindicias age
Ferè sepultæ laudis, & optumum
Serua decus peritioris
Teutoniæ, calamo perenni.
O si diebus præteritis, patrum
Fuisset hæc industria, curaque,
Non erudita tot virorum
Scripta nigris tegerentur vmbris:
Nec facta fictâ, fortis & inclutæ
Germaniæ, caligine perderet,
Sed campo inglorius Notator
Iulius eiiceretur omni.

SYLLA-

SYLLABVS SCRIPTORVM HOC TOMO CONTENTORVM.

Lex Alamannorum.	pag. 15
Chartarum Centuria.	35
Ioachimi Vadiani Epistola de obscuris verborum significationibus.	82
Ruodeperti Magistri Epistolæ.	87
Rabani Mauri Abbatis Fuldensis libelli.	89. & 91
Walafridi Strabi eius Discipuli collectiones.	89
Keronis Monachi S. Galli Interpretatio verborum Alamannicorum.	64
Anonymi Catalogus Nominum propriorum apud Alamannes.	122
Remedii Curiensis Episcopi Canones.	157
Notingi Constantiensis Episcopi Canones.	172
Anonymi Symbolum Apostolicum.	173
Anonymi Confessio.	174
Anonymi Litania.	175
Anonymi Benedictiones.	177
Anonymi Fraternitates.	179
Anonymi Anniuersarii.	189

ANTI-

ANTIQVITATVM ALAMANNICARVM

PARS I.

Complectens res Sæculares sine Politicas, quas Monachi appellant Exteriores.

DE AVCTORIBVS ET EORVM SCRIPTIS.

LEX ALAMANNORVM.

HANC legem partim ex consuetudinibus, partim scriptis Alamannorum legibus Princeps composuit THEODORICVS eo nomine I. FRANCORVM REX, abrogatis iis capitulis, quæ à gentili superstitione & ritu idololatrico contra Christianam religionem ac fidem stare videbantur. Nec cõtentus hunc agrum occasse, Francorũ etiam quoq; id est Salicam, & Baioiariorum eodem iussit modo runcari. Quæ postibi à patris nomine *Theodoriciana* dictæ, (quo pacto legum Romanarum Collectanea ab auctore suo *Iustinianæ*) vt non minus vere quam eleganter ad Sidonium Apollinarem notauit Ioh. Savaro. Verum quando optimus ille Princeps radices vitiorum gentilium auerruncare non potuit, quin repullulascerent in sentes ac spinas, quæ bonum animum iteratunt pungere, malum etiam lædere: ideo HILDEBERTVS II. vestigia Theodorici insistens & ipse nonnullis gentilium errorum adhuc vebreto vestitis obrogare cœpit, non publicauit tamen, haut scio qua de causa. LOTHARIVS demum II. Chilperici filius, postquam non nequa tollere & abrogare ipse quoq; instituisset, in Comitiis Regni publicis proposuit & vnanimi Procerum consensu promulgauit. Hic est Lotharius, qui nostro MS. *Hlodharius*, in Isidori vetustis codicibus *Chlodharius*. Tandem DAGOBERTVS MAGNVS, Lotharii filius, Iustinianum Imperatorem æmulatus, studio atq; opera Consiliariorum suorum, CLAVDII, CHADOINDI, MAGNI, & AGILOLFI, virorum illustrium ac prudentium, leges illas omnes recognouit, atq; superfluis, desuetis, inutilibus, resectis, demptis, mutatis, paternam editionem quibusdam additis accuratius interpolauit. Quæ mihi videtur illa esse, quam Basilius Iohannes Herold basilica cum laude Basileæ bono publico dedit in officina Henricpetrina. In qua & duo illa capitula visuntur, quæ posterior manus membranæ nostræ assuit. Incertum ex Dagoberti ne Repetita lectione, an Caroli Magni Additionibus. Nobis autem placuit Lotharianam, vt vetustiorem, ita integriorem antiquitatis ac puriorem, in hisce Antiquitatibus iamnunc præferre, contendendi operam in aliud tempus prolatantes, quo commentarios in hanc Legem, Deo fauente, meditati paramus. Interim hæc in præsentiarum ex Isidoro Hispalensi Episcopo

obiter, pro instituto nostro, dicta sunto. Ipsa Isidori verba habes in calce legis, è libris Etymologiarum ab studioso vno ex prudentibus ascripta: quæ post in omnes inde veteres membranas sese detiuauerunt. Nostræ membranæ, qua vsi sumus, lib. 2. meminit Vadianus, præclaro hoc cum elogio: *Exstat Sangalli vetustissimus codex, stylo inculto & barbaro scriptus, qui & Salicam & Ripuariam & Alamannicam continet.* Sed de huius & aliarum legum auctoribus plura in tractatu nostro de Origine Iuris omnium gentium.

CHARTARVM SCRIPTORES.

VT hos Auctores clarius ac manifestius contemplari possis Lector, visum est operæ pretium, allucere faculam, quæ tibi præeat ad ordinem singulorum ac ornatum conspiciundum. Ea est series Regum, qui Alamanniam tenuere, & Imperatorum, sub queis Chartæ sunt perscriptæ, per annos ætatis & regni distincti in contexta. Et ne sis nescius, à cuius filo ducamur, secuti sumus pleraq; ex parte accuratissimum Historicum, Guillermum de Nangis, Monachum S. Dionysi apud Parisios, qui Francorum Regum res gestas ante hos annos CCC. summa fide atque industria Francice & eleganter instituit. Id apud nos MS. exstat, de Francicæ linguæ antiquitate auro contra carius. Interim tamen negare non possumus, nec ab ipso semper rem acu tangi. Ea re nonnumquam abeo discessimus, sed parce. Est quippe perdifficile, certi quid in tanta omniũ Chronographorum, quot vsq; oculis vsurpauimus, constituere. Quam quidem rem aut a nemine, aut Chartarum ope auxilio impetrari posse confido. Nobis accurrare in subitata hac scriptione non licuit, nec, si otium libuit. Contenti nunc hoc marte. Quid futurũ sit, id est, vt Diogenes dicere solebat, ἴσως ὁψόμεθα τὰ θεῖα. Peto in ipsa serie obseruandum est, notas illas CH. & AN. significare chartæ & anni regnorum numeros. Et quia Legem Alamannicam, cuius ipsæ chartæ sunt interpretes, præfigendam censuimus, quid ni pariter præmittamus eius conditores? quorum primus, cuius memoria ad posteros sit delata.

Theodoricus I. Clodionis an potius Clodouæi I. (qui contra Alamannos, invocato salutari IESV CHRISTI nomine, pugnans, primus Regum Francorum in Christianos nomen dedit) filius, Franciæ & Alamanniæ Rex, promulgator Legis Alamannicæ, qui defuncto patre regnum sortitus A. N. C. CCCLXXXVIIII.

Childebertus II. Sigeberti filius, Franciæ & Alamanniæ, quæ tum ad Burgundiam spectabat, Rex, Alamannicæ Legis Repetitor primus, regnum accessit A. N. C.

Chlotharius II. Chilperici I. filius, Franciæ & Alamanniæ Rex; Alamannicæ Legis Repetitor secundus, regnum accepit A. N. C. DLXXXVIII.

Dagobertus Magnus, superioris Chlotharii filius, Franciæ, Alamanniæ, & Sclauoniæ Rex, cognomento IVSTVS, Alamannicæ Legis Repetitor tertius, successit in regno paterno A. N. C. DCXXXII. tenuit annos 14.

CHLodouæus II. Franciæ & Burgundiæ A. N. C. DCXLVI. regnauit annos 17. etiam in Austrasia post obitum fratris Sigeberti, interfecto Grimoaldo vsurpatore regni.

CHLotharius III. A. N. C. DCLXIII. regnauit annos 3.

Theodoricus III, A. N. C. DCLXVI. annum 1. Quo deposito & in monasterium detruso eligitur

CHildericus II. A. N. C. DCLXVIII. annos XII. Quo interfecto ex monasterio repetitur

Theodoricus III. A. N. C. DCLXXX, annos 14.

GHLodouæus III. A. N. C. DCLXXXIIII. annos 4.

CHildebertus III. pater Dagoberti II. A. N. C. DCLXXXXVIII. annos 18.

Dago-

Dagobertus II. siue iunior, qui in carta *Dacopirtus*, Theodorici III. pater Childeberti superioris filius, A. N. C. DCCXVI.

Plerique omnes Chronographi 4. tantum annos eius Regno tribuunt. At qui hæc carta anno Regni eius 30. perscripta est? Quid dicemus? An computabimus annos paternos, quibus ille consors regni fuerit, & continuabimus regnum eius vsq; ad successionem Theodorici filii? Sed neq; ita constabit numerus, etiamsi excludamus Chlotarium & Chilpericum veluti intrusos, quod Monachos illos fecisse putandum foret, si calculus conueniret. Etenim ab anno primo Childeberti vsq; ad annum primum Theodorici non reperiuntur quam 29. anni, non liquet.

CHLotharius IIII. A. N. C. DCCXX. annos 2.

CHilpericus, qui in charta *Elpericus*, A. N. C. DCCXII. annos 5. CH. 41. sine anno.

Theodoricus IIII. Dagoberti iunioris filius, subtutela Caroli Martelli, A. N. C. DCCXXVII. annos 15. CH. 36. AN. 15. quo & obiit.

CHildericus III. qui chartis *Ildiricus* & *Hiltribbus*, cognomento simplex, quum prius Dauid vocaretur, ex monasterio à Carolo Martello Maioredomus ad regnum accersitur A. N. C. DCCXLII. regnauitq; annos 10. vt ex chartis paret, non 9. tantum, vt tradunt vulgus Chronographorum. CH. 58. AN. 5. CH. 40. AN. 10.

Carlomannus, Martelli filius, Maiordomus & Alamanniæ Dux, regnauit sub CHilderico Rege annos 4. qui Monachus factus in Casino Cassino Alamanniæ amministrationem fratri Pipino reignauit. CH. 61. AN. 2. CH. 37. sine anno. CH. 38. sine anno. CH. 39. sine anno. CH. 58. sine anno.

Pipinus Magnus qui & Grossus Martelli filius, Maiordomus & Alamanniæ Dux deturbato & in coenobium truso CHilderico Rege, regnum Francorum vsurpat A. N. C. DCCLI. si Childerico 10. annos inclusiue tribuamus. Rexit annos 18. CH. 42. AN. 3. CH. 59. AN. 8. CH. 69. AN. 10. CH. 43. AN. 10. CH. 77. AN. 15. CH. 44. sine anno CH. 60. sine anno.

Carlomannus, Pipini filius, Alamanniæ Rex A. N. C. DCCLXIX. annos 3. CH. 45. AN. 1. CH. 3. AN. 1. Carolus Magnus, Pipini filius, Rex Francorum A. N. C. DCCLXIX. Alamannorum post obitū Carlomanni fratris, DCCLXXII. Romanorū Imperator Augustus, DCCC. Legis Alamannicæ Repetitor quartus & vltimus, rexit & imperauit annos 46. CH. 62. AN. 2. CH. 46. AN. 4. CH. 29. AN. 4. CH. 87. AN. 4. CH. 12. AN. 12. CH. 69. AN. 12 CH. 48. AN. 26. CH. 49. AN. regni 33. & imperii 2. CH. 68. AN. 34. CH. 47. AN. regni 36. imperii 5. CH. 99. AN. regni 38. & imperii 7. CH. 15. AN. 40. Ex quibus chartis notandus est insignis Chronographorum error, qui Caroli M. inaugurationem Romanam reiiciunt in annum Regni XXXIII. Nati vero Christi DCCCII. quum hæ chartæ, quæ illo ipso tempore scriptę sunt, exertim XXXI. annum exprimant. Quos vbi ad Regni annos contuleris, reperies à Nato Christo, quos apposuimus, ipsissimos annos.

Pipinus Caroli M. filius, Rex Langobardorum, & Rhætiæ Curiensis Dux, A. N. C. DCCCVI. CH. 15. AN. 2.

HLudouicus Pius Caroli M. filius, Imperator Augustus, A. N. C. DCCCXIII. imperauit annos 27. partim cum patre, partim solus, partim cum filiis. CH. 81. AN. 6. CH. 50. AN. 12. CH. 51. AN. 15. CH. 65. AN. 16. CH. 64. AN. 24. CH. 30. sine anno. Sub eodem scriptæ sunt CH. 90. & 95. sine anno & Imperatore.

HLotharius, HLudouici Pii F. Augustus, à patre cōsors Imperii factus A. N. C. DCCCXXII. vt clarissime patet ex CH. 65. Nam si pater ad imperium (vt paulo ante memorauimus chartarum auctoritate ac fide freti) anno DCCCXIII. peruenit: HLotharius autem anno imperii eius 9. ad societatem accitus, belle constabit noster numerus. Imperauit annos 15.

HLudouicus iunior Germaniæ seu Franciæ Orientalis Rex, Pii filius, cum patre communes regni habenas capessit A. N. C. DCCCXXXII. Id vti esse credam, mouet me Theothartus in charta 64. Gubernauit annos 44. CH. 56. AN. 3. CH. 87. AN. 4. CH. 64. AN. 5. CH. 83. AN. 5. CH. 70. AN. 10. CH. 71. AN. 12. CH. 31. AN. 14. CH. 1. AN. 15. CH. 26. AN. 15. CH. 63. AN. 15. CH. 8. AN. 17. CH. 22. AN. 18. CH. 52. AN. 19. CH. 72. AN. 19. CH. 5. AN. 22. CH. 54. AN. 24 CH. 18. AN. 28. CH. 55. AN. 29. CH. 23. AN. 31. CH. 32. AN. 31. CH. 57. AN. 31. CH. 74. AN. 35. CH. 93. AN. 35. CH. 7. sine anno. Sub eodem scriptæ sunt CH. 78. & 91. sine anno & Imperatore. Moritur Anno DCCCLXXVI. verissime computauit Hepidannus in Annalibus, à quo Pius etiam ab Albrico Presbytero chart. 74. similiter vt pater, cognominatur.

Carolus III. cognomento Crassus, HLudouici superioris filius, Pii nepos, Caroli M. pronepos, Imperator Augustus, Germaniæ gubernacula suscepit A. N. C. DCCCLXXVII. tenuit annos 12. Ab Alamannis siue Germanis Secundus recensetur, quia Caluus, etiamsi nomé Imperii affectauit, impetrata iam à Pontifice Romano benedictione, nihil iuris tamen in Alamannia obtinuit, à Catlomanno Crassi fratre victus ac fugatus, quemadmodum præter alios Otto III. Imperator audacter Pontifici Romano obiicit in Diplomate Siluestro II. Papæ Rom. dato, Anno DCCCXCVIII. quo illi Comitatus quosdam Italiæ concedit explosa Constantinianæ Donationis (vt illius verbo vtar) commento, cuius Iohannem Diaconum cognomento Digitorum ostendit esse fictorem. Asseruatur id Lutetiæ Parisiorum in Archiuis Regiis. Hac ergo de caussa Carolus Caluus à Germanis non reponitur in Imperatoribus. Sub eo scriptæ sunt CH. 74. & 93. ante adeptum Imperium. CH. 19. AN. 2. CH. 73. AN. 2. CH. 79. AN. 3. CH. 24. AN. 5. CH. 28. sine anno.

Arnolfus Crassi ex fratre Carlomanno nepos, abrogata Patruo corona, fit Imperator Augustus A. N. C. DCCCLXXXIX. Imperauit annos 11. CH. 85. sine anno.

Hludouicus IIII. Arnolfi filius puerulus etiam regno præficitur & Imperio A. N. C. DCCCC. Id liquet ex Hepidanni Annalibus, quibus cum faciunt CH. 20. AN. 3. CH. 6. AN. 7. CH. 75. AN. 10. CH. 84. AN. 13. CH. 76. est sine anno. Præfuit annos tot, quot pater illius.

Chuonradus I. Imperator Augustus, A. N. C. DCCCCXI. Imperauit annos 7. CH. 21. AN. 3. CH. 2. sine anno.

Heinricus I. Auceps qui MS. nostro *Eiricus*, Imperator Augustus, A. N. C. DCCCCXVIII. Imperauit annos 18. CH. 33. AN. 14. CH. 13. AN. 15.

Otto I. Aucupis filius, Imperator Augustus, A. N. C. DCCCCXXXVI. Regnauit annos 42. CH. 11. AN. 12. Sub eodem scriptæ sunt CH. 27. & CH. 60. & CH. 89. sine anno & Imperatore.

Otto II. superioris filius post obitū patris solus cepit regni habenas, A. N. C. DCCCCLXXVIII. tenuitq; annos 11. chartæ sub eo exaratæ nonnullæ exstant in Bartholomæi Schobingeri p. m. relicta bibliotheca, quarum nullam satis idoneam nanciscí potuimus, quæ hic adiiceretur.

Otto III. superioris filius Imperio præponitur, A. N. C. DCCCLXXXIX. ætatis suæ quarto. Regnat cum matre Theophanu annos 8. solus 11. Huius nullam chartam vidimus.

Heinricus II. Dux Bauariæ, Imperator Augustus, A. N. C. MVIII. annos 22.

Chuonradus II. Imperator Augustus A. N. C. MXXX. annos 15.

Heinricus III. Chuonradi II. filius, Imperator Augustus, A. N. C. MXLV. annos 17.

Heinricus IIII. superioris filius, Imperator Augustus, A. N. C. MLXII. Vt quidem habent Hepidanni (quos in his posterioribus secuti sumus) Annales: sed aut vehementer fallor, aut falsi sunt numeri. Nã Nortpertus Abbas in CH. 86.

Hainrici

Hainrici huius annum IIII. refert ad annum Dominicæ incarnationis MLXI. Regnum igitur acceperit oportet A. N. C. MLVII. Ex quo restitui porro velim veros annorum numeros cum apud Hepidannum, tum cæteros Chronographos plerosq; omnes. Nos digito monstrauimus: & iam ad ipsos Auctores properamus.

MADALFREDVS.

Quin Monachus fuerit S. Galli, quamuis professionis suæ nomen (more alioquin solemni) non apposuerit, nihil addubito. Facit ipsemet, quum se ab Rotoco (*Hrotoch* habet exemplar) Præposito Monasterii rogatum testatur chartam conscripsisse. Composuit CH. 1. An. Dom. 847.

SINTPERTVS MONACHVS S. GALLI.

Scripsit CH. 2. circiter annum Domini 912. sub Cunrado Imperatore.

ALBVINVS CLERICVS.

S. Gallinean alibi, non habeo exploratum. Scripsit CH. 3. An. Dom. 770.

WILLEHELMVS ABBAS S. GALLI.

Non est ipsus CH. 4. scriptor, sed alius sub eius disciplina ac imperio Monachus. Vixit, charta teste, A. D. 1288. Videndus Ioachimus Vadianus in Catalogo Abbatum, & Iohan. Stumpfius Chronic. lib. 5.

NANDCRIM MONACHVS.

Vbi? An S. Galli? Atqui hæc acta sunt trans Rhenum Rotvvilæ in Hegouia. An Cellæ ad lacum inferiorem? Ita videtur. Nam monasterium illud à Ratporo Episcopo exstructum suberat Abbati S. Galli, vt disertis verbis hic scribitur. Nisi illud me mouet, quòd in superscriptione huius chartę Wolaliuba notitiam istam feciſſe dicatur de Nibalgovva. Qui Comitatus est in Rhætia prima inferiore in confinio Veltkirchensis ditionis & Sulcensium Vadutzii Comitum, cui quondam Comites Montfortii, illi qui Lantgrauiatum Rancwilanum nomine Imperatoris an Ducis Sueuiæ gubernabant, præsedere. Scripsit CH. 5. An. Do. 857. RICHPERTVS, cuius vicem gessit, videtur fuisse Præpositus Monasterii.

ERNVSTVS CANCELLARIVS LVDOVICI IIII. Imperatoris.

Annus in CH. exprimitur. THEOTMARVS qui fuerit, Abbas an Episcopus, pariter cum ignarissimis scio. *Archicapellanus* tunc temporis dicebatur, qui nũc *Archicancellarius*. Quod officium Archiepiscopi Moguntini sibi suisq; successoribus proprium impetrauerunt, auctoritate Caroli IV. in Bullâ aurea. Sic Ekkehardus iunior de Casibus Monast. in Salomone: *Grimaldo Abbate nostro Archicappellano eius iuuante Capellanus fit Ludouici Regis*, sc. III. qui fuit auus huius nostri Ludouici. Pro *Archicapellano* Notkerus Balbulus scribens Luitwardo Vercellensi Episcopo maluit alterum illud vsurpare, ad hunc modum; *Necnon & Archicancellario glorioſiſſimi Imperatoris Caroli*, sc. Crassi. Vt ita *Cancellarius* & *Capellanus*, *Archicancellarius* & *Archicapellanus* solo nomine videãtur differre, quemadmodum ad Ekkehardum iuniorem cap. 11. docuimus. *Rotwila* nõ est Erythropolis, vt imperite reddidit Henr. Glareanus, sed vero Buleuopolis, Raathſtatt/ quasi βουλῆς τῆς βασιλείας. *Rota*, Raath/ quæ hodie *Camera: Villa*, Statt. Hinc *decisiones Rotæ*, Italis frequentatæ. Et *Rotuli*, Rodel/ ex quibus sententiæ iudicum recitabantur, Ciceroni in Verrem lib. 3. *tabulæ publicæ, periculaq; magiſtratuum*. Legitur etiam pro libello supplice, qui iudicibus offerretur: & pro omni cuius cuius generis schedula vel codicillo. Quod quia nemo dum, quod sciam, animaduertit iuuit obiter admonere: simul vt obseruetur antiquitatem Cameræ Rotvvilanæ, quæ Spirensem ipsis DCC. annis & amplius superare vel sola hac ex charta deprehenditur.

WATTO DIACONVS S. GALLI.

Sub Grimaldo Abbate & Cunrado Duce Sueuorum scripsit CH. 7. & CH. 70. An. Dom. 842.

THEOTHARDVS PRAEPOSITVS S. GALLI.

Hic per omnes honoris gradus in Monasterio sub Abbate Hartmoto conscendit. Nam adhuc Monachus priuatus Notarii officio functus scripsit CH. 8. An. Dom. 849. vbi nomen *Thiothart* satis arguit doctrinæ etiamnum infantiam: itemq; CH. 64. An. Dom. 856. vice COZZOLTI DIACONI. Triennio post, id est anno Dom. 859. Præpositus factus scripsit CH. 17. vice REMMINGII PRESBYTERI cuius aliquot chartæ apud Schobingeros exstant. Dein Decanus subscripsit chartæ 74. An Dom. 867. & simul Præpositus A. D. 869. subscripsit CH. 18. Et Portarius deniq; An. Dom. 879. CH. 73.

ISO MAGISTER ET MONACHVS S. GALLI.

De hoc vide quæ annotauimus Tomi superioris part. 2. An. Dom. 909. functus est officio Cellerarii in Monasterio, quo tempore simul etiam scholis præerat. Scripsit *Formulas scribendi chartas* pro discipulis suis, quas in primo codice Epigrammatum Walafridi Strabi Abbatis Augiensis ipsius Isonis manu scriptas habemus. Sunt vero CH. 9. CH. 16. CH. 25. CH. 34. CH. 66. Anno Domini 913. scripsit CH. 84.

BERNHARDVS SVBDIACONVS S. GALLI.

Scripsit CH. 11. Anno Dom. 948. vice Waldonis, quo de infra, sub Cralone Abbate.

ALBOINVS

Monachus, vt mihi videtur, S. Galli, sub Iohanne Episcopo Constantiensi & Abbate S. Galli, Carolo M. Imperatore. Scripsit CH. 12. An. Dom. 771.

VMBERTVS CANONICVS.

Vbi? Chartas scriptas esse in Rhætia Curiensi vel ipsa nomina fidem faciunt. An ergo Pugi Collegium Canonicorum? Fere est vt autumem. Nam & in vicis antiquitus Collegia exstitisse, qui postea in oppida & ciuitates excreuerint, notius est quam vt exemplis demonstrari debeat. Scripsit CH. 33. An. Dom. 932. & CH. 13. An. Dom. 933.

MANO DIACONVS.

Quo locorum, non habeo compertum. Videtur in Rhætia prima inferiori, cuius fuit Comes, qui Curiæ domicilium habebat, Richuinus sub Pipino Rege Italiæ. Scripsit CH. 15. An. Dom. 808.

RIFINE SVBDIACONVS S. GALLI.

Scripsit A. D. 869. CH. 18. vice FOLCHARDI PRÆPOSITI, sub Abbate Hartmoto

B. NOTKERVS BALBVLVS MONACHVS S. GALLI.

De hoc vide Ekkehardum iuniorem in Casibus Monasterii cap. 1. 2. 3. & seq. & Ekkehardum Minimum in eius Vita. Composuit libros complures, quos in Tomo Francico commemoramus. Scripsit CH. 52. An. Dom. 851. CH. 72. eodem anno, CH. 57. An. Do. 865. vice WINIDHARDI MONACHI, non illius, cuius ope consilio basilica B. Othmari à Gozperto Abbate instituta, vt refert Hepidannus A. D. LXXVIIII. Etenim tempora discordant. CH. 19. scripsit Anno Dom. 879. obiit A. D. 912. vt Hepidannus in Annalib. & Herimannus Contractus in Chron. scribunt: homo summa senectute, & iam ætate pariter ac multis vigiliis cæcus, vt auctor est Ekkehardus iunior. Scripsit & Notkerus Piperis grannum Physicus aliquantas chartas, quæ apud Schobingeros superant: Balbuli quidem coætaneus, sed discipulus peritia scribendi clarus.

RATPER-

RATPERTVS MONACHVS S. GALLI.

Diximus initio Tomi I. Leuita etiamnum scripsit CH. 24. Anno Domini 882. Magister Scholæ CH. 20. Anno Domini 902. Nec diu post senectute confectus obiit.

SIGIBERTVS PRESBYTER S. GALLI.

Scripsit CH. 21. Anno Domini 914. vice NORDPERTI, qui & ipse S. Galli Monachus non incelebris fuit.

HERIMOTVS MONACHVS S. GALLI.

Scripsit CH. 22. An. Dom. 850. Ex literis apparet, notarium fuisse non è multis, & scribendi peritissimum.

RVADGANGVS.

Fuerit ne Monachus, non liquet ex carta. Attamen quando Laici non admittebantur ad hæc officia, verisimilius est fuisse. Scripsit CH. 23. Anno Domini 863.

WOLFCOZVS.

Et hic professionis nomen nusquam expressit. Quia vero HARTMOTI, qui DECANVS, & tandem Abbas Monasterii, vicem gessit, causa non est cur ambigamus Monachum & ipsum fuisse. Scripsit CH. 83. An. Dom. 837. & CH. 26. An. Dom. 847.

ETCHO ARCHIPRESBYTER ET CANONICVS Constantiensis.

Ex Illustri Turgouiensium quorumdam Comitum familia, auctor atq; suasor pacis inter Sanctgallenses Monachos & Canonicos Constantienses constituendæ. Scripsit CH. 28. An. Dom. 879.

WARINGISVS CANCELLARIVS.

Primus Notarius Monasterii S. Galli scripsit CH. 43. An. Dom. 761. CH. 44. & item 67. eodem anno. Postea *Cancellarius*, id est (vti supra docuimus) princeps Scribarum seu notariorum factus, scripsit CH. 29. An. Do. 773. Et hic omnium primus fuit Monasterii S. Galli Cancellarius, qui quidem eum sibi titulum arrogauerit. Nec post eum quisquam à me lectus, qui idem, siue nolens siue non ausus, vsurpauerit, vsq; tempora Vdalrici Baronis à Saxo, Abbatis magnanimi, qui PRINCIPIS insignia & appellationem primus à Philippo Imperatore Basileæ impetrauit, cunctaq; instituit officia, quæ Principis dignitatem sequuntur ac decent.

ANDREAS PRESBYTER.

Locus non exprimitur. An Vinnonensis, qui vicus est in Rhætia Curiensi, vbi contractus iste confirmatus? Certe videtur. Nam & sermonis horrida Barbaries, quæ Romanismum Rhætiæ primæ ad vnguem refert, & nomina quoq; propria, hominem Rhætum produnt. Sed & Folchuinus emptor Ranguuila ortus in Chartæ dicitur superscriptione. Quæ villa fuit & est in Rhætia prima inferiore, è regione Montis fortis, nõ procul à Rheno in eius dextero latere, sedes quondam Lantgrauii, id est Comitis Prouincialis, cuius Comitatus adhuc reliquiæ superant, Iudicium Prouinciale, quod illic quotannis celebratur, vt in Glos. ad Tom. 1. diximus. Scripsit CH. 30. An. Dom. 813.

LAVESO PRESBYTER.

In vico Quaradiues Rhætiæ Curiensis. Prout hæ Chartæ scriptæ sunt, video Laicos & homines imperitos, inter se contracturos, fere ad Parochos suos instrumenti conficiendi causa conuenisse. Destituebantur enim notariis: cuius artis imperiti tum erant Laici: quippi ex quasoli Sacerdotes & Monachi quæstum aucuparentur. Scripsit CH. 31. An. Dom. 846.

WILIMANNVS CLERICVS.

In vico Vinnona Rhætiæ Curiensis, Andreæ Presbyteri successor. Scripsit CH. 32. An. Dom. 863.

AVDO CLERICVS.

Natione Rhætus, suppresso loci nomine, Scripsit CH. 35. De anno nihil certi liquet, nisi quod circiter Dccxx. vixerit.

SILVESTER DIACONVS S. GALLI.

Scripsit CH. 36. An. Dom. 742. CH. 37. An. Dom. 744. CH. 38. sine anno & Rege.

HIRINGVS MONACHVS ET LECTOR Babinchouensis.

Scripsit CH. 39. An. Dom. 744. & notabilem CH. 58. An. Dom. 745.

LANDARIVS PRESBYTER RAVDINLEI-mensis.

In Rhætia Curiensi inferiore, vt ex principio chartæ colligitur. Scripsit CH. 40. An. Dom. 752.

LIVTFREDVS PRESBYTER.

S. Gallinean in vico aliquo, non exprimitur. Scripsit CH. 42. Anno Domini 754.

MOATHELMVS CLERICVS.

Scripsit CH. 45. Anno Domini 770. Locus Parochialis non exprimitur.

VSALTO DIACONVS S. GALLI.

Natione Thuregiensis, scripsit CH. 46. Anno Dom. 773.

EMICHO.

Quis iste fuerit, aut quinam *pagus* (quæ vox districtum seu territorium notat) *Purihinga*, seu (vt in charta 87. scribitur) *Burichincas*, æque cum ignarissimis scio: nisi si in Rhætia Curiensi aliquis sit, quod animus auguratur. Scripsit CH. 47. An. Dom. 805.

ADALHARDVS LECTOR S. GALLI.

Scripsit CH. 48. An. Dom. 795. *Argunæ* (quæ nostrati vulgo Langenargen) trans lacum Potamicum.

PERNEGARIVS PRESBYTER.

Neq; huius siue monasterium siue Parochia exprimitur. Scripsit CH. 49. An. Dom. 802.

ATTO CLERICVS AVGVSTANENSIS.

Scripsit CH. 50. An. Dom. 825. *Munciacum* an est München/quod imperiti vocant *Monachium?* Diuinet, qui fauente vtitur Apolline, an Monachium in pago Augustouiano situm fuerit.

RATBERTVS CONZL.

Non queo nec possum diuinare, quid sibi velit vocabulũ posterius. Ipse Ratbertus Brisgouiensis fuit. Scripsit CH. 81. An. Dom. 819. & CH. 51. An. Do. 818. in quibus chartis constanter scriptum est *Hratbertus*, sicut in aliis vetustis codicibus *Heabanus*, *Hradulphus*, *Hratherius*, *Hrichardus*, & id genus similia.

BEBO.

Quia testem se vocat in re, quæ Monasterium non obligat, non videtur Monachus fuisse. Exscripsit tantum CH. 52. quam Notkerus Balbulus composuit An. Dom. 851.

DODO MONACHVS S. GALLI.

Scripsit CH. 53. sine anno & Imperatore. Quæ negligentia haut raro peccepit nostros Monachos. Imperitia ne Legis an inscientia annorum, haut facile dixerim. Certe Lex Alamannorum expressis verbis cauet, *vt scriptura non valeat, in qua annus & dies non ostenditur*, cap. 42. Quod imitatione Iuris Ciuilis est introductum.

ALBRICVS PRESBYTER S. GALLI.

Primum Diaconus scripsit CH. 54. Ann. Dom. 864. Deinde Presbyter CH. 74. An. Dom. 867. sub Hartmoto Abbate. Anno Dom. 861. subscripsit CH. 55. officio functus Cellerarii, cum Hartmoto adhuc Decano.

ECCHO MONACHVS S. GALLI.

Scripsit CH. 55. An. Dom. 861. Fuit & alius in Monasterio Eccho, qui Anno Dom. 909. Æditui, teste CH. 75. & Anno Dom. 913. Decani officio functus, teste CH. 21.

WARIMBERTVS LEVITA S. GALLI.

Scripsit CH. 56. Anno Domini 855. cuius etiam aliæ apud nos exstant chartæ.

AVTWINGVS LECTOR S. GALLI.

Scripsit CH. 59. Anno Domini 759. sub Iohanne *Pontifice* (id est Episcopo) Constantiensi & Abbate Monasterii S. Galli.

WALDO DECANVS S. GALLI.

Sub eodem Iohanne Episcopo & Abbate, regnante Pipino Grasso, Martelli filio, Rege Francorum, scripsit CH. 60. Anno Dom. 760. Fuit & alius WALDO, itidem vt ille, DECANVS, sub Ottone I. Imperatore, cuius fit mentio in CH. 11. cuiusque vitam perstringit Ekkehardus Iunior in Casibus Monasterii cap. 15.

ATTO DIACONVS S. GALLI.

Ato & *Atto*, sicut *Wato* & *Watto*, *Hato* & *Hatto*, indiscriminatim reperitur in chartis & vetustis codicibus. Scripsit CH. 61. Anno Dom. 771.

HADVVERTVS CLERICVS ARGVNENSIS.

Scripsit 62. chartam suæ ipsius traditionis, quam de rebus fecit Haddinvillanis & Argunensibus in Algouia ad lacum Brigantinum, vbi videtur Parochum egisse, An. Dom. 771.

MARCELLVS MONACHVS S. GALLI.

Natione Scotus, *Moengal* initio dictus, ab auunculo Marco Episcopo, qui Romam rediens ad S. Galli conterranei sui Monasterium, illustri eius fama perductus, intexuisse voluit, in Monasterio relictus, & ab eius nomine *Marcellus* nuncupatus, vt scribit Ekkehardus Iunior in Casibus cap. 1. & seq. In Schola Claustrali collega fuit Notkeri Balbuli, quũ Ille Magister Canonicæ præesset. Scripsit CH. 63. An. Dom. 847. exstat penes nos eiusdem Homilia scholastica in Lectionem Euangelicam, quam videtur discipulis suis in schola recitasse.

COZPERTVS DIACONVS S. GALLI.

Scripsit CH. 65. (vbi ἀγράφως & ex vulgi Alamannico vsu legitur *Cozpreht*) An. Dom. 819. Fuit & alius COZPERTVS MONACHVS, qui sub Grimaldo Abbate Camerarius subscripsit CH. 78. sine anno, & sub eodem Præpositus Monasterii charta 72. An. Dom. 851. itemq; CH. 73. An. Dom. 879. in qua, similiter in superiori 78. scribitur *Cotabertus*. Deniq; sub Salomone Abbate Portarius subscripsit chartæ 75. An. Dom. 909.

WENILO

WENILO.

Scripsit CH.68. Anno Dom. 803. sub Aeginone Episcopo Constantiensi & Werdone Abbate S. Galli. Professionis suæ nomen non expressit, neque locum contractus. Fuit Bertholdus iste Comes Barensis, qui Comitatus hodie Sulcensium Comitum est possessio.

RVOCO LAICVS LECTOR S. GALLI.

IN Monasterio duûm generum *Presbyteros, Diaconos, Lectores*, &c. fuisse, iam olim obseruauit Vadianus, quem vide lib. 1. Eorum alios vocabant *Laicos*, alios *Professos*. Illi extra Monasterium in domo separata, sed tamen contigua, habitabant, ab Alamannis appellati Leyenpriester: hi Monachi erant. Ex illo genere fuit Ruodo iste, & quem primo Tomo dedimus, Cunradus Presbyter S. Othmari. Scripsit CH. 69. Anno Dom. 784. sub Iohanne Episcopo & Abbate. Qui signauit *AEgino* siue *Agino* (vt in aliis chartis) *Presbyter*, postea euectus est in Pontificatum Constantiensem, simul inuasor atq; incubator Abbatiæ S. Galli eam per vim tenuit, vt scribit Ratpertus de casib. cap. 4.

OTINE.

Non quidem nomen expressit professionis; fuisse tamen Monachum S. Galli nihil magis ambigo, quam Grimaldum, qui signauit, Abbatem. Numquam enim permisissent Monachi, vt alius messem meteret in suo agro. Scripsit CH. 71. Anno Dom. 851.

PVRGOLFVS MONACHVS ET SVBDIACONVS S. Galli.

Scripsit CH. 73. Anno Dom. 979. & CH. 79. An. Dom. 980. Cunzo & Ethricus, qui has chartas conscribi mandauerunt, ex illustri familia Comitum Montisfortis fuere, sub quorum dominio etiamnum Comitatus Terinangensis, in proprietate Iohannis Comitis & S. Cæsareæ Maiest. Consiliarii, hereditas trium eius filiolorum, Hugonis, Hermanni & Iohannis. Vnde stemmatis huius antiquitas debet intelligi, quod ipsos septingentos annos feudatarium fuit Monasterii S. Galli.

RIPERTVS PRESBYTER S. GALLI.

Siue *Richpertus*, scripsit CH. 75. Anno Do. 909. Fuit ante eum & alius Richpertus in Monasterio, qui Præpositus subscripsit CH. 71. An. Dom. 851. & Sacramentarius CH. 18. An. Dom. 869. *Tuotilinus*, qui nostram hanc chartam signauit, Hospitarius, est Tuotilo ille clarissimę famæ Monachus, cuius res gestas describit Ekkehardus Iunior, in de Casibus cap. 3. & Ekkehardus Minimus in vita Notkeri Balbuli.

ABO PRESBYTER ET MONACHVS S. Iohannis.

Apud Sarunetes in Alpium Toggiarum Monasterio, cuius Abbas fuit Emezo istic. Scripsit CH. 76. Anno Dom. 900. *Iohannesvvilare*, vulgo Jonschwil, in Turgouia superioti situm est, cuius incolæ à nobis Abbatiscellani nominantur. Ex hac autem charta discimus, Monasterium S. Ioannis inde ab initio sub potestate Abbatis S. Galli exstitisse, cui hodieq; manet subiectum, & Abbatis vicem Monachus S. Galli gerit, quem Præpositum nonnulli, quidam Vicarium appellant.

HAMEDEVS CLERICVS NIBALgauensis.

Scripsit CH. 77. Anno Dom. 766. *ante Gozpertum Præsidem*, hoc est, Lantgrauium, vti supra commemorauimus, qui Ranckwilæ *mallis*, id est iudiciis, nomine Imperatoris præsidebat.

RIMIDINGVS PRESBYTER S. GALLI.

Scripsit CH. 78. Anno Dom. 850. In charta 17. quæ ipsius vicem scripta est à Theothardo Præposito, An. Dom. 859. corrupte (opinor) scribitur *Remmingus*; melius in charta 28. quam An. Dom. 879. signauit, *Rimedingus*.

NOTPERTVS ABBAS S. GALLI.

Scripsit CH. 86. Anno Dom. 161. super fundatione Ecclesiæ suæ Abbacellanæ. Huius vitam perscripsit Ekkehardus Iunior in Casibus, & Iohannes Stumpfius Chronicor. lib. 5. Videndi Cunradus Fabarienfis & Ioach. Vadianus in Catalogis Abbatum.

HVPERTVS PRESBYTER S. GALLI.

Scripsit CH. 87. Anno Domini 773. sub Carolo Magno Imperatore, cuius tamen nomen ab oscitante librario fuit omissum.

VAVCO RHAETVS, CANCELLARIVS.

Vmfredi Comitis Rhætiarum, scripsit CH. 99. Anno Dom. 807. *in curte ad Campos*, id est, Maienfeldii (quod est oppidium in Rhætia Curiensi) vbi quondam singulis annis in mense Maio sub tiliis in campis apertis missi (placet docendi causa vocem illus ætatis vsurpare) Regum Francorum & Imperatorum Romanorum mallos publicos celebrabant. Vnde & nomen inuenit oppidum illud. Nam Maienfeld/Latinis (quorum lingua populus ille tunc vtebatur) est, si interpreteris. *Maiicampus*. Quo nomine ipse quoque conuentus annuus *Scabinorum*, siue Iudicum, nonnumquam intellegitur, nisi quod eo in significatu, fere *Magicampus* scribatur. Remmingus Præpositus monstrosius adhuc in Excerptis Chronicis pro conuentu Imperiali seu Comitiis vsurpat, tralatione à more illo petita. Qua de re in Francicarum rerum Scriptoribus.

Hucusq; Scriptores Chartarum & Instrumentorum exsecuti sumus: Nunc, qui restant, reliquos Auctores eadem tela pertexamus.

IOACHIMVS VADIANVS, COS. SANCgallensis.

Eius laudes pleno ore decantarunt, Arbogastus Strubius Glaronensis, Conradus Grebelius Tigurinus, Theodorus Beza Vezelius in Epigrammat. Nicol. Reusnerus in Iconibus: Stumpfius, Kesslerus, Bullingerus, in Chronicis: Huldrichus Zuinglius non semel in suis operibus: & passim viri doctissimi quiq;. Vitam ipsius actam libro primo de Viris illustribus Heluetiorum exsecuti sumus, quos propediem, si vita & otium contigerit, affectos iam dabimus effectos. Interim vide quæ supra Tom. 1. & infra Tom. 3. annotauimus.

RABANVS MAVRVS ABBAS FVLDENSIS, ET Archiepiscopus Moguntinus.

Vetus & illustris fama de sanctitate, virtute, ac eruditione huius Episcopi fines Imperii Romani peragrauit, adeo vt vita sanctissime honestissimeque acta eum in Concilio cœlestium collocarit, in astra sublaturi. Res eius diuinis laudibus ornarunt, studium præsertim artium & doctrinam, Auctor Annalium Fuldensium locupletius nuper à Frehero nostro editus, A. D. 844. (quem secuti sunt Sigebertus Gemblacensis, Marianus Scotus, Lambertus Schafnaburgensis in Chronicis & Vincentius Beluacēsis lib. 25. Speculi c. 28.) Odilo Abbas Cluniacēsis ser. de laude S. Crucis, Trithemius Abbas Spanhaimēsis lib. de Illustrib. viris Germaniæ, & lib. de Scriptorib. Ecclesiasticis, Iacob. Wimpfelingius in editione librorū de cruce, Io. Auentinus lib. 4. Conradus Gesnerus in Bibliotheca, Io. Balæus de Scriptorib. Angliæ, Arnoldus Wion lib. 5. Cæsar Baronius Tom. 10 Annaliū. Historiā eius ex Rudolpho Presbytero, vetusto Scriptore, diligenter & accurate conscripsit idem Trithemius lib. 2. (3 habet Serarius) qui MS. alicubi asser-

asseruantur; è variis autem & dispersis auctoribus Gaspar Bruschius Catalogis Episcoporum Germaniæ, Petrus Mersæus lib. de Episcopis & Archiepiscopis Germaniæ, Iohannes Latomus Decanus Francofurtensis, Catalogo Episcoporum Moguntinensium, qui apud nos extat MS. & deniq; Nicol. Serarius Societatis Moguntinæ Theologus, in Moguntiacar. rer. lib. 6. vbi & opera eius omnia singulatim commemorat, quibus nunc & hos duos per me licebit addas. Vitam humanam reliquit A.D. 756. 6. Cal. Nouembr.

VVALAFRIDVS STRABVS, ABBAS AVGIENSIS.

RAbani Mauri in monasterio Fuldensi discipulus & auditor, hos duos libellos ex magistri & Doctoris partim ore excepit, partim schedis exscripsit Anno ætatis suæ 18. carmine reddidit *Visionem VVettini Monachi* ab Haltone Episcopo Basilienſi & Consiliario Caroli M. perscriptam, quam, Deo fauente, inter Scriptores rerum Francicarum videbimus. Abbas fama ingenii & doctrinæ electus, quum prouinciam commendatam pie admodum gubernaret, & ad studia intentum animum tamquam arcum (vt de Appio loquitur Cicero) haberet veluti inutilis, & qui res Monasterii dilabi pateretur, à fratribus pulsus est in exsilium, vt non obscure ipsemet scribit in carmine quodam ad Imperatorem, quod apud nos cum aliis eius epigrammatis extat M S. Eadem inuidia apud Fuldenses laborabat magister eius Rabanus, cui & ipsi Abbatia à fratribus fuit abrogata. Electus ita Walafridus (cui ab oculorum vitio Strabi vel Strabonis nomen inditum) Fuldense repetiit Monasterium, vbi sub Rabano tutiorem viueret vitam. Quo in exsilio aut vehementer animi fallor aut Glossam ordinariam, quæ nescio cui *Straboni Anglico* adscribitur, & Annales Fuldenses, quos Vtopico *Strabo Fuldensi* tribuit Trithemius, instituit simul & perfecit. Trithemii verba in lib. de Illustribus viris Germaniæ, hæc sunt: *Strabus Monachus Fuldensis, Rabani supra dicti Abbatis quondam discipulus & notarius, vir certe ipse doctissimus, & tam in diuinis scripturis quam in secularibus literis ad plenum instructus, Theologus, Philosophus, & Poeta celeberrimus, ingenio promptus & clarus eloquio. Scripsit nonnulla sacris voluminibus opuscula, quibus memoriam sui posteritati commendauit. Sed pauca eorum ad notitiam meam peruenerunt. Feruntur autem præcipue commentariorum in Genes. lib. 1. in Exodum quoque lib. 1. in Leuiticum lib. 1. & alia multa. Iste Strabus vir studiosissimus, Glossam, quam Magistralem siue Ordinariam vocant, super totam Bibliam primus comportauit ex dictis Sanctorum, Patrum: quam alii postmodum adiunctis quibusdam ampliarunt. Claruit sub Ludouico & Lothario Imperatoribus, anno Domini DCCCLX.* Idem de Scriptoribus Ecclesiasticis: *Strabus Monachus Fuldensis, natione Theutonicus, Rabani Abbatis quondam auditor & scriba, vir in diuinis Scripturis eruditus, & in studiis secularium literarũ nobiliter doctus, ingenio subtilis, & clarus eloquio. Scripsit in sacris voluminibus expositis non pauca opuscula, in quibus se virum doctum exhibens, nomen suum cum gloria transmisit ad posteros. Imitatus itaque magistrum suum Rabanum Abbatem scripsit in Genesin lib. 1. in Exodum lib. 1. in Leuiticum lib. 1. Libri Leuitici breuiss. & alia multa. Hic denique Strabus Glossam, quæ Ordinaria nunc dicitur, super totam Bibliam ex dictis Sanctorum Patrum primus comportasse memoratur, quam alii multis postmodum adiunctis sententiis Patrum ampliarunt. Claruit sub Ludouico Imperatore, anno Domini 840.* Idem in Chronico Hirsaugiensi, sub anno DCCCXLVII. *Strabus Monachus Fuldensis, Rabani auditor & scriba, iisdem claruit temporibus. Qui multa & varia scripsit, sicut in aliis libris de Scriptoribus editis declarauimus. Hic Fuldensis Monasterii Chronicam inchoauit, quæ per alios succedentes continuata, non paruum nobis in editione huius operis iuuamen præstitit.* Hæc ille Iohannes Latomus Catalogo Episcoporum Moguntinensium in Regeberto: *VValafridus Strabo Abbas S. Galli hac ætate, id est circa annum 700. scripsit ad Regenbertum Patrem, quem hunc Episcopum fuisse puto. Extat opus Tomo 4. Bibliothecæ Patrum, de Exordiis & incrementis Rei Ecclesiasticæ,* &c. Nicol. Serarius Moguntiacar. rer. lib. 20. cap. 19. *Sed reclamat annorum ratio: VValafridum enim*

enim illum Trithemius, aliique omnes fuisse aiunt Rabani discipulum. At Rabanus multo post hæc Richberti, imo & S. Bonifacii tempora extitit. Quomodo igitur discipulus ante magistrum annis tot fuisset, librosque tam eruditos scripsisset? In eodem errore, præter illos quos Tomo primo memorauimus, versantur Gesnerus in Bibliotheca, Surius de Probatis Sanctorum vitis Tom. 5. Marginus de la Bigne in Bibliotheca Patrum, Ioh. Iacobus Frisius part. 2. Bibliothecæ. Ioannes Lælandus Trithemianis verbis hæc subiicit: *Scripsit præterea in Numeros, in libros Regum 4. in Iudith, Hester, Sapientiam, Ecclesiasticum, Hieremiam, Machabæos, Acta Apostolorum, Apocalypsim. Ad Ludouicum Cæsarem lib. 1. De officiis Ecclesiæ lib. 1. Chronicon etiam scripsit lib. 1. in Deuteronomium lib. 1. & alia. Claruit anno Dom. 840.* Hæc ille. Chronicon hoc persuasus aliquando existimaui esse Annales illos Fuldenses sub Rabano Mauro scriptos, quos P. Pithæus primum, nuper locupletiores Marq. Freherus edidere. Videamus. Nam Trithemii verba ad eam me opinionem perduxerunt. Illud quidem apud me certum exploratumq; est, amoenissimum illum *Hortulum*, Grimaldo Abbati nostro inscriptum, qui anno Domini 841. à Hludouico iuniore Monasterio præfectus, huius nostri esse Walafridi, vulgo nescio cuius *Strabi Galli* nomine proscriptus, qui nequiquam in Gallia ab Ioh. Atrociano eius interprete quæritur. Princeps edidit Ioach. Vadianus cum præfatione, in qua & ipse, quemadmodum communi fama atq; sermone accepit, S. Galli Abbatem & ciuitatis suæ Principem fuisse existimauit. Quem errorem postea certior ex Annalibus factus in Antiquitatum libris emendauit. De qua vulgi fama ita ad me in suis literis Iodocus Metzlerus monasterii Supprior: *Strabo Augiensis idem est cum Walafrido Abbate. Walafridus enim proprium, Strabo autem ab oculorum vitio cognomen est. Eum Trithemius lib. 2. cap. 35. Abbatem S. Galli facit: sed passim ei reclamatur, & merito. Nam illud manifestissime falsum esse, euincitur ex vita S. Galli. Audiui tamen ex eruditioribus aliquibus nostris Patribus, quod ex Decano S. Galli Augiæ sit creatus Abbas. Quidquid sit, quia id satis certum non est, temere nihil astruo.* Hæc de Walafrido Strabo eo fusius exsequenda duximus, quo plures hactenus in errorem pellexerunt. Et quæ quatuor vsq; ficticiis Strabis tributa, ea vnius Walafridi esse tum argumentis & annorum rationibus, tum auctoritate virorum doctorum luculenter (opinor.)

Vt contra si quis sentit, nihil sentiat,

ait in re gemina Volcatius Sedigitus.

RVODEPERTVS MAGISTER ET MONACHVS S. GALLI.

DE hoc præter nomen nihil ad nos peruenit. Nec adeo mihi videbatur scriptor idoneus, qui vel numerum faceret in his Antiquitatibus. Vicit tamen Freheri nostri auctoritas, qui vel sola Alamannicorum verborum expositione delectatus minime respuendum auctorem censuit. Sunt autem formulæ conscribendi epistolas, quas discipulis suis in schola dictauit.

KERO MONACHVS S. GALLI.

INterpretatio hæc non quidem eo ordine perscripta est in vetustissima illa membrana, quæ S. Galli in Bibliotheca D. Magni asseruatur, in quem nos eam commodioris vsus causa redegimus, sed ἀναλφαβήτως & confusim, vt quæq; vox prima occurrit in Regula, ita explicatur. Scripsit præterea *Confessionem fidei* eodem Alamannico sermone, & breuem *Expositionem in Orationem Dominicam.* Vterq; libellus exstat in Bibliotheca Schobingerorum S. Galli, commendabiliores antiquitate verborum, quam intellectus facilitate. Floruit sub Pipino Caroli M. patre & S. Othmaro Abbate, quando nimirum ex Cella S. Galli instituta Abbatia, & oblata D. Benedicti Regula, quam iste videtur barbaris nec linguæ Latinæ admodum peritis Monachis interpretandam suscepisse.

CATALOCVS NOMINVM Alamannicorum.

HVius Catalogi auctor & collector ignoratur. Quisquis fuit, scribendi simul & pingendi peritissimus fuit. Ea est membranæ elegantia, ea litterarum conformis ductio, ea deniq; picturarum, quibus, ceu sæpimentis areolæ, nominum ordine includuntur, delectabilis varietas. Hic quondam fuit in Monasterii peculio, nunc Schobingerorum est hereditas, haut scio an ab Vadiano relicta. Nam codicem vidisse, ex libro eius secundo potest euinci, vbi de nominibus veterum Alamannorum de industria disserit. Vidit eumdem quoq;, integrumq; exinde caput confecit Iohan. Stumpfius Chronicor. lib. 4. Quærat autem quispiam, cui bono esse possit, aut quid tandem nomina ita calluisse referat? Multum, mi homo: vel id in primis, vt qui hactenus viri an fœminæ essent, ignorabantur, eos tu nunc queas internoscere. Qua in re sæpe ab Historicis & Antiquariis peccatum. Præterea quum multa non raro nomina ex diuersis inflexionibus diuersarum quoq; appellationum & originum putarentur, ea nunc paria eademq; esse hic te Catalogus docebit.

Et hæc de istis.

LEX

LEX ALAMANNORVM

QVAE TEMPORIBVS HLODHARII REGIS CVM PRINCIPIBVS SVIS, ID SVNT XXX. TRIBVS Episcopis, & XXXIIII. Ducibus, & LXX. Duobus Comitibus, vel cæteroPopulo constituta est.

CAPITVLVM I.

De liberis qui res suas ad Ecclesiam Dei tradunt.

SI quis liber res suas vel semetipsum ad ecclesiam tradere voluerit, nullus habeat licentiam contradicere ei, non Dux, nō Comes, nec vlla persona, sed spontanea voluntate liceat Christiano homini Deo seruire, & de propriis rebus suis semetipsum redimere. Et qui voluerit hoc facere, per certam de rebus suis ad ecclesiam, vbi dare voluerit, firmitatem faciat, & testes VI. vel VII. adhibeat, & nomina eorum ipsa carta contineat, & coram sacerdote, qui ad ecclesiam deseruit, super altare ponat, & proprietas de ipsis rebus ad ipsam ecclesiam in perpetuum permaneat. Et si aliqua persona, aut ipse qui dedit, vel aliquis de heredibus eius ipsas res de illa ecclesia abstrahere voluerit, vel aliquis homo qualiscumq; persona hoc præsumpserit facere, & effectum quem inchoauit non obtineat, & Dei iudicium incurrat & excommunicationem sanctæ Ecclesiæ, & multam quam carta continet persoluat, & res illas ex integro reddat, & fredum in publico soluat, sicut Lex habet.

CAPIT. II.

De liberis qui res suas ad Ecclesiam Dei tradunt, & in beneficium sub vsufructuario accipiunt.

SI quis liber res suas ad ecclesiam dederit, & per cartam firmitatem fecerit, sicut superius dictum est, & posthæc à pastore ecclesiæ per beneficium susceperit ad victualem necessitatem conquerendam diebus vitæ suæ, & quod spondit persoluat ad ecclesiam censum de illa terra, & hoc per epistolam firmitatis fiat, vt post eius discessum vllus de heredibus non contradicat. Et si contigerit, vt post mortem eius, qui dedit illas res, filium relinquat, forsitan ipse filius vult dicere, quod hereditas paterna sibi sit legitima ad possedendum, & pater eius non dedisset nec firmitatem fecisset, non liceat ei iurare, sed ipsa carta quam pater eius fecit præsens veniat, & illi testes qui manus suas in cartam miserunt, vna cum Presbitero ecclesiæ, sicut Lex habet, ita testificentur, quod ipsi ad præsens fuissent, & oculis suis vidissent, & auribus audissent, quod pater eius illas res ad ecclesiam dedisset & cartam fecisset, & illos ad testes aduocasset, hoc per sacramentum dicant; quod nos veri testes sumus. Posthæc pastor ecclesiæ res suas possedeat, & ille præsumptor, qui cōtradixerat, illam multam quam carta continet ad ecclesiam persoluat. Si autem illa carta aut arserit aut perdita fuerit, quam ille homo fecit, tunc liceat illi heredi cum testibus nominatis quinque ipse sit sextus, in ipsa ecclesia iurare, quod pater eius nec cartam fecisset, nec ad illa loca sancta dedisset, & si hoc præsumpserit facere, illas res possedeat.

CAPIT. III.

De liberis & seruis qui ad Ecclesiam confugiunt.

Si quis homo aliquem persequens fugitiuum aut liberum aut seruum, & ipse inter ianuas ecclesiæ confugerit, nullus habeat potestatem per vim abstrahendi de ecclesia, nec eum infra ianuas ecclesiæ occidendi, sed ex timore Dei honorem ecclesiæ impendat, & sacerdotem ecclesiæ interpellet, pro seruo suo roget sibi eum reddere, & donet legitimum vuadium, vt illam culpam illi seruo concessam habeat. Tunc ille Presbiter reddat in pace seruum domino suo. Si autem Presbiter neglexerit reddere aut contradixerit illum, seruum apud se illum conteneat & curam de illo habeat, vt exinde fugitiuus non euadat. Etsi euaserit, ille Presbiter sine vlla dilatione perquirat & domino restituat: & si ipsum inuenire non potuerit, similem ipsius, aut pretium pro eo soluat. Si autem vi abstraxerit, & iniuriam ecclesiæ fecerit, conponat decem & octo solidos ad ecclesiam, & fredum soluat in fiscum sexaginta solidos, quia contra legem fecit & ecclesiis honorem non inpendit, & Dei reuerentiam non habuit, & vt alii cognoscant quod sit timor Dei in Christianis & honorem ecclesiis impendant.

CAPIT. IIII.

De liberis qui infra ianuas Ecclesiæ interfecti fuerint.

Si quis liber liberum infra ianuas ecclesiæ occiderit, cognoscat se contra Deum iniuste fecisse & ecclesiam Dei polluisse, ipse ecclesiæ quam polluit Lx. solidos conponat, & fiscus fredum adquirat: parentibus autem legitimum wergeldum soluat.

CAPIT. V.

De raptoribus qui de Ecclesiis aliquid vi abstraxerint.

Si quis autem raptor ecclesiæ commendatas res alicuius infra ianuas ecclesiæ vi abstraxerit & tulerit, homini cuius fuerant, sicut Lex habet, ita soluat iniuriam autem ecclesiæ, quam per raptum fecit, decem & octo solid. conponat.

CAPIT. VII.

De liberis qui de Ecclesia aliquid furauerint.

Si quis res ecclesiæ furaueris & conuictus fuerit, vt soluatur, vnicuiq; rei quam furauit tres nouigeldos soluat, aut seruum, aut ancillam, aut bouem, aut caballum, aut qualecumque animal vel ceteras res, quæ ad ecclesiam Dei pertinent. Si post furtum inuentus fuerit, ita soluat vt superius scriptum est: si autem negare voluerit, secundum qualitatem pecuniæ ita iuret cum suis sacramentalibus in ipso altare, cui res furtiuas abstulit, coram sacerdote vel ministro eius quem pastor ecclesiæ iusserit audire sacramentum.

CAPIT. VII.

De liberis qui seruum Ecclesiæ occiderunt.

Si quis seruum ecclesiæ occiderit, in triplum conponat, sicut solet seruus Regis ita soluatur, id est Lxv. solid. Et si eum rapuerit contra legem & vendiderit extra prouinciam, tripliciter eum conponat. Et si eum furauerit aliquis, in capite semper consimilem restituat, si ipsum inuenire potuerit. Alius autem medietatem in auro valente medietatem cum quale pecunia habet soluat.

CAPIT. VIII.

De colonis Ecclesiæ occisis.

Quicumq; liberum ecclesiæ, quem colonum vocant, occiderit, sicut alii Alamanni ita conponatur.

CAPIT.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [32] - 16
PUBLIC DOMAIN

CAPIT. VIIII.

De eo qui in curte Episcopi armatus ingreditur.

Si quis in curtem Episcopi armatus contra legem intrauerit, quod Alamanni haisterahandi dicunt, X. & VIII. solid. conponat: si infra domum intrauerit, XXX & VI. solid. conponat.

CAPIT. X.

De eo qui in Presbiteri curtem armatus ingreditur.

Si autem in Presbiteri curtem, qui in parrochia positus est ab Episcopo, contra legem armatus intrauerit, sicut superius diximus, sicut solet aliis Alamannis conponere, ita Presbitero tripliciter conponat.

CAPIT. XI.

De his qui Episcopo aliquam iniuriam fecerint.

Si quis Episcopo aliquam iniuriam fecerit vel plagauerit vel fustauerit vel mancauerit, omnia tripliciter conponantur, sicut ceteri parentes eius conpositionem habebunt: ac si melius dicamus, sicut & Ducem ita in omnibus eum conponat. Et si occisus fuerit, sicut & illum Ducem ita eum soluat aut Regi aut Duci aut ad Ecclesiam vbi pastor fuit.

CAPIT. XII.

De his qui Presbitero parrochiano iniuriam intulerint.

Si quis Presbiterum parrochianum iniuriauerit aut fustauerit aut mancauerit, vel qualemcumq; ei iniuriam tulerit, in triplum conponatur, & si eum occiderit, DC. solid. eum soluat aut ad Ecclesiam vbi seruiuit, aut ad Episcopum, de cuius parrochia fuit.

CAPIT. XIII.

De his qui Diacono aliquam iniuriam fecerint.

Si quis Diacono, qui euangelium coram Episcopo legit & reuestitus ante altare officio fungitur, si quis autem eo aliquam iniuriam fecerit, vel eum fustauerit, vel plagauerit, vel mancauerit, tripliciter conponatur: & si eum occiderit, CCC. solid. conponat.

CAPIT. XIV.

De his qui Monacho aliquam iniuriam intulerint.

Monachus autem, qui sub regula in monasterio conuersatus fuerit, & ab aliquo aliquas iniurias, sicut superius diximus, passus fuerit ita vt Diaconus similiter conponatur.

CAPIT. XV.

De his qui Clerico aliquam iniuriam fecerint.

Clerici autem, sicut ceteri parentes eorum, ita conponantur. Si autem clericus, qui in gradu in ecclesia publicam lectionem recitat, vel gradale vel alleluia coram Episcopo in publico cantauerit, aliquam iniuriam passus fuerit, sicut superius diximus conponatur, quomodo parentes eius conponuntur, & tertia pars super hæc addatur in conpositione.

CAPIT. XVI.

De liberis, qui ad Ecclesiam dimissi sunt, si occidantur.

Liberi, qui ad ecclesiam dimissi sunt liberi vel per cartam libertatem accipe-
unt, si occidantur, LXXX. solid. soluantur ecclesiæ vel filiis eius.

CAPIT. XVII.

De ancilla libera dimissa si postea seruo se coniunxerit, & de Alamanna quæ seruo nupserit.

Si ancilla libera dimissa fuerit per cartam aut in ecclesia, & posthæc seruo nupserit ecclesiæ, ancilla permaneat. Si autem libera Alamanna seruo ecclesiæ nupserit, & seruile opus ancillæ contradixerit, abscedat. Si autem ibi filios vel filias generauerit, ipsi serui & ancillæ permaneant, potestatem ad exeundum non habeant. Illa autem mater eorum, quando exire voluerit, ante tres annos liberam potestatem habeat. Si autem tres annos indurauerit opus ancillæ, & parentes eius non exadoniauerint eam vt libera fuisset nec ante Ducem, nec ante Comitem, nec in publico mallo trãsactis tribus KAL. Marcias, posthæc ancilla permaneat in perpetuum, & quiqui ex ea nati fuerint serui & ancillæ sint.

CAPIT. XVIII.

Vt nullus laicus rem Ecclesiæ absque carta præsumat possidere.

Res ecclesiæ de laicis absq; carta nullus præsumat possedere. & si cartam non ostenderit quod conparasset à pastore ecclesiæ, possessio semper ad ecclesiam perteneat.

CAPIT. XVIIII.

Vt presbiter res vel mancipia Ecclesiæ potestatem vendendi non habeat.

Nullus Presbiter nec aliquis pastor Ecclesiæ potestatem habeat vendendi ecclesiasticam terram, nisi contra aliam terram; nec mancipium, nisi aliũ mancipium reciperit. Et si concambium fecerit, aut de mancipio aut de terra, semper epistulam firmitatis faciat, vt contentio non fiat, nec ecclesia perdat quod legitime possedere debeat.

CAPIT. XX.

De his qui Ecclesiæ seruum aut ancillam susciperint fugitiuos.

Si quis mancipium ecclesiæ, aut seruum aut ancillam, fugitiuum susciperit, & post requisitionem aut ipse Presbiter requirat, aut missus eius legitimus, & ille neglexerit reddere & contra legem antesteterit, sicut solet aliis Alamannis conponere ita & tripliciter conponat, & quicquid ecclesiæ contra legem fecerit omnia tripliciter conponat, sicut lex habet.

CAPIT. XXI.

Qualiter serui Ecclesiæ tributa soluere debeant.

Serui enim ecclesiæ tributa sua legitime reddant quindecim sicias de cerui-
sa, porcum valentem tremisse vno, panem modia duo, pullos quinq;, oua vigin-
ti. Ancillæ autem opera inposita sine neglecto faciant, serui dimidium sibi & di-
midium in dominico aratiuum reddant, & si super hæc est sicut serui
ecclesiastici ita faciant, tres dies sibi & tres in
dominico.

CAPIT.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [34] - 18
PUBLIC DOMAIN

CAPIT. XXII.

De seruis Ecclesiasticis si ad Episcopum aut ad iudicem suum venire dispexerint.

Liberi autem Ecclesiastici, quos colonos vocant, omnes sicut & coloni Regis ita reddant ad ecclesiam. Si quis legitime tributum antestet erit, per iussionem iudicis sui sex solidis sit culpabilis. Et opera quæq; inposita ei fuerint, secundum mandatum aut quomodo Lex habet si non adimpleuerit, sex solidis sit culpabilis. Et si sigillum aut signum qualecumq; iudex per iussionem domini sui transmiserit, & eum venire iusserit aut ambulare in aliquam vtilitatem, & ille neglexerit, sex solidis sit culpabilis. Si autem sigillum Episcopi neglexerit aut ad veniendum aut ad ambulandum vbi iusserit, duodecim solidis sit culpabilis.

CAPIT. XXIII.

De eo qui mortem Ducis consiliatus fuerit.

Si aliquis homo mortem Ducis consiliatus fuerit, & inde conuictus fuerit, aut vitam perdat aut se redimat, sicut Dux aut Principes populi iudicauerint. Et si iurare voluerit, cum duodecim nominatis iuret in Ecclesia coram Duce aut quem ille miserit.

CAPIT. XXIV.

De homine qui gentem extraneam infra prouinciam inuitauerit.

Si homo aliquis gentem extraneam infra prouinciam inuitauerit, vt ibi prædam vastent hostiliter vel domos incendant, & de hoc conuictus fuerit, aut vitam perdat aut in exilium eat vbi Dux miserit, & res eius infiscentur in publico.

CAPIT. XXV.

De his qui in exercitu litem commiserint.

Si quis in exercitu litem commiserit, ita vt cum clamore populus concurrat cum armis, & ibi pugna orta fuerit inter proprium exercitum, & aliqui ibi occisi fuerint, ipse homo qui hęc commisit aut vitam perdat aut in exilium eat, & res eius infiscentur in publico: & illi alii, qui ibi aliquid commiserunt aut fecerunt, omnia sicut Lex habet tripliciter soluant.

CAPIT. XXVI.

De his qui in exercitu aliquod furtum fecerint.

Si quis in exercitu, vbi Rex ordinauerit, aliquod furtum fecerit, nouem vicibus nouigeldos soluat quicquid inuolatus fuerit. Si autem Dux exercitum ordinauerit, & in illo fisco aliquid furauerit, tres nouigeldos soluat. & si iurare voluerit, secundum qualitatem pecuniæ iuret.

CAPIT. XXVII.

De eo qui Sigillum aut mandatum Ducis neglexerit.

Si quis sigillum Ducis neglexerit aut mandatum vel signum qualecumque quod mandauerit, duodecim solidis sit culpabilis, & si negare voluerit quod ad illum nuntius non peruenisset, cum quinq; nominatis iuret, si eum sacramentum Dominus præbere voluerit. Si autem sigillum Comitis neglexerit vel mandatum, cum sex solidis conponat. Si autem centurionis sigillum aut mandatum neglexerit, tribus solidis sit culpabilis: aut si negare voluerit, quod ad illum nuntius non peruenisset, secundum quod debuit soluere ita iuret.

CAPIT. XXVIII.

De eo qui in curte ducis hominem occiderit.

Si quis in curte Ducis hominem occiderit aut illic ambulantem aut inde reuertẽtem, triplici vveregeldo eum ſoluat propter hoc, quod præceptum Ducis tranſgreſſus eſt, vt vnuſquiſq; homo pacem habeat ad dominum ſuum veniendo & de illo reuertendo, & nullus præſumat hominem de Duce venientem aut ad illum ambulantem in itinere inquietare, quamuis culpabilis ſit. & ſi præſumpſerit, quicquid ei fecerit aut occiderit aut ille viuens euaſerit aut placatus fuerit, ſemper tripliciter conponat. & ſi ad Comitem perrexerit, & ibi vel occiſus vel placatus fuerit, ille qui hoc fecit omnia tripliciter conponat.

CAPIT. XXVIIII.

De eo qui miſſum Ducis infra prouinciam occiderit.

Si quis miſſum Ducis infra prouinciam occiderit, tripliciter eum ſoluat ſicut Lex habet. ſi negare voluerit, quod non feciſſet, ſicut Lex habet ita iuret cum XII. nominatis & aliis XII. electis.

CAPIT. XXX.

De eo qui in curte Regis furtum commiſerit.

Si quis in curte Regis furtum alicui fecerit, dupliciter conponat cui furtum fecit, & LX. ſolid. pro fredo in publico ſoluat. Si ſeruus alienus hoc in curte Ducis fecerit, dominus eius aut redimat eum quantum valet, aut ipſum reddat.

CAPIT. XXXI.

De eo qui res Ducis furauerit.

Si quis de rebus, quæ ad Ducem pertinent, aliquid furatus fuerit, ter nouigeldos conponat, & ibi fredum non reddat, quia res dominicæ ſunt, & tripliciter conponuntur.

CAPIT. XXXII.

De fœminis quæ in miniſterio Ducis ſunt.

Si fœminis: quæ in miniſterio Ducis ſunt, aliquid contra legem factum fuerit, qui hoc fecerit omnia tripliciter eis conponat, quod aliis Alamannorum fœminis ſimpliciter conponere debeat.

CAPIT. XXXIII.

De eo qui præſumpſerit infra prouinciam res Ducis hoſtiliter inuadere.

Si quis præſumpſerit infra prouinciam hoſtiliter res Ducis inuadere, & ipſas talare, & poſthæc conuictus fuerit, quicquid ibi tullutum fuit, mancipia, pecunia, omnia tripliciter reſtituat, & inſuper vveregeldum ſuum Duci conponat, quia contra legem fecit. Et quanti liberi ſunt illum ſecuti & ibi raptores fuerunt, & inde conuicti fuerint, vnuſquiſq; LX. ſolid. Duci conponat, & quicquid ibidem tulit, ſemper tripliciter reſtituat.

CAPIT. XXXIV.

De filio Ducis qui contra patrem ſuum ſurrexit.

Si quis Dux habet filium contumacem & malum, qui rebellare conetur contra ipſum patrem ſuum per ſtultitiam ſuam, vel per conſilium malorum hominum, qui volunt diſſipare prouinciam, & hoſtiliter ſurrexerit contra Patrem ſuum dum adhuc Pater eius potens eſt & vtilitatem Regis poteſt

reſt facere, id eſt exercitum gubernare, equum aſcendere, vtilitatem Regis implere, & Filius eius eum vult dishonorare aut per raptum regnum eius poſſedere, non obteneat quod inchouit : & ſi Pater eius eum viderit & adprehendere potuerit, in ſua ſit poteſtate, aut exiliet eum de prouincia aut vbicumque tranſmittat eum aut Regi Domino ſuo, & de hereditate paterna amplius ad eum nihil pertineat, quia inlicitam rem contra patrem ſuum fecit. Et ſi fratres habuerit, ipſi fratres inter ſe per voluntatem Regis diuidant hereditatem Patris eorum: Illi autem, qui rebellauit contra patrem ſuum, non dent portionem inter ipſos, & ſi amplius non fuerit niſi ille vnus, qui rebellauit, tunc illa hereditas, quam ille Dux habuit, poſt mortem eius in poteſtatem Regis ſit, cui vult donet, aut illi filio Ducis qui rebellauit, ſi potuerit per ſeruitium hoc ad pedes Regis conquirere, aut ſi alii vult dare in ſua ſit poteſtate.

CAPIT. XXXV.

De conuentu vt ſecundum antiquam conſuetudinem fiat.

CONuentus autem ſecundum conſuetudinem antiquam fiat in omni centena coram Comite aut ſuo miſſo & coram Centenario. Ipſum placitum fiat de Sabbato in ſabbatum, aut quali die Comis aut Centenarius voluerit, à ſeptem in ſeptẽ noctes quando pax patua eſt in prouincia. Quando autem melior, poſt XIIII. noctes fiat cõuentus in omni centena, ſicut ſuperius diximus. Et ſi quis alium mallare vult de qualecumque cauſa in ipſo mallo publico debet mallare ante iudicem ſuum, vt ille iudex eum diſtringat ſecundum legem, & cum iuſtitia reſpondeat vicino ſuo, aut qualiſcumque perſona eum mallare voluerit. In vno enim placito mallet cauſam ſuam: in ſecundo, ſi vult iurare, iuret ſecundum conſtitutam legem. Et in primo mallo ſpondeat ſacramentales & fideiuſſores præbeat, ſicut Lex habet, & vvadium ſuum donet miſſo Comitis vel illo Centenario qui præeſt, vt in conſtituto die aut legitime juret, aut ſi culpabilis eſt conponat, vt per neglectum non euadat, & ſi euaſerit L. X. ſolᷣ. de fredo ſit ſemper culpabilis. Ille autem diſtringat, vt neglectum non fiat, nec pauperes patiantur iniuriam, nec ſint ſine lege, nec maledicant Ducem nec populum terræ, ſed in omnibus ſit diſciplina, vt qui rebelles ſunt de malis ſe abſtineant, & qui boni ſunt pacem poſſedeant. Si quis autẽ liber ad ipſum placitum neglexerit venire, vel ſemetipſum non præſentauit aut Comiti aut Centenario aut miſſo Comitis in placito, XII. ſolᷣ. ſit culpabilis, qualiſcumque perſona ſit, aut vaſſus Ducis aut Comitis, aut qualis perſona nemo neglegat ad ipſum placitum venire, vt in ipſo placito pauperes conclament cauſas ſuas, & quod in vno placito finiri non potuerit, in alio finiatur, vt ſine ira Dei ſit defenſa patria, & illi rebelles qui vſque modo raptum fecerunt, amplius poteſtatem faciendi nõ habeant. Et ſi eſt talis perſona, quam Comis in placito vel Centenarius vel miſſus Comitis diſtringere non poteſt, tunc eum Dux legitime diſtringat, pluſq; quærat Deo placere quam homini, vt nullum neglectum in animam Ducis requiratur.

CAPIT. XXXVI.

De mancipiis ne foris prouincia vendantur.

MANCIPIA foris prouincia nemo vendat nec in paganos nec in Chriſtianos, niſi iuſſio Ducis fuerit. Infra prouinciam vbi neceſſitas eſt vnuſquiſque de mancipio ſuo poteſtatem habeat ſecundum Legem iudicandi. Foris terminum autem captiuum faciendi poteſtatem non habeat.

habeat. Si autem fecerit, & inde conuictus fuerit, post conuentum nostrum quod conplacuit cunctis Alamannis, & aliquis hoc præceptum transgredere voluerit, illud pretium quod obtulit de proprio suo mancipio perdat, & insuper fredum quem Lex habet conponat.

CAPIT. XXXVII.

De eo qui die Dominico opera seruilia fecerit.

Die Dominico nemo opera seruilia præsumat facere, quia hoc lex prohibuit & sacra scriptura in omnibus contradicit. Si quis seruus in hoc vitio inuentus fuerit, vapuletur fustibus: liber autem corripiatur vsq; ad tertiam vicem. Si autem post tertiam correptionem in hoc vitio inuentus fuerit & Deo vacare die Dominico neglexerit & opera seruilia fecerit, tunc tertiam partem de hereditate sua perdat. Si autem super hæc inuentus fuerit, vt diei Dominico honorem non inpendat, & opera seruilia fecerit, tunc coactus & conuictus coram Comite, vbi tunc Dux ordinauerit, in seruitium tradatur, & quia noluit Deo vacare, in sempiternum seruus permaneat.

CAPIT. XXXVIII.

De inlicitis Nuptiis.

Nuptias prohibemus incestas. Itaque vxorem habere non liceat socrum, nurum, priuignam, nouercã, filiam fratris, filiam sororis, fratris vxorem, vxoris sororem. Filii fratrum, filii sororum inter se nulla præsumptione iungantur. Si quis contra hoc fecerit, à loci iudicibus separetur, & omnes facultates amittat, quas fiscus adquirat. Si minores personæ sunt, quæ se inlicita coniunctione polluerunt, careant libertate, seruis fiscalibus adgregandæ sunt.

CAPIT. XXXVIIII.

De patriciidiis & fratriciidiis.

Si quis homo volens occidere patrem suum, aut patruum suum, aut fratrem suum, aut auunculum suum, aut filium fratris sui, aut filium auunculi sui, aut matrem suam, aut sororem suam, cognoscat se contra Deum egisse, & secundum iussionem Dei fraternitatem non custodisse, & in Deum grauiter deliquisse, & coram omnibus parentibus eius res eius in fiscentur, & nihil ad heredes eius pertineat amplius: pœnitentiam autem secundum Canones agat.

CAPVT XL.

Vt nullus causam audire præsumat nisi qui à duce constitutus est.

Nullus causas audire præsumat, nisi qui à Duce per conuentionem populi iudex constitutus est, vt causas iudicet, qui nec mentiosus nec periurator, nec munerum acceptor sit, sed causas secundum legem veraciter iudicet sine acceptione personarum, & timens Deum sit, & si iustum iudicauerit, credat se apud Deum mercedem recipere & laudem apud homines bonam possedere.

Si autem per cupiditatem aut per inuidiam alicuius aut per timorem contra legem iudicauerit, cognoscat se deliquisse, & XII. solid. sit culpabilis cui iniuste iudicauit: & quod per illum damnum passus est iniuste, ille iudex restituat. Si autem ille, qui iudicium audire debet, illius qui ad iudicandum constitutus est iudicium contempnit dum ille iuste iudicauerit, & dedigner eum audire, & spernit eum & arguit coram aliis & dicit; non recte iudicas, dum ille recte iudicat: & si hoc ab aliis iudicibus inquisitum fuerit, quod ille iuste iudicauit, ille contemptor, qui iudici iniuriam fecit, soluat XII. solid. iudici illi, &

posthæc

posthæc non contempnat audire iustum iudicium, quia sic conuenit Duci & omni populo in publico concilio.

CAPIT. XLI.

De eo qui sæpe interpellatus ante Ducem de qualicumque euidenti causa, & conuictus fuerit, ne ad iuramentum permittatur.

Si quis interpellatus ante Ducem de qualicumque causa quod iam manifestum est tribus vel quattuor testibus aut de homicidio aut de furtu aut de aliquo neglectu, quod illi testantur, qui boni testimonii sunt in plebe, non per iuratores, nec fallaces, nec pecuniarum acceptores, sed veritatem volunt dicere, cognoscat hoc iudex, quod tunc licentiam ille homo qui mallatur ante eum de causa illa potestatem iurandi non habeat, sed sicut Lex habet in hoc iudicio persoluat, vt propter suam nequitiam alii qui volunt Dei esse non se periurent, nec propter culpam alienam semetipsos perdant. Testis enim, qui iam conuictus fuit quod mendacium semel aut bis aut ter testificatus sit, amplius ad testimonium non accipiatur.

CAPIT. XLII.

Vt scriptura non valeat, in qua annus & dies non ostenditur.

Scriptura non valeat, nisi in qua annus & dies euidenter ostenditur.

CAPIT. XLIII.

De libero qui alteri libero crimen mortale inposuerit.

Si quis liber libero crimen aliquod mortale inposuerit, & ad Regem aut ad Ducem eum accusauerit, & inde probata res non est nisi quod ipse dicit, liceat illi alio cui crimen inposuit cum tracta spata se idoniare contra illum alium. De minoribus autem culpis sicut Duci placet ita fiet inter eos.

CAPIT. XLIIII.

De Rixis quæ sæpe fieri solent in populo.

Si qua rixa orta fuerit inter duos homines aut in placito aut in campo, & vnus alium occiderit, & postea fugit ille qui occidit, & illi pares secuntur eum vsque in domum suam cum armis, & infra domum percussorem occiderint, cum vno vvirgeldo soluant eum. Si autem in campo vbi prius pugna orta fuit ibi restant super mortuum suum, & non sunt secuti in domum, & postea mittunt in vicinio & congregant pares & pausant arma sua losum, & postea hostiliter sequuntur eum in domo, & si eum occiderint, nouem vvergeldos conponant.

CAPIT. XLV.

De libero qui liberum extra terminos vendiderit.

Si quis liber liberum extra terminos vendiderit, reuocet eum infra prouinciam & restituat eum libertati, & XL. solid. conponat. Si autem reuocare eum non poterit, cum vveregeldo eum parentibus soluat, id est LXXX. solid. si heredem dereliquit: si autem heredem non reliquit, cum c c. solid. conponat.

CAPIT.

CAPIT. XLVI.

De eo qui fœminam ingenuam extra Marcam vendiderit.

Si quis fœminam liberam extra Marcam vendiderit, reuocet eam ad priſtinam libertatem, & Lxxx. ſolid. conponat. Si autem reuocare non poteſt, cum cccc. ſolid. conponat.

CAPIT. XLVII.

De libero qui liberum hominem vel fœminam liberam infra prouinciam vendiderit.

Si quis liberum infra prouinciam vendiderit, reuocet eum in priſtinam libertatem, & cum XII. ſolid. conponat. Si autem fœminam liberam infra prouinciam vendiderit reuocet eam ad priſtinam libertatem, & cum XXIIII. ſolid. conponat.

CAPIT. XLVIII.

De eo qui hominem occiderit & eum morttodum fecerit.

Si quis liberum occiderit, quod Alamanni morttodo dicunt, VIIII. Weregeldos ſoluat, & quicquid ſuper eum arma vel rauba tulit omnia ſicut furtiua conponat. De fœminis autem ſi ita contigerit, dupliciter conponat, id eſt XVIII. vveregeldos. veſtimenta aut quod ſuper eam tulit velut furtiua conponat.

CAPIT. XLIX.

De eo qui Liberum de terra effodierit.

Si quis liberum de terra effodierit, quicquid ibi tulerit, nouem geldos reſtituat, & XL. ſolid. conponat. Fœminam autem cum LXXX. ſolid. conponat, ſi eam effodierit. Res autem quas tulerit ſicut furtiua conponat. Si ſeruum effodierit de terra, cum XII. ſolid. conponat, & ancillam ſimiliter.

CAPIT. L.

De libero qui alterius vxorem tulerit.

Si quis liber vxorem alterius contra legem tulerit, reddat eam & cum Lxxx. ſolid. conponat. Si autem reddere noluerit, cum cccc. ſolid. conponat eam: & hoc ſi maritus prior voluerit, & ſi antea mortua fuerit, quam maritus eam quæſierit, cum cccc. ſolid. conponat. Si autem ille raptor, qui eam accepit ſibi vxorem, ex ea filios aut filia antequam ſoluat habuerit, & ille filius mortuus fuerit aut illa filia, illi priſtino marito illum filium cum vveregeldo ſoluat: ſi autem viui ſunt, non ſunt illius qui eos genuit, ſed ad illum priorem maritum mundio perteneat.

CAPIT. LI.

De eo qui ſponſam alterius acciperit.

Si quis ſponſam alterius contra legem acciperit, reddat eam & cum CC. ſolid. conponat: ſi autem reddere noluerit, ſoluat eam & cum cccc. ſolid. etiamſi mortua fuerit ſub eo.

CAPIT. LII.

De eo qui ſponſam ſuam dimiſerit & aliam duxerit.

Si quis filiam alienam diſponſatam dimiſerit & aliam duxerit, conponat eam quod diſponſauit & dimiſit cum XL. ſolid. & cum XII. ſacramentalis iuret cum V. nominatis & VII. aduocatis, vt pro nullo vitio nec temptatam eam habuiſſet, nec vitium in illa inueniſſet, ſed amor de alia eum adduxit vt illam dimiſiſſet & aliam habuiſſet vxorem.

CAPIT.

CAPIT. LIII.

De eo qui filiam alienam non disponsatam acciperit.

SI quis filiam alterius non desponsatam acciperit sibi vxorem, si pater eius eam requirit, reddat eam & cum XL. solid. eam conponat. Si autem ipsa fœmina sub illo viro mortua fuerit antequam illi mundium apud patrem adquirat, soluat eam patri eius CCCC. solid. Et si filios aut filias genuit ante mundium & omnes mortui fuerint, vnumquemque cum weregeldo suo conponat patri fœminæ.

CAPIT. LIIII.

De vxore marito sine filiis relicta.

Si quis liber mortuus fuerit, & relinquit vxorem sine filiis aut filiabus, & de illa hereditate exire voluerit nubere sibi alio cœquali, sequatur eam dotis legitima, & quicquid parentes eius legitime placitauit, & quicquid de sede paterna secum adtulit, omnia in potestate habeat auferendi quod non manducauit aut non vendidit. Dotis enim legitima XL. solid. constat aut in auro aut in argento aut in mancipiis aut in qualicumque re quam habet ad dandum.

CAPIT. LV.

De eo qui proximi sui defuncti vxori sine filiis relictæ dotem contradixerit.

Si autem proximus mariti defuncti contradicere ipsam dotem illi mulieri voluerit, quod lex non est illa sequatur cum sacramento cum nominatis V. aut cum spata tracta, pugna duorum. Si potest adquirere aut per sacramentum aut per pugnam, illa pecunia post mortem mulieris retro numquam reuertatur, sed ille sequens maritus aut filii eius vsque in sempiternum possedeant. Si autem ipsa fœmina dixerit, maritus meus dedit mihi morgangheba, conputat quantum valet, aut in auro aut in argento aut in mancipiis, aut in equo pecuniam XII. solid. valentem: tunc liceat illi mulieri iurare per pectus suum, & dicat quod maritus meus mihi dedit in potestate, & ego possedere debeo. hoc dicunt nasthait.

CAPIT. LVI.

De hereditate duarum sororum, quæ absque fratribus post mortem patris relictæ sunt.

Si autem duæ sorores absque fratre relictæ post mortem patris fuerint, & ad ipsas hereditas paterna pertingat, & vna nupserit sibi coæquali libero, alia autem nupserit aut colono Regis aut colono Ecclesiæ; illa, qui illo libero nupsit sibi coæquali, teneat terram patris eorum: res enim alias æqualiter diuidant. illa enim, qui illo colono nupsit, non intret in portionem terræ, quia sibi coæquali non nupsit.

CAPIT. LVII.

De eo qui mulierem in itinere vadentem denudauerit, aut cum ea mœchauerit.

Si qua libera fœmina vadit in itinere suo inter duas villas, & obuiauit eam aliquis, per raptum denudat caput eius, cum VI. solid. conponat. & si illam denudauerit, vt genitalia eius appareant vel posteriora, cum XII. solid. conponat. Si autem cum ea fornicauerit contra voluntatem eius, conponat sol. XL. Si autem mulieri hæc fecerit, omnia dupliciter conponat, sicut ante diximus de virgine.

CAPIT. LVIII.

De eo qui alium percusserit aut vulnerauerit.

Si quis alium per iram percusserit, quod Alamanni pulislach dicunt, cum vno solido conponat. Si autem sanguinem fuderit sic vt terram tangat, conponat solido vno & semisse. Si enim percusserit eum vt testa appareat & radatur, cum tribus solidis conponat. Si autem de capite os fractum tulerit de plaga, ita vt super publica via lata XX. & IIII. pedes in scuto sonauerit, illud os cum VI. solid. conponat. Si autem ipsum os medicus perdit, & non potest eum presentare, tunc duos testes adhibeat, qui hoc vidissent, quod de illa plaga os tulisset, aut ille medicus hoc conprobet quod verum fuisset quod de ipsa plaga os tulisset. Si autem testa transcapulata fuerit, ita vt ceruella appareant vt medicus cum pinna aut cum fanone ceruella tetigit, cum XII. solid. conponat. Si autem ex ipsa plaga ceruella exierint, sicut solet contingere vt medicus cum medicamento aut sirico stuppauit & postea sanauit & hoc probatum fuerit quod verum est, cum XL. solid. conponat.

CAPIT. LVIIII.

De eo qui alteri aurem abscinderit.

Si quis alteri aurem abscinderit & non exsurdauerit, XII. solid conponat. Si autem sic abscinderit profundo & cum exsurdauerit, XL. solid. conponat. Si enim medietatem auris abscinderit, quod orscardi Alamanni dicunt, cum VI. solid. conponat.

CAPIT. LX.

De eo qui palpebras alterius maculauerit.

Si enim superior palpebra maculata fuerit vt claudi non possit, cum VI. solid. conponat. Si enim subterior maculata fuerit, vt lacrimas contenere non possit, cum XII. solid. conponat Si enim visus tactus fuerit in oculo, ita vt quasi vitrum remaneat, XX. solid. conponat. Si autem ipse visus foris exit & milus, XL. solid. conponat.

CAPIT. LXI.

De nare transpuncta.

Si enim nasus transpunctus fuerit, cum VI solid. conponat. Si enim summitas nasi vt mucus contenere non possit, abscisus fuerit, cum XII. solid. conponat. Si autem totus à presso abscisus fuerit, cum XL. solid. conponat.

CAPIT. LXII.

De labiis maculatis.

Si enim labium superius alicuius maculauerit, ita vt dentes appareant, cum VI. solid. conponat. Si subterius vt labium contenere non possit, cum XII. solid. conponat. Si enim aliquis alio vno ictu duos dentes superiores excusserit primos cum VI. solid. conponat. Et si bis vnum de ipsis duobus excusserit, cum VI. solid. conponat Si autem dentem abscinderit quem marchzan dicunt Alamanni, cum III. solid. conponat. De aliis vero qualemcumq; excusserit, vnumquemque cum vno solido conponat. De subterioribus vero duobus primis si alicui excusserit, cum XII. solid. conponat, si vno ictu fecerit: si autem vnum ex ipsis excusserit duobus ictibus, cum XII. solid. conponat.

CAPIT. LXIII.

De lingua abscisa & de vulneribus in facie factis.

Si autem lingua tota abscisa fuerit, XL. solid. conponat. si autem media, vt aliquid intellegatur quod loquitur, cum XX. solid. conponat. Si autem aliqua plaga in facie alicuius facta fuerit, quam capilli vel barba non cooperiant, VI. solid. conponat. Si autem collus transpunctus fuerit, cum VI. solid. conponat.

CAPIT. LXIIII.

De eo qui alium contra legem tunderit, & diuersis vulneribus.

Si quis

SI quis alii contra legem tutunderit caput liberum non volentis, cum XII. solid. conponat. Si enim barbam alicuius tunderit nolentis, cum VI. solid. conponat. Si quis alio brachium super cubitum transpunxerit, cum VI. solid. conponat. Si autem cubitum transpunxerit, cum tribus solid. conponat. Si manum transpunxerit, ita vt focus non intret ad coquendum venas vel sanguinem stagnandum, solid. vnum & semissem conponat. Si autem ferrum calidum intrauerit ad stagnandum sanguinem, cum tribus solid. conponat. Si enim brachium fregerit, ita vt pellem non rumpat, quod Alamanni palhcpruſt dicunt, ante cubitum, cum tribus solid. conponat. Si autem supra cubitum hoc contigerit, cum VI. solid. conponat. Si enim in cubito percussus fuerit, ita vt portare non possit, nec ad os manum mittere, cum XII. solid. conponat. Si enim totum brachium mancum fuerit, vt nihil cum eo facere possit, conponat eum cum XX. solid. Si autem à cubitu abscinderit, XL. solid. conponat. Si autem ab scapula abscisus fuerit, cum LXXX. solid. conponat. Si enim summitatem pollicis abscinderit, cum VI. solid. conponat. Si autem totum, cum XII. conponat. Si autem proximum pollici primo nodo abscinderit, duos solid. & semissem: Si enim in secundo nodo abscinderit, V. solid. Si totum abscinderit à palma, cum X. solid. conponat. Si longissimus digitus abscisus fuerit à primo nodo, solid. vnum & semissem conponat. Si enim secundo nodo, cum tribus solid. conponat. Si totus à palma abscisus fuerit, cum VI. solid. conponat. Si enim digitus anellaris à primo nodo abscisus fuerit, duos solid. si in secundo nodo, quatuor: si totus, VIII. Ille minimus digitus ita soluatur, vt pollex. Si quis autem longissimum digitum sic plagauerit, vt inde mancus sit, ita vt conplicare non possit, aut scutum prendere aut arma in terra per illum recipere, XII. solid. conponat. Si autem in latus punctus fuerit, ita vt interiora membra non contingat, cum VI. solid. conponat. Si autem interiora membra vulneratus fuerit, quod Sresfuunt dicunt, cum XII. sol. conponat. Si autem transpunctus fuerit, cum XXIIII. sol. conponat. Si autem intestinis maculatus fuerit vt stercora exeant, X. solid. conponat. Si aliquis alio genitalia tota abscinderit, XL. solid. conponat. Si autem castrauerit, ita vt virilia non tollat, cum XX. solid. conponat. Si quis alio ambas coxas vno ictu transpunxerit, cum XII. solid conponat. Si autem duabis vicibus, similiter. Si quis in geniculo transpunctus fuerit aut plagatur, ita vt claudus permaneat, vt pes eius ros tangat, quod Alamanni taudragil dicunt, cum XII. solid. conponat. Si tibia subtus geniculo transpuncta fuerit, cum tribus solid. conponat. Si autem articulus prior abscissus fuerit, cum VI. solid. conponat. Illi autem alii articuli si abscisi fuerint toti, vnusquisque cum III. solid. conponatur. Si totum pedem abscinderit, cum XL. solid. si à genuculo abscisus fuerit, L. solid conponat. Si autem à coxa sursum abscisa fuerit, & inde vixerit, LXXX. solid. conponat. Si autem aliquis alio herniam expressserit, cum III. solid. conponat.

CAPIT. LXV.

De eo qui alteri viam contradixerit.

SI quis liber libero in via manus iniecerit, & contra legem ei viam contradixerit, aut aliquid ei tollere voluerit, cum VI. solid. conponat.

CAPIT. LXVI.

De eo qui alterum de caballo iactauerit.

SI quis liber liberum in via de caballo iactauerit, & ei tulerit, & statim eum reddit in ipso loco, addat ei consimilem & XII. solid. Hæc omnis compositio, quam viris iudicauimus, fœminis eorum omnia dupliciter conponantur.

CAPIT. LXVII.

De libero qui liberum occiderit.

Si quis autem liber liberum occiderit, conponat eum bis LXXX. solid. filiis suis. Si autem filios non reliquit, nec hæredes habuit, soluat CC. solid. Fœminas autem eorum semper in duplum conponat. Medius vero Alamannis si occisus fuerit, CC. solid. soluat cum parentibus, qui eum occiderit.

CAPIT. LXVIII.

De eo qui alterius ammissarium furauerit.

Si quis alicuius ammissarium inuolauerit, ille cuius est debet probare quantum valet. Si enim dicit, quod XII. solid. valeat, cum duobus iuret quod sic valeat. Postea soluat ille fur talem qualem ille iurauerit in caput, & illos alios VIIII. geldos soluat medietatem in auro valente pecunia; medietatem autem qualem inuenire potuerit pecuniam. Et si ille talem equum inuolauerit, quem Alamanni marach dicunt, sic eum soluat sicut & illum ammissarium.

CAPIT. LXVIIII.

Si quis alicuius caballum inuolauerit, & pretiet eum dominus eius cum sacramento vsque ad VI. solid. si tantum valet, aut plus aut minus: quantum ille cum sacramento adpretiauerit in caput tantum restituat fur. VIIII. enim geldus in qualibet pecunia habet. Iumentum tribus solid. adpretiet, si tantum valet aut minus. Si equo, quem marach dicunt, oculum excusserit aut eum excurtauerit, cum tribus solid. conponat. In alio caballo mediano si oculum excusserit, solid. vnum & semissem conponat. & si eum excurtauerit, similiter conponat. Si enim iumento oculum excusserit, medium solid. & si eum excurtauerit, ita faciet.

CAPIT. LXX.

De eo qui equum plagauerit dum hominem plagare voluerit.

Si quis homo in equo suo caballicauerit, & aliquis eum super ipsum plagare voluerit, & dum illum plagare voluerit, caballum eius plagauerit, ita plagam caballi conponet, quemadmodum conponere debuit si dominum eius plagasset.

CAPIT. LXXI.

De eo qui in troppo de iumentis ductricem inuolauerit.

Si enim in troppo de iumentis illam ductricem aliquis inuolauerit, licet eam domino eius adpretiare XII. solid. & quicquid ille adpretiauerit, ille fur furtiuum reddat VIIII. geldos. Alia autem iumenta de grege, quæ lactantes sunt, cum VI. solid. conponat. alia autem, quæ adhuc pregna non sunt, III. solid. sint adpretiata.

CAPIT. LXXII.

De eo qui pregnum iumentum ferierit & abortiuum fecerit.

Si autem aliquis homo ictu ferierit pregnum iumentum, & abortiuum fecerit, ita vt iectat ipsum poledrum mortuum, I. solid. conponat.

CAPIT. LXXIII.

Qualiter iumenta quæ messem laserint includantur.

Si quis gregem iumentorum ad pignus tulerit & incluserit contra legem, eum XII. solid. conponat, & demittat, & vsque ad annum integrum habeat eas in cura qui illos pignorauit. & si aliquid de ipsa grege in ipso anno perdiderit ille qui pignus tulit, similem restituat. Si autem ipse grex iumentorum damnum fecerit aut in prato aut in messe, foris minatur & dicatur domino eius vt veniat videre quale damnum fecit, & quantum æstimauerit arbitrio aut adfirmare ausus fuerit quod tantum damnum feciſſet, tantum dominus iumentorum restituat. si vero pastorem illorum iumentorum aliquis occiderit, conponat eum solid. XL.

CAPIT.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [44] - 28

CAPIT. LXXIIII.

De eo qui taurum gregem regentem inuolauerit aut occiderit.

SI quis in vaccaritia legitima, vbi sunt XII. vaccæ vel amplius, taurum ex ea involauerit vel occiderit, tribus solid. eum soluat: aut qualecumque armentum de ipsa vaccaritia inuolatus fuerit, secundum qualitatem eum soluat, illam optimam vaccam IIII. tremissis licet adpretiare: illa alia sequenteriana Sold. I. illa alia minuta animalia secundum arbitrium ad pretientur, & ita soluantur secundum quod Lex habet.

CAPIT. LXXV.

De eo cui mortaudus inputatur.

SI cui mortaudum barum aut fœminam, qui qualis fuerit secundum legitimum weregeldum soluatur, aut cum XXIIII. tot electos aut cum LXXX. quales inuenire potuerit iuret.

CAPIT. LXXVI.

De eo qui grauidæ mulieri natum interficerit.

SI qua mulier grauida fuerit, & per factum alterius infans natus mortuus fuerit, aut si viuus natus fuerit, & VIII. dies non viuit, cui inputatum fuerit, XL. solid. Soluat, aut cum XII. medios electos iuret.

CAPIT. LXXVII.

De pretio bouis.

OPtimus bos V. tremissos valet: medianus, IIII. tremissos valet: minor, sicut & pretiatus fuerit qui de ipsis aliquem inuolauerit, sicut Lex habet ita conponat.

CAPIT. LXXVIII.

De eo qui pastores vel artifices occiderit.

SI pastor porcorum, qui habet in grege XL. porcos, & habet canem doctum & cornu & iuniorem, occisus fuerit, XL. solid. conponatur. Legitimus pastor ouium, si LXXX. capita in grege habet domini sui, & occisus fuerit, cum XL. sold. conponatur. Si alicuius siniscalcus, qui seruus est & dominus eius XII. vassus infra domum habet, occisus fuerit, XL. solid. conponatur. Si mariscalcus, qui super XII. caballos est, occiditur, XL. solid. conponatur. Si pistor, similiter. Faber aurifex aut spatarius, qui publicè probati sunt, si occidantur, XL. solid. conponatur.

CAPIT. LXXVIIII.

De eo qui cum ancilla vestiaria & genetiaria concubuerit.

SI quis cum alicuius ancilla vestiaria concubuerit contra voluntatem eius, cum VI. solid. conponat. & si cum puella de genetio concubuerit aliquis contra voluntatem eius, cum VI. solid. conponat. Si quis cum aliqua ex illis aliis de genetio contra voluntatem concubuerit, cum tribus solid. conponatur.

CAPIT. LXXX.

De eo qui incendium super alium in nocte miserit.

SI quis aliquem super focum in nocte miserit, vt domum eius incendat seu & salam suam, & inuentus & probatus fuerit, omne quod ibidem arsit simile restituat, & super hæc XL. solid. conponat. si enim domum infra curtem incenderit aut scuriam aut graneam vel cellaria omnia similia restituat, & cum XII. solid. conponat. Si quis stubam, ouile, porcaritiam domum aliquis concremauerit, vnamquamque cum III. solid. conponat. & similem restituat ei scuriam vel graneam. Serui si incenderit, cum VI. solid. conponat, & similem restituat. Si enim spicarium serui incenderit, cum III. solid. conponat. & si domino, cum VI. & similem restituat.

CAPIT. LXXXI.

De canibus seusibus vel aliis furatis aut occisis.

SI quis canem ſeuſium primum curſalem, qui primus currit, inuolauerit, ſolid. VI. conponat. qui ſecundum, cum ſolid. III. conponat. qui illum ductorem, qui hominem ſequentem ducit, quod laithunt dicunt, furauerit, XII. ſolid. conponat. Bonum canem porcarium, vrſaricium, vel qui vaccam & taurum prendit ſi occiderit aliquis, cum tribus ſolid. conponat. ſi veltrum leporalem probatum aliquis occiderit, cum III. ſolid. conponat. Si quis canem paſtoralem, qui lupum mordit & pecus ex eius ore tollit & ad clamorem adaliam vel ad tertiam villam currit, occiderit, cum III. ſolid. conponat. Si canem qui curtem defendit aliquis occiderit, cum ſolido conponat. Et ſi ipſe canis eum per veſtimentum adpræhendit, & eum quaſi nolens percuſſerit, & mortuus fuerit, iuret vt per inuidiam non feciſſet, niſi ſe ad defendendum, & donet alium catellum, qui iugum tranſpaſſare poſſit.

CAPIT. LXXXVII.

De eo qui aliquam clauſuram in aqua fecerit & ibi aliquid negauerit.

Si quis mulinum aut qualemcumque clauſuram in aquam facere voluerit, ſic faciat vt nemini noceat, ſi ambæ ripæ ſuæ ſunt, licentiam habeat: ſi autem vna alterius, aut roget aut conparet. Si quis aliquam clauſuram in aquam fecerit, & ipſa aqua inflauerit, & ibi alicuius pecus negauerit vel famulus vel infans quicquid negauerit, ſimile reſtituat, vnumquodque ſecundum legem conponat.

CAPIT. LXXXIII.

De his qui de terra ſua inter ſe contendunt.

Si qua contentio orta fuerit inter duas genealogias de termino terræ eorum, & vnus dicit; hic eſt terminus: alius reuadit in alium locum, & dicit; hic eſt noſter terminus: ibi præſens ſit Comis de plebe illa, & ponat ſignum vbi iſte voluerit, & vbi ille alius voluerit terminum, & girent ipſam contentionem. Poſtquam girata fuerit, veniant in medium, & præſente Comite tollant de ipſa terra, quod Alamanni curffodi dicunt, & ramos de ipſis arboribus infigant in ipſam terram, quam tollunt, & illæ genealogiæ quæ contendunt leuant illam terram præſente Comite & commendent in ſua manu. Ille inuoluat in fanone & ponet ſigillum, commendet fideli manu vſque ad ſtatutum placitum. Tunc ſpondeat inter ſe pugnam duorum quando parati ſunt ad pugnam. tunc ponant ipſam terram in medio, & tangant ipſam cum ſpatis ſuis, cum quibus pugnare debent, & teſtificentur Deum creatorem, vt cuius ſit iuſtitia ipſius ſit & victoria, & pugnent, qualis de ipſis vicerit, ipſe poſſedeat illam contentionem, & illi alii preſumptioſi, quia proprietatem contradixerunt, conponant cum XII. ſolid.

CAPIT. LXXXIIII.

De eo qui ſeruum alterius fugientem acciperit, & ſequenti domino contradixerit.

Si quis fugitiuum alterius ſeruum ſuſciperit, & ſequenti Domino aut in illa die aut quando poterit, contradixerit eum & reddere noluerit, tunc vadat ad Principem quem ille habet, vt ei iuſtitiam faciat, & cum XL. ſolid. conponat eum, quia contra legem eum recipit.

CAPIT. LXXXV.

De eo qui ſeruum in pignus ſuſciperit, & ſi ipſe ſeruus aliquod damnum fecerit.

Si quis pignus tulerit contra legem aut ſeruum aut equum, poſtquam illum in domum ſuam duxerit, & ille ſeruus ibi hominem occiderit, aut ille equus aliquod damnum fecerit, illud damnum ad illum pertineat, qui illud pignus tulit, non ad illum dominum cuius illud pignus fuit. Si autem dominus voluntarie pignus dederit pro aliqua re alicui, & illud pignus quod datum eſt ibi aliquid damnum fecerit, dominus eius qui dedit damnum quod factum eſt ſimile reſtituat.

CAPIT.

CAPIT LXXXVI.

De eo qui alteri res suas apud se inuentas contradixerit.

SI quis res suas apud alium hominem inuenerit, quicquid sit aut mancipia aut pecus aut aurum aut argentum aut alia spolia, & illa reddere noluerit & contradixerit, & posthæc conuictus est ante iudicem, aut simile aut ipsum reddat & cum XLII. solid. componat, quia proprietatem eius contradixit.

CAPIT. LXXXVII.

Vt fratres post mortem patris eorum hereditatem non dissipent antequam diuidant eam.

SI quis fratres post mortem patris eorum aliquanti fuerint, diuidant portionem patris eorum, dum hæc non fuerit facta, nullus rem suam dissipare faciat vsque dum æquali parciant.

CAPIT. LXXXVIII.

De eo qui hominem occiderit & negauerit.

SI quis hominem occiderit & negare voluerit, cum XII. nominatis iuret, & alios tantos aduocatos in arma sua sacramenta pro quattuor tremissis cum vno sacramentale iuret: tres solid. & tremisse cum duos sacramentales iuret: De VI. solid. & tremisse cum V. nominatis iuret aut cum tracta spata defendat.

CAPIT. LXXXVIIII.

De coxa vel brachio incisis.

SI coxa abscisa fuerit libero homini, LXXX. solid. componat: Si brachium abscisum fuerit similiter.

CAPIT. XC.

De eo qui mulieri pregnandi abortiuum fecerit.

SI quis mulieri prignanti abortiuum fecerit, ita vt iam cognoscere possit vtrum vir an fœmina fuit: Si vir debuit esse, cum XII. solid. componat: Si autem fœmina, cum XXIIII. Si nec vtrum cognoscere etiam non formatur in liniamenta corporis, cum XV. solid. componat. Si amplius requirit, cum sacramentalibus suis se ei idoneet.

CAPIT. XCI.

De hereditate quam mulier post partum statim mortua derelinquit.

SI qua mulier, quæ hereditatem paternam habeat, post nuptum pregnans peperit puerum, & in ipsa hora mortua fuerit, & infans viuus remanserit aliquanto spatio vel vnius horæ, vt possit aperire oculos & videre culmen domus & quattuor parietes, & postea defunctus fuerit, hereditas materna ad patrem eius perteneat & tamen si testes habet pater eius, qui vidissent illum infantem oculos aperire & potuisset culmen domus videre, & quattuor parietes, tunc pater eius habet licentiam cum lege defendere. Sin autem aliter, cuius est proprietas, ipse conquærat.

***

CAPIT. XCII.

De eo qui in pugna parem suum dereliquit & aufugit.

SI qua in exercitu pugna commissa fuerit, & demittit quis parem suum pugnare, & fugit, & ille alius defendit se post reuersionem, ille qui fugit conponat bis sold. illi alio, quia inde fugiuit.

CAPIT. XCIII.

De eo qui post finitam & emendatam causam mallare præsumpserit.

SI quis aliquem post finitam causam & emendatam mallare voluerit, post testes tractos & emendationem datam si hoc præsumpserit temptare, & iste non potest per sacramenta vel per testes defensare, tunc per pugnam duorum se defendat, & posthæc ille testator cum. XL. sold. conponat.

CAPIT. XCIIII.

De eo qui ingenuam fœminam colopo percusserit.

SI quis fœminam ingenuam colopo percusserit, sic vt sanguis non exeat, soluat solid. duos: Si lida fuerit, solid. I. tremisse: si ancilla fuerit, soluat solid. I. Si barus fuerit, similiter: si seruus fuerit, medium solid.

CAPIT. XCV.

De eo qui medelam aut carrucam alterius inuolauerit.

SI quis medelam rumpit aut inuolat, soluat sol. d. III. Si carrucam inuolat aut rumpit rotas in priori parte, vt die illa operatricet, solid. III. conponat: Si de post inuolat aut rumpit, V I. solid. cõponat. Si herpices fuerit, III. solid. conponat.

CAPIT. XCVI.

De eo qui buricas in silua pecorum incenderit.

SI quis buricas in silua tam porcorum quam pecorum incenderit, XXII. solid. conponat: & si intus per furorem intrat, & de suo nihil inuenit, VI. solid. conponat: & si in curte aliena ingressus fuerit, simili modo, si intus in scuria, XII. solid. conponat, nisi homicida suus ei in curte aut in casa fuerit, & pro ipso nullus offerrit iustitiam, si sequenter ipsum currit, hoc non est ad requirendum.

CAPIT. XCVII.

De eo qui gregem animalium in pignus tulerit & porcorum vel cæteros pastores flagellauerit.

SI quis gregem de porcis aut de iumentis aut de vaccis vel de berbicibus in pignus tulerit, XL. solid. sit culpabilis. Si porcarius ligatus de via hostatus vel battutus fuerit sic vt duo teneant & tertius percutiat, VIII. solid. conponat, & de reliquo quod ei fecit sicut reliquis seruis conponi solet ei in triplum conponat. & quod de berbigario, stotario & Vaccario fit, quod reliquis seruis conponi solet, conponatur eis in duplo.

CAPIT. XCVIII.

De eo qui bissontem vel catera animalia aut furauerit aut occiderit.

SI quis bissontem bubalum vel ceruum qui prugit furauerit aut occiderit, XII. solid. conponat, & si ceruus ille treudis non habet, medium solid. conponat: si treudis habet, & cum ipso nihil sagittatum est, soluat solid. I. Si rubeus seramus cum ipso sagittatus est, tres solid. soluat. Si niger est, solid. VI. conponat. Si inuolatus fuerit, VIIII. geldos conponat. si ceruia indomita fuerit occisa, tremisso soluat: Si treudem habuit, medium solid. Si cum ipsa rubia fera sagittata fuerit, III. solid. soluat: Si nigra, VI. solid. conponat: Si inuolata fuerit, VIIII. geldos conponat. Si versus alienus occisus aut inuolatus fuerit, soluat eum solid. VI. aprum similiter. Si quis pecum manualem, qui dicitur alatus, aut verrem aut ducariam occiderit, V I. solid. conponat. Si furatus fuerit, III. solid. soluat, & quantum iuret quod valuit VIIII. geldos conponat.

Si

Si quis capriolum occiderit, ſaiga , ſi inuolatus fuerit, VIIII. geldos conponat. Si quis fuerit furata vel occiſa, III. ſolid. conponat: Si auca fuerit inuolata, VIIII. geldos conponat. Aneta, gariola, cicunia, coruus, cornicla, colũba & cauha, vt alia ſimilia requirantur. Si acceptor qui aucam mordet, III. ſolid. ſoluat: Si gruem mordit, VI. ſolid. conponat: Si verris occiderit, ipſum pro eo reddat & III. ſolid. ſoluat. Si canis alienus hominem occiderit, medium weregeldum ſoluat: & ſi totum vueregeldum quærat, omnia oſtia ſua claudantur, & per vnum oſtium ſemper intret & exeat, & de illo limitare VIIII. pedes ſuſpendatur vſque dum totus putriſcet, & ibi putritus cadat & oſſa ipſius ibi iaceant, per alium oſtium nec intret nec exeat. & ſi canẽ ipſum inde iactauerit, aut per aliũ oſtium intrauerit in caſa, ipſum vueregeldũ mediũ reddat. Si caballus, porcus, aut bos hominem occiderit, totũ vueregeldum ſoluat: Si ſeruus fuerit, medium pretium ſoluat. Si alicuius caballus ſepem alienam ſallierit, & de palo tranſpunctus fuerit cuius ſepis fuerit, ipſum ſoluat medium pretium. Si quis ferrum mulinarium inuolauerit, alium cum ipſo reddat, & ſoluat ſolidis VI. in texaga cuius fuerit. Si quis ſepem alienam capulauerit , III. ſolid. ſoluat Si quis mortuum ſuum in terra aliena poſuerit , XII. ſolid. ſoluat aut cum XII. iuret vt hoc pro malo non feciſſet. Si quis ingenuum aut ingenuam extraneam ſine permiſſo cuius fuerit in terra miſerit, XL. ſolid. ſit culpabilis. Si ſeruus fuerit, XII. ſolid. ſoluat.

DE LEGIBVS.

MOyſes gentis Hebreæ primum omnium diuinas leges ſacris litteris explicauit. Foroneus Rex Græcis primus leges iudiciaque conſtituit. Mercurius Trimegiſtus primus leges Ægyptiis tradidit. Solon primus leges Athenienſibus dedit. *Ligurgus primus Lacedæmoniis iura ex Apollinis auctoritate confinxit. Numa Pompilius, qui Romolo ſucceſſit in regnum, primus leges Romanis ededit: deinde cum populus ſeditioſus magiſtratus ferre non poſſet, X. viros legibus ſcribendis procreauit, qui leges ex libris Salomonis in* Latinum ſermonem translatas XII. tabulis expoſuerunt. Fuerunt autem hi, Appius Claudius, Genutius, Veterius, Iulius, Manilius, Sulpitius, Sectius, Curatius, Romelius, Poſtumius. hi decem viri legum conſcribendarum electi ſunt. Leges autem redigere in libris primus Conſul Pompeius inſtituere voluit , ſed non perſeuerauit obtrectatorum metu. Deinde Cæſar cœpit id facere, ſed ante interfectus eſt. Paulatim antiquæ leges vetuſtate atque incuria exſoluerunt , quarum etſi nullus iam vſus eſt , notitia tamen neceſſaria videtur. Legis nouæ à Conſtantino cœperunt Cæſare & reliquis ſuccedentibus , erantque permixtæ & inordinatæ poſtea Theodoſius minor Auguſtus ad ſimilitudinem Gregoriani & Ermogeniani codicem factum conſtitutionum à Conſtantini temporibus ſub proprio cuiuſque Imperatoris titulo diſpoſuit , quem à ſuo nomine Theodoſianum vocant. Deinde vnaquaque gens propriam ſibi ex conſuetudine elegit legem. Longa enim conſuetudo pro lege habetur. Lex eſt conſtitutio ſcripta. Mos eſt vetuſtate probata conſuetudo , ſiue lex non ſcripta. Nam lex à legendo vocata, quia ſcripta eſt : Mos eſt autem conſuetudo longa de moribus tracta tantundem: Conſuetudo autem eſt ius quoddam moribus inſtitutum, quod pro lege ſuſcipitur. Lex erit omne quod iam ratione conſtiterit, quod diſciplinæ conueniet, quod ſaluti proficiat. Vocata autẽ conſuetudo, quia in communi eſt vſu. Theodericus Rex Francorum cum eſſet Catalaunis , elegit viros ſapientes, qui in regno ſuo legibus antiquis eruditi erant. Ipſo autem dictante iuſſit conſcribere legem Francorum & Alamannorum

Ex Iſidoro.

norum & Baioariorum vnicuique genti, quæ in eius potestate erat, secundum consuetudinem suam addidit quæ addenda erant & improuisa & inconposita resecauit, & quæ erant secundum consuetudinem paganorum mutauit secundum legem Christianorum, & quicquid Theodericus Rex propter vetustissimam paganorum consuetudinem emendare non potuit, posthæc Hildebertus Rex inchoauit, sed Chlodharius Rex perfecit. Hæc omnia Dagobertus Rex glorioſissimus per viros inlustres Claudium, Chadoindū, Magnū & Agilolfum renouauit, & omnia vetera legū in melius transtulit, & vnicuiq; genti scribtam tradidit. Factæ sunt autem leges vt earum in metu humana cohercerētur iudicia tutaque sit inter probos innocentia, & in ipsis inprobis formido supplicii, & refrenandi nocentiam facultas est.

HOC DECRETVM EST APVD REGEM ET PRINCIPES eius, & apud cunctum populum Christianum qui infra regnum Meruuungorum consistunt.

Hæc ille venerandæ codex vetustatis in ipsa Alamannia scriptus & in iudicio publico propositus sub Comite Turgouiensi. Qua sequuntur duo capitula in eodem codice adiecta habentur sed alia à supercori & manu pennaq; & atramento picta ea sunt.

VI. De iuratoribus quales vel quantos secundum cuua homo habere debet.

DE minoribus causis vsque ad solidum valentem licet vnicuique, qualem sacramentalem vnum secum habere vult in suo sacramento continere. Nam si duas saigas valentes supra solidum res valuerint, de qua causa orta fuerit, tūc debet homo qui causam requirit, tres electos denominare, & ex denominatis tribus licentiam habet excusator reicere duos. tertium vero reicere non licet, sed ipsum secum in sacramento habere debet. Saiga autem est quarta pars tremissæ, hoc est denarius vnus. Duæ saigæ duo denarii dicuntur. Tremissa autem est tertia pars solidi, & sunt denarii quattuor. Ita obseruandum est vsque ad tres solidos. Et si supra tres solidos iterum duas saigas valentes aliquis interpellatus fuerit, tunc qui causam prosecutus fuerit, electionem faciat de coniuratoribus. Vnde excusator quales duos reicere voluerit, potestatem habeat, & cum duobus iuratoribus iuret. Iste ordo obseruandus est vsq; ad VI. solidos. Nam si duæ saigæ supra sunt, tunc cum quinque sūa manu sexta iurare debet similiter cum electis sicut supra dictum est: & duos in omnibus istis ordinibus reicere licet. Ita sacramenta sic debent esse iurata, vt illi coniuratores manus suas super capsam ponant, & ille solus, cui causa requiritur, verba tantum dicat, & super omnium manus manum suam ponat, vt sic illum Deus adiuuet vel illæ reliquiæ, & ad illas manus quas comprehensas habet, vt de illa causa vnde interpellatus est, culpabilis non sit.

VII. Qualiter serui componendi sunt.

SI quis seruum alienum occiderit, solidos XII. in capitale restituat, aut cum alio seruo, qui habeat XIIII. palmas cum pollice replicato & duos digitos in longitudinem, & tres solidos in alio pretio superponat, quod fiunt simul solidi XV. Si quis Ecclesiasticum seruum vel Regium occiderit, tripliciter componat, hoc est XLV. solidis.

FINIS.

CHAR-

CHARTARVM ET INSTRVMENTORVM VETERVM ALAMANNICORVM,

CENTVRIA VNA, IN CERTOS TITVLOS DIGESTA,

DE INGENVITATE.

I.

Madalfredus.

IGo quidem Haycho filius Vodalberti, deuenit mihi vt in coniunctionem quandam fœminam mihi vsurpassem nomine Otpirgam, quæ tunc temporis libera fuit, postea vero ab Emichone aduocato ad ipsum monasterium S. Galli in seruitium adquisita, & ex ea mihi liberi II. procreati fuerant, quorum nomina erant Voluini & Voto. Idcoque propter conpassionem genitorum ne in conditionem seruilem cogerentur, talis mihi decreuit voluntas, vt aliquid de rebus meis traderem ad monasterium locis illis aptũ: quod & ita feci. Tradidi videlicet ad Hasumuuane ipsa marca adherentem runcalem I. hobam etiam & amplius cõtinentẽ, ea cõditione, vt ipsi illic resideant & ibi laborent tempus vitæ suæ, & annis singulis censum inde persoluant qualicumque pretio potuerint solidum I. insuper & IIII. dies in messe aut ad fœnum colligendum perficiant. Si autẽ potestas monasterii istam traditionẽ inrũpere & eos alienigenare conauerit, tunc ego Haycho ipsas res licentiã habeã absq; vllius cõtradictione in meã redigere potestatẽ. Si autẽ ipsi denominati per incuriã se inde abstraxerint seu ab alienarũ coniunctione fœminatũ seu aliqua causa casu accidẽte, tunc ipsæ præfatę res ad monasteriũ reuertantur ad perpetim possidendũ. sig. ipsius Haychonis, & aduocati monasterii Emichonis sig. Actũ ad Hasumuuane præsentib⁹ istis. sig. Engilhelm & Engilpoldi, sig. Hiltipoldi & Scalconis, sig. Cuntardi & Gisalolfi, sig. Cunzoni Presbyteri, & Regimberti, & Hucpoldi. Ego Madalfretus rogatus a Hrotoch Præposito scripsi. Notaui diẽ Martis V. KAL. Martias, regnante domno Hludouuico Rege anno XV. sub Gozberto Comite.

Serua geniti, dum libera habita fuit, ingenui existunt.

Si liber seruũ acceperit, quæ sit cõditio prolium.

Partirio liberorũ inter Dominũ & seruã lege Alamannica sic fiebat, vt natu maximũ filiũ Dominⁱ, sequẽtẽ liber pater, & sic deinceps, acciperet. idẽ in filiabus. Hæc Lex nõ reperitur in superioribus capitulis: cõcordat tamen cũ Nouel. Iustiniani Imp. 151. *de prole partienda inter rusticos*, & Nouel. 162. c. 2. & seq. & l. vlt. C. de agricol.

II.

Sintpertus Monachus.

IN Dei nomine, ego Vuarsind euenit mihi vt honesto amore accepissẽ quandã seruam monasterii S. Galluni nomine Richildim, eamq; in matrimonium sumpsissem, q̃ mihi pgenuerat IIII. filios his nominib. Sintuuart, Fridpert, Vuãuuic & Halo, & vnã filiã cognominẽ. Conuenit aũt Hartmanno venerabili Abbati & mihi Vuarsindo vt sub manu aduocati sui Percichonis liberos meos iuxta legẽ Alamannorũ partiri haberemus. q̃ & feci, tradidiq; ad seruitiũ monasterii duos filios, scilicet Sintuuart & Halo, sicut lex iubet. Filiã autẽ ne forte in seruitutẽ amitterem, placuit redimere, quod & feci dediq; alium mancipium legitimę ætatis monasterio totaliter & ex integro possidẽdam & in pretio solidos II. Actum in Constantia, in præsentia testium qui signauerunt. sig. Vuarsind qui hanc conuentionem scribere voluit, sig. Perichonis aduocati monasterii, sign. Ruodgaud, sig. Ratpert, sig. Vuolco, sig. Mangold. Ego Sintpert humilis monachus rogatus a Vuarhind scripsi & subscripsi. Notaui diẽ Mercurii VIII. KAL. Augusti, regnante Domino nostro Chuonrado Rege.

DE

DE SERVITVTE.

III.

Albuinus Clericus.

Seruorum conditio, qui quod acquirunt Domino acquirunt etiam sub seruos.

In Dei nomine, Ego Cotauuina ancilla Dei dono atque trado ad monasterium S. Galloni, vbi eius sacrus requiescit corpus: & hoc est quod trado, quod ego in Lutinach visura sum habere, & in alio loco qui dicitur Beffindorf, & in locis, campis, siluis, & omnia quæ inibi visura sum habere, & casatos tres his nominibus, Ragingerius cum infantes suos his nominibus Rihgero, Vuantilone, Vualtricho, & vxore sua fastrata, & filio eorum Vuolfrido, & seruo eius Isamberto, & alio seruo nomine Vuoto, & Haccone qui est in concambio cum Vuichardo redemere se vult, det alium mancipium XI. manuum longum. Hi sunt testes qui præsentes fuerunt & signauerunt. sig. Cotauuinæ qui hanc traditionem fieri rogauit, sig. Vuichardi, sig. Tuto, sig. Vuotahar, sig. Amalger, sig. Theotbald, sig. Mairolt, sig. Tuilo, sig. Vuolfberti, sig. Asthari. Ego itaque Albuinus Clericus rogitus ab Cotauuina hanc cartum scripsi sub die VII. KL. Octob. in anno I. regnante Carolomanno Rege

IIII.

Anonimus.

Anno Domini *MCCLXXXXVIII.* Wilhelmus Abbas monasterii S. Galli hæc conscribi fecit. Nouerint vniuersi quod Burchardus dictus Lou residens in Thurego, Adilheidis, Mechthildis, Adilheidis, & Gertrudis, filiastræ ipsius Burchardi, pertinet iure proprietatis ad monasteriū nostrum prædictum, & quamdiu vixerint, tenentur dare annis singulis I. libram ceræ in recognitionem proprietatis. Post mortem vero eorum Abbas, qui pro tempore fuerit, de singulis mortuarium accipiet.

Donari, tradi, permutari, vendi apud Alamannos potuisse seruos sub suis titulis exempla euincent.

DE MANVMISSIONE.

V.

Nanderimus Monachus.

Manumissio priuata. de Nibalgouua.

Notum sit omnibus tam præsentibus quam superuenturis, quod ego Vuolaliub cum manu aduocati mei Engilboldi duo mancipia mea, idest Thiotonē & Vuadindam, in Dei amore libertate donaui, ea tamen ratione, vt annis singulis ad Cellam Ratpoti, quæ ad monasterium S. Galli pertinet, in censu IIII. denarios soluant. Actum in loco qui dicitur Rota publice præsentibus his quorum hic signa continentur, sig. Vuolaliub & aduocati eius Engilboldi, qui hanc notitiam fieri voluerant, & aliorū testium, sig. Engilhelm ✠ Cundhart ✠ Ruadker ✠ Vuano ✠ Oadaluuart ✠ Vuolfleip ✠ Reginker ✠ Tagapert ✠ Folcholt ✠ Sinderat ✠ Vto ✠ Vuato. Ego itaque Nandcrim indignus monachus ad vicem Richperti rogatus scripsi & subscripsi. Notaui diem Iouis, VIII. KL. Maias, anno XXII. regni Hludouuici, sub Gozperto Comite.

Aliud exemplum habes infra sub titulo De traditione rerum, in charta Hiringi monachi. Et aliud sub titulo de precariis in charta Purgolfi subdiaconi.

VI.

Ernustus Cancellarius.

Manumissio coram Rege.

In monine sanctæ & indiuiduæ trinitatis, Hludouuicus diuina fauente gratia Rex. Nouerint omnes fideles nostri, præsentes scilicet & futuri, quia nos rogatu Purucharti dilecti Comitis nostri quendam proprium seruum nostrum Iohan nominatum, in præsentia fidelium nostrorum, per excussionem denarii de manu illius, iuxta legem Salicam in elomosynam nostram liberum dimisimus, & ab omni iugo seruitutis absoluimus, eius quoque absolutionem hoc scripto firmauimus, quam in omni tempore firmam inuiolabilemque mansuram esse volumus. Præcipientes ergo iubemus, vt sicuti reliqui manumissi, qui

per

per huiusmodi titulum absolutionis à Regibus vel Imperatoribus noscuntur esse relaxati ingenui, ita deinceps memoratus Iohan bene ingenuus atque securus existat. & vt ista ingenuitatis pagina firma stabilisque consistat, annulo nostro eam consignari iussimus.

Ernustus Cancellarius ad vicem Theotmari Archicapellani recognoui. Data II. Kal. Iun. anno incarnationis Domini DCCCCVI. indict. VIIII. anno regni Domini Hludouuici VII. Actum in Rottuuila feliciter. Amen.

VII.

Vuato Diaconus.

AVctoritas Ecclesiastica patenter ammonet, insuper & potestas Regia canonicæ religioni adsensum præbet, vt quemcunque ad sacros ordines ex familia propria promouere Ecclesia quæque elegerit, in præsentia Sacerdotum canonicorum simul & Nobilium laicorum, & eius cui subiectus est manumissione sub libertatis testamẽto sollemniter roboretur. Idcirco ego in Dei nomine Engildruda quondã meũ famulũ nomine Sigimarũ, sacris ordinib. dignum, in præsentia nobilium virorum liberũ ab omni vinculo seruitutis dimitto. Cui Romanæ per hoc auctoritatis testamentum statuo, ita vt ab hodierno die & tẽpore bene ingenuus atque securus permaneat, tãquam si ab origine fuisset parentibus liberis procreatus vel natus: eandem pergat partẽ quãcunq; volẽs canonice elegerit, habensq; portas apertas ita vt deinceps nec mihi nec successoribus meis vllum debeat noxiæ conditionis seruitium, neq; aliquod libertatis obsequiũ, sed omnibus diebus vitę suæ sub certa ingenuitate, sicut alii ciues Romani, per hunc manumissionis aut ingenuitatis titulũ bene semper ingenuus atq; securus existat, suumque peculiare, quod habet aut quod adhuc adquiri poterit, faciat inde secundum canonicam libertatem quicquid voluerit. Et vt hæc testamẽti ac ingenuitatis auctoritas inuiolatam inconuulsamq; optineat firmitatem, ego Engildruda & Richolf aduocatus meus amborum manib. subter firmauimus, sacerdotes quoq; ita nominati manus suas in præsentem ingenuitatis cartulã miserunt, Pero, Adalman, Hiltiger, Rodpot, Baldolt, Rantolf. Actum in villa Hostrahum nuncupata, in præsentia Salomonis & Reginolfi missis Domni Hludouuici Regis. sig. Hiltibaldi missi Honorati Comitis † Otkit † Liutpreht † Hadpert &c. Ego itaq; Vuato Diaconus rogatus scripsi & subscripsi. Notaui diem Iouis, in VIIII. I D. Octob. regnante Domno Hludouuico Rege Alamãnorum & Peioariorum, sub Chonrato Duce nobilissimo, feliciter. Amen.

Manumissio in Ecclesia.

Cuiacius Obseruat. li. 14. c. 27.

VIII.

Thiothartus.

IGitur dum pluribus cognitum esse constat, qualiter nos Grimaldus Abba & Aduocatus noster Posso partibus monasterii S. Galli quendam hominem Vnderust nomine ad seruitutis iugum attrahere voluimus. & ideo in mallo publico, coram Comite Vodalrico, scilic. Ego Grimaldus Abba & prædictus Aduocatus noster Posso illum pleniter ad seruitium præfato monasterio nostro quæsiuimus, nobisq; & successoribus nostris illum subiugare conati sumus. Ille autem in eo consilio, prædictus videlicet Vnduruſt, studuit se reconciliare, quam seruituti succumbere sagacibusque flagitationibus à nobis & Aduocato nostro, vt se nobiscum pacificare voluisset. At nos propter amorẽ Domini illius rogationibus sensum adcommodantes consentiebamus, recõciliationẽ non renuentes. Atq; ob id iam dictus homo Vnduruſt de mædio q; habuit territorio inter Hagenbah & Eligauge ac Snetta, iuchos quattuor ad reconciliationem nobis dedit, scilicet vt à die præsenti ita ingenuus consistat, quasi si ab ingenuis parentibus sit genitus: nosque ea ratione illud accipientes, quatenus ipse nostra ex parte ab omni seruitutis vinculo sit exutus in perpetuum, totaque eius agnatio, posteritas & procreatio similiter sit absoluta, sub ea conditione, quę modo ab illo genita est & deinceps progenita fuerit, tamquam

Manumissio coempta proprio peculio.

si ex liberis fuissent parentibus procreati , hocque conscriptionis vinculo firmari iussimus. Actum in Vuitarduro coram Vodalrico Comite & cætero populo. sig. Grimaldi Abbatis & Aduocati sui Possonis, signa aliorum testium. Vodalricus Comes, Adalhol, Vuanzo, Adalhelm, Nidger, Landfrid, Astheri, Vto, Fridun, Lantolt, Heitar, Vuuinrat, Strello, Adalrã, Other, Alpheri, Thiotpert, Cunzo, Hadabert, Vuolfchrig, Huppert, Auto iunior. Ego itaq; Thiothart recognoui & subscripsi. Notaui diem Mercurii, II. Idus Febr. anno XVII. Hludouuici Regis in Orientali Francia, sub Vodalrico Comite.

DE DOTE.

IX.

Formula Isonis.

DVlcissima coniux mea atque amantissima nomine illo, Ego in Dei nomine N. sum: psit mihi consilium atque conplacuit, vt ego te mihi in coniugium accepissem: quod ita & feci. Propterea dono tibi * dotẽ, sicut nostris vtriusque conplacuit amicis tibi donare, in pago illo in illo loco in villa nuncupata, id est rectam curtem cum sepe circumcinctam &c.

*ita vocat ἀντίφερνα seu donationẽ propter nuptias.

X.

Anonymus.

NOs Comites de Habisburg, videlicet Ruodolfus Lantgrauius Alsatiæ, Ruodolfus Canonicus Ecclesiæ Basilienſis, Gothefridus & Eberhardus fratres, eiusdem Lantgravii patrueles, vniuersis &c. Nouerint igitur, quos nosse fuerit oportunũ, quod cum nos curtes & prædia nostra in Dietigkon & Slieron sita iure proprietatis ad nos & nostros genitores pertinentia, a prædilecta domina & matre mea, videlicet prædicti Lantgravii , Heiluuiga Comitissa, cui ipsæ curtes & prædia in recompensationem donationis propter nuptias titulo pignoris fuerant obligata, &c. Quicquid iuris habemus in sæpe dictis vniuersis & singulis bonis & hominibus, tam nos quam bonæ recordationis progenitores nostri Comites, videlicet Albertus mihi Lantgrauio pater, nobis tribus fratribus patruus, Ruodolfus auus, Albertus proauus, ratione proprietatis vel infeodationis ab imperio vsque in præsentiarum diuisum vel coniunctum & communiter habuisse & possedisse dignoscuntur, &c. Data anno Domini MCCLVIIII. XVI. Kal. Nouemb. indict. III.

DE DONATIONIBVS.

XI.

Pernhardus Subdiaconus.

Donatio facta liberis naturalibus.

SVperuenturas igitur contentiones, quæ sæpius etiam causis ex minimis oriri solent, ad deuitandas placuit mihi Amalperto traditionem , quam filiis meis feci, conscriptione firmari, & ad memoriam posteris tradere. Dedi itaque tribus filiis meis, Annoni, Amalperto & Reginfredo , qui mihi nati sunt ex ancilla S. Galli, omnem proprietatem meam, quam hodierna die in Vuolerammesuuilare visus sum possidere: ea videlicet ratione, vt eadem possessio sine vllius contradictione ab illis perpetualiter possideatur, censusque II. denariorum ab eisdem singulis annis persoluatur. Actum in Zuoceuuilare in publico mallo Notkeri aduocati coram monasterii S. Galli Abbate Cralone, aliisq; testibus quorum hic nomina continentur. signũ Amalperti qui hãc traditionem fecit. signa & aliorum testium, qui ibidẽ præsentes affuerunt, Reiccho, Ruodpert, Vuito, Reginger, Vualthere, Ruodpert, Otachar, Kerbert, Reginbert, Vuineram, Heriman, Vualto. Ego itaque Pernhardus Subdiaconus scripsi & subscripsi in vicem Vualdonis. Notaui diem feriam III. anno XII. Rege Ottone regnante sub Peringario Comite.

XII.

Alboinus.

Mortis causa donatio.

Venerabilibus in Christo fratrib' seu pro Christo peregrinantibus Iohanni Episcopo

Episcopo & Abbati vna cum monachis suis sub norma sanctæ regulæ B. Benedicti constitutione degentibus in monasterio S. Galli confessoris seu S. Mariæ Semper-virginis, quæ est in pago Arbonense, Gebalinga filia Maginberti. Canonica scriptura & antiqua legum auctoritas vel Principum decreta sanxerunt, vt vnusquisque dum manet in corpore de propria quam possidet facultate voluntatem suam litteris inserat, vt perennis temporibus inuiolata permaneat, quia nihil valet cuiquam lux fugitiua nisi quantum poterit de præsentia mercari æterna. Ideo ego iam dicta Gebalinda cogitaui æternam retributionem, dono à die præsenti quod in perpetuum esse donatum volo ad ipsa casa Dei iam dicta, id est loca nominata Lolinga omnia quicquid in eodem loco vel vbicumque visa sum habere de meis propriis facultatibus, omnia hæc trado in dominationem S. Galloni Confessoris seu & Rectoribus, vt post hunc diem potestatem habeatis omnia quicquid exinde pro vtilitate monasterii ipsius facere volueritis, liberam ac firmissimam habeatis potestatem faciendi: in ea vero ratione vt ipsa res sub vsu fructuario mihi habere liceat, & annis singulis censum exsoluam, id est, XII. maldras de prace, & duas maltras de frumento, & duas friskingas tremissas valentes, & post discessum filius meus vult similiter proseruire, licentiam habeat vsque discessum eius. Hæc quoque epistula traditionis omni tempore firma & inuiolata permaneat cum stipulatione subnexa. Actum in ipso monasterio publice, præsentibus quorum hic signacula contenuntur. sign. Gebalindæ qui fieri rogauit, sign. Maginberti genitoris sui, sign. Vuidberti, sign. Balduini, sign. Gaozberti, sign. Vuaniloni, sign. Gundberti. Hæc omnia, quæ supra scribere rogauimus, sine vlla contradictione habeatis in ea ratione, vt numquam mutetis alium dare, nec minuere, nec vindere, sed sit stabilis ad ipsa loca sancta. & si hæc neglegitis, reuertat ad heredem proximum. Ego Albomus rogitus scripsi & subscripsi. Data quod feci mense Iulio, anno XII. regente Karolo.

DE TESTAMENTIS.

XIII.

Vmbertus Canonicus.

Testamentum inter coniuges.

In Christi nomine. Quicquid inter coniugatos de propria facultate, manente caritate, pro amore dilectionis vnus ad alterum inuicem cõdonare debemus: propterea ego Magnus facio tibi vxori meai Quintillanai, si me superuixeris, potestatem de omnibus, quantum mihi pertinet tibi legibus facere aut dare, antepono Falsiciã & antepono quod pro anima dare cupio, hoc sunt XXX. solidi nominatiui inter Presbyteros & inter meos filiolos & inter proprium & inter mobile & qualis de meis parentibus aut tuis aut noster filiolus tibi melius seruierit potestatem habeas illum ameliorare. Et simul facio ego Quintella tibi viro meo Magno omnia, quantum mihi pertinet tibi facere, si me superuixeris, omnia facio tibi in potestatem, antepono Falsiciam & antepono quod pro anima dare cupio, & qui tibi melius seruierit, potestatem habeas illum ameliorare, qualem potestatem tu mihi fecisti de tua causa talem habeas de mea. Et si quis de heredibus nostris aut quilibet supposita persona, qui contra hanc vmquam recausare voluerit, soluat duplum quod in carta ista continetur, & iudici auri libras II. Facta carta in vico Pugo, mense Aprili, anno XV. regnante Domno nostro Einrico, & sub præsentia testium, signauerunt testes, Austus, Vigilius, Valentianus, Vuikeramnus, Valerius, Præstantius, Ouilio, Aimo, Aurilianus, Victor, item Victor. Et ego Vmbertus Canonicus rogitus ab Austo, qui fuit vicarius, hanc cartam scripsi.

XIIII.

Anonymus.

Testamẽ-cum Nun cupatiuũ.

ISti sunt homines qui fuerunt in præsentia, quando Patarich heredem tradidit pro anima sua suum fratrem Ratolte in elemosyna sua. Isti sunt testes, sign. Huopreth, sign Vuelant, sign. Ruadachar, sign. Cundram, sign. Kadalac, sig. Richpreth, sig. Tiffo, sig. Eborolt, sig. Buoso, sig. Chehart, sig. Ebores, sig. Vuacpreth, sig. Ruadarant, sig. Sikaheri, sig. Cundram, sig. Lanpreth, sig. Alaman. sig. Loacham, sig. Hiltapalt.

DE CODICILLIS.

XV.

Mano Diaconus.

Traditio Adalremi de sua pecunia.

EGo in Dei nomine Adalhram trado ad monasterium S. Galli quicquid in die exitus mei de hac luce in pecuniali causa non datum & non vsitatum reliquerim, id est caballis domalibus cum cætero troppo, caballis cunctis, auro argentoque, scuta cum lanceis, vestibus, vel omnibus vtensilibus, quas in die obitus mei non datas alicui & non vsitatas reliquerim, trado ad iam dictũ monasterium pro animæ meæ salute filiique mei Deotonis, vt nullo contradicente quicquid, vt iam diximus, in die obitus mei reliquerim, ad eundem cœnobium permaneat stabilitate perpetua ad habendum. Et si vllus sit qui hoc contradicere voluerit, vt prædictæ res ad iam dictum monasterium stare non debeant, de suis rebus talia quæ carta continet ad eundem cœnobium restituat, & fisco proximo auri vncias V. & argenti pondera VII. persoluat, & nihilominus carta firma in æternum permaneat, quocumque modo rite manere & valere potest. Actum in villa quæ vocatur Sulaga, præsentibus qui hic subnotantur. sign. Adalramni, Deotperti, Ruadperti Vuerinberti, Vuallodi, Puasonis, Vualonis, Richnandi, Perahtfridi, Tagaberti, Sicheri, Neriprehti, Liutprethi, Vuerinbrehti. Hagioni, Vuollonis, Meginoprehti, Ottachari, Vuoffonis, Adalprehti. Ego Mano Diaconus rogatus scripsi. Notaui die Veneris, pridia Kal. Aug. anno XL. regnante Domno Karolo, & II. Domni Regis Pippini, sub Rihuuino Comite.

DE PERMVTATIONIBVS ET concambiis.

XVI.

Formula Isonis.

OMne namque quod inter partes diuersas bonis moribus saniscque consilio is fuerit diffinitum, necesse est propter iurgia futura subicienda succedentibus temporibus conscriptionis vinculo conligare. Sic itaque complacuit atque conuenit inter illum Abbatem cum ad cœnobii illius vocato suo seu inter alios seculares inter illum & illum, vt similles firmitates parique tenore conscriptas cambii sui emitterent, quas & emiserunt. Ipsum autem cambium in easdem firmitatis emissiones nominatim visum est nobis inserendum. Deinde namque memoratus Abbas seu alius cum manu aduocati sui iam dicto homini illo in villa nuncupata iuchos & de pratis ad carradas ad ius pertinens Sancti illius. & accepit ab illo in villa nuncupata iuchos & de pratis ad carradas, ea duntaxat ratione, vt pars vtraque acceptæ ius cambitionis deinceps inconuulsum & inuiolabile perennibus temporibus absq; vllius inquietudine vel repetitione possideat, sicque pari diffinitione sanxerunt, vt si pars quælibet ex in calumniã ingerere, hoc est, si aut memoratus Abbas seu successores ipsius siue iam dictus ille vel illius heredes aliquam repetitionẽ moliri temptauerint, sit tunc pars parti tantũ culpabilis quantũ repetere præsumpserit & in ærarium Regis auri vncias III. cogatur impẽdere: sed nihilo min⁹ præsens

emissio

emissio cambii huius perpetim sui vigoris obtineat firmitatem, ita dumtaxat si Imperatoris clementiæ complacuerit. Actum in illo loco præsentibus istis. sign. illius Abbatis & aduocati sui illius, sig. illius Decani, sign. præpositi, sing. cellarii, sig. custoris, sign. portarii, sing. camerarii, sign. hospitarii, sig. aliorum testium. Ego itaque immerens Diaconus anno illo Imperatoris scripsi & subscripsi. Notaui diem illum, illam datam, sub illo Comite. Amen.

XVII.

Theotardus Præpositus.

OMne quod inter diuersas partes bonis moribus sanisque consiliis fuerit definitum, necesse est ob vtilitatem seruandæ pacis atque futura iurgia devitanda spacio temporis succedente conscriptionis vinculo colligare. Quapropter conuenit inter quendam virum nomine Totonem, & inter Grimaldum monasterii S. Galli Abbatem & aduocatum suum Libonem vna cum consensu fratrum quoddam concambium facere in Prisignouue, in loco qui dicitur Vuitinovva, quod & ita fecerunt. Ego igitur Toto ad monasterium S. Galli dedi in præfato loco quattuor in iuchos, & vnam vineam in auia vnius hominis labore procurandam: ea videlicet ratione, vt ecõtra Rectores ipsius monasterii in concambium mihi donarent, quicquid in saltu Suarzuuald iuxta fluuium Melia hodierna die extirpatum & cultum haberẽt. Quod illi quoque meæ potestati concesserunt, ita dumtaxat, vt sicut iã supra dixi, quicquid in ipsa cella extirpatum possiderent, in concambium mihimetipsi sine vlla contradictione possiderem: cætera vero, id est inculta quæq; ipsamq; siluam & potestatẽ cædendorũ lignorũ, nec nõ adiacentia cuncta, pascuas, marchas, aquarũque decursiones, ipsam quoq; viam sibi reseruauerunt in perpetuum. Præterea quippe ego Toto ipsos obnixe rogaui, vt mihi vnum pratum iuxta eundem fluuiolum concederent, promittens me partem proprietatis meæ postea illis donaturum. Idipsum vero, vt promissa factis implerem, similiter egerant, & conscriptione stabilitatis firmauerunt. Hæc quoque condictio concambii tali ratione firmata est, vt hæc præsens concambii carta ex vtraque parte firma & stabilis permaneat stipulatione subnixa. Actum in Chiricheim in cubiculo Regis publice, præsentibus istis quorum hic signa continentur. sign. Totoni qui hoc concambium cum Grimaldo Abbate & aduocato suo Libone perpetrauit. sig. Vuitperti † Pero † Vuoluini † Hagano † Libo iunior † Vto † Isanhart † Erchanfrid † Ridhart † Meginbert, item † Vto, item † Vuitpert. Ego itaque Theodhardus Præpositus vice Remmingi Presbyteri rogatus scripsi & subscripsi. Notaui diem Martis, II. Noñ. April. anno XXVII. regni Hludouuici in Orientali Francia, sub Karolo principe eiusdem Hludouuici Regis filio.

Permutatio prędiorum.

XVIII.

Risine Subdiaconus.

OMne namque, quod inter partes diuersas sanis diffinitum fuerit consiliis, propter iurgia deuitanda subsequentia conscriptionis vinculo firmare necessariũ est. conuenit igitur Hartmotũ Abbatẽ coenobii S. Galli suumq; aduocatũ Heitar cum Vuitperto Domni Regis vassallo, cum licentia Domni Regis Hludouuici, vt firmitates pari ratione conscriptas sui perpetrarent concambii, sicut & fecerunt. Dedit namque memoratus Abba ex parte monasterii S. Galli in pago qui dicitur Zurrichgauge, & in loco Richanbach nominato V. hobas de terra arabili, & casas cum curtis cæterisque ædificiis, atque cum siluaticis marchis ad easdẽ pertinentibus, & in alio loco qui dicitur Vaginesuuilare *l.* hobam plenam de terra culta: & accepit de supradicto Vuitperto vassallo Domni Regis ex parte sui beneficii in eodem pago & in loco Velebach nuncupato II. hobas. & casas cum curtis, cæterisque ædificiis, atq; vnam siluu-

Permutatio vassalli cum licentia Domini,

lam ad eundem locum pertinentem, nec non & piſcationis vſum illius laci, qui ſupradicto loco contiguus fore videtur; ea videlicet ratione, vt vtraque pars accepti ius concambii perpetuis deinceps temporibus inconuulſum & inuiolabile abſque vllius inquietudine vel repetitione poſſideat. Præſens ergo concãbii carta ex vtraq; parte omni tempore firma ſtabiliſque permaneat cum ſtipulatione ſubnexa. Actum in curte regia Zurich, præſentibus iſtis quorum hic ſignacula continentur. ſign. Harmoti Abbatis & aduocati ſui Heitar, qui hoc concambium fieri voluerunt. ſign. Tiotharti Decani, ſig. Folchardi Præpoſiti, ſig. Richperti ſacratarii, ſig. Erchangeri cellararii, ſign. Otuuini Camerarii, ſig. Palderici Portarii, ſig. Engilrammi hoſpitarii, ſig. & aliorum teſtium † Vuitpert † Vuillichere † Reginbert † Oazo † Adalbert † Erchanbert † Vuolfhart † Plidker † Paldine † Paldolt † Anno † Azzo † Cozram. Ego itaque Riſine indignus monachus atque ſubdiaconus ad vicem Folchardi præpoſiti rogatus ſcripſi & ſubſcripſi. Notaui diem Iouis, III. Non. Decemb. anno XXXVII. Hludouuici Regis, ſub Humfrido Comite.

XIX.

Notkerus.

Permutatio cũ traditione precaria.

EGo Hugpreht prouidens paupertati & oportunitati meæ trado ad monaſterium S. Galli in Zurichgouue, in loco qui dicitur Eskinghoua ad curtem Lintouua pertinente, VIII. iuchos de terra ſtatim in ius monaſterii redigendos: & accepi inde alios VIII. iuchos in Durgouue, in loco qui dicitur Eilickeuue: ea ratione vt dies vitę meę terram ſub cenſu vnius denarii poſſideam, ſimiliter & vxor mea poſt me, & poſt noſtrum obitum in ius monaſterii reuocetur. Actum in cella, Id. Febr. anno imperii Karoli ſecundi ſecundo Adalberto Comite in Durgouue. & hi ſunt teſtes, Othere, Buozo, Zuozo, Maganloh, Cozolt, Erchanolt, Eburhart, Rathere, Vodalhart. Hildibold, Adalung. Richgouuo. Ego Notker iuſſus deſcripſi.

XX.

Ratpertus Monachus.

Permutatio fundorum.

NOuerit igitur multorum induſtria, quia ego Vualdthram rogaui Salomonem venerabilem Epiſcopum & Abbatem monaſterii S. Galli, vt mihi cum conſenſu fratrum quandam terrã concederet facere commutationem, quod ita & fecit. Dedi etiam ad monaſterium S. Galli iurnales tres in pago Turgeue in villa Stamheim de optima terra: & accepi econtra de rebus ipſius monaſterii iugerum vnum in duobus locis ſitum. & vt hoc concambium perpetualiter inconuulſum permaneat, manu propria eum firmaui. ſign. Vualdthrami, qui hunc libellum fieri & firmari rogauit. ſign. Eskerici aduocati, Folchart, Reginger, Horskolf, Vualdhere, Kiſalhere, Lantpold, &c. Ego itaque Ratpertus monachus rogatus anno DCCCCII. Dominicæ incarnationis, anno III. Regis Hludouuici, Idus Februarias, die Mercurii ſcripſi & ſubſcripſi.

XXI.

Sigibertus Presbyter.

IN Chriſti nomine. Ego itaque Salomon Conſtantienſis Eccleſiæ Epiſcopus & Abba monaſterii S. Galli, qualiter ego vna cum conſenſu fratrum & aduocati noſtri Amalungi quoddam concambiũ facere cum Engilrammo quodam religioſo viro decreui, quod ita & feci. Tradidit enim nobis præfatus homo Engilram ſiluulam vnam bonam in Eilikouuaromarcho & agrum vnum ad eam pertingentem. alium in Rammelinchouan, tertium in Pipineshouueſtetin cum prato, quartum in Aadoruaromarcho: & ipſe econtra à nobis accepit hobam vnam in Tanninchouaromarcho, in loco qui dicitur Meiſtereſhuſa. ea videlicet ratione, vt ea quæ nobis dederat, inconuulſa perpetualiter habeamus, & illa quæ nos illi dedimus, ſimiliter habeat & legitima

eius

eius procreatio absque vllius contradictione perpetualiter possidenda. Actum in Eilikouue præsentibus quorum hîc signa continentur. Signum Salomonis, qui hoc concambium fieri voluit, signum Ecchonis Decani † Ruodkeri æditui † Peronis Portarii, † Vuitonis hospitarii † Engilberti præpositi. Signum & aliorum ibidem præsentium † Amalunch † Arolf † Perihker † Ruodhoo † Liutine † Adalho † Heitar † Hadamar † Ratire † Hugimar † Vuihhart † Petrus † Kerrat † Edilloz, &c. Ego itaque Sigibert indignus presbyter ad vicem Nordperti scripsi & subscripsi. Notaui diem Lunis, X. Kal. Iun. annum III. Chuanradi Regis, Vdalricum Comitem.

XXII.

Herimotus Monachus.

INter duales igitur partes quicquid sanis aptisque consiliis diffinitur, ob futura deuitanda iurgia conscriptionis titulo necesse est vt confirmetur. Quapropter complacuit mihi Grimaldo Abbati, Podalolto aduocato nostro, omnibusque fratribus cœnobii S. Galli consentientibus, vti concambii communi sensu cum Vualdrammo * perpetrati conscriptiones pari ratione depictæ perpetrarentur. Dedit namq; nobis idem Vualdrammus duo mancipia, quorum nomina sunt Suablind & Cozrud, accepitq; è contrario à nobis tria mancipia, quorum vnum vocatur Adalsind, aliud Hiltisind, tertium Cuata. eo videlicet pacto vt vtraq; pars eorundem mancipiorũ concambii ratione vtrimq; contraditorum liberam in omnibus habeat potestatem, nullamq; vlterius ob illa molestiam pars parti audeat inferre. Actum in Liubilaha publicè, præsentibus istis, quorum nomina hîc scripta tenentur. Sig. Grimaldi Abbatis, & aduocati sui Podalolti † Folcharati, Ruadinc † Machelm † Thiothere † Chunibreth † Selbo &c. Ego itaq; Herimot indignus monachus scripsi & subscripsi. Notaui diem Martis, anno XVIII. regni Hludouuici, sub Vuelfone Comite.

Permutatio seruorum.

de Argungoue.

XXIII.

Ruadgangus.

NOtum esse plurimis desideramus, qualiter ego * Sigibertus concambium feci cum Grimalto venerabili Abbate & ipsius aduocato Hildibranto. Dedi ergo eis in dominium domus S. Galli Christi Confessoris seruos, nominibus his Gaudentium & Herigerum, Ipse verò consilio cum fratribus eiusdem monasterii S. Galli inito, vna cũ manu aduocati sui prædicti Hildibranti è contra dedit mihi alios seruos nominibus Rato & Selihger, simili recompensatione probatos. Si quis sit qui libellum huius concambii inrumpere temptet, inchoatum suum nullo peragat ingenio, sed firma permaneat. Actum in villa Ruadgozzesuuilare coram istis testibus. Sig. Sigiberti qui hoc concambium fecit. Sig. ceterorum testium, Thiethere, Erline, Eskerihc, Madalpret, Sigzro, Vuerimpret, Isinpret, Vuitpot, Altine, Folcholt, Edilleoz, Vuenito. Anno, regnante Hludouuico sereniſſimo Rege, XXXI. Ego itaque Ruadganc scripsi & subscripsi. notaui diem Veneris, XVIII. Kalen. Mai, sub Vodalrico Comite.

de Aragangoue.

XXIV.

Ratpertus Leuita.

NOTVM sit omnibus præsentibus atque futuris, quod ego Bernhardus Abba monasterii S. Galli rogatus sum pro concambio cuiusdam ancillæ monasterii nostri, cui nomen est Paldsind, à quodam homine cui nomen est Tisi. Couenit ergo atque conplaçuit ex vtraque

parte, vt nos illi traderemus prædictam Paldſindam, & nos econtra in concambium reciperemus ancillam proprii iuris ipſius nomine Adalhiltam, quod cum conſenſu fratrum noſtrorum, & cum manu Aduocati noſtri Vuitonis firmauimus atque peregimus. Actum in Vuintatura publicè, in præſentia legatorum Imperatoris, Salomonis Epiſcopi, Kotzperti Comitis, Ruadhari Abbatis, Hilleboldi Comitis, in præſentia Adalberti Comitis. Sig. Bernhardi Abbatis & Aduocati eius Vuitonis, qui hoc patrauerunt. Sig. Landfrid, Rochfrid, Andreas, Ichere, Reginger, Pato, Kunderoch, item Landfrid. Ego itaq; Ratpert indignus Leuita ſcripſi & ſubſcripſi. Notaui diem VI. feriam III. Idus Nouembr. annum Karoli Imperatoris V.

DE TRANSACTIONIBVS ET PACTIONIBVS.

XXV.

Formula Iſonis

DVm conſtet plurimis, quod à quodam homine nomine illo aduocatus cœnobii Sancti illius, pro rebus quas ille in illo loco ſitas ad partem iam dicti monaſterii contradidit, frequenter pro illis rebus interpellatus eſt. Qua ex re vtrimque complacuit atq; conuenit, vt deuitandæ deinceps cauſa contentionis præfatæ res, pro quibus nos & aduocatum noſtrum interpellat, ad nos pleniter, id eſt ad poteſtatem monaſterii redeant perpetim poſſidendæ: accipiatque à parte eiuſdem monaſterii aliquo territorium in confinio villæ illius nomine nuncupata, hoc eſt totidem iuchos ſub tali conuentione vt etiam deinceps neutra vllam inquietudinem ſeu repetitionem moliatur. Quod ſi inchoatum fuerit, ſit tunc pars alteri tantum culpabilis quantum expetit, & quod malo ingenio repetit euindicare non valeat, ſed præſens conuentionis cartula perennem obtineat vigorem ſtipulatione ſubnexa. Actum in illo loco publicè. Sig. illius Abbatis & aduocati ſui illius, qui hanc conuentionis cartulam perpetrauerunt. ſ. Decani, Cuſtoris, Præpoſiti, Cellerarii, Portarii, Camerarii, Hoſpitarii. ſ. aliorum teſtium. Ego itaque ille rogatus ſcripſi. notaui diem illum, in illa data, anno illo illius Imperatoris, ſub illo Comite.

XXVI.

Vuolfcozus.

OB amorem itaque omnipotentis Domini vnicuique eſt ſummopere penſandum qualiter vbique pax & concordia conſtruatur ac ſolidetur, & iurgia atque diſcordia quomodo deuitentur & deſtruantur omnimodis eſt ſatagendum. Pluribus ſcilicet notum eſſe non dubitamus, qualis contentio facta eſt inter Grimaldum Abbatem ex rebus monaſterii S. Galli & quendam hominem nomine Notgerum, in loco qui propter fontium vbertatem vocatur Prunnon. Nos itaque, id eſt Grimaldus Abba & aduocatus eius Poſſo prædictum locum cum omnibus adiacentiis eius, ſicut ſitum eſt inter duos riuulos, id eſt Cunzenpahc & Muaſilenpach, dominationi S. Galli iure pertinere cum totius populi teſtificatione dicebant: Ipſe verò Notger nequaquam conſentire voluit, ſed præfatas res ſuæ proprietati vindicabat. Sed poſtquam ſeipſum recognouit, quandam pacificationem accipere non rennuimus, ſed accipere decreuimus. Dedit itaque nobis ipſe præfatus homo Notger iuchos XCII. inter Maſinang & Adalgozzeshuſon, & in loco qui vocatur Loupmeiſſo: nos ex noſtra parte debuimus illi iugera VIII. illa etiam ad ſupradictum numerum complendum nobis dimiſit, ea tamen conditione vt in præfato ſaltu, qui adiacet iam dicto loco id eſt Prunnon, inter illos riuulos qui nominantur Cunzenpach & Muaſilenpach, omnem vtilitatem id eſt in paſcuis, in ædificationibus,

nibus, in lignis cædendis, & in omnibus quibus homo in communi saltu vti potest vtendi potestatem habeamus : & si quid in eodem saltu adhuc minime sit comprehensum, absque vllius infestatione comprehendi potestatem habeamus. Insuper eo condictu, vt & illa anterior pax & concordia firma ac stabilis permaneat. Hanc itaque concordiam præfatus Notger ea ratione solidauit, vt si quid in ipso die, quando hæc concordia est condicta, ex parte monasterii malli vel conquestus ad ipsum haberet, funditus ex nostra parte omitteretur. Post istius verò concordiæ condictionem placuit vtrimque ob stabilitatem pacis & firmitatem conuentionis coram Comite & cuncto populo cartas concordiæ emittere, vt vltrà neutra pars partem inquietare præsumat; sed hæc concordiæ carta per temporum curricula permaneat inconuulsa. Actum in Loupmeisso publicè, præsentibus istis. Sig. Grimaldi Abbatis & aduocati sui Possonis, qui hanc cõcordiæ cartam fieri concesserunt. Sig. Oaldrici Comitis. Adalpert, Rihini, Vuanzzo, Nidger, Blidger, Lãtfrid, Ruadger, Hartpert, Hagano, Ascheri, Rohfrid, Lantolt, Mahtarat, Adalho, Tagabert, Alpheri, Hadabert, Erimbert, Itheri, Vuolfger, Vualtfrid, Muning, Hungoz, Isanheri, Puato, Huato, Strello, Ekho, &c. Ego itaque Vuolfcoz anno XV. Hludouuici Regis regno in Orientali Francia scripsi & subscripsi die Veneris, XIIII. Kal. MART. sub Oadalricho Comite.

XXVII.

Anonymus.

QVoniam igitur more fluminum humana tempora defluunt, & præsentium modò vita modò memoria intercidit, necesse est gesta seu dicta priorum scriptis transmittere notitiæ futurorum. Ideo complacuit nobis, Abbati videlicet monasterii S. Galli Craloni cum fratribus cœnobii nostri & Notgero aduocato nostro, vt conuentionem quæ inter nos & illum facta est adnotatione præsentis cartulæ roboremus. Cuius negotium pactionis ita se habet. Ex traditione Otharii quondam tribuni, eiusque neptis Kerchildæ quoddam prædium, quod Iohannis villa dicitur, inuestitura monasterii erat, quod præfatus Notgerus omni genere studii quasi heres Otharii repetere, publicaque mallatione monasterio abstrahere conabatur. Aduersus quem cum diu multumque ex parte cœnobii fuisset decertatum, nec certum contentio finem inuenisset, conuenientibus crebro pro hac re vtriusque partis plurimis, nouissimè consilium incidit, vt quia idem Notgerus vassus noster & aduocatus monasterii erat, III. hobas in Vzzinuuilare, & alpem pascuam, quam ab Vodalrico Chadalohi filio acquisierat, ad monasterium contraderet, & quod repetebat prædium à nobis ad tempus vitæ suæ reciperet. quod & factum est. Restituimus enim ei sub eadem conditione locum quem diu flagitauerat, vt deleta altercationis discordia fideliorem eum deinceps ac deuotiorem habere possemus. Quam ille proprietatem cum potestiue possedisset, ad monasterium multis testibus adhibitis reddidit atque reuestiuit, insuperque prænotatas hobas in Vzzinuuilare cum alpe iam dicta S. Gallo nobisque contradidit. Ea dumtaxat ratione, vt ipse hæc omnia ad tempus vitæ suæ possideat, redemptione omninò denegata : post mortem verò eius ipsa loca cum XV. mancipiis & omnibus mobilibus & immobilibus, quæ illo tempore ibi fuerint inuenta, ad monasterium ex integro reuertantur, excepta vxoris pecunia, & domesticorum illius seruitorum supellectilibus, & vt eædem possessiones nulli vlterius sæcularium in beneficium dentur, sed ad vsus fratrum in monasterio Deo famulantium annuatim proficiant. . . . . .

Etcho

XXVIII.

Etcho Archipresbyter.

NOtum sit omnibus, videlicet præsentibus & futuris, quod ego Salomon Iunior Constantiensis sedis Episcopus, & Hartmotus cœnobii S. Galli Abba, vnà cum conuenientia & consilio vtroque loco fratrum, ceterorumque fidelium nostrorum, omnem malitiosæ artis litem atq; dissensionis contentionem de subscripta re ipsis in locis in futurum præcauendum, statuimus inter nos, vt venerabili Abbati & fratribus prædicti monasterii decimam in subnotatis locis, sicut illius temporis in illorum erat vestitura, concederemus, hoc est in Mechingen simul cum Salica terra & hobis, quæ Canonicis pertinebant: & in Heminhofun cum Salica terra & hobis : & in Goldahun cum Salica terra, simul cum illa hoba, quæ illi adiacet, cuius decima tunc in mea vestitura erat: quod & ita feci, ea scilicet ratione, vt mihi contra donarent, quicquid in Lienzeuuilare habuissent, & in villa Buoch hobam vnam & in Syrnaha curtilem vnam simul cum adiacente prato, & quicquid habuissent in siluicola, quæ dicitur Tegeramos inter Syrnaha & Gloten: quod & ita fecere. Et vt firmior & credibilior omnibus in futurum maneret, placuit inter nos chartam pacationis ex vtraque parte alleuari, quod Tuitisce Suonbuoch nominamus, cum manibus Aduocatorum nostrorum Isamberti & Lantolfi, successores nostros ammonendo vt absq; vllius inquietudinis scrupulo inconuulsa & stabilis omni tempore in æuum permaneat. Sig. Salomonis Episcopi & Hartmoti Abbatis, qui hanc cartam pacationis fieri decreuerunt. Sig. Fratrum monachorum, Perenhart, Rimeding, Iob, Etfolt. Signa fratrum Canonicorum, Henno, Etcho, Tageman, Hartpreht. Signa ceterorũ testium, Hartpert, Engilbold, Gano, Vritto, Vuetti, Starcafrid, Ruohbert, Thietbold, Ruohtpert, Vuerdo, Herebrant, Otto, Vuolfram, Miloh, Hugoz. Actum in villa Romanishorn, anno regnante Imperatore Karolo II. sub Comite Adalberto, mense Iunio, die Veneris, indicione XV. Ego itaq; Etcho indignus Archipresbyter iussus scripsi.

DE EMPTIONE ET VENDITIONE.

XXIX.

Vuaringilus Cancellarius.

DOminis in Christo fratribus congregationis S. Galli, vbi Iohannes Episcopus vel Abbas præesse videtur, cum Hartrico Degano & Bilifrido Præposito, & aliis quamuis plurimis. Ego itaque Rihbertus filius Cozberti venditor: constat me vobis vendidisse, hoc est in pago Durgauinse in villa, quæ dicitur Bettinouua, quicquid ego ab Adalsuinda cum eo pretio adquesiui, hoc est iurnales XXV. cum omnia quicquid ad ipsam terram conspicit vel continet, hoc est campis, siluis, pratis, pascuis, viis, aquis, aquatumq; decursibus cũ omni adiacentia vel appendicia à die præsenti de meo iure in vestram trado dominationem, habendi, commutandi, vindendi, vel quicquid exinde facere volueritis liberam ac firmissimam habeatis potestatem faciendi. Et accipio à vobis seruum nomine Rhadoinum ad taxatum pretium coram testibus, quorum hic nomina continentur. Sig. Rihbertus vinditor. Sig. Vuanzo. Sig. Iso test. Sig. Erchanbert test. Sig. Theotbaldo test. Sig. Haribaldo test. Sig. Rehinbert test. Sig. Vuolfram notarius. Ego enim Vuaringisus Cancellarius rogitus & petitus à Rihberto scripsi & subscripsi anno IIII. regnante Carolo glorioſissimo Rege. Notaui sub die quod feci, mense Iunio die octauo, sub Vuarino Comite.

XXX.

Andreas Presbyter.

IN Christi nomine. Dulcissime mihi atque amatissime & vnica adfectione colende. Ego itaque Andreas Presbyter escripsi rogitus à Baldilane, Folheriguer

riguer & Honilenda hanc cartulam. Conſtat eos vindere & vindiderunt tibi * Folhuino agrum ad poſtes modiorum III. Confinit da vna parte Maionem & da alia parte terram de Conſtanti Nigri. Precium placitum adque finitum valiente in ferro liberas XX. quod precium vinditor ab emtore de præſente accepit, & ipſum agrum tradidit emtori ad poſſidendum, vt ab hac die habeas, teneas, poſſedeas, tuo iure vindicis adque defendas, & quicquid exinde facere volueris habeas poteſtatem. Et ſi quis quod fieri non credimus, ſi aliquis aliquando contra hanc vinditionem ire, temtare vel inrumpere voluerit, ſoluat iudici publico dublam terram, & cartula iſta firma permaneat legis ſtipulatione ſubnixa, qui omnium cartarum adcommodat firmitatem. Facta cartula vinditionis in vico Vinnona, XII. Kalen. Ianuarias, ſub regnum Imperatoris Loduigi, ſub præſentia plurimorum teſtium, qui ab eos rogiti venerunt vel ſigna fecerunt. Notaui diem & regnum. Sign. Baldilanes, & Folherici, & Honilendas vintores, qui hanc cartulam fieri voluerunt. Sign. Flauini, Honorati, Suluanus, Scianus, Eſtarculfus, Berarius, Vuihramnus, &c. Ranguuil.

XXXI.

Laueſo Presbyter.

IN Chriſti nomine. Annu XIIII. regn. Lodouicu Rege de Baiouaria filiu Lodouici Imperatoris ſcripſi ego Laueſo Presbyter rogitus & peditus à filios Pociani, Vigilium, & Orficinum, & Valerium, & Autropiane, & Veneranda, & filios Foteias, ipſos præſentes mihi adque dictantes & manus ſuas proprias ſubterfirmantes. Conſtat eos vindere & vindidere ſub legitimu iure ſtrumentorum Alderamno, qui commanet in foraſta numcupante Salectum, hoc eſt ſolum cum caſas de comparatione in fundo Quaradeues, confinit duas partes in Paſſiui & de vna in via publica. & precium placitum adque finitum valientem ſolidos XV. & ipſum venditores ad emptorem, & de præſente receperunt, & ipſum ſolum vel caſas tradiderunt emtori ad poſſedendum, vt ab hac die habeat, teneat, poſſedeat, ſuo iure vindicet adque defendat, & quicquid exinde facere voluerit liberam habeat poteſtatem. Et ſi quis, quod fieri non credimus, ſi aliquis aliquando contra hunc ſtrumentum ire, temtare, aut inrumpere voluerit, perſoluat duplum ſolum cum caſas, & iudici culpabilis auri vncias VI. & quod repetit, nihil valeat vindicare, Aquiliæ & Archadiæ legis ſtibulatione ſubnixa, qui omnium cartarum adcommodat firmitatem. Factum ſtrumentum in vico Quaradiues, IIII. NON. Ianuar. ſub præſentia bonorum virorum qui ab eos rogiti venerunt vel ſigna fecerunt. Notaui diem, & regnum ſuperſcripſi. Sig. Vigilii & Orficini & Valerii & Autropianes & Venerandas & filios Fonteias, venditores qui hunc ſtrumentum fieri rogauerunt. teſtes. ſign. Folcarini, Ebutionis, Vrſi, alii Folcarini, Vuidonis, Baſili, Magni, Aginonis, Adalciani, Domnici, Coſtantini, Latini, Ieroncius, alius Ieroncius. Ego Laueſo Presbyter rogitus ſcripſi.

XXXII.

Vuilimannus Clericus.

IN Chriſti nomine. Annu XXXI. regnante Domnu noſtru Luduuuicu Rege ſcripſi ego Vuilimannus Clericus rogitus ad Valeriu, qui dedit ad vicem Magnanes. Conſtat eum vendere, & vendidit tibi ſanctoque Gallone agrum in Giſimu Modiorum III. Da vna parte confinit infantes Magnanes, & ex alia parte ipſos emptores, & in contra recepit precium venditor ab emtore cum vocato ſuo Honorato & cũ maiore ſuo Abraam, dederunt illi IIII. tremenſes in ferro valientes, & tradidit ipſa terra emtores ſuos in perpetuum ad poſſi-

ad possidendum, vt abeant, possedeant, & faciendi exinde quicquid voluerint potestatem. Si quis verò, quod fieri non credimus, si aliquis aliquando de nos vel de heredibus nostris aut quidlibet persona, qui contra hanc cartulam vindicionis ire, temptare, vel inrumpere voluerit, soluat dubla carta cui comutare voluerit, & iudici auri liberas II. Facta carta vindicionis in vico Vinnona, Idus Madii sub præsentia bonorum testium, qui ab eum rogiti venerunt vel signa fecerunt. Notaui diem & regnum. Sig. Valerii qui fuit ad vicem Magnanes, qui hanc cartam fieri rogauit. Testes. Honoratus, Abraam, Balfredus, Vrsus, Petto, item Vrsus, Rapertus, Albuinus.

XXXIII.

Vmbertus Canonicus.

✠ In Christi nomine. Anno XIIII. regnante Domino nostro Einrico scripsi ego Vmbertus Canonicus rogitus à Mannone, qui fuit à vice Iohannentes & vxoris suæ Dominiganes. Constat eos vendere & vendiderunt tibi Magno & vxori tuæ Quintellanai cortinum aroncale, quem habuerunt de sui patris & quem adquesiuit de Louanes, cum pomifera ex integro quantum ibidem habuit. Confinit in via ex alia parte in coltura & II. mediorum de terra ibi sec. confinit ipso cortino de capite de latus in Magnanes, de alium in via & II. melarios, in ipso loco in ipso agro & I. sestairale in roncale confinit in Leones ex alia parte ipso Magno. Et Falsicia exinde in alia nostra terra in roncale, & Falsicia de illum Cortinum aut de illa pomifera in alio nostro cortino qui non aforella. Et tradiderunt venditores emptori sine emptore, sine omne censu, & ab omne homine per mundum; precium in contra solidi X. Et si quis ire, temptare, vel inrumpere voluerit, soluat duplum, quod in carta ista continet, & iudici aurum lib. II. Facta carta in vico Pugo, mense Aprili, & sub præsentia testium. Sig. test. Manno, Austus, Magnus, Præstantius, Victor, Soluanus, Valentianus, Valerius.

DE RERVM TRADITIONE.

XXXIIII.

Formula Isonis.

EGo in Dei nomine illa cum manu Aduocati mei nomine illo trado ad monasterium sancti illius mancipia totidem, quorum hæc sunt nomina. Sed extra hos vnum seruum emptitium nomine illo. In ea videlicet ratione, vt ea habeam tempus vitæ meæ censumque annis singulis soluam, id est tantum: & si redimere voluero, cum tanto redimam. Illum verò supra nominatum seruum nomine illo in eundem censum habeam tempus vitæ meæ; & si redimere voluero, cum tanto precio redimam. Post obitum verò meum, si ante non redimero, omnia ad iam dictum monasterium redeant perpetim possidenda. Si quis verò contra hanc cartulam traditionis venire atque inrumpere temptauerit, illa multa componat, sicut in lege Alamannorum continetur. Actum in illo loco publicè, &c.

XXXV.

Audo Clericus.

IN Christi nomine. Nos verò Cauzoinus costa me dare adque donare Audemaro Appati de paruola terrola mia pro mircede anime mee, vil pro sirvitium sum, vil pro nodricamintum que intir viuo seruia Audemaro, & ille me notricet & aucad podistade quantu ad me adpertenit, casa, sola, orta, agra, prada, in pomifferis, in siluis fructefferis, in pascuis, & aquis, & accesso suis,

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [64] - 48
PUBLIC DOMAIN

ſuis, omnia ex onibus ex entegru quantum ad *ipſum* adpertenit. Et ſi quis, cot non credimus, aliquis aliquando de heredis meus contra hunc factuque eo pro mercede vil pro nodrimintu que me Audemaros notricat, ire, temtare, à inronpere voluerit, ad eſcomunicados da ſancta eccleſia, & ſalua iudiciari liueras II. & cartula donationis ſua optenia firmitatem. Aquilianis Arcatianis leges eſtibulationis, qui à omnium cartarum adcommoda firmitacem. Facta cartola donationis anno XXX. poſt regnu Domini noſtri Dacopirti Reies, die tertiu Calandas ſettenbris, ſup preſentia tiſtium ab eo roiedi ſunt ſuſcripturi vil ſegna facturi. Nodaui die, & regnum, & teſtis qui ſuſcriuere conrogauerunt. Signum Cauzoini, qui hunc cartola fieri rocauit. ſignum Baldoaldi teſtis. ſignum Aſcari teſtis. ſignum Quolpoaldi teſtis. ſignum Lantcotti teſtis. ſignum Landonis teſtis. ſignum Trudolfii teſtis. ſignum Frittonis teſtis. Ego Quolfuinus fui intir, vbi hunc cartola facta eſt. Ego Audo Clericus roietus ad Cauzoinu hunc cartola eſcripſi & in teſtimonio ſuſcripſi cartola donationis Audemari Apatis fruniſcat con cratia Dei & ſancti Petri.

XXXVI.

Silueſter Diaconus.

IN Chriſti nomine. Ego Rinulfus cogitaui Dei intuitum, vel diuinam retributionem, vel peccatorum meorum veniam promerere. Propterea vernaculam iuris mei terram eam in loco nuncopanti quod dicitur * Petinuillare, quantum mihi Deus donauit, & parentis mei in hereditate dimiſerunt, trado, ſeruum Allidulfum cum omnia mea, cum agris, cum pradis, cum campis, cum aquis, cum ſiluis, cum pumiferis, trado de meo iure S. Galloni ad poſſedendum, & poſtea quidquid exinde facere volueris vendendi, donandi, poſſedendi, liberam in omnibus habeas poteſtatem faciendi. Si quis vero, quod fieri non credo, ſi ego ipſe aut vllus de heredibus meis, vel vlla oppoſita perſona, qui contra hanc donationem venire aut agere temptauerit, in primis Dei iram incorrat, & à communione corporis vel ſacerdotum extranius ſit, & in fiſco ſoluat auri libras duas & argenti pondera quinque: & quod petit, vendicare non valeat, ſed præſens hæc carta omni tempore firma permaneat, cum extipulatione ſubnixa. Actum præſentibus, quorum ſignacula continentur. ſign. Rinolfi qui hanc donationem fieri rogauit, ſign. Ruodolfi, ſign. Aſcari, ſig. Audonis, ſig. Fredualdi, ſig. Ariberti, ſig. Suabonis, ſig. Ludualdi, ſig. Suzcini, ſig. Odpadi ſig. Eftegi, ſig. Acconis, ſig. Zilonis, ſig. Ruodcoz. Notaui quod feci in menſe Iunio, V. Id. Iulias, in anno quinto Xmo regnante Domno noſtro Teoderico Rege ſupra Carulum Maiorem Domus. Ego quanquam peccator Silueſter eſcripſi in Dei nomine, Amen.

Pettinuillare.

XXXVII.

Idem.

IN Dei nomine ego Lantbertus filius Landoaldi condam; talis mihi ſumpſit conſilius pro animæ meæ ſalutem, vt res meas ad aliqua loca ſanctorum condonare deberem. quod & ita feci. dono adque trado ad monaſterium S. Gallonis qui eſt conſtructus in pago Arbonenſe, vbi eius ſacrus requieſcit corpus; & hoc eſt quod dono in pago Durgauginſe, ſet in ſito Zurihgauuia, in his locis quorum hîc nomina denuntiantur, hoc eſt in villa quæ dicitur Illenauuia, & in Erpfratinchoua, & in Makiſinchoua, & in Vzinaha, & in Hunichinuuilare, & in Tunriude, & in Madalaltesuuilare, & in Perolfesuuilare, omnia quicquid pater meus Landoaldus & mater mea Pieta in his locis denominatis ſupra habuerunt: hæc omnia & ex integro manu poteſtariua ad

ipsum supra nominatum monasterium trado adque transfundo, ibidem à die præsenti perpetualiter possedendum. Et si ego ipse aut vllus heredum vel postheredum meorum, aut quislibet vlla opposita persona cartulam istam irritam facere conauerit, aut eum infrangere voluerit, tantum, quantum cartola ista contenit adscriptum, ad ipsum monasterium restituat, sed & sociante fisco multa conponat, id est auri vncias III. & argenti ponduos V. coactus exsoluat, & quod reppetit non præualeat euindicare, & nihilominus præsens cartula ista omni tempore firma & stabilis permaneat, stibulatione subnixa. Actum in Craolfestale in mallo publicè, sub Carlomanno Maioredomus. Et hii sunt testes, qui in præsenti fuerunt & firmauerunt † signum Lantberti, qui hanc cartulam traditionis fieri rogauit † Herigaer patruus eius † sign. Amalrich. † Signum Aottuni † Hroadgaer † Albrich &c. Ego itaque Siluester Diaconus rogitus ab Lantberto scripsi & subscripsi. Notaui diem, hoc est IIII. Id. Septembris, sub Chancorone Comite.

XXXVIII.

Idem.

✠ In CHRISTI nomine. Ego quidam Petto cogitaui Dei intuitum, vel diuinam retributionem, vel peccatis meis veniam promerere, & vt mihi in futuro merces boni operis adcrescat. Propterea vernacula terræ iuris mei in loco noncupante quod dicitur Data, cum seruis & ancellis, hæc nomina eorum, Gondaharancum, & omnia quæ possidet cum vxorem suam & filios & filias, & Rihfredum, sic similiter Vuinifredum, sic similiter Liuddulfum, sic similiter Causulfum, sic similiter Vuitonem cum sociis suis vic nomina eorum escripta sunt. quod ego Petto donaui ad sacrum S. Gallonis pro remedio animæ meæ & à sociis ipsius, cum agris, cum pradis, cum siluis, cum aquis, cum omnia accessibus, cum omne mobile aut immobile, cum filiis & filias, cum oues & bouis, cum iis quæ ad opus viuendum pertinerent. Si quis verò, quod futurum esse non credo, si ego ipse aut vllus de heredibus meis, vel vlla supposita persona, qui contra hanc donationem venere aut agere temtauerit, soluat in fisco aurum libras duas & argentum pondera V. & quod petit vendicare non valeat, sed præsens hæc epistola omni tempore firma & inlisa permaneat cum extipulatione subnixa. Actum in signe quod dicitur Glata villa publicè. Notaui quod feci diem Iouis, X. Kalen. Decembris. eorum insignacula continuntur. Sign. Petonis qui hanc donationem fieri præcepit. Sign. Airici Comitis germani eius, sign. Bertcrici Comitis germani eius, sign. Peponis testis germani eius, sign. Lantfreti testis, sign. Vultperti testis, sign. Vngari testis. Ego Siluester Diaconus scripsi & in testimonio subscripsi.

XXXIX.

Hiringus Monachus.

SAcrosancta Ecclesia S. Mariæ, S. Petri, S. Martini, S. Leudagarii, S. Petronellæ, ceterorumque Sanctorum, qui est constructa in insola minore quæ iuxta Hupinauia est, vbi Hata & Beata cum reliquas ancillas Dei degere videntur. Ego Beata namque filia Rachiberti cogitans pro remedio animæ meæ, vel pro æterna retributione, volo omnes res meas vel omnia peculia mea, quicquid habeo, ad locum illum condonare, hoc est in villa quæ dicitur Altorf & Cella cum omnibus adiacentiis vel adpendiciis eorum in arcas vel siluas. Et in Reutinchoua terras & siluas, suetqua, vel alias * æcentias, quicquid ibi habere videor. Et in villa quæ dicitur Huzinaa homi-

Eattitias, vel potius *aiacentias* i. e. adiacentias, vt in Charta 50

homines VIII. & terras & siluas, vel alias æcencias siue in Vzinaa siue in Smarinchoua siue in Nancinchoua siue in Tattinchoua quidquid genitor meus Racinbertus de quolibet adtracto in loca illa habuit, siue ego ipse & Landoldus postea conquisiuimus siue comparauimus totum ad integrum duas partes de omnia damus. Et in villa quæ dicitur Centoprato casatos duos cum omnibus adiacentiis vel adpendiciis eorum; set vnum infantem inde ingenuum taxauimus, reliqui verò sicut superius diximus ita sint. Et in Berofoulare mancipium vnum nomine Contleuba. Et in insola ipsa mancipios tres, & parones quattuor. Ista omnia ad ipsum monasterium superius nominatum tradimus adque transfundimus. quidquid exinde facere voluerint liberam ac firmissimam in omnibus habeant potestatem faciendi. Si quis verò, quod fieri non credo, si aut ego ipsa, aut vllus de heredibus meis vel quælibet vlla opposita persona, qui contra hanc donationem meam venire, aut agere, vel qua vlla calomnia generare voluerit, in primis si se emendare noluerit, iram Dei & pœnas inferni experire pertimiscat, & duplum tantum quantum ipsa res meliorata valuerit eis coactus exsoluat, & in fisco auri libram I. argenti libras II. & hæc præsens donatio mea firma permaneat stipulatione subnexa. Actum in monasterio quod dicitur Babinchoua, quod fecit mensis Nouember dies XXVIIII. regnante Carlomanno Duce, & Pebone Comite. Signum † Beatanæ quæ hanc donationem fieri & firmari rogauit. sign. † Bebonis Comitis. sig. † Muninc † Arnefridus Abba subscripsi † Erchamberti † Rihberti † Num † Butanc † Hesindo † Roberto.

Breue de illos homines quod Beata fecit. hoc est, Vuintrolf, Radbega, Gerlind, Anna, Ingaberta, Goderamnus, Herolf, Iohannis, Rachintrudis, Hiciga, Villof, Froatilin, Volfarda, Baltimda, Tetaclinda, Verdicho, Sigitrudis, Odalchus, Radleuba, Teutgerus, Hugileuba, Vitilinus, Randinus, Arnoluara, Richuinus, Leudisca, Bacila, Trudmundus, Teudhara, Anno, Volfildis, Sigurmarus, Concila, Volfridus. Sic quomodo mihi seruierunt, sic inantea seruiant, Folritus, Cunthild, Otolf, Tallo, Tacalind, Haguftolt, Aldini, Teudila, Fraido, Richbertus, Matuas, Vertleuba, Butta, Reatila, Haladara, Muatdanc, Munifrid, Volfila, Valisan, Fatiseus, Varinfrid, Higilind. Pro anima Atanæ seruiant ibi Altolf, Hettila. Sic quomodo mihi seruierunt, sic inantea seruiant Tetta, Totta. Pro anima Otunlis & Zon seruiant ad illam casam Dei Vinidisca, Rathari, Voluinc. Ego Hitinchus Monacus hanc donationem rogitus scripsi & subscripsi.

XL.

Landarius Presbyter.

PArtem ecclesiæ nostræ quæ dicitur Raudinleim, vbi Landarius Presbyter esse præsens videtur, Ebo & coniugis mea Odalsinda & Alodoes aliqua de rebus suis adfirmauerunt & tam tradiderunt ad S. Gallum, terris, casis, casalis, mancipiis cum casatis, campis, pratis, viniis, siluis, pascuis, aquis vel decursibus, mobilis & immobilis, quidquid in Vahcinchoua, & in Laidoluinchoua, Bodinchoua icagimus omnibus & ex omnibus ad ipsum S. Gallum tradimus, à die præsente habeat, teniat, qui exinde faciri voluerit ad possidendum habiat potestatem. Si quis verò ego aut nos ipsi aut heredes nostri aut vlla opposita persona, qui contra hanc firmitatem ita veniri timtauerit, infera cuntra ipso sancto auri libram vnam, argenti pondos duos, & nihilominus donatio ista omni tempore firma & stabilis permaniat stipulatione subnexa. Actum in Vahcinchoua villa publici. Sign. Ebonis & Coiouis meæ Odalsindæ qui fieri rogauit. sig. Volffaro † Bertario † Aimoni † Vuaninco † Teutmaro † Berno Comitis † Cunleusotes † Auttini † Dodoni. Ego

Landarius Presbyter roitus scripsi. Data VII. Idus Sept. anno X. regni Domni nostri Ildirici Riis.

XLI.

Anonymus.

IN Christi nomine. Ego Erfoinus, & filii mei Teotarius atque Rotarius, cogitauimus Dei intuitum, vel diuinam retributionem, vel peccatis nostris veniam promereri: propterea vernacula terra iuris mei in loco qui dicitur Openuuilare tradimus S. Galloni viginti iuchos, & in Eberingen vnum iuchum de vinea, & de colonis meis Erfoinum cum vxore sua & cum omni appertinentia sua, cum casa & cum terra, & cum omnibus suis: & alium seruum nomine Vualdolfum cum casa, cum terra, & cum omnibus ad eum pertinentibus, vt dum adhuc viuimus ego & filii mei, in nostra permaneant potestate, & in anno reddamus carram de vino, & carram de siligine, & carram de fœno, & friskingam. Et si filiis meis infantes nati fuerint, sicut superius dixi, ita soluant censum, & habeant potestatem. si noluerint censum inde reddere, omnia, sicut superius diximus, sint concessa ad ecclesiam S. Gallonis. Et si quis, quod non credimus, aliquis de heredibus nostris contra hunc factum nostrum ire vel inrumpere voluerit, in primis incurrat iudicium Dei, & soluat auri libras II. & hunc factum nostrum inlæsum permaneat stipulatione subnixa. Facta hæc carta est in loco qui dicitur Anninchoua, XVII. Kalen. FEB. sub regno Domni nostri Elperici Regis. sign. Teotarii & Rotarii, qui hanc cartam fieri rogauerunt † siguini testis, sign. Regandozi testis, sig. Vulperti testis. sig. . . . . .

XLII.

Liutfretus Presbyter.

DOMINO sancto in CHRISTO venerabili viro patri Otmaro Abbati Durgauginsi seu de monasterio S. Galloni. Ego Rothpaldus donamus ad monasterium vestrum pro mercede animæ meæ facultaticulam meam, recipere deberetis post discessum meum. Dono vobis donatumque in perpetuum vt permaneat esse volo, hoc est in pago Duregauginsi in villa qui dicitur Richinbach, & in Vuila, & in Zibrinesuuanga, & in Vuangas, & in Tuzzinuuang, & in Sclatte, & in Puzzinberch, & in Vuanzincouo, quicquid in istas villas visus sum habere, pecuniis, mancipiis, casis, casalis, campis, pratis, siluis, aquis, aquarumque decursibus, ad integrum à die præsente trado vobis, & seruum meum nomine Nhideng & vxorem eius Bruna, & cum oba sua, & cum omnia quo vestiti sunt: & alium seruum meum nomine Vuolfharium cum vxore sua Atane, cum oba sua & cum omnia quo vestitus est. Et pro istas res proseruire volo annis singulis, hoc est XXX. seglas cerueſæ, XL. panis, friſchengam tremeſſem valientem, & XXX. Mannas, & arare duos iochos in anno, & recollegere, & intus ducere, & angaria vbi opus est. Et si infans meus simul proseruire voluerit, faciat sicut superius: & si proseruire noluerit, nullam habeat potestatem. ipsam facultaticulam meam trado vobis ad monasterium vestrum post discessum meum atque transfundo dominationi, vt quidquid exinde pars monasterii facere voluerit, liberam ac firmissimam in Dei nomine in omnibus habeat potestatem. Si quis, ego aut heredes mei, aut vlla opposita persona, qui contra hanc donationem istã venire tẽptauerit, tunc inferat parti custodiẽti dublam repetitionẽ, & fisco auri libras II. & argenti pondera III. & nihilominus pſens donatio istæc omni tẽpore firma & stabilis pmaneat stipulatione subnexa. Actũ in villa Aninauua publice. sign. Rothaldi qui hanc donationem istam fieri roganit. sign. Sichari testis.

testis. † Bertcauzi test. † Puopo test. † Vuodolgarii test. † Aribaldi test. † Rathcauzi testis. Ego Liutfretus presbyter scripsi & subscripsi. Notaui diem Martis, VIII. Id. Augustas, anno III. regnante Domno nostro Pippino Rege, sub Vuarino Comite.

XLIII.

Vuaringisus.

SAcrosancta ecclesia S. Galluni, qui est constructa in pago Durgauia, vbi ipsus in corpore requiescit, & Iohannes Abbas ad præsens Rector ecclesiæ esse videtur. Ego in Dei nomine Vuinibertus cogitans Dei vt aliquid rei meæ ad ipsum sacrum locum pro remedio animi mei condonare deberem : quod & ita feci. hoc est in pago Durgauia, in loco qui dicitur Parmacunauia, quicquid ibidem visus sum habere, mancipiis, pecuniis, casas, casalis, campis, pratis, siluis, aquis, aquarumue decursibus, omnia ex integro de meo iure ad ipsum monasterium S. Galluni post obitum meum trado atque transfundo, vt quicquid exinde Rector monasterii vel monachi ibidem deseruientes facere voluerint, liberam ac firmissimam habeant in Dei nomine in omnibus potestatem. Si quis ego aut heredes mei aut vlla opposita persona, qui contra hanc traditionem istam venire temptauerit aut agere præsumpserit, inferat parti custodienti dublam repetitionem, & fisco auri vncias V. & argenti pondoras II. & nihilo minus præsens traditio istæc firma & stabilis permaneat, stipulatione subnexa. Actum in villa Vuila publice, præsentibus quorum hic signacula contenuntur. Sig. † Vuiniberti auctoris qui hanc traditionem istam fieri rogauit. † Sig. Vuanzo test. † Sig. Ascharii † Sig. Sickeri † sig. Teutbold test. † sig. Rihger test. † sig. Rihperat test. &c. Ego Vuarinkis rogitus scripsi & subscripsi. Notaui die Dominico, VI. Id. Octupris, anno X. regnante Domno Pippino Rege Francorum, sub Vuarino Comite.

XLIIII.

Vuaringisus.

SAcrosancta ecclesia in honore S. Galli Confessoris constructa, vbi ipse in corpore requiescit, & præsenti tempore Iohannes Episcopus esse videtur Rector Monachorum. Ego in Dei nomine Theoda, sumpsi mihi consilium vt aliquid de re mea ad ipsum monasterium condonare deberem, quod & ita feci. Hoc est in pago Durgauia, in vico qui dicitur Ailihccauge, quicquid ibidem visa sum habere, & mihi in hereditate contingit, mancipiis, pecuniis, casas, casales, campis, pratis, siluis, aquis, aquarumq; decursibus ad integrum post decessum meum ad ipsum monasterium trado atque transfundo dominationi, vt quicquid exinde fratres ipsius monasterii facere voluerint, liberam ac firmissimam habeant in Dei nomine in omnibus potestatem. Et si quis ego aut heredes mei aut vlla opposita persona, qui contra traditionem istam venire temptauerit aut cogitare præsumpserit, tunc inferat parti custodienti duplam redibitionem, & fisco auri vnzias II. & argenti pondera V. & nihilominus præsens traditio ista omni tempore firma & stabilis permaneat, stipulatione subnexa. Actum in villa Ailihccaugia publice. † sig.* Teodanæ auctricis quæ traditionem istam fieri rogauit. † sig. Vuanzonis † Friduini † Puasonis † Erimberti Presbyteri. Ego itaque Vuaringis scripsi & subscripsi. Notaui diem Dominicum, V. NON. Maias, regnante Domno nostro Pippino Rege Francorum, sub Vuarino Comite. *Theotana.*

XLV.

Moathelmus Clericus.

PErpetrandum est vnicuique quod Euangelica vox admonet dicens; *Date & dabitur vobis.* Ego in Dei nomine Scalcomannus cogitans de animæ meæ remedio vel de æterna retributione, talis mihi decreuit voluntas, vt res meas ad aliqua venerabilia loca sanctorum dare deberem : quod ita & feci. Dono atque trado omnes res meas, quas ex paternico mihi de alode legitima contingit, ad monsterium S. Gallonis vbi eius sacrus requiescit corpus, qui est constructus in pago Arbonense, hoc est quod dono in loca denominata, id est in Laimauuia & in Apfalaga, & in Entinesburugo, & in Operindoraf, & in Oborostindoraphe prata , & in Piparrori prata, & in Liutratesuuilare, in his locis super nominatis trado atque transfundo ad ipsum superius nominatum monasterium, donatumque in perpetuum esse volo, & me ipsum ad ipsum monasterium ad monachum trado, & rogo, & testifico coram Deo & sanctis eius , vt nec me nec post obitum meum nullus ex succedentibus Abbatibus vel Episcopis ad nullum vnquam hominem nullum concambium aut commutationem faciant, sed ipsas res ipse monasterius & rectores ipsius monasterii perennis temporibus in sua dominatione possedeant. Et si quis verò, quod futurum esse non credo , si ego ipse aut vllus de heredibus meis vel proheredibus meis, aut quislibet vlla opposita persona, qui contra hanc cartulam traditionis, quam ego spontanea voluntate fieri rogaui, veniret aut eam infrangere voluerit, non solum quod ei non liceat, sed damnum incurrat, id est tantum & alium tantum quantum cartula ista continet ad ipsum superius nominatum monasterium restituat , & in discutiente fisco multa conponat, id est auri vncias duas & argenti pondus quattuor coactus exsoluat, & qui repetit nihil euindicet , & præsens cartula ista omni tempore firma & stabilis permaneat cum omni stipulatione subnexa. Actum Laimaugauuilare, in quo cartula ista scripta est, quod fecit mensis Martius dies XV. in anno primo regni Carlomanni Regis , sub Roadharto Comite. Sign. Scalcomanni qui hanc cartulam traditionis fieri rogauit. sign. Taltoni patris eius. sign. Vuelimanni fratris eius. sig. Fateri fratris eius. sign. Selparati fratris eius. sign. Takarichi. sign. Huodelrich. sign. Lantulfi. sign. Vssoni. sign. Bossonis. sign. Gramanni. Ego Moathelmus Clericus scripsi & subscripsi.

XLVI.

Vsalto Diaconus.

IN Christi nomine. Ego Vnforahtus filius Otgari condam, talis mihi decreuit voluntas pro animæ meæ remedio seu pro æterna retributione, vt omnes res meas , quas mihi genitor meus moriens dereliquit, vel ego ipse mihi adquisiui, ad monasterium S. Galli, vbi eius sacrus in CHRISTO requiescit corpus , condonare deberem : quod ita & feci. Et hoc est quod dono, in pago Durgauginse in sito Zurihgauuia in villa quæ dicitur Tunriude , quæ & Hadaleihinchoua vocatur , id est casam, curtem clausam cum domibus, ædificiis , mancipiis , pecuniis , terris, campis, siluis, pratis , pascuis , viis , aquarumque decursibus , omnia ex integro nihil prætermittendo ad ipsum monasterium trado atque transfundo , vt quicquid rectores ipsius monasterii facere exinde voluerint, liberam ac firmissimam habeant potestatem faciendi. Si quis verò , quod fieri non credo , si ego ipse aut vllus de heredibus meis , aut vlla opposita persona , qui hanc cartam irritam facere conauerit , partibus fisci multa conponat , id est auri vncias IIII. argenti ponduos VI. coactus exsoluat , & ad ipsum monasterium duplam repetitionem restituat , & quod repetit non prævaleat euindicare , sed hæc præsens epistola omni tempore firma & stabilis permaneat cum stipulatione subnixa. Actum Vstra villa publice, præsentibus quorum hîc

hic signacula contenuntur. † Vnforathi qui hanc cartam fieri rogauit † Raginbaldi test. † Salucho test. † Gaerhohi test. † Fridubert i test. &c. Ego itaq; Vsalto Diaconus rogitus ab Vnforahto anno IIII. regnante Carolo Rege Francho-rum scripsi & subscripsi. Notaui die Veneris, VI. Kal. Febr.

XLVII.

Emicho.

IN Dei nomine. Ego Harioldus recordatus innumerabilia peccatorum meo-rum, propterea trado atque transfundo ad monasterium S. Galloni, donum-que post discessum meum in perpetuum esse donatum volo, pro remedio ani-mæ meæ vel pro æterna retributione: hoc est, quicquid in villa Vndinga vel in villa Genchinga habeo sine illa ecclesia in illum censum solidum vnum in cera aut in quicquid esse potuerit annis singulis soluã. hoc quod diximus à die præsenti de meo iure ad monasteriũ S. Galloni vel eius rectoribus trado domi-nationi, habeant, teneant, atque possedeant, quicquid exinde facere voluerint, liberam atque firmissimam in omnibus habeant potestatem faciendi cum sti-pulatione subnixa, in ea vero ratione vt ibi semper stabilis sit: & si hoc non est, tũc heredes meus legitimus potestatem habeat ad requirendum. Si quis vero, quod futurum esse non credo, si ego ipse aut vllus heredum vel proheredum meorum, qui contra hanc donationem à me factam venire præsumpserit, socia-nte fisco multa repetitionem conponat, id est auri libras II. argenti pondera V. coactus exsoluat, & duplum ad ipsum monasterium restituat, & quod repeti pernullisque ingeniis euindicare non valeat. Actum in pago Purihinga, in vil-la quæ vocatur Vntinga publice, præsentibus quorum hic signacula contenun-tur. sig. Harioldi qui hanc cartam fieri atque firmari rogauit. sign. Ercanperti Comitis. sign. Trudpert. sign. Pertfrid. sign. Cadaloh. sign. Thruant. sign. Hil-tirih. sig. Puabo. sig. Alpker. &c. Facta traditio hæc in IIII. Kal. Iun. VI. feria, anno V. regnante Domno nostro Carolo Magno Imperatore. Ego Emicho rogitus scripsi & subscripsi.

XLVIII.

Adalhardus Lector.

IN Dei nomine. Perpetrandum est vnicuique quod Euangelica vox admonet dicens, *Date ⌣ elemosynam, & omnia munda sunt vobis.* Item ego Vualfridus co-gitans Dei intuitum vel animæ meæ remedium vel etiam pro æterna retribu-tione, talis mihi decreuit voluntas, vt omnes res meas ad aliqua venerabilia loca sanctorum dare deberem: quod ita feci. Dono atque trado * ad ecclesiam S. Georgii, quæ est constructa in pago Argunensium in insola vel loco qui di-citur Vuazzarburc, & hoc est quod dono in pago ipso qui dicitur Mittinbah, campis, pratis, siluis, pascuis, aquis, aquarumue decursoribus, cultum & incul-tum, hortiferis, pomiferis, mobilibus atque immobilibus, omnia ex integro de meo iure S. Georgius vel Rectores eius ibidem manẽtes habeant, teneant atq; possedeant, vel quicquid exinde facere voluerint, liberã in omnib. ac firmissimã habeant potestatem faciendi absq; vlla contradictione. Si quis vero, q, fieri non credo, si ego ipse quod absit, aut vllus de heredibus meis vel pro heredibus aut vlla oppositaperson̄a, qui contra hanc cartam traditionis, quam ego spontanea voluntate fieri rogaui, venire aut eam infrangere voluerit, irã Trinitatis incur-rat, & non solum quod ei non liceat sed damnum incurrat, id est tantum & aliũ tantũ quantũ cartula ista cõtenit de rebus suis ad ipsam ecclesiã restituat, & so-ciante fisco multa cõponat, id est auri vncias III. argenti pondera V. coact⁹ exsol uat, & q, repetit nihil euindicet, sed hæc præsens cartula ista omni tẽpore firma & stabilis permaneat cũ stipulatione subnixa. Actũ in villa Arguna publice, p̃-sentibus quorum hic signacula contenuntur. sign. manu Vualtfridi qui hanc cartam fieri atque firmari rogauit. sign, Fater. sign. Vuisirih. sign. Vuolfregin.

Mſ. ſu-perponit ſed alia manu: *in-cenſo ex malairo gra ni, aut talé friskingam ipſo grano valentem.*

sig. Alto. sig. Hunolt. &c. Ego itaque Adalhardus Lector anno XXVI. regnante Domno Karolo Rege Francorum, notaui sub die V. Id. Iun. & in præsente Ruodberto Comite.

XLIX.

Bernegarius Presbyter.

SAcrosancto monasterio in honore S. Mariæ & S. Gallonis constructo, vbi vir venerabilis Vuerdo Abbas cum congregatione monachorum seruiens esse videtur. Ego in Dei nomine Vuillahelmus cedo ad ipsum monasterium cessumque quod in perpetuum esse volo, hoc est in pago Turgouue in loco qui vocatur Eskinbach medietatem de ipsa hoba Fruachanolui, hoc est casis, casalis, pumariis, campis, pratis, siluis, pascuis, aquis, aquarumue decursibus, ex omnibus & in omnibus totum & ad integrum, ad ipsum monasterium trado adque transfundo. In ea vera ratione dum ego vixero vt liceat mihi ipsam terram & aliam hobam vestram, id est in Bauconsuilare in censum habere, hoc est annis singulis de ceruisa siglas XV. & vnam maldram de pane, & friskingam trimissem valentē, vsq; dum ego ipsum censum soluā, nullus habeat potestatem ipsam terram de me vel de filio meo abstrahere. Et si de illo censo negligens fuero per III. annos, tunc id quod hic superius dictum est, partes ipsius monasterii vel agentes eius ipsam terram melioratam in suam dominationem reuocare faciant perpetualiter ad possedendum, vel quicquid exinde facere voluerint liberam habeant potestatem. Si quis vero, quod futurum esse non credo, ego ipse aut aliquis de heredibus meis, seu quislibet vlla opposita persona, vel qui contra hanc traditionem venire temptauerit, aut eam infrangere voluerit, tunc sit culpabilis ad ipsum monasterium duplum quantum traditio ista contenit, & in fisco auri vncias III. & argenti libras V. coactus exsoluat, & quod repetit nihil vindicare non valeat, sed præsens traditio ista omni tempore firma & stabilis permaneat, stipulatione subnexa. *Actum in Eskinbah. sign.* † Vuilahelmi qui hanc traditionem fieri rogauit. *sign.* † Markeri. *sign.* † Vuino. *sig.* † Ruatto. *sig.* † Zollin. *sig.* † Albchis. *sign.* † Sallo. *sig.* † Sicco, testium. Ego in Dei nomine Bernegarius peccator vocatus Presbyter rogitus scripsi & subscripsi. Notaui die XVII. Kal. Iul. anno secundo Domno nostro Carolo Imperatore, & XXXIII. Rege Francorum & Langobardorum, & gubernator Romanorum, & inluminatio Saxanorum.

L.

Atto Clericus.

IDcirco ego quidem in Dei nomine Vppertus cogitaui pro animæ meæ remedio seu & pro æterna retributione, vt veniam pro peccatis meis in futurum adepisci merear, & in die tremendi iudicii ante tribunal Christi securus adsistam. Per hanc paginam quam ad vicem traditionis scribendam rogaui, dono à præsente die peculiaris mei ad ecclesiam S. Galloni quæ est constructa in pago Durgauginse, vbi domnus & in Christo Gauzpertus Abba præesse videtur, donatumque in perpetuum esse volo, & prutissima voluntate confirmo, hoc est omnem tertiam partem proprietatis meæ in pago Augusc auginse, & in villis denominatis in Fitinisuilla & in Munciaco, & in Fitinisuilla manso I. campis, pratis, siluis, aiacentiis, & appendiciis, quultis & inquultis, aquis aquarumue decursibus, quantumque mihi in iam dicto pago Auguscauginse aduenit tam de paternico quam de maternico, seu de comparato, vel de qualicunque adtractu noscitur ad me peruenisse, & ego modierno tempore visus sum tenuisse, omnem tertiam partem sicut superius dixi ad ipsam sacram ecclesiam S. Galloni dono, trado adque transfundo in Dei nomine perpetualiter ad possedendum. In ea vero ratione, vt dum ego aduixero, ipsas

Augustiamensi.

ipſas res habere debeam & cenſui me pro hoc annis ſingulis de feſtiuitate S. Gallonis in alia ſoccum I. aut IIII. denarios. Et ſi infans ex me procreatus fuerit, ſimili modo habeat abſque in eum diſceſſum in ipſo cenſo. Et poſt noſtrorum diſceſſum quandoquidem Deus voluerit, ipſi cuſtores Eccleſiæ ipſius ipſas res ad eorum opus habeant, & numquam hoc in beneficium alio præſtent. Si quis vero, quod futurum eſſe non credo, quod ſi ego ipſe, quod abſit, aut aliqui de heredibus vel proheredibus vel abheredibus meis ſeu qualibet extranea vel omiſſa perſona, qui contra traditionem venire temtauerit, aut eam infrangere voluerit, non ſolum ei non liceat, ſed inferat partibus ipſius eccleſiæ duplum tantum quantum traditio iſta contenit, & in fiſco auri vncias duas & in argento pondera V. coactus exſoluat, & quod repetit euindicare non valeat, ſed præſens traditio iſta omni tempore firma & ſtabilis permaneat ſtipulatione ſubnixa. Actum in Auguſta ciuitate publice ſig. † Vpperti auctoris qui hanc traditionem iſtam fieri ac firmari rogauit. ſign. † Aimeric. ſig. † Deutcher. ſig. † Helidulfi. &c. Ego Atto clericus rogitus & petitus hanc traditionem iſtam ſcripſi & ſubſcripſi. Notaui quod fecit V. Id. Maii, anno XII. imperii Hludouuici, feliciter.

LI.

Hratbertus Conzl.

IN Dei nomine. Perpetrandum eſt vnicuique, quod ſapientia Dei per Salamonem dixit, *Redemptio animæ propria diuitiæ eius.* Redemptoris quoque verba dicentis, *Date ⌣ elemoſynam, & ecce omnia munda ſunt vobis.* Idcoque Pertcardis his ammonitionibus conpuncta ſimul & confiſa, dono donatumque pro animæ meæ remedio quod in perpetuum vt permaneat eſſe volo ad monaſterium ſitum in pago Thurcauhinſe conſtructum in honore S. Gallonis, vbi ipſe domnus precioſus in corpore requieſcit, vbi Cozbertus Abba præeſſe videtur, hoc eſt quod dono, in pago Priſicauhinſe in villa Lollinga quidquid ibi viſa ſum habere tam terris, domibus deſuper poſitis, campis, pratis, vineis, ſiluis, paſcuis, aquis, aquarumque decurſibus, cultis & incultis, mobilis & immobilis, quicquid dici aut nominari poteſt totũ & ad integrũ vna cũ manu Ratpotoni ad iã dictum locũ ſanctum trado, trãsfero atq; transfundo, vt hodierna die Rectores eiuſdẽ monaſterii vel ſucceſſores eorum quidquid exinde facere voluerint, liberam ac firmiſſimam in omnibus in Dei nomine habeãt poteſtatem faciendi, iure perpetualiter poſſidendi. Si quis vero, quod fieri non credo, ſi ego ipſa aut vllus de heredibus ac proheredibus vel quislibet vlla oppoſita pſona, qui contra hanc cartolã voluntate mea factã venire aut inrumpere conauerit, duplũ vobis vel ſucceſſoribꝫ veſtris reſtituat, quantũ præſens carta cõtenit, & inſuper hoc coagente fiſci multa conponat, id eſt auri vncias III. argenti pond. V. coactus exſoluat, & q. repetit nihil euindicet, ſed præſens carta cũ omnibus in ea continentibus omniq; tempore firma permaneat cũ ſtipulatione ſubnexa. Actum Huninga villa publice. ſig. † Pertcart quæ hanc cartam vna cum manu Ratpotoni pariter fieri vel adfirmare rogauerunt. ſig. † Brunihoni. ſig. † Liboni. ſig. † Vuitoldi. ſig † Sigkaurici, &c.

Ego in Dei nomine Hratbertus Conzl. ſcripſi & ſubſcripſi. Notaui IIII. Kal. Madii, anno XV. regnante.

Et ſub Erchangario Comite.

Notger

LII.

Notger & Bebo.

BErefrid tradidit quidquid in Bihclinchouun habuit, excepto vno prato iuxta casam Adalfridi, & vno agro iuxta casam Selbonis vbi eius piscatio est, & alio prato inter Paracstetim & Heremintinchouun: reliqua omnia tradidit cum omni integritate. Census denarii II. suæ matri & sibi si redimere voluerit, cum VI. denariis facerent: si non redimerit, post amborum decessum ad monasteriū redeat. testes, Selbo, Adalfrid, Adalene, Vuitolt, Suidker, Houto, Vuiniman, Mekinhere. Notger scripsit, IIII. Kal. Sept. anno XVIIII. Regis Hludouuici: & ego Bebo testis iussu Grimaldi Abbatis ad precariā exnotaui.

LIII.

Dodo.

SAcrosancto à scī. Galloni. Ego Rvdulfus dono in villa quæ dicitur Hohunstati quicquid in ipsa curte visus sum habere tam in terris quam in pratis, siluis, aquis, aquarum, campis, mancipiis, omnia quicquid ipsa curte habemus, & fratres qui seruiunt ad ipsa loca sancta teneant atq; possedeant omni tempore, perfirmata sit ista donatio à scī. Galloni. Si quis vero, quod fieri nō credo, si ego ipse aut vllus de heredis meis aut vlla opposita persona, quiconque contra hanc donationem istam agerit aut infrangere voluerit, in primis iram Dei incurrat & tublum conponat. & hæc donatio omni tempore firma permaneat. sig. Helmricus. sig. Theotbertus. † sig. Odone † sig. Sichirico. † sig. Huadoni. † sig. Theodo. † sig. Rvadberto. Ego Dodo qui scripsi & subscripsi.

LIIII.

Albricus Diaconus.

EGo in Dei nomine Vuolfhart diuino admonitus instinctu vt terrenis facultatibus mercarer æternas, & bonis transitoriis mansura conquirerem. Memor itaque illius salutaris præcepti, *Date & dabitur vobis*, &, *Non est qui relinquat domum aut agros propter me, qui non recipiat centies tantum*, trado ad monasterium S. Galli, cui modo venerabilis Abba Grimaldus præesse dinoscitur, pro remedio animæ meæ coniugisque meæ, quicquid in Centipratis marcha conquisitionis vel concambii regia fultus auctoritate & firmitate litterisque ab eo acceptis præsenti die visus sum habere, id est aquis, siluis, agris, pratis, cultis & incultis, omnia ex integro, excepto vno curtili, quod coniunx mea legitimis ab heredibus conquisiuit: ea tamen condictione vt ego ipse præfatas res dies vitæ meæ possideam, annisque singulis censum inde duos denarios soluam, & post obitum meum statim ad monasterium præfatum in omnibus melioratæ redeant in ęuum possidendæ, addito vt nulli vnquam in beneficium dentur, quod si datæ fuerint, ad succedentes proximos meos reuertantur. Si quis vero, quod fieri non credo, si ego ipse aut cognatorum meorum vel heredū aliquis hanc cartulam à me potestatiua manu factam corrumpere voluerit, & voluntatis corruptæ machinationem publicauerit, auri vncias III. argenti pondera V. ad ærarium Regis coactus persoluat, hæcque epistula firma & stabilis permaneat cum stipulatione subnixa. Actum in ipso loco, id est Centiprati nuncupato, præsentibus quorum hic signacula continentur. sign. ipsius Vuolfharti qui hanc traditionem fecit. sign. Kerolti Comitis. † Vuolfheri. † Perhrger † Oazo † Vnnid. † Perhthart † Andreas † Vto &c. Ego itaque Albrih indignus Diaconus rogatus scripsi & subscripsi. Notaui tertiam feriam, X V. KAL. Iun. anno XXIIII. regni Hludouuici Regis, sub Kerolto Comite.

Litteræ mandatoriæ Gemalts bricff.

LV.

Eccho Monachus.

NOtum sit omnibus præsentibus atq; futuris, quod quidam homo Chadolt nomine de pago Albekeuue pro remedio animæ suæ parentumq; suorum heredi-

hereditatis suæ iura ad monasterium S. Galli contradere disposuit, sed eum interueniente molestia corporis voti sui compos existere non potuisset, necessitate ductus rogauit Reginhelmum Presbyterum, integra illi potestate concessa vt ipsas hereditatis suæ res ad præfatum monasterium potestatiua manu contraderet.

Ego itaque Reginhelmus licet indignus Presbyter eius precibus adquiescēs cum manu aduocati mei Erfinrinchi trado ad monasterium S. Galli, cui modo Crimaldus Abba præest, quicquid præfatus Chadolt de parte hereditatis ac adquisitionis suæ & duorum filiorum suorum, qui defuncti sunt, habere ac possidere visus est in loco qui dicitur Stoufun id est vnam curtem sæpe circumdatam cum ædificiis, mancipiis, iumentis, pecudibus, agris, pratis, pascuis, siluis, aquis, aquarumque decursibus, nec non cuncta suo iuri pertinentia, vt statim sine vllius contradictione ad prefatum monasterium firmiter perpetualiterque pertineant possidendæ. Si quis vero, quod fieri non credo, hanc traditionis cartulam infringere temptauerit, ad ærarium Regis auri vncias III. & argenti pondera V. coactus persoluat, & nihilo minus hæc traditio firma stabilisque permaneat cum stipulatione subnixa. Actum in monasterio S. Galli publice, præsentibus istis quorum hic signacula subnotantur. sign. Reginhelmi Presbyteri & Aduocati Erfinrichi. sign. Hartmoti Decani. † Cotaberti Præpositi † Vualtherii sacratarii † Albrici Cellarii † Paldrici Portarii † Irfinki hospitarii † Hartmanni Camerarii, & aliorum testium, &c. Ego itaque indignus monachus Eccho rogatus scripsi & subscripsi. Notaui diem Lunæ, XIII. Kal. Ian. anno XXVIIII. regni Hludouuici Imperatoris, & sub Hudolricho Comite.

LVI.

Vuarimbertus Leuita.

VNicuique enim conuenit opere adimplere, quantum ei vires suppetunt, quod domini iussione constat esse traditum, *Date & dabitur vobis.* Quapropter ego Cozolt hac voce Dominica corde compunctus trado ad monasteriū S. Galli quinque mancipia, quorum illa sunt nomina, Theotmunt, Otmunt, Vuillimunt, Vuolafrid, Vuatinida. eadem videlicet ratione, vt eadem mancipia ad me recipiam tempus vitæ meæ. Post obitum vero meum absq; vlla matricione ad iam dictum monasterium firmiter permaneant perpetualiter possidēda. Si quis vero cōtra hanc traditionis cartulam venire temptauit, aut frater meus Adalbertus, aut aliquis nepotum meorum, aut qualiscumque persona, in ærarium Regis multa cōponat, & conatus sui priuetur effectu, firmaq; & stabilis cartula huius traditionis permaneat, stipulatione subnexa. Actum in Oninuuano publice præsentibus istis, quorum hic signacula continentur. Signum Cozolti qui hanc cartulam fieri rogauit. sign. Vuarinheri, Heitari, Alpheri, Adalpreht, Strigrim, item Alpheri, Othind, Vuolfpreht, Naudkor, Strello. Ego itaq; Vuarimbertus indignus Leuita scripsi rogatus & subscripsi. Notaui diem Lunis, prid. Kal. April. annum III. Hludouuici Regis Alamannorum.

LVII.

Notkerus.

EGo Vuildebold senio meo prouidens, & ei quæ illud comitari solet penuriæ, trado ad monasteriū S. Galli, cui modo venerabilis Abba Hartmutus præst, terrulā meā q̄ habeo in Vzonuuilare, hoc est XX. iugera: eo pacto vt ipsa terrula ad domū peregrinorū seruiat, & ego ibi in domo hospitū susc ipiar, & vsq; ad finē vitæ meæ ibi victū & vestitū habeā, sicut prim⁹ illorū iuniorū, hoc est omnib⁹ annis vestimentū lineum & aliud laneum, & tertio anno pallium, si vetus ita attritū est, & calciamenta & alias impensas accipiā, sicut cæteri in ipso ministerio. Et hoc volo vt ipsa possessiuncula nulli vmquam in beneficium præstetur: quod si factum fuerit, vt ille ager ab hospitali tollatur, & ego ibi victualia mea habeam, meaque mihi absque vllius contradictione vindicem. Actum in

ipso

ipſo monaſterio, præſentibus quorum hic ſigna continẽtur. ſig. Engillarmi hoſpitarii, ſig. Hertatii, centurionis, & aliorum teſtiũ, ſig. Vuilheti, ſig. Vualdpert, ſig. Hartman, ſig. Richpert, ſig. Thancpert, ſig. Ruodpert. Ego itaq; Notker ad vicem Vuinidharti monachi ſcripſi & ſubſcripſi. Notaui diem Dominicũ XVI. Kal. Iun. aneum XXXIII. regni Hludouuici Iunioris.

DE TRADITIONE PRECARIA.

LVIII.

Hiringus Lector.

SAcraſancta eccleſia S. Galloni confeſſoris quod in Arbonenſe pago conſtructa videtur, vbi corpus eius in Chriſto requieſcit, & Otmarus Abba cũ monachis S. Gallonis ibidem deſeruire videntur. Ego in Dei nomine Pieta filia Rekinberti condam & Atanai vxoris ſui, talis mihi decreuit voluntas cõpũcto corde Dei timoris & animæ meæ remediũ vel patris adq; genitricis meai ad eccleſiam S. Galloni Confeſſoris condonare debuerem: quod & ita feci, in locellas prætestinatas in pago Durgauginſe ſito qui dicitur Zurihgauuia. Hæc ſunt nomina locorum, Cella Nuzperech, & in loco Luzilunouua q, eſt iuxta Vbirrauuia, & in loco qui dicitur Centoprata, & in loco qui dicitur Vtanaha, & in villa qui dicitur Altdorf, & in loco qui dicitur Hreotinchoua, & in loco qui dicitur Smarinchoua, & in loco qui dicitur Nancinchoua, & in loco qui dicitur Peroluinchoua, quidquid ego vel pater meus ibidem habere videntur, hæc omnia & ex integro tam de paternico meo quã de maternico vel mea adqueſitione & viro meo Landoaldo in his locis ſupernominatis, per cuius conſenſum hoc facio, omnia & ex integro à die præſenti de iuris mei in dominatione S. Galloni confeſſoris vel Otmaro Abbate & monachis ibidem deſeruientes, in veſtram trado dominationem habendi, vindendi, commutandi, cum domibus, ædificiis, caſis, caſalibus, mancipiis, ſeruis, ancillis, acolabis, cãpis, pratis, paſcuis, ſiluis, pecoribus, ortiferis, pumiferis, aquis, aquarumque decurſibus, mobilib. adq; inmobilibus cum omnia adiacentia earum hæc ſupernomina Eccleſia & rectores eius habeant ad poſſidendum: & accipimus ab hac Eccleſia & Abbate Otmaro vel eius monachis precium adtaxatũ, hoc eſt auro & argento ſolidos LXX. & cauallos V. cum ſaumas & rufias & filtros, cum ſtradura ſua ad noſtrũ iter ad Romam ambulandum. Et ſi Dominus voluerit, quod ad propriam reuertiſſem, hoc quod dedi ſupernominata loca per eorum beneficia qui ad illũ monaſterium deſeruiant vt mihi in præſtitum illas res concedant. Poſt meum vero diſceſſum ipſas res ad monaſteriũ S. Galloni admelioratas reuertant abſque vlla contradictione vel minuatione, manu veſtita partibus meis vel heredum meorum cum Dei gratia & noſtram ſucceſſionem poſſedeant. Si quis vero, quod fieri non credo, ſi ego ipſa aut vllus heredum meorum vel poſtheredum vel quislibet vlla oppoſita perſona, qui contra hanc cartam à me factam temptare præſumpſerit, ſociante fiſco multa conponat, id eſt auri libras V. & argenti pondura X. coactus exſoluat, & ad ipſam caſam Dei repetitionem duplã reſtituat, & quod repetit pernullisque ingeniis euindicare non valeat, ſed hæc præſens epiſtola firma & ſtabilis debeat perdurare omni tempore cum ſtipulatione ſubnixa. Actum Bainchoua monaſterio, præſentibus quorum hic ſignacula contenuntur. † ſign. Bietanai filiæ Rekinberti condam, qui hanc traditionem fieri atque firmare rogauit. † ſign Bebonis Comitis. † ſign. Buta teſt. † ſig. Arnefridi Abbatis. ſign. Muningi teſt. † ſign. Erchanberti teſt. ſig. Ottonis teſt. ſig. Rihberti teſt. † ſig. Buta teſt. ſig. Rohberti teſt. ſig. Blidgaeri teſt. ſig. Vualoni teſt. ſign. Amarici teſt. Ego in Dei nomine Hiringus Lector rogitus à Biatane, anno III. regnante Hiltrihho Rege ſub Carlomanno Maioredomo, & Bebone Comite, ſcripſi & ſubſcripſi. Notaui ſub die quod fecit Nouemb. dies VIIII.

Autumn-

LIX.

Autuuingus Lector.

VNicuique perpetrandum est quod Euangelica vox adque Apostolica doctrina nobis cotidie docet, vt vnusquisque suis propriis viribus æternam præmiam consequere: sic & ego in Dei nomine Hruothardus filius Bainoni condam, talis mihi decreuit voluntas, vt omnes facultates meas quas mihi benememoratus genitor meus dereliquit, vel quidquid ego ipse postea adquesiui, omnia & ex integro in dominationem S. Galliani Confessoris, cuius ecclesia Arboninsi pago fulgit in optima eiusque rectore Iohanne Pontifice, trado in dominationem domibus, ædificiis, viniis, mancipiis, hortiferis, pumiferis, pratis, campis, siluis, aquis, aquarumque decursibus, mobilibus atque immobilibus cultis & incultis, quod superius diximus, à die præsente in vestram trado dominationem, in meam vero rationem, vt per precariam de vobis hoc recipiam, & annis singulis per conuentum vestrum censum soluam & filius meus post obitum meum, hoc est ceruisa siglas X X X. panes X L. frisginga trimissem valente vnius hominis anni vertente operas tres. Et si ego ipse aut filius meus de ipsum censum per festiuitates S. Martini annis tribus negligentes fuerimus ecclesiæ, S. Galliani Confessoris, & eius monachi ibidem deseruientes sine vllam contradictionem quidquid vobis dedimus recipiatis. Si quis vero, quod fieri non credo, si ego ipse aut vllus de heredibus meis vel postheredis aut quislibet vlla opposita persona qui contra hanc cartulam à me factam venire temptauerit, partibus fisci multa conponat, id est auri liberas tres, argenti pondera quinque coactus exsoluat, & quod reppedit pernullisque ingeniis euindicare nõ valeat, sed hæc præsens epistola firma & stabilis omni tempore debeat perdurare. Actũ Constantiæ Ciuitate publice, præsentibus quorum hic signacula contenuntur. sig. Hrothardi qui hanc cartulam fieri rogauit. sign. † Hacunit. sign. Thassuni test. sign. † Betuni test. sign. † Vualafridi &c. Ego enim Autuuing Lector, anno VIII. Pippino Rege scripsi & subscripsi. Data sub diem quod fecit mensis Ianuarius dies X V. in Constantia, feliciter.

LX.

Vualdo Decanus.

SAcrasancta Ecclesia S. Galli Confessoris, qui est constructa in situ Durgoie vel in pago Arbonensis castri, vbi speciosus corpus eius in Christo requiescit, vbi nunc præest Iohannes Abba. Ego itaque Christo opitulante Vualhar nomine filius Teotgeri condam, talis mihi sumpsit consilius vt res mea in villa qui dicitur Boa sinheim, in pago qui dicitur Bertoltisbara, & in sito Vildira, quicquid ibidem visus sum habere, vel mihi genitor meus dereliquit, aut quid ego ipse postea adquesiui vel laboraui, excepte tudem vxoris meai Vualdradanai quid ego illi dedi, & vnum iornalem de campo aratiuo, aliud quicquid ibi habeo in ipsum supradictum locũ omnia ex integro in dominationem S. Galli & eius monachis ibidem Deo seruientis trado in dominationem, hoc est casa cũ casalibus, curte clausa cum omnis officinis eius, cum seruis & ancillis vernaculis mancipiis his nominibus, Vuilloffus cum vxore sua Otilane & infantes suos tres & ancilla mea Tiurlinda cum filio suo Liudrato, & alio seruo Mercado, & seruo & ancilla mea Tiurlinda cum filio suo Liudrato, & alio seruo Mercado, & seruo meo Dugilino, & alio seruo meo Teotberto, & ancilla mea nomine Beresinda, & alia ancilla Cuatlinda, & tertia ancilla Madala, & alia ancilla Truthlinda cũ infantes duos. Hæc omnia & ex integro cũ campis & pratis, siluis, ortiferis, pumiferis, palcuis, pecuniis, mobilibus, atq; immobilib. viis, ingressis & regressis. q̃d plura? vt superius diximus pro animæ meę salutẽ ad illã sanctã Ecclesiã trado in dominationẽ: in ea vero ratione, vt iterũ per precariã post me accipiã, & exin de annis singulis censum soluã, hoc est de annona spelda modias X. & de auina XX. & frisginga seigit valenti. Si quis vero, quod fieri non credo, si ego ipse

aut vllus heredum meorum vel postheredum vlla opposita persona, qui contra hanc traditionem à me factam venire temptauerit, partibus fisci multa cõponat, id est auri vncias VI. argenti pondora XII. coactus exsoluat, & quod reppedit pernullisque ingeniis euindicare non valeat, sed hæc præsens epistola omni tempore firma & stabilis debeat perdurare. Actum in villa Heidinhoua publice, præsentibus eorum hic signacula contenuntur. sign. Vuachar qui hanc traditionem fieri atque formare rogauit. sign. Ernusti test. sign. Deoto. sig. Ghato. sig. Gliuto. sig. Timo. sign. Hagino. sign. Fruachanolf. sign. Trusinc. sign. Abbo. sig. Frihcho. sign. Romanc. &c. Ego in Dei nomine Vualdo Decanus adque Monachus, Dei seruus, scripsi & subscripsi.

LXI.

Ato Diaconus.

IN Dei nomine. Ego itaque Gundachar dono atque trado ad monasterium S. Gallonis quicquid in villa qui dicitur Agineshaim ab hac die præsenti visus sum habere, exceptis duo mancipia, reliqua vero omnia ex integro ad ipsum superius nominatum monasterium trado adque transfundo, in ea ratione vt ipsas res per beneficium ipsorum monachorum ad me recipiam tempus vitæ meæ & censum eis exinde persoluam, id est per singulos annos XXX. siclas de ceruisa, & XXX. panes, & frisginga tremisso valente, & quando opus fuerit aut ad messem vel pratum colligendum vel ad reliqua in passiato faciam: & si filius meus aut frater meus id ipsud facere voluerint, faciant: sin autem, ipsas res sine vlla marritione ad ipsum monasterium reuertantur. Etsi quis vero, quod futurum esse non credo, si ego ipse aut vllus de heredibus meis vel proheredibus, qui contra hanc cartulam venire aut eam infrangere voluerit, non solum quod ei non liceat, sed damnum incurrat, id est tantum & alium tantum quantum cartula ista contenit ad ipsum monasterium ferat & in discutiente fisco multa conponat, id est auri vncias duas & argenti ponduos quattuor coactus exsoluat, & si reppetit nihil euindicet, sed præsens cartula ista omni tempore firma & stabilis permaneat cum omni stipulatione subnexa. Actum in ipso monasterio. cartula ista scripta est in anno secundo regni Carlomanno Rege, III. Kal. Iul. & Pirahtilone Comite. Ego itaque Ato Diaconus rogitus ab Gundachro scripsi & subscripsi. sign. Gundachri qui hanc cartulam fieri rogauit. sig. Verei. † Votmar. † Rucimire † Eholt † Poto † Tuhuto † Cinco † Vciolf † Filomat † Frehholt † Tuato † Linco † Pito † Ackiolt. &c.

LXII.

Hadupertus Clericus.

† In Dei nomine. Ego Hadupertus & genitrix mea Teotrada, talis nobis communis decreuit voluntas, vt res nostras ad aliqua loca venerabilia Sanctorum dare deberemus: quod ita fecimus. Donamus ad monasterium S. Gallonis, qui est constructus in pago Arboninse, vbi eius sacrus requiescit corpus, & hoc est quod donamus in pago Argoninse in vilari quod dicitur Haddinuuilare & in villa qui dicitur Argona, quicquid in his locibus visuri sumus habere in hac die præsente, id est casas, curtiles, cum omnibus ædificiis quæ ibidem esse videntur, & seruos & ancillas & omnia pecuniana, campis, siluis, pratis, pascuis, aquis, viis, aquarumque decursib. hæc omnia ex integro tradimus ad ipsum superius nominatum monasteriũ: in ea ratione, vt ipsas res per beneficium ipsorum monachorum tempus vitæ nostrę per cartulam precariam post nos recipiamus, & censum eis exinde soluamus, & hoc est census quod nobis cum illis conuenit, per singulos annos II. carradas de grano bono non scusso, I. de spelda & alterum de auina, & quando esca est porcum solido valentem I. & quando esca non est arietem bonum. Et post nostram vero discessionem ipsas res pro animas nostras ad ipsum monasterium sine vlla marri-

marritione reuertantur, ibique in perpetuum donatas permaneant. Et si quis vero, quod futurum esse non credimus, si nos ipsi aut aliquis de heredibus nostris vel proheredibus, qui contra hãc cartulã traditionis venire aut eam infrãgere voluerit, non solum quod ei non liceat sed damnum incurrat, id est tantum & alium tantum quantũ cartula ista contenit ad ipsum monasterium restituat, & in discutiente fisco multa conponat, id est auri vncias II. argenti pondus IIII. coactus exsoluat, & si repetit nihil euindicet, sed præsens cartula ista omni tempore firma & stabilis permaneat cum omni stipulatione subnixa. Actum Arguna villa publice. Hii sunt testes qui in præsenti fuerunt & firmauerunt. sign. Haduperti qui tradidit & scripsit. sign. Teotradæ genetricis eius qui cum ipso fieri rogauit & tradidit. sign. Moathelmo test. sig. Osia test. sign. Buosot. t. sig. Haimo. t. sig. Diothario t. sign. Bodololdo t. sig. Erloino t. sign. Diholfo. t. Ego Hadupertus Clericus tradidi & scripsi in anno secundo regnante Carolo Rege Francorum, sub die Non. Septemb. feliciter.

LXIII.

Marcellus Monachus.

IN Dei igitur nomine. Ego Gerhart sacris prædicationibus frequenter ammonitus præ animæ meæ remedio trado atque transfundo ad monasterium S. Galli, cui Grimaldus Abba præesse dinoscitur, quicquid in villa nuncupata Lutaraha adquisitum habeo tam domibus quam ædificiis, siluis, pratis, viis, aquis, aquarumque decursibus, cultis & incultis, mobilibus & immobilibus, omnia ex integro ad iam dictũ cœnobiũ trado. in ea videlicet ratione, vt cultores pfati monasterii supra dictas res ad se statim recipiant in ppetuũ possidendas & vnam hobam, quam in villa nominata Altsteti habere videntur, diebus vitæ meæ mihi præstent, & censum inde annis singulis in die Natali S. Galli soluam, id est solidum I. Post obitum vero meum sine vllius contradictione ad iam dictum monasterium redeat in æuum possidenda. Si quis vero, quod fieri non æstimo, si ego ipse quod absit, vel vlla alia persona hanc traditionis cartulam inrumpere temptauerit, auri vncias III. argenti pondera V. coactus ad ærarium Regis persoluat, & conatus sui priuetur effectu, & nihilo minus hæc traditio firma & stabilis permaneat cum stipulatione subnexa. Actum in ipso monasterio publice, præsentibus istis quorum hic signa continentur. sig. Gerharti qui hanc traditionem fieri rogauit. † Isgeri † Hato † Buozzo † Nandger † Otger † Zeizzo † Haddo † Arthelm † Edileoz † Meginhart † Theginhart † Sigihart † Ekcolf. Ego itaque Marcellus monachus rogatus scripsi & subscripsi. Notaui diem Dominicum, VIII. Kal. Octob. anno XV. Hludouuici Regis Alamannorum, sub Cuanrato Comite.

LXIV.

Theothartus.

SI aliquid de rebus nostris in substantias pauperum conferimus, hoc nobis procul dubio in æterna retributione retribuere confidimus. Ideoque ego in Dei nomine Vuitram Presbyter trado cum manu aduocati mei Cundberti ad monasterium S. Galli, vbi Bernuuigus Abbas præesse videtur, quicquid à Starcholfo filio fratris mei eodẽ appellato nomine in Rimoltesuuilare vel in eadem marcha cum mea pecunia, id est pretio attaxato, proprietatis adquirere visus sum, seu vbicumque aliquo ingenio in eadem marcha aliquid adquisitum habere dinoscor cum præfata adquisitione, id est partem ecclesiæ quæ illum adtingebat mihique ad redimitionem concessit, curte clausa, aliisque ædificiis, campis, pratis, pascuis, siluis, viis, aquis, aquarumque decursibus, mobilib. atq; inmobilib., cultis & incultis, quicquid dici aut nominari põt, volo esse traditum ad iam dictum locum: sub ea ratione vt easdem res ad me recipiam, annisque singulis exinde vobis censum persoluã, id est IIII. denarios, hocq; faciam

faciam tempus vitæ meæ. Ita tamen volo habere apud vos plagitatum, sicut & in priori mea traditione sonat, vt nulli vmquam in beneficium concedantur. Quod si actum fuerit tunc proximus meus licentiam habeat easdem res ad se vindicare: nullusque hanc cartam violare audeat. quod si quis fecerit, multa conponat, id est auri vncias III. & argenti pondera V. coactus persoluat, & hæc carta nihilominus firma & stabilis permaneat stipulatione subnixa. Actum in præfata villa intra ecclesiam publice. sign. Vuitramni Presbyteri atque Aduocati sui Cundberti qui hanc traditionem fieri rogauerunt. † Certili. † Vualtilin † Nanzo † Ruadi &c. Ego itaque Theothart ad vicem Cozzolti Diaconi scripsi & subscripsi. Notaui die veneris, VIIII. Kal. Decemb. anno XXIIII. Hludouuici Imperatoris, & Hludouuici Iunioris Regis Alamannorum V. sub Geroldo Comite.

LXV.

Cozpertus Diaconus.

EGo in Dei nomine Altirih trado ad cœnobium S. Galli pro animæ meæ remedio & æterna retributione, quicquid in pago Turgauue in locis nuncupatis, videlicet Scheim & Turbatun, vel in eadem marca in quibuslibet rebus videor habere, quod in perpetuum traditum ac delegatum esse volo, sub ea condictione, vt ipsę res in Turbatun cum omni integritate ad ius monasterii possideantur, & illud quod in Scheim tradidi ad me recipiam, nec non & vuilare à partibus monasterii Scottinchoua nuncupatum, sed & illud in Rumaninchouun, atque exinde annis singulis censum soluam, id est V. solidos tempus vitæ meæ. Si autem de legitima coniuge filias mihi Deus donauerit, ipse qui lõgius vixerit, in eundem censum habeat. Post illius quoque obitũ hoc quod tradidi & quod à parte monasterii accepi cum omni integritate ad ius cœnobii redeat perpetim possidendum. Si quis vero hanc traditionis cartam quolibet ingenio intrumpere conatus fuerit, inchoatus sui priuetur affectu, & in ærarium Regis auri vncias III. & argenti pondera V. coactus persoluat, sed nihilo minus hæc traditio suum obtineat vigorem, stipulatione subnexa. Actum Vuormatiæ palatio Regio, præsentibus istis. sig. Altirichi auctoris. sig. Vualdberti, Suuidgeri, Ruuadberti, Othart, Lantpreht, Reginhart, Reginboto, Adalbold. Ego itaque Cozpreht. inmerens Diaconus, anno XVI. Hludouuici Imperatoris, & Hlotharii Augusti VII. rogatus scripsi & subscripsi. Notaui diem Mercurii, XV. Kal. Septembris, sub Erchanbaldo Comite feliciter.

DE PRECARIIS.

LXVI.

In q. Mf. *Præstaria* vocantur.

Formula Isonis.

CHristi enim fauente clementia ille Abbas monasterii illius sancti. Conuenit vna cum consensu fratrum nostrorum, vt illa mancipia, quæ nobis ille de illo loco tradidit, ei iterum per præstarium repræstaremus, quorum hæc sunt nomina, illum & eius sobolem his nominibus. Sed extra hos vnum seruum empticium. in ea videlicet ratione, vt ea habeat tempus vitæ suæ, censumque annis singulis inde soluat. & si redimere voluerit, cum illo pretio redimat. Illum vero supranominatum seruum N. in eundem censum habeat tempus vitæ suæ, & si redimere voluerit, cum illo pretio redimat. Post obitum vero eius omnia ad supra dictum monasterium redeant perpetim possidenda, si ante non redemerit. Actum in ipso monasterio publice, præsentibus istis, quorum hic signacula continentur. sign. Decani, Præpositi, Cellarii, sacratarii, portarii, hospitarii, Camerarii, sign. aliorum testium. Ego itaque ille scripsi & subscripsi. Notaui diem illum, illa data, anno illo illius Imperatoris, sub illo Comite.

Fuerit

LXVII.

Vuaringisus.

IN Christo fratri Erinperto & Amalperto nos fratres vel monachi S. Galluni Confessoris, qui ad cellam suam sub vsu seculari deseruimus, Marcus & Stephanus & Vuoltramnus Præpositus. Cognitum est villam S. Galluni noncupantem Zozinuilare sitam in pago Durgauia, quicquid ibidem tu ipsic & frater tuus per cartam traditionis ad monasterium S. Galluni feciſtis ipsas res sub vsufructuario tibi præstauimus. Præterea sic nobis conplacuit vt annis singulis de festiuitate in festiuitatem natalis Domini, quod est in mense Decembri, censum ad ipsam ecclesiam S. Galloni vel Rectores eius exsoluere debeas, id est triginta siclas ceruisa & quaranta panis, friscincam tremissalem, & pullos duos in quisquasitione saigatam vnam ares & hoc metas & intus ducas & iurno secare facias & alic colias & intus ducas, sicut superius diximus, absque vlla contradictione ad ecclesiam S. Galloni vel Rectores eius annis singulis dare facias, quãdiu ipsas res habere voles, & quamdiu hoc feceris, & nostra fuerit voluntas, absque Præiudicio S. Galluni ipsam villam tenere & vsare facias, & nullum pontificium habeas de ipsa villa nec vendere, nec donare, nec alienare, nec minuare, sed in quo possumus semper meliorate faciamus. Et si de ipso censo negligentes fuerit, tunc potestatem habeamus & successoresq; nostri de ipsa villa eiiciendi & partibus S. Galloni reuocandi. Facta precaria sub die Lunis, V. Id. Maias, anno X. regnante Domno nostro Pippino Rege Francorum, sub Vuarino Comite. Hii sunt monachi quod præsentes fuerunt. sig. Vualderamni Monachi. sig. Vuacolfi monachi. sig Ratonis monachi. sig. Tassilonis monachi. sig. Cunderamni monachi. Ego Vuaringisus scripsi.

LXVIII.

Vuenilo.

VEnerabile in Christo Aginone Episcopo siue Vuerdone Abbate de monasterio S. Galloni de pago Arbonense precator connuscatis dum & omnib. Non habetur incognitum qualiter Bertoldus Comis & mater mea nomine Raginsind trado & donamus pro animabis nostris & requiem genitori patri meo donamus vobis à die præsente in pago nũcupanti Bertoltibara & in villa denominata Asoluuingas, hoc est casa dominicata, casticiis, terris, campis, pratis, pascuis, siluis, mancipiis, pumiferis, pecuniis, ædificiis, aquis, aquarumue decursib⁹, quicquid in ipsa marca vel in ipsa villa nobis obtingit totũ & ad integrum, quicquid dici aut nominari potest. Et in alio loco donamus vobis in villa denominata Munoluingas, quicquid mater mea ibi habuit, similiter tradidit. Postea mea fuit petitio & nostra vel fratrorum decreuit voluntas, vt ipsam rem valeas excolere vel vsare & nihil exinde minuare non debeas, nisi quicquid ibidem addere aut inmeliorare vel attrahere potuimus. Post quoque tuum discessum siue matris tuæ nomine Raginsind ipsas res inmelioratas cum omni superposito adque atitamento pro animas nostras ad ipsom locom Dei sancti Gallonis in pago Arbonense omnimodis reuertatur, & in censum annis singulis ipsam rem habeat Bertoldus Comis & mater sua ad festiuitatem S. Martini cum solidis VIII. in vnum censum habeat ipsam rem. Et precamur vobis in Dei amore post nostrum obitum vt nullus secularius homo non habeat in beneficio, nisi ipsas res debeat seruire pro animas nostras vbi nos concessimus ad soli Deo ad habendã, tenendi, dominandi, vel quicquid exinde vos successoresq; vestri facere volueritis liberã in omnib. atq; firmissimã habeatis potestatem. sign. Aginone Episcopo siue Vuerdone Abbate qui hanc præstariam fieri & firmate rogauerunt. Agentes monasterio per semetipsum in Dei nomen recipere & reuocare debeant. Facta præstaria per quinquennio renouata fuisset. sign. Hacconi. sign. Habberti. sign. Rihhart. sign. Zazil. sign. Theodolt. sign. Heimo. sign. Haguſtolt. sig. Fridurat. Notaui die Sabbato, XI. Kal. Nouemb.

anno XXXIIII. regnante Domno nostro Carolo Rege Franchorum ac Patricio Romanorum & Alamannorum, & sub Rothario Comite. Ego Vuenilo qui hanc præstariam scripsi & subscripsi.

LXIX.

Ruodo Lector.

IN Dei nomine Iohannes Episcopus gratia Dei Abbas vocatus vna cum fratribus, qui in monasterio S. Galli degunt, vbi & sacrum requiescit corpus. Igitur quod non est incognitum quod Managoldus pro remedio animæ fratris sui Hugiberti casatum vnum cum hoba sua ad supra dictam ecclesiam tradidisset in villa quæ dicitur Sutiningas, his nominibus Dheotinc, Hiltimunt, Adalhilt, petiuit vt per precariam ei præstare deberemus, quod vna cum consensu fratrum nostrorum ita fecimus: in ea vero ratione, vt per annis singulis censum exinde soluat, hoc est X V. siclas de ceruisa & maldram de chernone & friskingam trimisse valentem, & in omni Zelga iornale vnum arare, & III. dies asecare & III. amadere. Et si ei aliquando voluntas euenerit, aut necessitas exegerit, vt ipsas res ad vsum proprium recipere voluerit, soluat eas cum XXX. solidis, & quicquid inde voluerit postea agere nostris partibus liberam habeat potestatem. Et hoc ei concedimus, vt si ipsos solidos infra vnius anni spatium exsoluere non valuerit, vel infra trium annorum curricula eos nobis exsoluat. Interea autem census quod nos cum illo conuenit, sicut supra memorauimus, nobis exinde currat. A die autem quando supra dictum pretium nobis habuerit expensum, & nos nostris partibus eum visi fuerimus possedere, sic cesset ab ipso censo. & si filio eius conuentio ista placuerit, & id ipsud facere voluerit, ipsas res possedeat. Facta precaria in monasterio S. Galloni Confessoris. sign. Iohannis Episcopi. sig. Iohannis Diaconi. sig. Æginonis Presbyteri. sig. Stephani Presbyteri. sign. Adalrih Presbyteri. sign. Hugiberti, &c. Ego Ruodo laicus Lector scripsi anno XII. regnante Domno nostro Carlo glorioſissimo Rege Franchorum.

LXX.

Vuatto Diaconus.

DIuina largiente clementia Crimaldus cœnobii S. Galli Abba. Conuenit nos vna cum consensu fratrum & monachorum nostrorum, vt illas res quas nobis Lantpreht Presbyter suæ adquisitionis tam in terris quam in ædificiis vel cultis aut incultis, manu potestatiua vna cum manu aduocati sui nomine Engilbold tradidit pro animæ suæ remedio in pago Nibalgauge, quicquid ibidem ad Chanchonem & ad vuitricum & ad Vuolaliuba conparauit iusto cõquisitu cum propria pecunia Deo & S. Gallo & ibidem Deo famulantibus tradidit atq; condonauit, nosque iterum illas res prædictas repræstare per præsentem precariam deberemus: quod ita & fecimus, atque inde nobis annis singulis in censum persoluat vnum denarium: & vt nos quattuor electa mancipia, mares duos & fœminas totidẽ, ex nostra potestate donare debeamus, quod omnino non omittimus. Post eius vero obitũ tunc Diotpirt nepta illius eandem traditionem sub vsufructuario possideat tempus vitæ suæ, & annis singulis abinde nobis vnum solidum in censum prosoluat. Et si illa Diotpirt illam traditionem sibi placitatam dimittere voluerit, tunc ad cellam Ratpoti locum & præbendam quasi vnus monachus iuxta facultates loci illius habeat tempus vitæ suę, & traditionem præfatam sibique placitatam nobis & successoribus nostris dimittat perpetualiter possidendum. Et hoc animo firmissima mente adhuc viuens nos rogauit vt nullo laico post eius obitum in beneficium præstitũ fuisset: tamẽ si hoc factum fuerit nostra iussione tunc proximus heres eius potestatem habeat auferendi ipsas res de præfato monasterio. sign. Crimaldi Abbatis & Emichonis Aduocati, qui præsentem precariam scribere rogauerant. sig. Hartmoti Decani.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [82] - 66

Decani. sign. Engiltrammi Præpositi. sign. Bitihtilonis Præpositi. sign. Diotharti hospitalarii. sign. Cozberti Portarii. sign. Crimberti Portarii. Actum in ipso loco, quo idem Lantpertus Presbyter domum & capellum tunc tempore habere videbatur coram testibus, quorum hic signacula continentur. signum Liutharii qui hoc consensit † Gisalolt † Folrat † Vuano † Cundhart † Ruadger † Huadaluuart † Engilhelm † Folchini. Ego itaque Vuatto Diaconus rogatus scripsi & subscripsi. Notaui in X. Kal. Iun. diem Iouis in Ascensione Domini, regnante Domno Hludouuico Rege in Orientali Francia anno decimo, sub Pabone Comite, & sub Hunoldo Centenario, indictione quinta.

LXXI.

Otine.

CHRISTI disponente prouidentia Grimaldus Abba cœnobii S. Galli, Conuenit nos vna cum consensu fratrum nostrorum & aduocati Emichonis vt in concaptione, quæ sita est in marcho Vuangon prope Argunam Aquiloniorem in vtraque parte aquæ Reodolti filio, id est Purchardo, & omni posteritati eius, hobas III. dari deberemus : quod ita & fecimus, ea videlicet ratione vt dominum non habeat nisi Abbatem, qui præest monasterio S. Galli, & ad illos fratres, annisque singulis censum inde persoluant, id est solidum I. in quocumque pretio potuerint. Et si iterum alibi Dominum elegerint, tunc præfata res ad præfatum monasterium redeat perpetualiter possidenda. Actum in ipso monasterio publicè, præsentibus quorum hic signacula continentur. sign. Grimaldi Abbatis, qui hanc confirmationis cartam fieri decreuit. sign. Hartmoti Decani. sign. Richperti Præpositi. sign. Ruadhoi. signa & aliorum testium &c. Ego itaque Otine rogatus scripsi & subscripsi, die Dominica VII. Id. April. regnante Hludouuico Rege nostro anno XII. sub Pabone Comite.

LXXII.

Notgerus.

CHRISTI igitur fauente clementia, placuit mihi Grimaldo Abbati ceteris que fratribus, consentiente etiam Ruadberto Aduocato nostro, vt res quas Pereurid ad S. Gallum tradidit per hanc precariam iuxta traditionem legitime ab ipso peractam possidere. Idem namque Pereurid tradidit quicquid proprietatis habuit in pago Zurichuaense, villa nomine Pichilinchoua, excepto vno prato inter Parachstetin & Heremuntinchouun: alia omnia tradidit cum omni integritate ad iam dictum monasterium, ea videlicet ratione, vt ille ipse easdem res possideret annisque singulis censum inde persolueret, id est duos denarios. similiter & mater illius, si eum superuixisset, eas res sub eodem censu possideret. Ipse verò Pereurid si easdem res redimere voluisset, cum sex denariis id faceret. Si autem ipse non perfecta redemptione obiret, legitimi heredes illius ex legitimo procurati coniugio easdem res possiderent, & supra dicti rationem census annis singulis inde persoluerent. Ipsi etiam heredes legitimi si eas res vellent redimere, cum VI. denariis id facerent. Actum in villa Pichilinchoua publice, præsentibus istis quorum hic signacula continentur. † sign. Grimaldi Abbatis † sign. Hartmoti Decani. sign. Engilrammi Portarii. sign. Cozberti præpositi. sign. Selbonis, &c. Ego itaque Notger scripsi & subscripsi. Notaui diem II. Fer. IIII. Kalen. Septemb. anno XVIIII. regni Hludouuici Regis, sub Karolto Comite.

LXXIII.

Purgolfus Monachus & Subdiaconus.

IN Christi nomine Hartmotus Abbas cœnobii S. Galli. Complacuit nobis vna cum consensu fratrum & Aduocati nostri Hildribrandi, vt res quas

nobis tradidit Cunzo ei iterum per hanc precariam repræſtaremus. Tradidit namque nobis memoratus vir quicquid proprietatis in Argangauge, videlicet in Tetinanc & in Haſalaha hodierna die viſus eſt poſſidere tam in domibus quàm in ceteris ædificiis, campis, pratis, paſcuis, ſiluis, viis, aquis aquarumque decurſibus, cultis & incultis, mobilibus & immobilibus, omnia videlicet ex integro tradidit ad prædictum cœnobium S. Galli, exceptis duabus hobis in Tetinanc ſitis quas ad Lintouam tradidit, & excepta vna hoba quam Hiltipert poſſidet. Sed & hoc memorato, quod cui tile vnum &, quandam partem territorii ſui quibuſdam feminis quondam ſui iuris modo ab illo libertate donatis conceſſit, quarum iſta ſunt nomina, Lantrud, Eita, Ruaddrud, ita tamen vt poſt obitum prædictarum feminarum ipſæ res in ius præfati cœnobii redeant in æuum poſſidendæ. ea ſcilicet pactione vt ipſe Cunzo eaſdem res ad ſe recipiat, & annis ſingulis cenſum inde perſoluat, id eſt I. denarium. Et ſi redimere voluerit, cum vno ſolido redimat ad Vuazzarburc. Quod ſi ipſe non redemerit & coniunx ſua Hildiburc illi ſuperſtes fuerit, tunc ipſa præfatas res in eodem cenſu poſſideat tempus vitæ ſuæ, redemptione illi earundem rerum penitus denegata. Poſt obitum verò prædictæ coniugis ſuæ, nepos eius, videlicet filius filii ſui, nomine Cunzo præfatas res teneat in prædicto cenſu vſque dum ad virilem ætatem peruenerit. Et ſi ad virilem ætatem peruenerit, & ei Deo concedente legitimus heres procreatus fuerit, tunc demum eaſdem res licentiam habeat redimendi cum XXX. ſolidis ad Vuazzarburc. Non tamen ante eaſdem res redimat, quam ei legitimus heres prouenerit. Similiter & legitimus heres eius prædictas res in prædicto cenſu & in prædicta redemptione poſſideat, ſi antea redemptæ non fuerint. Si autem ſupra nominatus Cunzo ſine legitimo herede obierit, & aut ipſe aut legitimus heres eius præfatas res non redemerint, tunc abſque vllius contradictione ipſæ res in ius prædicti cœnobii redeant in æuum poſſidendæ. Actum in Vuazzarburc publice, præſentibus quorum hic nomina ſubponuntur. *Signum* Hartmoti Abbatis & Aduocati ſui Hildibrandi, qui hanc precariam perpetrauerunt. Sign. Folchardi Decani. ſ. Cotaberti præpoſiti. ſ. Vuerimberti æditui. ſ. Thiotharti portarii. ſ. Ruodini hoſpitarii. ſ. Kerberti cellararii. ſ. Octuuini Camerarii, ſ. & aliorum teſtium † Vuolfpert, Hiltine, Aſprant, Vuichere, Keboroh. Ego itaque Purgolf monachus & ſubdiaconus cum iuſſione Domini mei Abbatis ſcripſi & ſubſcripſi. Notaui menſem Iunium, annum II. Domni Karoli Imperatoris Auguſti, Vodalricum Comitem.

LXXIV.

Albricus Presbyter.

Precarium Erlebaldi.

CHRISTI fauente gratia Hartmotus Abba monaſterii S. Galli. Dum plurimis cognitum ſit qualiter Erlebaldus de Priſicauge omnes res proprietatis ſuæ, quas habebat in Vfhuſun, & in Merishuſa Marcha, & in Vuittachomarcha, & in Vuitunouua marcha, tam marchis quàm ædificiis, (excepta domo Salica) curtilibus, terris, pratis, vineis, ſiluis, aquis, aquarumque decurſibus, cultis & incultis, omnia ex integro pro remedio animæ ſuæ nobis tradidit, in ea ratione vt nos eaſdem res ſtatim habeamus, & ex illis faciamus quicquid voluerimus: & ille à nobis accipiat in beneficium tempus vitæ ſuæ quod habemus in Maingas, excepta Salica terra niſi IIII. iugera ex ipſa. Poſt illius verò obitum eaſdem res cum omni laboratu, qui in illis tunc apparet, redeant ad nos in æuum poſſidendæ. Actum in villa Vuoluinuuilare nuncupata publice, præſentibus multis. Sign. Hartmoti Abbatis & Aduocati ſui Totonis qui hanc precariam fieri iuſſit. Sign. Theotharti Decani. Sign. Albrici Præpoſiti. Sign. Paldrici portarii. Sign. Richperti ſacra-

tarii.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [84] - 68
PUBLIC DOMAIN

arii.sign.Hartmanni Cellerarii.sign.aliorum testium,&c. Ego itaque Albrih indignus Presbyter rogatus scripsi & subscripsi. Notaui diem Lunæ, XVI. Kalen.Decemb.anno XXXV.Hludouuici piissimi Regis, sub Karolo Principe.

LXXV.

Ripertus Presbyter.

CHRISTI igitur fauente clementia Salomon Abba monasterii S. Galli. Conplacuit nobis atque conuenit vna cum consensu fratrum nostrorum, vt res quas nobis tradidit Engilboldus per hanc precariam ei præstaremus: quod & ita fecimus. Tradidit nobis præfatus homo in pago Prisigaugense in marcha seu in villa nuncupata Vuiteresuuilare duas hobas cum toto ædificio & oportunitatibus ad hoc pertinentibus: ea videlicet ratione, vt ipse & coniux sua habeant vsque dum viuant,& censum in missa S.Galli,hoc est 1.denarium,persoluant, & post obitum illorum Theganhart Præpositus habeat quousque viuat, atq; discessum ipsius ad præfatum monasterium reuertantur. Has itaque præfatas res,sicut ibidem canitur,illi concessimus,cartam precarii scribere postulauimus.Si quis verò contra hanc cartam precarii aliquam fraudem temptauerit agere,iram Dei sentiat, & ad ærarium Regis multa persoluat, id est auri vncias III. argenti pondera V. & hæc carta precarii firma & stabilis permaneat stipulatione subnixa.Subleuata in villa Vuitiresuuilare.sig. Domni Salomonis Abbatis. s. Theganharthi Præpositi. s. Egilperti Decani. s. Alberici Præpositi. s. Cozperti portarii. s Tuotilini hospitarii. s. Ecchonis æditui. s.Isonis Cellararii. S.Ruodperti Præpositi † Thietoni Præpositi † Albker † Hartrih † Ekehart † Eto † Chonzo † Huntrid † Libo † Alaker † Puriching † Ruman.Ego itaque Ripertus indignus Presbyter scripsi die Lunis, Id. Octob. luna XXVI. anno incarnationis Domini DCCCCVIIII. regnante Ludouuico Rege anno X.sub Comite Adalberone.

LXXVI.

Abo Presbyter.

SIc itaque complacuit nobis vnà cum consensu fratrum, & cum manu Aduocati nostri Arolfi,vt res,quas nobis Othere in Betenouuomarcho tradidit, ei iterum repræstaremus: quod & ita fecimus. Tradidit enim nobis dictus Othere quicquid proprietatis vel adquisitionis in Betenouuomarcho hodierno die visus est habere, id est in ædificiis, agris, pratis, pascuis, viis, aquis, aquarumque decursibus, cæsuris lignorum, cultis & incultis, mobilibus & immobilibus, & quicquid dici vel nominari potest, mancipia quorum hic sunt nomina scripta, Heio & vxor eius, Vuolfram & vxor eius & filii eius: ea videlicet ratione, vt ille ipse eadem res ad se recipiens tempus vitæ suæ possideat, & inde singulis annis fratribus nostræ congregationis conuenientibus ad ecclesiam S. Martini in Iohannesuuilare statutam temporis autumni, id est mense Octobri, tribus diebus victum de pane & de ceruisa, & alia necessaria ad vsum nostrum pertinentia impendat. Similiter & cognata eius Kerhilt, si illum superuixerit, sub eadem constitutione tempus vitæ suæ res ipsas habeat: & quisquis post obitum amborum illorum eiusdem Ecclesiæ dominauerit,similiter faciat. Et si contigerit, vt ille, qui eiusdem loci potens est, hoc seruitium facere noluerit, tunc ipsa res ad nostram redeat potestatem,& nos ipsi nostris ministris eundem locum cõmendare licentiam habeamus,qui nostrũ seruitium studeant adimplere.Et si euenerit vt aliquis de cognatis vel de coheredibus suis aut vlla obposita persona hanc potestatẽ nobis violẽter tollere aut ipsas res inuadere præsumpserit,& nostra cõgregatio ob hanc causam ab eodem loco dispersa fuerit,& ad alium locum subtracta erit,tunc ipsa traditio ad mo-

ad monasterium S. Galli reuertatur, & nos ipsi talem potestatem habeamus, sicut ille ipse habuit, qui nobis eandem rem tradidit pro commemoratione animæ suæ ad hospitium præfati monasterii dare peregrinis & pauperibus pro CHRISTI nomine proxima hebdomada die sancto Paschæ ad seruiendum. Actum in loco qui dicitur Iohannesuuilare publice, præsentibus istis quorum hic signacula scripta adesse videntur. Sign. Emezo Abbatis & Arolf Aduocati nostri qui hanc precariam firmauerunt. Sign. Perehtro Decani, Abo Custodis, Hiltebold portarii, Starcolf camerarii, Perethram cellerarii, Iunchram sacratarii, Hilterich hospitarii, & alii copii Presbyteri. Signa laicorum &c. Ego itaque indignus presbyter Abo scripsi & subscripsi. Notaui diem Martis, IIII. NON. OCTOB. sub potestatiua manu Hludouuici Regis & pueri, & sub Adalberto Comite.

DE BENEFICIIS ET FEVDIS.

LXXVII.

Harmedeus Clericus.

Ritus inuestiendi.

PErpetrandum est vnicuique quod Euangelica vox admonet dicens: *Date & dabitur vobis.* In Dei nomine Liutulfus & Merolfus & Zaozzo & Piscolfus filii Marulfi confessi sumus ante Cozpertum Præsidem & ante pagenses nostros, quod genitor noster Marulfus omnem hereditatem & substantiam suam tradidit ad monasterium S. Gallonis, qui constructus est in pago Arbonense, vbi eius sacrus requiescit corpus, & nos posthac exuti de omni re paterna nostra reuestiuimus Vuolframmum monachum & missum ipsorum monachorum per tribus diebus & per tribus noctibus, & per beneficium ipsorum monachorum reintrauimus. Et posthæc conuentione facta nos fratres filii Marulfi, consentiente Cozperto Comite ante pagensis nostros omnem rem nostram & hereditatem paternam communis manibus tradidimus ad ipsum superius nominatum monasterium in manus Vuinidharii Decani & monachi, & in ea ratione tradimus vt sicut debuemus Regi & Comiti seruire, ita ipsam terram ad ipsum monasterium proseruiamus, & per beneficium ipsorum monachorum per cartulam precariam post nos reciperemus. Et si filii nostri & agnitio eorum hoc facere voluerint, ipsas res proseruiant atque possedeant in beneficio ipsorum monachorum: Sin autem, reddant. Et hoc est quod genitor Marulfus tradidit, & nos quattuor filii eius superius nominati, quicquid in pago Nibalgauuensi in ea die habuimus, id est campis, siluis, curtis, curtilibus, casis, salibus, pratis, pascuis, viis, aquis aquarumque decursibus, & omnia quicquid in ipsa marcha Nibalgauge omnia & ex integro tradimus adque transfundimus, in ea ratione quod superius scriptum est, & ipsum censum in siluaticas feras, quantum possumus consequi, soluamus: & quantum non possimus, quod cæteri pagenses nostri faciunt Regi aut Comiti, ita & nos ad ipsum monasterium faciamus. Et si quis vero, quod futurum esse non credimus, si nos ipsi aut aliquis de heredibus nostris aut vlla opposita persona, qui contra hanc cartulam traditionis veniret aut eam infrangere voluerit, non solum quod ei non liceat, sed tantum & alium tantum quantum cartula ista continet ad ipsum monasterium restituat, & in discutienti fisco multa conponat, id est auri vncias duas & argenti pondos IIII. coactus exsoluat, & si repetit nihil euindicet, sed præsens cartula ista omni tempore firma & stabilis permaneat cum omni stipulatione subnexa. Actum Nibalgauia villa publica vbi cartula ista scripta est coram multis testibus, in anno XV. regni Domni nostri Pippini Regis Francorum. Datum fecit mensis Iunius dies VII. Ego Hamedus Clericus & Lector rogitus à fratribus scripsi & subscripsi

scripsi. † Liutulfi qui hanc traditionem fieri rogauit † Merulfi fratris eius qui hanc traditionem fieri rogauit † Zeizzonis fratris eorum qui hanc traditionem fieri rogauit † Piscolfi fratris eorum &c. † Scrutolfi † Truogoni † Ratboti Presbyteri † Ratbaldi † Herimanni † Heio † Ricbaldi † Strocgoni † Patarih † Vuanincki † Baldmuoti.

LXXVIII.

Rimidingus Presbyter.

PLuribus cognitum esse speramus, qualiter duo germani fratres Arnolt & Altini filii Herimoti ex Vttenuuilare proprietatem suam quicquid ex paternica hereditate vel ex conquisitione eorum habuerunt totum & integrum nobis Grimaldo Abbati & Hartmoto vel Aduocato nostro Tagaberto in manus nostras condonauerunt, nihil econtra postulantes nisi tantum vt easdem res illis & legitimæ posteritati eorum in beneficium concederemus vel in censum. Quapropter ego Grimaldus petitionibus præfatorum hominum & ceterorum populorum precationibus autem pietatis accommodans, cum manu Aduocati mei Tagaberti post vestituram & consessum easdem res illis in beneficium & in censum concessimus ipsis & cunctæ legitimæ procreationi eorum, id est vt annis singulis inde censum persoluant, id est aut sex denarios vel tres maldras de grano, ipsi & vniuersa legitima posteritas eorum sub eodem monasterii dominio deinceps firmiter consistant, & equitent vbicumq; eis præceptum fuerit. Si autem contigerit vt legitimi heredes defecerint, tunc præfatæ res ad nos reuertantur absq; vllius contradictione in æuum possidendę. Actum in monasterio S. Galli coram nobis, videlicet Grimaldo venerabili Abbate & Hartmoto Decano, nec non & Tagabert. Aduocato, Vuolfcozzo Præposito, ... thario Sacratario, Managoldo Cellerario, Erlebaldo portario, Cotaberto Camerario, Yrfingo hospitario, Vtone Bibliothecario, Cauzario, & ceteris multis, Ego Romidingus Presbyter scripsi. . . . . .

LXXIX.

Purgolfus Monachus.

NOtum sit tam præsentibus quam futuris, quod quidam homo nempe Erphrich quandã hereditatem in Eigantesuuilare de traditione Ratmundi, Thingmundi, Gemmundi ad S. Gallum pertinentẽ iniustè inuasam quasi hereditario iure sibi vindicauit, donec Aduocatus S. Galli nomine Hildibrant temporibus Hartmoti Abbatis in publico mallo easdem res ab eo iusticia dictante coacto recepit, & in ius S. Galli redegit. Sed cum idem Erphorich clementiam Domni Hartmoti adisset, impetrauit ab eo vt eandẽ possessionem sub censu vnius hircinæ pellis solidũ valentis diebus vitæ suæ posside ret, redemptione sibi earundẽ rerũ penitus sibi denegata. Progenies autem eius supra dictas res sub censu duarũ pellium hircinarum, quarũ singulæ vnum solidum valeant, à sæculo in sæculum possideant, nulla sibi earundẽ rerum redẽptione cõcessa. Actum in Liubilinanc publicè præsentibus quorũ hic signa continentur. sig. Erpherichi qui hanc conscriptionẽ fieri postulauit † Vinino † Froolf † Vodal † Petto † Ellinuuart &c. Ego Purgolf monachus indignus scripsi & subscripsi. Notaui mensem Octobrem, annum III. Karoli Regis post mortem patri sui Hludouuici, Vodalricum Comitem.

LXXX.

Anonymus.

OMnibus CHRISTI fidelibus præsentium inspectoribus Heinricus natus quondam nobilis viri Domini Heinrici de Tengen fidem adhibere subscriptis. Vtquæuis tollatur litis materia cautum est quæ geruntur scripturarum indiciis memoriæ commendari. Nouerint ergo vniuersi tam præsentes quam futuri, quos nosse fuerit oportunum, quod ego sana & diuturna deliberatione præhabita sponte & voluntariè prædium meum in Kussenach situm

prope

prope lacum Turicinum cum iure patronatus Eccleſiæ parrochialis ibidem & præbendarum dictæ eccleſiæ & prædio annexarum, hominibus, feodis, quæ vulgariter dicuntur anslehin vel erbelehin, agris, pratis, paſcuis, piſcinis, molendinis, nemoribus, aquis aquarumue decurſibus, virgultis, viis & inuiis, cultis & incultis, & generaliter omnibus pertinentiis ſuis dono monaſterio S. Galli per manus venerabilis Domini mei * B. Abbatis eiuſdem monaſterii iure proprietatis eidem perpetualiter attinendum: receptis ab ipſo Domino Abbate in gratificationem dictæ donationis meæ ſexaginta marcis argenti, de quibus confiteor ſufficienter præſentibus me pagatum. Verum quoniam idem Dominus Abbas de affectu ſincero, quem ſibi & monaſterio ſuo in donatione huiuſmodi oſtendi, non ingratus me de prædio antedicto infeudauit. . . . .

Bertholdi, ex familia Valkeſteinis qui præfuit A.C. 1244.

. . . . . .

LXXXI.

Hratbertus Conzl.

IN Dei nomine. Perpetrandum eſt vnicuique quod Euangelica vox admonet dicens; *Date elemoſynam & ecce omnia munda ſunt vobis.* Ego Sigifridus cogitaui vitam futuram & æternam retributionem, vt aliquid de mancipiis meis, his nominibus Pechildis & Liubuuar & Zeizaloh ad eccleſiam, quæ eſt conſtructa in villa Fishingas in honore S. Petri ceterorumque ſanctorum, vbi vir venerabilis Vuolfphoto Presbyter eſſe cognoſcitur, tradere volo: quod ita & feci, in ea videlicet ratione, quamdiu ego vixero, eadem mancipia habeam, cenſum proſoluam denarios VI. in quiſque anno XI. Kalen. Octobris, id eſt ad dedicationem præfatæ eccleſiæ. & filius noſter Hratpoto ſimiliter faciat, eiuſque poſteritas legitima. Poſt diſceſſum legitimæ poſteritatis ad iam dictam eccleſiam reuertant perpetualiter poſſidendæ. Si quis verò, quod fieri minimè credo, ſi ego ipſe aut vllus de heredibus ac proheredibus meis, vel quislibet vllâ oppoſita perſona, qui contra hanc traditionem venire aut inrumpere conauerit, coagente fiſci multa componat auri vncias III. argenti pondus V. coactus exſoluat: & quod repetit nihil euindicet, ſed præſens traditio omniq; tempore firma permaneat cum ſtipulatione ſubnexa. Actum Chirihaim villa publice. ſig.† Sighifridi qui hanc traditionem fieri vel adfirmare rogauit. ſig.† Palduino. ſign.† Criſſoni. ſig.† Gheirberti. ſig.† Gheirleih. &c. Ego in Dei nomine Hratbertus Conzl. ſcripſi & ſubſcripſi. Notaui VIII. Idus April. anno VI. regnante Domno Hluduico Imperatore, & ſub Erchangario Comite.

LXXXII.

Anonymus.

de Montfort, poſtibi Abbas.

NOtificamus omnibus tam præſentibus quam futuris, quod * Ruodolfus Præpoſitus ac Decanus, annuente Domino venerabili Abbate Vdalrico, totoq; conuentu huius eccleſiæ data manu confirmante conſtituit, vt conuerſio S. Pauli, quæ prius tribus tantum celebrabatur lectionibus, feſtiuè celebretur, & ipſis de beneficiis quibuſdam Decano cenſualibus ad Hacon & ad Bruccon & Chrazarun ipſo die miniſtretur in pane minore & vino, in piſcibus & caſeo, de cenſu XXX. ſolidorũ, qui exinde perſoluuntur annuatim à Camerario Chuon ſuisq; heredibus, ſicut iam dictus inſtituit Præpoſitus atq; Decanus: quoniam prius X. tantum ſolidi de ipſis perſoluebantur beneficiis. Iſta vero cenſus augmentatio exinde prouenit, vt filiæ ipſius Chuon, quibus * abiudicata fuit hereditas, iſtorum beneficiorum hereditate ſibi ſuccederent, cenſumq; XXX. ſolidorum perſoluerent. Ordinauit etiam dictus Præpoſitus vt in feſto S. Spiritus die ſecundo ſtoupum Decanus daret, & chorus feſtiuaret vt in die Dominico S. Spiritus. Actum in monaſterio anno incarnationis Domini MCCXVIIII.

Quoniã filiæ non ſuccedunt in beneficio patris.

LXXXIII.

Vuolfcozus.

Inno-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [88] - 72

Beneficium precarium, cuius pariles species supra quam plures vidimus.

IN nomine Domini nostri. Vnicuique perpetrandum est, quod diuina vox ammonet dicens: *Date & dabitur vobis.* Et: *Date elemosynam, & omnia munda sunt vobis.* Hac igitur ammonitione conpunctus ego Vuoluarat pro remedio animæ meæ & parentum meorum Altilini & Puasini trado atque transfundo ad monasterium S. Galli quicquid proprietatis in Vuilihdorf præsenti die visus sum habere, domibus, ædificiis, terris, campis, pratis, pascuis, siluis, viis, aquis, aquarumue decursibus, mobilibus & immobilibus, cultis & incultis, quicquid dici aut nominari potest, exceptis tribus iuchis & vna curticula, & de pratis ad vnam carradam, cætera vero omnia, sicut supra dictum est, trado. in ea videlicet ratione, vt easdem res ad me recipiam tempus vitæ meæ perfruenda, censumque annis singulis inde persoluam, id est, vt ad proximam curtem S Galli vnum iuchum arem, & cum semine meo seminem annis singulis in vna quaque celga. Et si redimere illud velim, cum duobus solidis id agam. Si autem vxor mea me supervixerit, easdem res habeat censumque annis singulis persoluat, id est VI. maldras de auena, & I. maldram de kernone. Si autem ex legitima vxore heres mihi procreatus fuerit, tunc ipse easdem res in eundem censum, sicut & vxor mea habeat. Similiter & tota recta procreatio eius in eundem censum, sicut & filius. Et si redimere voluerint, cum vna libra redimant. Post obitum vero meum siue vxoris, si mihi heres deest, tunc ad ius Præpositi & Aduocati seu Populorum pertineat, quem ipsi elegerint, mihi proximum fuisse, qui easdem res in eundem censum habeat, sicut & vxor & filii. Si autem neglectum fuerit censum, tunc præfatæ res integriter reuertantur ad ius monasterii perpetualiter possidendæ. Si autem ego aut vlla opposita persona hanc traditionem infrumpere voluerit, socianti fisco multa conponat, id est, auri vncias III. argenti pondera V. Actum in Pazmuntingun præsentibus istis. sig. auctoris huius cartulæ Vuoluarati. sig. Suuidgarii. † Vuinidheri. † Heimolt † Vuolfho † Chaldalo † Vuenilo † Otger † Meginbert † Liutpold † Vuolfram, &c. Ego itaque Vuolfcoz in vice Hartmoti scripsi & subscripsi. Notaui diem Iouis VIII. kalend. April. anno quinto Ludouuici super Austriam, sub Oadalricho Comite.

LXXXIV.

Iso Monachus.

HVMANO genere peccatorum maculis sauciato atque ob culpam inobedientiæ à Paradysi gaudiis deiecto, inter cætera curationum medicamenta etiam & hoc Deus mundo remedium contulit, vt propriis diuitiis homines suas animas ab inferni Tartaris redimere potuissent, sicut per Salomonem dicitur: *Redemptio animæ viri propriæ diuitiæ eius.* Hinc & per semetipsam diuina clementia in Euangelio hortatur dicens: *Date & dabitur vobis.* Et iterum: *Date elemosynam, & omnia munda sunt vobis.* His igitur atque aliis scripturarum ammonitionibus ego Vuolfhugi conpunctus trado atque transfundo ad cœnobium S. Galli, vbi Grimaldus Abbas præesse dinoscitur, quicquid in pago Turgauuensi in loco Rammisperage nominato proprio sudore Staricholfus adquisiuit, & cum manu aduocati sui Richmari ad prædictum cœnobium contradidit, mihique & legitimæ meæ procreationi sub ea ratione possidendum dereliquit, vt censum exinde annis singulis persoluamus, id est II. denarios vel II. maldros de grano. Si autem ego illas redimere velim, cum I. solido id agam. Si vero ego illas non redimam, legitimi heredes mei sub prædicto censu eas possideant. Si autem hoc euenerit, vt legitimi heredes mei deficiant, atque in sua ingenuitate non permaneant integerrime, statim ad prædictum redeant cœnobium perpetualiter possidendum, nullusque eas vlterius licentiam abstrahendi habeat, sed pro remedio animæ meæ, nec non & Staricholfi, semper illuc sint deligatæ cum pratis, pascuis, siluis, marchis, viis, aquis, aquarumque

decursibus, cultis & incultis, mobilibus & immobilibus, quicquid dici vel nominari potest. Hanc autem traditionem ideo ego facere volui, quia illa prior traditio, quam Staricholfus fecit, non perfecta nec litteris fuit mandata. Quod si ego ipse vel vlla opposita persona contrà hanc traditionis cartulam venire temptauerit, auri vncias III. argenti pondera V. ad ærarium Regis coactus persoluat, & effectum, quem inchoauit, non perficiat, sed hęc carta stabilis & firma permaneat cum stipulatione subnixa. Actum in ipso cœnobio S. Galli, præsentibus istis, quorum hic signacula continentur. Sig. Vuolfhugi, qui hanc traditionem fecit. sig. Heitar † Amalunc † Vuitigouuo † Tagibreht † Richman † Enno, &c. Ego igitur Yso inmerens Monachus rogatus scripsi & subscripsi. Notaui diem Dominicum, III. Kal. Iun. anno XIII. regni Lodoici, sub Odalrico Comite.

DE ECCLESIIS ET IVRE PATRONATVS.

LXXXV.

Anonymus.

Notitia de Ecclesia.

NOTVM sit tam præsentibus quam futuris, quod anno secundo Domni Arnolfi Regis factum est placitum in pago, qui dicitur Para, in villa nuncupata Durroheim coram Burghardo Comite, filio Adalberti illustris, de ecclesia in Leffingon, qui essent à progenitoribus suis in rebus eiusdem ecclesiæ possidendis aut ordinandis potentissimi. Et sacramento in sanctorum reliquiis præmisso, sicut & nuper factum est in diebus Karoli Imperatoris secundi, testificati sunt primores populi Ruodpert, Richkis, Vualthere, Engelbert, Cundbert, Reginhart, Ruodhoh, Kerbert, Richpert, Vualdhere, Vodalhart, Liuppo, Roholf, Theoterich, Pollo, Ruodhart, Adalrich, Engelbreht, Vualthere, Irimbreht. Testimonium ergo hi omnes iuxta sacramentum suum perhibuerunt, quod solummodo parentes subtus scriptorum hominum, & hi ipsi potestatem haberent ordinandi ecclesiam in Leffingon absque vllius inferioris aut suppositæ personæ contradictione, Erchanbert, Emrit, Hunolt, Liutpert, Cozbert. Et his ita patratis, cum adhuc quidam de illis, qui se in illa ecclesia heredes ac dispositores haberi voluerunt, alii garriendo, alii musitando contradicerent, optimates eiusdem concilii apprehensis spatis suis deuotauerunt, se hæc ita affirmaturos esse coram Regibus & cunctis Principibus vsq; ad sanguinis effusionem.

LXXXVI.

Notpertus Abbas.

QVONIAM ex varietate rerum mortalium & temporum continuata prolixitate, & humani generis debilitate, memoria rerum gestarum obliuionis irreptione extruditur: ideo prudens industria hominum id, quod posteritati volunt esse certũ, sæpissime reliquit successorib. suis, testamentis confirmatum. In nomine ergo sanctæ & indiuiduæ Trinitatis notum sit omnibus tam futuris quam præsentibus, quod ego Notpertus Monachorum S. Galli ecclesiæ Abbas in nouali loco, qui Abbacella nuncupatur, in conualle circumpositorum montium sito, basilicam ad seruitutem Dei condidi, quam & ædificatam à Thietmaro Curiensi Episcopo cum licentia & rogatu Rumaldi Constantiensis Ecclesiæ Præsulis per legitimam consecrationem loci illius incolis ad oratorium stabiliui. Denique hanc eandem ecclesiam præbenda pueri vnius de claustro nostro, & vna vvatspenda, & beneficio vnius mansus, & omni post subscriptæ decimationis determinatione dotaui: à monte Hersberch, ab alpe SOLMI, à Meggelis alpa, à Barental, à Portaris alpa, à Chranperch, à riuulo BVCHENBACH, ab ostio fluuioli Rota vsque dum fluit

in Sit

in Sitterum, vsque ad originem, ita vt procliuitas circumpositorum montium ad eandem cellam secundum liquentiam niuis imminet, apertissime determinaui. Hanc etiam dotationem sacerdoti ibidem Deo seruienti, banno Rumaldi Constantiensis Episcopi consensu fratrum nostrorum perpetuo iure stabiliui. Facta sunt hæc anno ab incarnatione Domini MLXI. indicione VIIII. regnante Regenostro Hainrico Romanorum Imperatore anno III. Signa testium, Vuittone Aduocato, Opreht, Atzo, Tietpreht, Vodalrich, Liebo, Regenolt, Eppo, Heilman, Vuolfpreht, & cæteri complures.

LXXXVII.

Hupertus Presbyter.

IN Dei nomine. Ego Ruothaus complacuit mihi, vt aliquam basilicam ædificarem in honorem Dei & S. Galloni, quod est constructa in pago Burichincas in villa Vuillimundincas, quod ita & feci, & dotaui eam casatibus VIII. & similiter hobas XII. & mancipia denominata Arichiso & vxore sua Adtane: Teuttulfo & vxore sua Ratbergane & filio suo Ruodulfo, Aricarno & Ruodnig: Leutnig, Blitilde, Trudulfo, & Moterane, Amulfrede, Ricario, Teutrude, Vuolmaro, Teuteario, Vttono, & Ahicono, Trudlinde, Volflinde, Autmaño, Leupagde, Vraldo, Lollane, Altmanno, Volcamanno, Vuolfagde, Routmanno, Leubo, Hinolobe, Agde, Ahalagde: hoc sunt XXXI. & ipsis teneatis & possedeatis hac die præsente. & quia suprà diximus superius nomina ad ipsum monasterium firmiter omnia hæc tradita sint. Et si me viuente ipsi Monachi S. Galloni possedeant pro animæ meæ, firmiter hæc omnia tradita sint. † sig. Ruotahi, qui hunc testamentum fieri rogauit † Bleon † Issinberti † Vuelandi † Vuarilandi, &c. Ego enim Hupertus Presbyter scripsi & subscripsi, anno III. regnante Domno nostro Rege. Data sub die, quod fecit Mensis Iulius dies X.

DE COLONIS CENSITIS.

LXXXVIII.

Anonymus.

CENSORES. De Vaninctale Ruadinc vomeres II. Kerloh. denar. IIII. Vuillihere de Sickingun denar. XVI. Othere de Dassarum denar. IIII. Hato de eodem loco denar. IIII. Adalsind de suo capite denar. II. aut dua libra de cera. Ruadger & Engilbold de Tellinchouun inter vtrosque den.* Hiuto de Dassaha denar. IIII. Filii Vuielanti de Afaltraha solid. V. Crifo de Vuiningun den. IIII. Engilger de Orenuilare solid. I. & Altman in simul. Vuinirat de Husinbah seruus S. Galli solid. I. Sigibert habet seruum S. Galli, pro illo censum dat solid. I. Scerum seruum nostrum idem Sigibert habet ** Vto & fratres eius pro vno agro vomerem Laut III I. den. annis singulis.

DE FVRTIS.

LXXXIX.

Ruodepertus Magister.

DOMINO & Abbati nostro * P. nos fratres vestri discipuli debitas orationes. De his, quæ erga vos sunt, lætificasti nos scripto, quia gratia Dei recte aguntur. Contigit etiam vestris orationibus aput nos, quod ad communem lætitiam pertinet, de ecclesiastico censu; qui furto raptus est, partem nos non minimam recepisse, & ipsum furem captum in vinculis nos tenere. Est enim seruus Kerolti de Petrenhusen filii Alberici, & nomen eius Gunzo, & nomen patris eius Richolf, qui nunc in comitatu militantis sui Domini est. Reddidit Purkhardo.

ergo coronam. & auream capsulam absque operculo, & aureæ crucis quasi tertiam partem. Maioris quoque capsæ quædam fragmenta, quamuis de gemmis paucæ admodum redditæ sunt. Spes autem de residuis manet, quia venundata sunt in manum cuiusdam mercatoris de Buchouua, qui Pero dicitur, & quondam ibi monetarius erat, multa quoque in manus Constantiensium mercatorum, quorum nomina sunt Eccho, Chomuli, Vuoueli, Albeli, Engezo, Tegenhart. Deus vero quendam extraneum hominem ad nos mittere dignatus est, qui occulte sibi pactum fieri petiit de pretio duarum librarum pro delatura, vt hæc patefaceret. Ipse vero accepto pacto sine mora fratrem Annonem ad Constantiam duxit, vbi particulas auri fabrefactas, quas cognouit, à Tegenhardo fecit præsentari sibi. Sed ille à Perone de Puochouua se emisse eos testatus est. Inde frater idem ad Peronem veniens per Hugonem vestrum militem furem sibi in domo sua latitantem monstrari fecit. qui statim captus sub terra occultatum thesaurum, quantum sibi remansit, reddidit. Nunc vobis agendum est cum Rege, vt Aduocati vtriusque ecclesiæ tantæ rei exactores fiant, & in suum locum restituant. Nec illud minus intimandum est vobis, quia longe minora & pauciora sunt, quam putastis, quæ à vestris ministralibus in vsum nostrum exhiberi iussistis, & quanta grassatur in nostra terra boum omniumque pecodum mortalitas, vt Rex per nos reditum ceperit decernere ipsi habeatis de hac quasi Ægypti plaga suggerere. Qui est autem altissimus vobis Domino nostro prospera cuncta concedat.

DE NOTICIIS TESTIVM.

XC.

Anonymus.

HÆc est inquisitio de curtis, qui fuerunt traditi ad monasterium S. GALLI in Fine Clusina à Berchanboldo Alamanno, qualiterque nuper misso nostro præsenti requisierunt Nordpertus Episcopus & Folhroh Comes missi Domini Regis, & qualiter isti qui hic subterscripti testificauerunt. ROTERIDVS prædictæ ciuitatis Archipresbyter & Petrus Langobardus dixerunt, quod vidissent ERCHANBALDVM cartulam perpetrantem partibus S. GALLI de curte Granario & de Pontiano, & manus suas in ipsam cartulam posuissent, & residere vidissent MAVONEM & PETTONEM Monachos S. GALLI, & nullus eis contradicebat. Barbentius & Domnosus, & Andreas, & Nordpertus dixerunt, quod vidissent Monachos S. GALLI ibidem residere & clandaticum tollere. Lantoloh similiter dixit, & hoc dixit, quod frater suus Reginhartus super ipsas res ad partibus S. Galli fuisset Aduocatus. Adalolfus & Ansheri dixerunt, quod vidissent ibidem Pettonem Monachum residere pro parte S. GALLI. Saxo dixit, quod pauisset illum ibidem Petto Monachus, & dixit ei, quod tunc ibidem fuissent reliquiæ S. GALLI. Cundpertus dixit, quod sciret Monachos S. GALLI ipsas res tenere & dominare & laborare. FOLCHARTVS dixit, quod vidissent Pettonem Monachum mansionaticum facere Vuolfleozo Episcopo, quando Romam pergebat, & deinceps ipsis rebus imperabat. Agilinus dixit, quod audisset Adalolfum, qui erat gustaldius ipsius ciuitatis, ante HELMIRICHO Episcopo atque misso Odalhartum, qui nunc ipsas res tenet negare, quod nihil ibi habuisset proprietatis, pro quo heribannum reddere debuisset, nisi res S. Galli, quas pater suus illuc ad prædictum monasterium tradiderat. Ansprandus & Egilolfus & Andreas & Pruno & Barbentius & Theothardus & Cundpertus & Cateruius Presbyter dixerunt, quod

quod vidissent ipsas res illos Monachos S. Galli viuente Erchanboldo iure proprietatis possidere: adhuc etiam ipsum Odalhartum ante Helmirico misso audissent enarrantem, quod proprium non habuisset, & ideo haribannum dare non debuisset. Post hoc testimonium dedit Odalhartus vvadium Folcroho misso, vt esset paratus in præsentia Domini Imperatoris in placito generali iusticiam faciendi: & Folchartus & Adalolfus eius fideiussores sunt in mancosos mille.

XCI.

Anonymus.

NOTICIA testium, qui cum iuramento & fide data coram regalibus missis, videlicet Crimaldo Abb. & Atone Comite aliisq; comitib. Vuillihelmo & Alboino testificati sunt, quod ex traditione Perahtoldi Comitis medietas omnis marchæ, quæ ad villam Filisininga nuncupatam aspicit, tam in siluis quam in aquis, siue pascuis vel aliis quibuslibet rebus ad monasterium S. Galli iuste & legaliter pertinere debeat, excepto vno monticulo, qui dicitur Festilinperc, qui ad hereditarios Pettonis & Caromanni aspiciat: itemque silua quadam, quæ dicitur Sicginholz: quæ excepta altera silua specialiter ad iam dictum monasterium pertinere debeat: reliqua omnia in quibuslibet rebus media, vt iam dictum est, absque vllius contradictione ad præfatum cœnobium pertinere debeant. Isti sunt testes, Alauuic, Amalbert, Erminolt, Vuitigouuo, Ernipert, Gerhart, Anno, Valtat, Vuospot, Nuti, Vuicheri, Vuolauridi, Ruadger, Thietpert, Ruodpert, Engilpert, item Vuitigouuo, Vuolfger, Vualto, Ebruni, item Anno, Thiotini, Hizo, Hadabert, Icho, Gericho, Hildi. Actum in villa Pettinuuilari nuncupata publice, coram præfatis missis & frequentia populari.

XCII.

Anonymus.

COMMEMORATIO testium, qui in placito coram missis potentibus, videlicet Erchangario & Liuthario, in loco & in villa, quæ dicitur Stamheim, cum iuramento testificauerunt, quod quidam homo nomine Roadhartus proprias res suas ad monasterium S. Galli tradidisset, ac per hoc iure & legibus sine vllius contradictione illuc pertinere debuissent. Isti sunt illi testes nominati, videlicet Liutpreht, Vuerimpreht, Adalpreht, Sieger, Volo, Vuolfo, item Liutpreht, Gerhoh, Hacco, Nidpreht, Vuillipreht, Vualaihho, Vuolfpreht, Hugibert, Foclheri, Vuanine, Reginolt, itē Hacco, Isanpreht, Hiltipold, Amalpreht, Adalhoh.

Isti sunt Iudices, qui hoc iudicauerunt, videlicet Vuitpreht, Vuilliheri, Rihhart, Elih, Vuerimpreht, Cundicho, Cozpreht, Rihger, Arolf, Hilttini, Notj, Suuidger, Heitat, Vuolfram.

Isti autem sunt, qui illud iterum iudicauerunt ad Zurih, videlicet Rihchoinus Comes, Theodolt, Vuitpreht, Rihpold, Vuinidheri, Moatheri, item Rihpold, Geruuic, Horscuni. Talibus vero hominibus testificantibus, quod legibus ipsa traditio ad præfatum monasterium pertinere debuisset.

XCIII.

Anonymus.

NOTVM sit omnibus tam præsentibus quam futuris, quod Kebahartus venerabilis Episcopus rogatus ab heredibus Ecclesiæ, quæ est in Pirithorf in pago Alpicauge misit Archipresbyterum suum Rihtridum, vt diligenter inuestigaret, de quibus locis vel villis decima ad ipsam ecclesiam persolui deberet.

At ipse placito habito in præfata villa Pirithorf, populoque circumquaque congregato, cum sacramento & fide data vicinos quosq; interrogans rei veritatem inuenit ab istis villis, id est ab ipsa Pirihtorf & Pirihchinga & Chuchilipach, nec non & Puach, Eziliuuilare & Haihuuilare, ad ipsam ecclesiam decimam pertinere debere. Et hæc nomina testium, Adalo, Zuppo, Vualdger, Antger, Podal, Lantpert, Managolt, Tuato, Cudhart, Ruadpert, Vto, Hartarat, Hugihart, Vuicheri, Kerini, Snato, Adalpert, Vuito, Theotoloh, Starafrid, item Engilger, qui omnes cum iuramento & fide data testificati sunt, quod temporibus Karoli Imperatoris & Eginonis Episcopi à præfatis villis ad ipsam ecclesiam decima singulis annis reddita sit vsquè in annum præsentem, qui est XXXV. Hludouuici piissimi Regis, patris Karlomanni, Hludouuici, & Karoli Principis nostri.

XCIV.

Anonymus.

BREVE com. de illis hominibus, qui in ministerio Liuderici cum sacramento testificati sunt tribus vicibus de causa S. Gallonis ante missos Domini Regis, inprimis ante Sigebertum & Friuntonem, postea ante Hilteratum & Gerhardum, & tertia vice ante Liudericum, id est de Vzinacha; quod Lantolt & Piera habuerunt, & Luzilunauia rota, & Peroluesuillare. id sunt Vuitpreht, Amalrih, Cundhad, Reginbold, Nandolf, Marhheri, Perahtolt, Liubolf, Matheri, Fridubreht, Pabo, Peratfrid, Vurmheri, Eckihart, Ortheri, &c. Et hoc isti cum sacramento testificati sunt, quod supradictas res ad S. Gallonem legibus pertinere deberent.

XCV.

Anonymus.

NOTITIA testium de rebus in Sconiunbirih sitis, quas Albaricus ad S. Gallum tradidit, quasque Rachilt soror eiusdem Albarici & filius eius Heripreht de vestitura S. Galli per vim abstulerunt. Nam cum pro eisdem Cozpertus Abba ad Domnum Hludouuicum Regem reclamasset, iussum est Vuaningo Comiti & Ruaddperto vassallo Regis inquisitionem de hac re fieri. At illi generali contribulium circumquaque conuentu facto, inquisitionem fecerunt, qualiter eædem res ad partem S. Galli pertinere debuissent. Tunc ipsi testes cum iuramento & fide data testificati sunt, quod verum esse scirent Albaricum easdem res ad S. Gallum tradidisse, cosdemque Monachos legaliter consedisse, & in eadem vestitura per XX. annos temporibus Caroli Regis sub censu ad partes eiusdem monasterii aspicere: sicque post mortem Albarici iterum legaliter Monachos consedisse vsque dum eius soror nomine Rachilt & filius eius Heripreht, eorumque potestas de vestitura S. Galli per vim rapuissent. Isti sunt testes, Theotolt, Scrutolt, Gerheim, Vuolahmunt, Anthad, Ebarachat, Suabilo, Selbget, Hisger, Vualtirih, Vuihpold, Engilhelm, Vuolfchiger, Folcharat, Hiltirat, Helfolt, &c. Quod enim idem testes legaliter adducti fuissent, eadem Rachilt & Heripreht filius eius eidem testificationi consentire nolentes de placito euaserunt. Qua ex causa diiudicatum est, vt eædem res in interdictu banni iussæ fierent, vsque dum de hoc regalis sententia decerneret. Et isti sunt, qui hoc diiudicauerunt.

Kirafrid, Salacho Theoman, Tagapreht, Vuolfram,
Tuoni, Erhart, Alto.

XCVI.

XCVI.

Anonymus.

TEstes auditi super controuersia, an monasterium S. Galli sub ditione Episcopi Constantiensis esse deberet, an vero sui magis iuris esset. Pars Episcopi Hattonis dixit, quod nostrum monasterium temporibus Pipini & Karoli Episcopis Constantiensibus fuisset subiectum. Nostri vero iurati dixerunt, quod nostrum monasterium in loco libero, nõ in fisco, non in terra ecclesiastica esset, non per vllius hominis traditionem, sed in solo Imperatorum arbitrio stare, quem eii loco præficiat &c. Auditi sunt amplius viris ducentis.

XCVII.

Anonymus.

ISti sunt qui de illa vestitura de causa Isanhardi ad S. Gallonem testimonia ferunt, in primis Buazzo, Lantolt, Vuerinbret, Milo, Vuolfuni, Hisanhard, Vuicram, Baldo Vuolfgær, Hadeger, Lantpreht, Vuolthad.

XCVIII.

Anonymus.

De electione Hainrici de Vuartēberg, post obitum Bertholdi de Falkenstain, anno 1274.

. . . . . Requisitus, vtrũ domino G. de Durrehain Clerico ante suam electionem vestes dederit, & eum in familiam receperit? respondit, quod sic, quia hoc viderit. Requisitus, . . . eligant in Abbatem & quod ipse E. eos ad hoc inducere attemptauit. Requis. vtrum creditoribus ipsius E. aliquam pecuniam pro ipso soluerit? ℟. . . . Clerico fratri prædictorum vestes dederit, vt iam dictos fratres suos Hainricum & Hugonem induceret, vt cum eligerent in Abbatem, & vtrum propter hoc idem . . . tad hoc inducere attemptauerit? ℟. quod sic. Requis. vtrum Ru. qui dicitur Decanus, vocem haburit in electione Abbatis S. Galli? ℟. quod ignorat. Requis, vtrum in monasterio Augiensi habitum Monachalem assumpserit, & ibidem in eodem habitu per aliquos annos permanserit? ℟. quod sic. Requis. vtrum in dicto monasterio professionem fecerit, & in monasterium S. Galli tranſierit ad tempus, donec status sui monasterii esset emendatus? ℟. quod transiuit: sed vtrum ad tempus vel non ignorat. Dixit etiam quod monasterium Augiense in antiquo sollempnius fuit, & quod vtrum postquam transiuit aliquos redditus receperit à monasterio Augiensi ignorat. Requis. vtrum F. de Gundoluingen iniecerit manus in * ad sanguinis effusionem, ac etiam in Bertholdum Subdiaconem, notarium quondam Abbatis Bertholdi, & vtrum post huiusmodi iniectionem in diuinis officiis ministrauerit? ℟. . . . præfati electi in Volricum de Sneggenburg Monachum & sacerdotem ad effusionem sanguinis, & in Geruuicum de Scolis tunc Subdiaconem & Clericum . . . in subdiaconatus ordine ministrauerit? ℟. se ignorare. Requisit. vtrum idem H. iunior sit bonę vel malę famæ? ℟. quod malę famę, & quod aliquando fuit in furto deprehẽsus, quondã Dominus Bertholdus Abbas, ꝓpter furtũ & alios excessus ipsum ꝑ plures años tenuit in carceratum & incorrigibilis fuit & errabundus fuit in sęculo per plures annos Monachali habitu derelicto, & quod famæ suæ prodigus vixit luxuriose cũ quadã Iudæa, & ꝙ de . . . F. de Vuildenstain Iohanni Clerico Magistro Scolarũ manus iniecerit temere violentas? ℟. quod ita percepit ab ipso electo: vtrum autem dominus F. de Gundeluingen iurauerit & alia fecerit quæ secuntur, dixit quod ignorat. . . . Sacerdos Capellæ S. Iohannis apud S. Gallũ, iuratus requisitus de P°. II°. III°. IIII°. articulis cõcordat cũ superiori teste Comite . . . de suis electorib. sollicitasse precib. Requis. vtrũ dominũ Ruod. q dicitur Decanus Volricus de Sneggẽburg sollicitauerit precibus? ℟. ꝙ sic, . . . cõspirauit ad Regimẽ Abbatiæ. vnde credit ꝙ rogat⁹ ipsi electo adheserit. Requis. vtrum R. de Rætershouen, F. de Gundoluingen & F. de . .

℟. quod ita intellexit per famam. Requiſ. vtrum Domino Abbate Bertholdo ad Hiſpaniam proficiſcente aliquos de conuentu ſollicitauerit, vt eum in Abbatem... de Gundoluingen ſollicitauerit? ℟. quod ignorat. Dixit tamen quod ſicut intellexit ex fama publica idem electus Hainr. & Hugon. de Durrehain ſollicitauit. Requiſ. vtrum is in minoribus officiis ſibi commiſſis bene vel male adminiſtrauerit? ℟. quod ſicut ſibi videbatur male adminiſtrauit & negligenter ...in Abbatiæ prædictæ, & vtrum Regulam B. Benedicti intelligat, & eam exponere ſciat? ℟. quod ſicut credit inſufficientis ſit ſcientię, & quod vix ſciat literaliter loqui. Requiſ. vtrum ante electionem fuerit bonę vel malæ vitę, & leuis opinionis, & vtrum vitam duxerit diſſolutam, & regulam B. Benedicti non obſeruarit? in eo concordat cum Comite ſupradicto, adiciens quod de his eſt publica vox & fama. Requiſ. vtrum idem electus ipſe electionis fuerit periurus & ſuper aliis ab... arum ante electionem & ſanguinis effuſionem manus iniecerit violentas, & vtrum poſt talem iniectionem in diuinis officiis miniſtrauerit... pecuniam de conſenſu & voluntate ipſius illis, qui vocem habent in electione, videlicet Hainrico & Hugoni fratribus de Durrehain, vt eum in Abbatem eligerent..., ûz frater ipſius electi aliquid dederit vel promiſerit pro ſua electione? ℟. quod ignorat. Requiſ. ſi dictus electus ante ſuam electionem ſuis electoribus aliquid dederit vel promiſerit? ℟. quod dominum B. & F. de Vuildenſtain in familiam recepit ante ſuam electionem, & intellexit eum pecuniam & alia promiſiſſe pro ſua electione. Requiſ. vtrum... Concubinæ ipſius R. datum fuerit pallium ante electionem pro ſua electione. De articulo vero immediate ſequẽti dixit ſe nihil ſcire. Requiſ. vtrum... crediderit, & vtrum eum in familiam recceperit, & vtrum creditoribus ipſius ſoluerit pro ipſo XL. ℔. monetæ Briſaugenſis, & vtrum hoc fecerit..., & vtrum hoc promiſerit, & adhoc faciendum fratres ſuos inducere attemptauerit: item vtrum Vualther. de Durrehain laico veſtes dederit, vt... ſollicitaret, & propter hoc ad monaſterium S. Galli venerit, & ipſos fratres ſuos ad eligendum præfatum H. inducere attemptauerit? ℟.... ſimiles veſtibus fratruelis electi, & quod hoc non ſolum ab ipſo E. verum etiam à dominis Hainrico & Hugone fratribus ipſius E. & aliis fide dignis... de his eſt publica vox & fama. Requiſ. vtrum R. qui dicitur Decanus vocem electionis habuerit, & de aliis articulis dependentibus ab eodem concordat cum ſupradicto Comite, ... qui eſt ſacerdos & clericus ſecularis, ad ſanguinis effuſionẽ manus iniecerit temere violentas? ℟. quod ſic, & hoc ſcit quod iniuriam... de hoc eſt publica vox & fama. Dixit etiam quod ignorat, vtrum in Bertholdum notarium ſubdiaconem manus iniecerit violentas. Requiſ. vtrum H. de Vuartenberg iunior frater... ad effuſionem ſanguinis manus iniecerit violentas, & vtrũ poſt talem iniectionem &c. & vtrum de iis ſit publica vox & fama? ℟. ſe neſcire. Requiſ. vtrum... ſacerdotem & clericum ſecularem ad effuſionem ſanguinis manus iniecerit temere violentas, & vtrum poſt talem iniectionem in ſubdiaconatus ordine miniſtrauerit... vtrum idem H. iunior fuerit infamis, & ſacrilegium commiſerit, & an malæ vitę & leuis opinionis extiterit, & furtum fecerit, & vtrum per plures annos detentus fuerit in carcere tanquam incorrigibilis, & poſtquam liberatus fuerit à carcere iterum furtum cõmiſerit, & vtrum ante electionem... & famę ſuæ prodigus vixerit luxurioſe cum quadam Iudæa? ℟. quod ſic, & quod de hiis eſt publica vox & fama. Requiſ. vtrum F. de Vuildenſtain ante electionem... inicientes, & poſt talem iniectionem in ſubdiaconatus ordine miniſtrauerit? Dixit quod hoc percepit ex auditu. De ſequentibus autem articulis dixit..., ante electionem, ſicut ipſe intellexit, conſpirauerant. C. Dominus Bertholdus de Druhpurg Canonicus Auguſtenſis, teſtis... à pluribus ita eſſe intellexit.

Aliam inſignem noticiam teſtium appoſuimus ſupra in titulo de Eccleſiis.

DE

DE SENTENTIIS IVDICVM.

XCIX.

Vauco.

IN Dei nomine. Cum resederet Vnfredus vir inluster Retiarum Comes in curte ad Campos in mallo publico ad vniuersorum causas audiendas vel recta iudicia terminanda: ibique veniens homo aliquis nomine Hrothelmus, proclamauit, eo quod in contradrutum suum mansum ei tollutum fuisset, quod ei aduenit à parte vxoris suæ simul & Flauino, & * proprie suum fuisset, & legibus suum esse deberet, quia iam de tradauio vxoris suæ fuisset, idcirco suum esse deberet. Tunc prædictus Comes conuocatis illa testimonia, qui de ipso pago erant, interrogauit eos per ipsam fidem & sacramentum, quam nostro Domno datam haberent, quicquid ex inde scirent, veritatem dicerent. At illi dixerunt, per ipsum sacramentum, quod Domno nostro datum habemus, scimus quia fuit homo quidam nomine Mado, qui ibi habuit suum solum proprium, cuius confinium nos scimus, qui adiacet & confinat ad ipsum mansum, vnde iste proclamat, in quo illi arbore durem & de vno latere aqua cingit: & inter eos terminum est in petris & in arboris. ipse est DOMINVS. Nam sicut illa ædificia desursum coniungunt, istorum hominum proprium est & illorum legibus esse debet de parte aui illorum Quinti. Tunc prædictus Comes iussit vt ipsa testimonia supra irent, & ipsos terminos ostenderent quod dicebant. quod ita & fecerunt, & ipsos terminos firmauerunt, qui inter illa duo manſa cernebant. Sed & plurimi ibidem adfuerunt nobiles, quos ipse Comes cum eis direxerat. quod & omnia pleniter factum fuit. Vt autem hæc finita sunt, interrogauit ipse Comes illos scabinios, quid illi de hac causa iudicare voluissent. At illi dixerunt, secundum istorum hominum testimonium & secundum vestram inquisitionem iudicamus, vt sicut diuisum & finitum est & terminis positis inter ipsos manſos, vt isti homines illorum proprium habeant absque vllius contradictione in perpetuum: & quod in Dominico dictum & terminis diuisum coram testibus fuit, receptum sit ad partem Domni nostri. Propterea oportunum fuit Hrothelmo & Flauino cum heredib. eorum, vt exinde ab ipso Comite vel scabinis tale scriptum acciperent, qualiter in postmodum ipsum mansum absque vllius contrarietate omni tempore valeant possedere. Actum curte ad campos mallo publico, anno VII. imperii Caroli Augusti, & XXXVII. regni eius in Francia, & XXXIIII. in Italia. Datum. VII. ID. Febr. sub Vmfredo Comite, feliciter Amen.

Forma processus in iudicio.

* mſ. *proprie ſuum.*

Hæc nomina testium; Valeriano, Burgolso, Vrsone, Stefano, Maiorino, Valetio, Leontio, Victore, Maurestone, Fonteiano, Florentio, Sipsone, Valentiano, Quintello, Stradario.

Et hæc nomina Scabiniorum; Flauino, Orsicino, Odmaro, Alexandro, Eusebio, Maurentio, quam etiam & aliis plurimis.

Egoitaque Vauco rogitus scripsi & subscripsi.

C.

Anonymus.

HÆc est Carta iudicii, quod dedit B. de Andusia & E. Vicecomitissa; assidentibus B. & G. inter G. & R. de querimoniis quas inter se faciebant. Et quia per sacramentum V. testium probauit amicabile pactum vel iudicium vel transactionem esse factam, rata maneat transactio vel iudicium; in his videlicet de quibus transactum vel iudicatum esse intelligitur: hoc est de omnibus maleficiis propter gerram commissis, salua querela si aliquid

aliquid exceptum fuerit, & illud quod iuretur se vidisse & audisse testes in tali loco, vbi auditis querimoniis vtrimque præsente R. & G. iudicatum fuit hoc aut illud. Et hoc pacifice audito, & recepto ab vtraque parte, conuenit R. & G. præsentibus prædictis testibus, se facturos sicut iudicatum fuerat: & finem fecerunt in hoc & in aliis controuersiis, de quibus iudicatum fuerat, & osculum ad inuicem fecerunt. Item iudicatum est, ne aliquis iniustas exactiones contra veterem consuetudinem R. in honorem illum faciat. & alia plura capitula iudicata fuere.

FINIS.

IOACHIMI VADIANI
DE OBSCVRIS ALEMANNICORVM VERBORVM SIGNIFICATIONIBVS
EPISTOLA
AD HEINRICVM BVLLINGERVM.

S.

REMITTO tuæ humanitati Francicas illas antiquitates, quas sane magna cum voluptate, sed & fructu non modico, legi. Et morem tibi gessi in literis aliquot transferendis, in quibus tamen ob sensus claritatem assequendam paraphrasten agere coactus sum, cum verbum verbo reddere non daretur, nisi vna & barbariem prodere libuerit. Sęcula ista longe incultissima tale genus scribas habuerunt vel in Aulis & Curiis Principum, vt assequi Latina lingua nō valuerint, quo rem vllam vel clare, vel inoffensa verborum simplicitate posteris relinquerēt. Quum interim nemo vernacula lingua quicquam scriberet, adeo dura illo tempore, vt nē exprimi quidem ore sine magnis sibilis hiatibusque & rictibus potuerit, nedum in literas commodum referri. Mutaui alicubi & personam, vt in Ludeuuici Iunioris Donatione in Principio, vbi mihi visum est, communem sententiam, quā præfationis loco scriba est vsus, rectius ad omnes liberales Principes quam solum ad Ludeuuicum referri. Plus enim grauitatis habet sensus hoc modo redditus, dum omnium liberalitati merces cœlestium rerum constituta intelligitur, quam si vni solum tribuatur. Sed tuum erit isthæc vel sinere, vel mutare pro animi sententia. De vocabulis nonnullis illorum temporum, quibus Franci & Alemanni vsi sunt, equidem facile non respondeirim, nisi & coniectutis agere liceat. Iis enim tutius vtimur, etiamsi pluscula perspecta & probē cognita teneamus. *Prædii* voce nec inepte mihi vsi videntur nec barbare, quum ea ceu generali agros, hortos, pascua, vineta, ædificia, & id genus alia significarunt, quæ in nostra possessione sunt, vt & Salica terra, & Allodium, & Mansa in prædiis censeri potuerint. Quanquam enim *Alodia* Nobilium erant, ceu gentilitia quędam bona, quæ non vllius beneficio sed iure proprio tenebantur: tamen ex lege *De alode*, quæ inter Alamannicas (ni fallor) extat, apparet & aliorum alodia fuisse. Recipio autem Rhenani coniecturam arbitrantis vocem inde natam, quōd ea bona familiis velut coagmentata & coniuncta essent, *anlodt*. *Mansum* Alamanni fundum dixerē cum villula: Scribæ barbari *mansam* etiam vocarunt, sed Chartæ veteres puriores *mansum* masculino & inflexione quarta, licet & *mansos* legerim in multis. Tanta scribarum imperitia fuit, *Clostarium* etiam pro

claus

claustro ponere ausa. Enimvero agri in illa gente varii iuris erant: *Fiscalini* scilicet, quorum reditus fiscis Principis deseruiebant. Qui donati venditiue Monasteriis, Parochiisue, *Ecclesiastici* vocabantur, qui hodieque multis in locis, licet venditi & abalienati, & priuatæ possessionis facti sint, tamen ea seruitute laborant, vt quoties venduntur & nouum colonum possessoremue recipiunt, toties certa æris summa Ecclesiæ seu Monasterio pendenda sit, in cuius primæua possessione fuerant: vulgo Ecrſchätzige Hofgüter vocamus. *Agri Salici* seu *terra Salica* illâ seruitute vacabat: hanc vulgo Frygelchengut vocamus. Agros Salicos elocabant nonnunquam certa conditione reddituum & culturæ in perpetuam possessionem: nec mutare licebat colonum aut posteros, nisi pactum aut conditionem violassent, vel non solutis reditibus, vel fundo neglectui habito, vel parte fundi inscio Domino distracta aut vsuriis recentibus grauata. Proinde apochas dabant coloni, quibus quo pacto quaue conditione locatio facta esset continebatur. Eas tabulas vulgo *Reuersas*, & Germanice Reuersbrieff/ locationem autem ipsam Erblehn vocamus. Ager hoc pacto locatus antiquis *Vectigalis* dicebatur, quem eleganter describit Paulus, cuius verba in tit. *Si ager vectigalis* &c. libro Pandectarum Iustiniani sexto, legimus. Non vectigalis erat, qui ad certum tempus locabatur, & eo pacto vt auferri colono, Domino volente, potueritmos vulgo Schupflehen dicimus. Iustiniani ætas voce, vt puto, noua & Græca quidem ἐμφύτευσιν, siue, vt vulgaris Codex habet Iustiniani, *Emphitheosin*, perpetuam illam locationem vocauit, à verbo ἐμφυτεύειν, quod inserere seu plantare significat, quoniam hoc genus locatione ager in familiæ alicuius possessionem velut inseratur & implantetur, vt auellere iure non liceat, nisi pacto locationis violato. Vnde *ius emphyteuticum* (sic enim Alciatus emendat) dicitur, quod corrupte *emphiteoticum*, Erblehen recht: & *ager emphiteoticarius*, quem & ipsum Alamanni & Franci mansus vocabulo complexi sunt. Porro Ecclesiis instituendis & donandis illa sæcula *mansus* fere attribuerunt, in alimoniam videlicet Presbyteri, qui Ecclesiæ impositus esset. Ea causa id genus *mansus* Ecclesiis fundatis attributos Kälnhof veteres dixere, à stomacho scilicet aut gulæ parte, quam Germanice kälen appellamus. Durat adhuc vox illa. *Mansus* ergo dixere Franci & Alamanni ainen Hof/ es wäre ain erſchätziger Hof oder erblehen hof/ oder fry vnd ſchüpflechen Hof: Salica terra erat ain fry aigen gut. Huius possessionem ex hereditate soli adibant, nulla prorsus parte ad fœmellas attinente, quemadmodum lege Salica erat cautum. Est autem frequens mentio *terræ Salicæ* in Chartis, quæ sub Pipino, Carolo, Ludouuicis, Crasso, & Arnulpho Francorum Regibus & Imperatoribus scriptæ sunt. *Curtis* vocabulum corruptum id significabat quod *Cors*. Qua voce quanquam domesticarum pastionum locus & numerus denotetur, tamen Latinis & hominum vno aliquo in loco coniunctorum ac velut cohabitantium cœtus ea voce intelligitur, licet *Cohors* quam *Cors* vsitatius existat. In ea significatione vel à Cicerone accipitur, actione in Verrem V. pro cœtu hominum turpi aliqua de caussa sociatorum, in malam partem: à Cæsare in bonam. Inde *Curtim* Francici & Alemannici Scribæ, nunc Palatium Regis (vt in Lege; *Si quis in curte Regis furtum fecerit*) nunc pagum aliquem aut vicum villamue plusculis ædificiis constantem vocarunt.

Curtilem quoque (nam & hanc vocem Chartæ veteres crebro vsurpant) villulam aliquam paucis ædificiis constructam. Nisi vero fallor, legisse memini *Cohortis* vocem non absimili significatu in tribus posterioribus libris Iustiniani: verum quo titulo aut in qua lege, vel quærenti mihi, dum hæc scribebam, non occurrebat. Illud obiter notandum, *Curtis* nomine non simpliciter aut locum vbi multi congregati degerent, aut homines ipsos iunctius habitantes, sed imperium etiam & iurisdictionem; præterea & proprietatem mancipiorum, & omnino eam possessionem, quam Iure-

Con-

Consulti *integri status* vocant, pleno cum iure coniunctam, significatam esse. *Imperium* autem, sicut lib. Digestor. I. in tit. de iurisdict. omnium iudic. discimus, duplex est: *merum*, quo in facinorosos animaduertitur, nostra lingua die Hochgericht oder die Hochoberkait: quale multis in locis Alemanniæ Comites olim Regum nomine administrabant. *Mixtum* fit, cum huic iurisdictio accesserit, vulgo hoch vnd nider gericht: quale apud Thuregum habuit in sua curte sine dubio Hludeuuicus. Diuersa est pars illa iustitiæ administrandæ, quæ nulli imperio coniungitur: & hæc *Iurisdictio* vocatur vulgo, die ainigen nidern gericht / da man dhainen malefitzes gewalt hat. Talis iurisdictio & Cathedris & monasteriis haud raro est à Regibus illis primis & Imperatoribus Francorum & Germanorum donata. Vetus enim & mediæ etiam ætatis religio longe maxime ab imperio & sanguinis iudicio abhorruit. Quod & oppida pleraque Germaniæ multis sæculis fecerunt. Postea ambitio licentiæque & regnandi studium in causa fuerunt, vt & Monachi & Episcopi alicubi imperia mixta & mera mercati & sua facere vel reclamante professione veriti non fuerint. Arbitror autem nullam curtim sine iurisdictione fuisse, & hoc nomine id esse significatum, quod iam vulgo ain Vogtey / oder gerichtszwang nominamus, mit aigenschafft der leuten vnnd vßgetrückten rendten vnd gülten / mit angemasten gebott vnd verbott / &c. Imo & *Curtilem* puto sæpe, iurisdictionem cum proprietate mancipiorum & certa reditum parte intellectam à Francis fuisse. Verum *Regiæ curtes* longe maximæ fuerunt, & imperia etiam habuerunt cum mancipiis, agris, pascuis, censibus, venatione, piscatione, & omnimoda illa integri status possessione &c. Aliæ curtes tenuiores, pleræque solius iurisdictionis cum agris mancipiisque. Proinde dum legimus in veteribus (quarum plurimas vidimus) Francorum Alamannorumque Tabulis legari Ecclesiis vel Monasteriis *curtim cum agris, pascuis, mancipiis, silvis, aquis aquarumque decursibus*, fundum ipsum in homines vna cum iurisdictione intelligimus: Wir verschaffend vnser gericht da vnnd dort gelegen mit gebüw / mit aignen lütē / mit holtz / mit veld &c. Plena enim fuit seruis & seruitutibus quondam Alamannia nostra, cuius magna pars hodie Heluetia est: nec est, quod sciam, montanus pagus aliquis Helueticus, qui rebus Francorum florentibus durissimam illam seruitutem non seruierit. Extant enim Tabulæ veteres, quæ hanc rem clarissime testantur. Et verbum illud Nobilium: Küttlen vnnd kaat im bauch ist vnser / laudatissimo Heluetiorum fœderi primam dedit originem, Helueticosque in hanc rerum summam euexit. Curtes autem, & qui longe ampliores erant, *Pagi*, certis limitibus distinguebantur apud Francos & Alamannos, quos ipsi *Marcas* vocabant, id quod clarissime ex omnibus Tabulis discitur. Sunt autem & alia quædam vocabula, quæ in veteribus illis *Chartis* (sicut ipsi vocabant) obuia sunt, nempe *vestitura*, *Aduocatus*, *bannus*, *fœdum*, *distringere*, &c. qualia in vestratibus illis donationibus leguntur, quæ facilius quam priora illa explicantur. *Vestitura* enim hoc ipsum est quod *inuestitura*, hoc est in possessionem missio aut possessionis securitas & confirmatio, quam & *Beneficium* illa sæcula & *Feudum*, quod fere à Francis natum & inductum est, vocarunt: hodie lingua nostra Lehen oder Lehnbestätung vocamus: etiamsi *inuestituræ* nomen vulgatissimum est, & locum habet cum in prophanis tum ecclesiasticis bonis conferendis. *Distringere* vocabant, in ius trahere vel citare: quod ex Salica lege notissimum est. Extant autem & Salicæ & Ripuariæ & Alamannicæ Leges, mirabili & prope inexplicabili rerum vocumque barbarie confertæ, in quibus *distringendi* verbum frequens est. *Fredum* hoc ipsum est, quod nos hodie Friden vocamus. Populi enim illi ferocissimi, & ad arma prope sola nati, perpetuo fredo, hoc est pace, obligabantur, ne quid vi & armis gereretur, quod publicæ tranquillitati obesset. Quem morem & Germani multis annis post Friderichum Primum, quem Itali Barbarossam cognominarunt, in omni Germania Principes custodierunt, vt hodie quoque ainen Fridstand oder Landsfriden nominant. Et pacis turbatoribus

solet

solet acclamari frid/frid: quin & ipsi ad magistratum delati dicuntur den friden anloben, data manu ex fide præstiti iuramenti nihil amplius turbaturum esse pollicentur. Hinc non pacem solum hac voce scribæ significabant, sed mulctam etiam, quæ pacem violanti irrogabatur. Vnde in Legibus Francicis & Alemannicis sæpe legimus hæc verba: *Et fredum insuper soluat*, id est mulctam fredi violati. Nec leuis hodie pœna est pacis vel priuatim mandatæ & iussæ, si quis eam violet. Wañ ainer den angelegten oder gebottenen friden mit wordt oder that bricht. Tiguri. In * Vrbe tua & multis locis Heluetiæ pœna capitis irrogatur fredum vulnere violanti. *Bannus* duplex erat, minor & maior, qui & *Dominicus* (ni fallor) dictus est, hoc est Regius vel Imperatorius, si eum vel Rex vel Imperator edixisset. vterq; certa summa auri argentiue soluebatur, de qua in Legibus illis clare discitur, quæ à Francis & Alemannis constitutæ sunt. Alius generis est *Proscriptio*, quam hodie *bannum* vocant quidam, vulgo die Acht oder deß Reichs Acht. Proprie enim Proscriptio est, vitæ, famæ, & rerum omnium illius, qui huic durę pœnæ subiicitur. Hæc de vocabulis, quæ sane multa exposuimus in libris, quos de Veteribus Germaniæ Collegiis & Monasteriis conscripsimus: quorum si qua edendorum mihi occasio olim dabitur, & hæc & alia haud omnino vulgo nota diligentius explicata leges.

Cæterum de Berchtoldo illo Duce Zeringensi illud, quod vulgo tamen satis notum est, admonuisse libebit: Burgundiæ ipsum, non magnæ illius, quæ olim regnum illustre fuit, sed eius quæ cis Iuram montem est, Ducem & Rectorem fuisse, & curiam suam in arce illa plane Regia habuisse, quæ hodie ditionis est clarissimæ vrbis Bernensis, & Germanice Burgdorf appellatur. Cisiuranæ autem Burgundiæ tractum hodie Bernenses & Solodorenses, partim etiam Friburgenses tenent. Et extant Tabulę etiam Germanicę, quæ hanc Burgundiam; Bürgünden nominant. Verba hęc sunt; Vnnd ist alle landtschafft hie disset dem Lebern (sic hodieque *Iuras* mons vocatur) vm Bern vnd Solothurn by der Aren vnnd dem Nüwenburger see vf biß an Wallis vnd Genfersee &c. in Bürgünden gelegen.

De Præfectura autem illa Thuregica Berchtoldi multa scripsit Otto Frisingensis in opere suo Chronico, quod vulgo est notum. Est autem in Donatione Ludouuici, qua Monasterio Sanctimonialium Thuregi prouidit, vocabulum *Redibitionis*: quod quanquam è re non videbatur, tamen libebat obiter indicare. *Redibitionem* constat, Vlpia definiente, emptionis solutionem esse, Wañ ain kouf aufgehebt oder abkendt wird/ vnnd der verköffer ghaissen oder mit recht gewisen wird/ das ienig/ so er verkoufft/ wider zunemmen. Ea in re mitis fraudibus agebatur ab emptoribus, præsertim in mancipiis reddendis ceu viciosis. Sæpe enim empta vel in pignus data erant, vel sciente Domino furtum fecerant: quarum rerum actiones postea in seruum ipsum redundabant, & ex consequenti in Domini & proprietatis detrimentum. Extat titulus lib Digestor. XXI. *De ædilitio edicto & redhibitoria*, ex quo de fraude illa (à qua suos liberos esse Hludouuicus cupit) plene cognosces, præsertim ex l. *redhibere*, cod. tit. Idem dolus & in *tollendis fideiussionibus* accidebat, cuius eadem illa Tabula meminit. Tollebantur autem, vt iudicio, fideiussores, quum legitima fideiussio ceu iniqua & contra legem postulata dissoluebatur, sicut in *redhibitoria* iusta interdum & legitima emptio tanquam fraudulenta dissoluebatur.

Et quoniam Berchtoldi confirmatio *Capellarum* meminit, quarum reditus Parocho debebantur, de capellis in agro Thuregiensi passim extructis intelligere videtur: quæ postea auctæ & amplius extructę Parochiæ factę fuerint. Hiltgardæ Abbatissæ meminere Monachi veteres Cœnobii vrbis nostræ. Epitaphion enim reperi Hiltgardę Ludouuici filiæ in Bibliotheca Monasterii nostri in hæc verba: *X. KAL. IANV. Hildigarda virgo Christi & Domni Hludouuici Regis filia de hoc seculo migrauit ad Christum, & humata est in Ecclesia S. Regulæ & Felicis Martyrum Christi in castello Turego, cui* Ratpertus hoc epitaphium posuit; alii Hartmuto attribuunt.

Hoc iacet in tumulo Christi dignissima virgo
Hildigarda nitens moribus egregiis.
Hæc fuit eximii Hludouuici filia Regis,
Mentem sponte suam vouerat illa Deo.
Bis denos octo vitæ compleuerat annos
Migrans ad sponsum virgo beata suum.

Sed & elogium iisdem numeris scriptum super eo ipso templo, cui donatio illa facta est, quod in hæc verba habebat;

Condidit hoc sanctum stabili fundamine templum
Cum genitore pio Hludouuico Principe terræ
Hildigarda potens Christi clarissima virgo,
Cui Deus æternæ concedat gaudia vitæ.

Si quidem Monachi nostri numeris & carmine ludebant, litteris & Musis dediti, & dura quidem in religione: cum hodiernis summo in ocio saginatis hęc vna sit cura, vt & Musas & literas quanta possunt invidia, in ætate literarũ tam felici, persequantur, & fastuoso etiam supercilio damnent. Sed de his satis. Nihil enim dubito, quin perspectiora tibi sint mediæ illius ætatis sæcula Francica & Alemannica, quam mihi hactenus esse potuerint. Quare peto vt boni consulas quæ in tuam gratiam, te maxime flagitante, obiter congessi. Peto autem, vt exemplum Carolinæ fundationis de Augiæ monasterio Latinum ad me mittas. Contracti Chronicon si alicunde non possum assequi, de tua Bibliotheca petam. Nouarum rerum in præsentia non habemus, quod relatu dignum sit. Tuas literas accepimus cum Grynæi nostri elegantissimo hecatostycho. Patientia longa in libertatem erumpet, libertas ad arma, quæ sane, vt hodie res habent, iuste sument Magistratus vel innocentissimi, duntaxat vt æquis legibus locus esse & arceri libidinosissima quorundam & per omnia probra perficta Tyrannis queat. Cęsarem Carolum ferunt Norinbergam aduolare magno comitatu, & in hoc esse Papistas omnes ne pax nostris detur. Sed optima quæque nobis de Principe illo nobilissimo vtcunque aculeatis consiliorum œstris agitato pollicemur. Quod si pax sæculi nostris obtingere nequit, sufficiat pax Christi, puppis & prora salutis nostræ. Vale cum vxore & liberis, cumque collegio fratrum mihi in Domino colendissimorum, & me barbare de sæculis barbarissimis locutum æquo animo ferto. S. Galli.

FINIS.

RVODE.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [102] - 86
PUBLIC DOMAIN

RVODEPERTI MAGISTRI S. GALLI EPISTVLAE.

I.

PARENTIBVS suis A. agnus ablactatus pium balatum. Nuperrime à vobis sanus abiens adhuc me valere profiteor. Peto ergo vt promissio vestra de remunerandis sudoribus magistrorum meorum ad effectum veniat. Mihi etiam veluti peregre constituto omnium indiguo necessaria, quæ locuti estis, impendite.

II.

R. cœlesti rore imbuto T. quicquid boni potest. Ex quo subditionis vestræ iugum adductus sum, educastis me absque omni remuneratione amicorum meorum non minori dilectione quam si ex vestro progenitus essem corpore. Quia enim in Euangelio scriptum est, *operarium dignum esse mercede sua*, proposui ire ad sorores meas in insulam quæ vocatur Lindouua. Ibi arbitror me acceptarum esse aliquod munusculum, quo possim vestram venerari faciem.

III.

R. Spiritali cibo saturato certitudinem famulaminis. Pietati vestræ dolores nuditatis meæ erubescerem dicere, si miseriam quam patior nescirem. Ea ratione coactus imploro miserationem vestram, mihi præstari licentiam exire ad matrem meam, quæ vt spero non dedignabitur mihi subuenire in necessariis rebus.

IIII.

PArentibus suis H. coronatus habitu clericatus fidelem in Christo orationem. Optimum inuenisti consilium me transmittendo in monasterium S. Galli ad disciplinæ & doctrinæ ædificationem. Ibi me illa duo inuenisse abundanter confiteor. Hæc est autem postulatio mea, mihi velocius ex vestra largitate transmitti tertium miserationis vestræ munusculum, id est duas camisias, & lineam tunicam, quibus incedere possim cum consodalibus meis honorifice, non cum dedecore nuditatis.

V.

DOmno R. T. vltimus vester amicus, fidelia orationis & famulatus. Dum occurrit animo quanta à vobis dilectione & beneficiis dignor, magnus pudor est, nihil congrui forsan posse repẽdere. Sed rogo ne ideo vos pigeat ceptorum, quia nobis deest copia redibitionum. nam p erpetẽ restitue tvicem, qui neminẽ præmi patietur extorrem. Quod autem de docendo puero per nostrum Vodalricum demandastis, licet ipsa vox & memoria iam senescentem fugiat Moerim, libentissime gratia vestri nostram impendimus operam. Valete. Ne obliuiscantur me sacratissimæ orationes vestræ.

VI.

HKarissimæ nepti Ruodep. plurimam salutem, seruitutem & orationem. Mitto tibi, Dilectissima, duos homines, & rogo vt tu his tertium de tuis addas, vt eo ducente & te auxiliante saltum circueant, vt aliquod vasculum inueniant & meis vsibus deferant. Memento igitur fidei & seruitutis, & hanc mecum fac misericordiam, vt eos ibi adiuues, & ad me redeuntibus tuum adiutorium impendas.

Vale karissima.

VII.

P dilecto ſuo ſalutem & profectum in doctrina. Verba, quæ ad me miſiſti, vt tibi exponam, in Theodiſcam linguam tranſtuli. ſic enim ſonare debent.

Quia virtus conſtillationis in ictu pungentis eſt) vuánda des keſtírnis chráft fergât únde vir loúfit in ſô lángero viríſte ſô man cînin ſtúpf ketûon mág.

Informis materia) táz chît, skâffelôſa zímber.

Intemperies) Intrérteda.

Fides eſt ſperandarum ſubſtantia rerum argumentum non apparentum) táz chît, kúisheit téremóh úrôugôn.

Quem Deus diligit, hunc exaudit. Cui Deus placabilis, huic exorabilis) Temo die héiligen hólt ſint, dér mág hórsko gebétôn.

In humilitate iudicium eius ſublatum eſt) Táz ín nióman ze réhte ne liêz, táz vvárt ze léibe úmbe ſîna deúmûoti.

In Paſca annotino) id eſt Paſchali feſto prioris anni, id eſt tér férnerigo ôſtertâg.

Ypapanti) id eſt conuentus omnium ætatum.

Nomen) námo. Pronomen) fúre dáz nomen. Verbum) vuôrt. Aduerbium) zûoze démo verbo. Participium) téilnémunga. Coniunctio) geuûgeda. Præpoſitio) fúreſézeda. Interiectio) vndéruuerf.

Nomini quot accidunt?) vui mánegiu vólgent témo nomini? VI. Quæ? qualitas) te vvílichi. quę? ſubauditur, vbíz êigin ſi, álde gemeîne ter ſubſtantiæ, álde dés accidentis. Comparatio) de vvídermezúnga. Cuius? tis comparatiui, álde dis ſuperlatiui zûo demo poſitiuo. Genus) tíz chûnne. Cuius? ſîn alde.....

VIII.

QVæris à me, quid ſit *paſcha annotinum*? Eſt conuentus compatrinorũ ad miſſas eiusmodi per omnes octauas Sabbati, ſancti id eſt baptiſmi per annum, & per ordinem cuiuscumque cum cęteris conuiuium. Quod vidimus, hoc teſtamur. Presbyter ſymbolum ſuper infantem dicit, & menſę participat aquam ſapientię.....

VIIII.

Hanc epiſtolam habes ſupra inter Chartas ſub titulo de Furtis, num. LXXXIX.

FINIS.

HRA-

HRABANI MAVRI ABBATIS FVLDENSIS

GLOSSAE LATINO-BARBARICAE

DE PARTIBVS HVMANI CORPORIS.

WALAFRIDVS STRABVS MAVRI DISCIPVLVS.

Sic homo consistit, sic corporis illius artus
Expositos Mauro Strabus monstrante tenebo.

HOMO ab humo dictus est. *Anima* à ventis nomé traxit, vnde & Græcè ἄνεμος, ventus dicitur, quod ore trahit aerem homo.

Corpus à corruptione dicitur.

Caput à capiendo, eo quod omnes sensus corporis capiat, & quod prima pars corporis sit.

Vertex, Scheitila, nuilla.

Occipitium, Hail ancha.

Capilli, loccha fahs.

Cæsaries, gischoranfahs.

Coma, vngischoranfahs.

Crines proprie mulierũ dicũtur eo quod vittis discriminantur.

Tempora, thunuuengiu.

Facies dicta ab effigiei: ibi est enim tota figura hominis & vniuscuiusque personæ agnitio.

Vultus vero dictus eo quod per eum voluntas animi ostenditur.

Frons, endi. à foraminibus oculorum dicitur *frontispicium*.

Oculi dicti quasi ociorlux, quod cito lucem capiant.

Pupilla, seha, medius punctus oculi.

Circulus vero quo à pupilla albæ partes oculi separantur. discreta nigredine *Corona* dicitur.

Palpebræ sunt sinus oculorum à palpatione dictæ augbrauua.

Cilia id est tegmina, quibus operiuntur oculi, & dicta quod celent oculos.

Supercilia id est vvindbrauua.

Genæ, inferiores partes oculorum, hiusilon.

Malæ id est bracchon: sic & *maxillæ* inde diminutiue dicuntur.

Aures ab hauriendo dictæ sunt, quia vocem hauriunt.

Pinnula, summa pars auris.

Nares, nasa. Narium recta pars *Columna* vocatur: extremitas eius *Pirula* vocatur à forma pomi piri. quæ vero dextra læuaque sunt *Pinnulæ* dicuntur. medium autem *Interfinium* dicitur.

Os id est mund quasi ostium dicitur, quia ibi ingrediuntur cibi, egrediuntur sermones.

Labra virorum dicuntur: *Labia* mulierum.

Lingua à lingendo, sicut labia à lambendo dicuntur.

Dentes, ceni: quorum primi *Præcisores* dicuntur, quia præcidunt cibos: sequentes *Canini* vocantur, quia sicut canes cum eis ossa confringunt, ita & homo quæ non possunt priores præcidere illis tradit vt confringant: vltimi sunt *Molares*, chinni ceni. Dentium numerum discernit qualitas sexus, nam in viris plures, in fœminis sunt pauciores.

Gingiuæ, id est bilorna.

Palatus, giumo siue huruuua.

Fauces, à fundendis vocibus nominatę.

Arteriæ, id est weisunt.

Gurgulio, querca, chela, a gutture nomen traxit, cuius meatus ad os & nares contenditur.

**Pumen*, proximum gurgulioni, quo cibus & potio deuoratur; *sublinguiũ* est, id est bracho. *f Rumen.

Mentum, chinni.

Collum, hals, cuius anterior pars *chela* dicitur, posterior *ceruix*.

Humeri, scultyrra.

Cubitum, helina.

Vlnæ secundum quosdã vtriusq; manus extensio est: secũdũ alios cubitũ.

Brachium, arm.
Lacerti, musi.
Ascilla, oahchasa.
Palma, manus extensa.
Ir, medietas palmæ spissior.
Primus digitus *pollex* est, secũdus *index* siue *demonstratorius*, tertius *pudicus* siue *medius*, quartus anularis siue medicus, quintus *auricularis*.
Vngula, nagal.
Mamille, prusti.
Papille, capita mammarum.
Pectus, sub quo firmitas est hominis.
Cutis, pars exterior corporis, sicut & *pellis*.
Aruina, est pinguedo cuti adhærens.
Pulpa, caro est sine pinguedine dicta.
Membra, sunt partes corporis.
Artus, quibus colligantur.
Vertibule, sunt summæ ossium partes.
Cartilagines, mollia & sine medulla. quod genus auriculæ & narium diferimen & costarum extremitates habent.
Costæ, ribbi.
Latus, sita.
Scapula, ahsala.
Dorsum vel *Terga*, posterior pars corporis à ceruice vsque renes.
Spina, est iunctura dorsi, dicta eo quod habeat radiculos acutos & iuncturas costarum in se: ferturque per eã pars cerebri longo tractu. hæc & *sacra spina* dicitur: quoniam primum infante concepto nascitur, ideoque & hostia id primũ agentibus Diis suis datur.
Viscera, hinnuouili.
Cor, à cura dictum.
Pulmon, lungun.
Venæ, dictæ quia viæ sunt natantis sanguinis.
Iecor, lebera.
Fibræ, iecoris sunt extremitates.
Splen, id est miltzi.
Fel, id est galla.
Stomachus, id est mago.
Intestina, id est tharma.
Omentum, membranum quod continet intestinorum maiorum partem.
Venter, id est huuãba, & *aluus* & *uterus* inter se differunt. *Vẽter* est q̃ acceptos cibos digerit & apparet extrinsecus. *Aluus* est qui cibũ recipit & purgari solet. *Vterum* solæ mulieres habent, in quibus concipiunt infantes.
Aquilicus, pinguedo vẽtris q̃ deforis est.
Matrix, est locus uteri quo fœtus gignit.
Vesica, blatra.
Renes, lendibraton.
Lumbi, lendin.
Vmbilicus, nabulo.
Ilia, lancha.
Clunes vel *coxæ*, hufphi
Anus, arsloch.
Nates, arsbelli.
Extales, crozdarm.
Genitalia, corporis partes quę nomẽ gignendæ sobolis acceperunt. hæc & *pudenda* à verecundia siue à pube: vnde & indumento operiuntur. dicuntur autem ista & *inhonesta*, quia non habent speciem decoris sicut cætera membra. idem & *veretrum*, q̃ a viri est tantũ vel quia ex eo virus emittitur.
Testiculi, hodõ, qui semẽ vecti infundũt.
Viscus, est pellis in quo testiculi sunt positi.
Fœmora, deoh, quorum interiores partes *fœminæ* vocantur.
Genua, chniu.
Crura, bein.
Suræ, vvadon.
Medulla, marc.
Tali, id est ancli, de quibus caligę nocturnales *subtalares* vocantur, quia sub talis sunt.
Pes, phuoz.
Plantæ, sunt anteriores pedis partes, quę de multis ossibus constant.
Calcis, prima pars plantæ inferior pede qua terram calcamus.
Calcaneum, inferior pars pedis, dictum quia vestigia terræ imprimimus.

FINIT.

NOMINA MENSIVM SECVNDVM THODISCAM.

Ianuarius,	Vuintarmanoth.	Iulius,	Heuuimanoth.
Februarius,	Hornung.	Augustus,	Aranmanoth.
Martius,	Lengizinmanoth.	September,	Vuitumanoth.
Aprilis,	Ostarmanoth.	October,	Vuindunmanoth.
Maius,	Vunnimanoth.	Nouember,	Heriuistmanoth.
Iunius,	Bracmanoth.	December,	Heilugmanoth. NO-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [106] - 90
PUBLIC DOMAIN

NOMINA VENTORVM SECNDVM THO-DISCAM.

Subsolanus,	Ostroniuuint.	Zephirus,	Vuestroni.
Eurus,	Ostsundroni.	Chorus,	Vuestnordroni.
Euroauster,	Suntostroni.	Circius,	Nortuuestroni.
Auster,	Sundroni.	Septentrio,	Nordroni.
Austerafricus,	Sunduuestroni.	Aquilo,	Nortostroni.
Africus,	Vuestsundroni.	Vulturnus,	Ostnordroni.

FINIS.

HRABANI MAVRI ABBATIS FVLDENSIS

DE INVENTIONE LINGVARVM AB Hebræa vsq. ad Theodiscam, & notis antiquis,

PRIMO omnium litteræ Hebraicæ linguæ à Moyse inuentæ sunt, & ab Esdra post illorum captiuitatem & reuersionem eorum renouatæ sunt. quarum elementa figurarum subtus; vt inuenire quiuimus, adnotata habemus, earumque summa XX. duarum constat litterarum.

thec eth zai vau be deleth gimel beth aleph
t T ex Ð z Ƨ u Y e T d ϥ g ⊁ b ℶ a L

phe ain samec nun mem lamech caph ioth
f ℭ ei V s Ǝ n S m ∽ l ϟ ch V i I

thau sin res cof sade
the T f ω r Y f P is ϑ

Litteras vero Græcas in primis Gadmus Agenoris filius à Fenice veniens in Græciam nonnullas attulit. post quem aliquantas alii adiecerunt. quæq; ad numeros faciendos habiles habentur. earumque litterarum, cum quibus scribi potest, summa ad XXIIII. peruenit. cæterę caracteres tres adiunctę sunt, vt ad millenatium numerum peruenirí possit.

alfa beta gamma delta e. nota num. epsimon. zeta e tha longa theta
a A b B g Γ d Δ e Ɛ S z Z e H th Θ
I. II. III. IIII. V. VI. VII. VIII. VIIII.

iota Kappa lauda moy noy xi o vel u breuis pi nota num. cose ro
i I k K l Λ m M n N x Ξ o O p Π ϥ r P
X. XX. XXX. XL. L. LX. LXX. LXXX. XC. C.

simma tau oy phi chi psi o longa nota ennacose.
s C t T y Y f Φ chi X psi Ψ o ω Ϯ Ϡ
CC. CCC. CCCC. D. DC. DCC. DCCC. DCCCC. mille.

Latinas namque litteras Carmentis nimpha Euandri mater, quæ alio nomine Nicostrata dicebatur, inuenit, & in Italiam eas prima attulit, & postmodum

Græcas litteras III. adiecerunt Latini propter neceſſitatem: quia nonnulla verba neceſſe habuerunt, ſicut in Græcis habentur, loqui, vt eſt Xps. Ymnus, ac Zelus, & reliqua. & eas cum ſumma cautela decretaui vobis conſcribere.

a be ce de e ef ge ha i ka el em en o pe qu er

ABCDEFGHIKLMNOPQR

es te u ix oy zeta

STVXYZ.

Litteras etiam Æthici Philoſophi Coſmographi natione Scythica, nobili proſapia, inuenimus. quos venerabilis Hieronymus Presbyter ad nos vſque cum ſuis dictis explanando perduxit, quia magnifice ipſius ſcientiam atque induſtriam duxit. ideo & eius litteras maluit promulgare. in iſtis adhuc litteris fallimur, & in aliquibus vitium agemus. vos emendate.

alamon. becha. Charu. delfoi. effothu. fonethu. garfou. hetmu.

a b c d e f g h

iositu. kaitu. leutfu. malathi. nabalech ozechi. chorizech. phitiriu.

i k l m n o p q

ſalathi. intalech. theorimos. agathoi. req. yrchoim. zeta.

ſ x t r u y z

Litteras quippe, quas vtuntur Marcomanni, quos nos Nordmannos vocamus, infraſcriptas habemus: à quibus originem, qui Theodiſcam loquuntur linguam, trahunt. Cum quibus carmina ſua incantationesque ac diuinationes ſignificare procurant, qui adhuc paganis ritibus inuoluuntur.

aſc. birith. chen. thorn. ech. fech. gibu. hagalc. hit.

a b c d e f g h i

gile. lagu. man. not. othil. petc. chon. rehit. ſugil

k l m n o p q r ſ

tac. hur. halach. huyri. ziu.

t u x y z .

AVC. Auguſtus. BM. bonæ memoriæ. DM. domus mortui. EPM. epiſtolam miſit. FR. forum. GCS. Gaius Cæſar. IMP. Imperator. K. kalendas. IAN. Ianuarias. MCS. Marcus Cæſar. NC. Nero Cæſar. OOP. Oppidum. PRS. præſes. QT. Quintinus. R. Rex. SN. Senatus. TIB. Tiberius. VAL. Valerius. X. Xynodus. YMN. Ymnus. ZEN. Zenodotus. LR. locus religioſus. CM. Comes.

Ittiusmodi genus deſcriptionis Notę Cæſaris appellatur, quod cum litteris, quæ antiqua manus appellatur, perficitur: cum quis Romanorum in ædificiis parietibus, vel in turribus, aut in monumentis ſaxeis ob memoriam ſui ſuorumq; aliquid litteris commendare ſcalpendo curauerat, eas cum punctis & titulis obligat, ne ſtatim quis ignarus legere poſſit, vt ſupra in paucis oſtenſum eſt.

A E I O V.

NC·P·TV·RS·S B·NF·C··RCH·

SL··R···S·Q··M·RT·R·S·

Genus vero huius deſcriptionis tam quod ſupra cum punctis V. & vocalibus quam ſubtus cum aliis vocalibus, quam ſolitum eſt informatum continetur, fer-

tur

tur quod ſanctus Bonifacius Archiepiſcopus ac Martyr ab Angulſaxis veniens hoc anteceſſoribus noſtris demonſtraret. quod tamen non abillo in primis cœptum eſt, ſed ab antiquis iſtiusmodi vſus creuiſſe comperimus.

B.F.K.P.X.

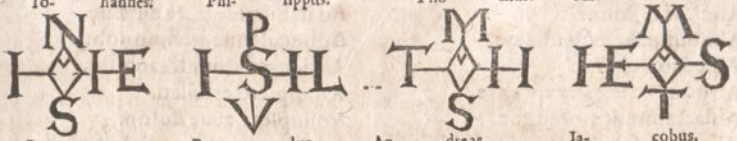
KBRXS·XPP. FPRTKS. TKRP. KNSBR. SBFFKRP. BRCHKTFNENS. SCFPTRP. RFGNK XTDFCXS BXPF. FELICITER. A.

Litteræ enim monogrammæ ſcriptæ nonnullis in locis inueniuntur, vbi pictura cum muſeo in pariete imaginis aut in velis, vel alicubi aliter facta fuerit, ibi eorum nomina cum congerie litterarum, vnum caracterem pictores facere ſoliti ſunt, quod monogramma dicitur. quorum ſignificatio ſubtus per pauca adnotata monſtratur.

Do. minus. San- cta. Ma- ria. San- ctus.

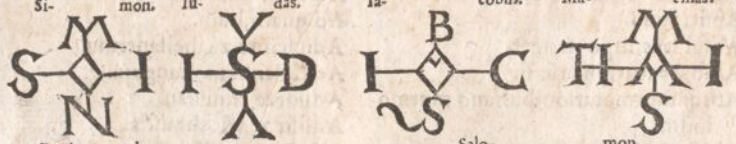
Io- hannes. Phi- lippus. Tho- mas. Mat- theus.

Pe- trus. Pau- lus. An- dreas. Ia- cobus.

Si- mon. Iu- das. Ia- cobus. Ma- thias.

Bartho- lomeus. Salo- mon

Re paci- x ficus

FINIT.

KERO-

KERONIS MONACHI S. GALLI

INTERPRETATIO

VOCABVLORVM *BARBARICORVM *IN REGVLAM S. BENEDICTI ABBATIS.

*id est Alamãnicorum.

A.

A, Ab, fona.
Abbas, fater.
Abbatis, abbates.
Abbate, fatere.
Abba pater, fater lib fater.
Ab aſpectu, fona Kiſihti.
Abhominabiles, leidſame.
Abiectio, auueraf.
Ab iniquitate, fona vnrehte.
Ablactatum, intſprenitaz.
Abnegare ſemetipſum, farſahhan ſih
Abrenuntians, farſahhanti. (ſelban.
Abſciſſionis, Abasnidannes.
Abſcondi, Kiparac.
Abſconſe, Keporaganiu.
Abſentium, abuuartere.
Abſit, ferſii.
Abſolutus, inpuntaneer.
Abſorbeatur, piſauſit ſi.
Absq; murmorationibus, ano murmolodin.
Absq; vllo labore, ano einikeru arbeiti.
Abſteneant, Kehabeem.
Abſtineatur, ſi farporan.
Abſtinentia, furipurt.
Abſtinentiæ, furiburti.
Abſurdum. vngalimflih.
Abſurdum, eingilih vnreht vngiriſtlih.
Accepit, entfianc.
Accepiſtis, entfiangut.
Acceptum, antfangigaz.
Accepta, intfanganeru.
Acceptio, antfangida, antfenkidu.
Acceptabilis, antfanclih.
Acedioſus, ſlaffer.
Ac, enti, ioh.
Acrior, vvaſſira.
Acſi, intiſo, ſama ſo.
Actus, Kitaat.
Actuum, tatio.
Actibus tatim.
Ad, ze, za.
Ad confitendum, za heham.
Addatur, zua ſi kikeban.
Addita, keauhhoti.
Adducit, zualeitit.
Adfligantur, ſin keneizzit.
Ad gregem, za chortare.
Ad habitandum, za puanne.
Adhuc, denne, noh, nu noh.
Adiicientur, ſint Keauhhot.
Adimplere, erfullen.
Adimpleta, zuaerfultin.
Ad interrogationem, zan fi ahidu.
Ad ipſum, ze inan.
Aditum, zuakanc.
Adiungentes, zuaauhchonie.
Adiutus, kehafaneer.
Adiutorium, helfa.
Adiuuaſti, hulfi.
Adiuuante, zuahelfantemu.
Ad Kalendas, in kangum.
Adlidere, chnuſſan.
Adliſit, zua Kechnuſita.
Admoneatur, Kemanot.
Admonemus, zuamanomees.
Admonentes, zuamanonte.
Admonitione, zuamanungu.
Admonitionem, zemanungu.
Admonitus, zuakimanoter.
Ad neceſſaria naturæ exeant, za notdurfi de cnuati vzkanken.
Ad nihilum, ze neouuichti.
Adnuatur, zuakipauhnit
Adplicet, zuapifalde.
Adoptionis, zeuunske.
Adortationem, Kispanſteo.
Adprobati. kechorote.
Adquierit, zuakeſuahhit.
Adquæritur, iſt keſuahhit.
Ad quod, ziuuiu.
Ad refectionem, za imbizze.
Ad ſatietatem, ze ſetii. (tati.
Ad ſatisfactionem, za ganuotſameru
Adſen-

Adſentiatur,zuakihenkit,
Adſeram,ze naht.
Adſignata,kazaichantiu.
Adſum,azpim.
Adſumis,zuanimis.
Adſumebatis,ir zuanamut.
Adſumptione,inthabanii.
Adſupra dictas, za obana kaqhuetamē.
Adtendat,zua vvartec.
Adtendatur,zua ſikiuuartet.
Adtingere, zuakereihhan.
Adtonitis,zualuuſtrenteem.
Adtributa,zuakitaniu.
Aduenientes,zuaqhunemente.
Aduerſus,vvidar.
Aduerſum me,vvidar mih.
Aduertitur,iſt farſtanran.
Ad veſperam,ze abunde.
Adulantur,ſint keflehit.
Aduleſcentes,chindiske.
Adulterare, huaron.
Ad vltimum,az iungiſt.
Ædificent,zimberren.
Ædificentur,ſin kizimbrit.
Ædificauit,kezimbrota.
Ædificatione,zimberre.
Ædificationum,zimbirtono.
Ægritudo,ſiuhchi.
Ægrotos,ſiuchem
Æmulationes,ellinodes.
Æqualis,eban.
Æqualem,ebanlihho.
Æqualiter,ebano.
Æquo animo,ebanemu muate.
Æquiſſimo,ebanoſtin.
Æquitate,rehtes.
Aërum temperiem,dero lufteo mezz-
Æruginem,roſomon. (lichi.
Æſtas,ſumar.
Æſtatis ſumeres.
Æſtimet,vvanne.
Æſtimant,vvannant.
Ætas, altar,
Ætatibus,altrum.
Affectum,minna.
Agere,tuan.
Agendum,zetuanne.
Agenda,zetuenne.
Agitur,iſt ketaan.
Agro,achre.
Agrorum,achro:
Agris,achrum.
Agnoſcat,erchenne.

Ait,qhuad.
Aliquando,edderuuenne.
Aliquis, eddesuueliher. Aliquis,einigere desuuaz.
Aliquid,eddesuuaz , couueht vel eouuiht.
Alicuius rei, edezlichera racha.
Aliqua, eddeslihhiu, eddesuuelihha,
Aliquam,einikas. (einigiu.
Aliquatenus,eddesmihhil.
Aliquanto,edesmihil.
Aliquantolum,edesmihil.
Alius,andrer.
Alius ſic, alius vero ſic, ſumer ſo ſumer
Alia,andriu. (keuuiſſo ſo.
Alium,einlihhan.
Alio loco,andrerun ſteti.
Alii,andre.
Alii duo,andre zuene.
Alii ſex,andree ſex.
Aliis,andreem.
Alibi, andrero ſteti.
Aliter,daruuis,andaruuis,
Alimentis,libleitom.
Alieno,fremideru.
Alienis,fremideem.
Altaris,altarres.
Altiori,herorin.
Aliunde,allas vvanan.
Alumnis,chindum.
A maiore,ſona meririn.
Amare,minnoon.
Ambæ,pedo.
Ambulans,kanganti.
Ambulantes,kangante.
Ambulaui,keancih.
Amen,ſoſi.
Ametur,ſikeminnoot.
Amice,friunt.
Ammonet,zuamanoot.
Amplecti,kihalſit vveſan.
Amplius,meer.
Amor,minna.
Amori,minnu.
Amputari,abasnidan.
Amputet,abasnide.
Amputetur,aba ſi farsnitan.
An, edo, interrogatiuum.
Anachoritarum,einchoranero,
Analogium,lecture.
Angarizati kenoottanteru.
Angelis,engilun.
Anguſta via,enger vvec.

Angu-

Anguſtam viam, engan vvec.
Anguſto, enkemu.
Animam, ſela.
Animæ, ſelu.
Animarum, ſelono.
Animas, ſelo.
Animos, muatu.
Annonam, lybleita.
Annum, iar.
Ante, fora.
Ante oculos, fora augoom.
Ante omnia, er allu, fora allu. (dalkāge.
Ante ſolis occaſum, er dera ſunnuū ſe-
Ante vnam horam refectionis, fora ei-
nera citi des inbizzes.
Antequam, erdenne.
Anteriores, fordroron.
Anxius, anguſtonter.
Aperire, intlohhan.
Apertis, intlohhancem.
Apoſtolus, poto.
Apoſtolo, potin.
Apoſtolicum potolihha.
Apoſtolicam, potoliha.
Apoſtatare facit vinum, tuat fredige.
Appareat, kaauge.
Apparuit, Keaugit uuard.
Appellare, nemman.
Appellatione, namahafii.
Aptus, kimahcher.
Apta, kimahhiu.
Aptet, Kemahhoē.
Apud, mit.
A quoquam, ſona einigeru.
Arbitrio, ſelbſauna. Arbitrio, ſelbſuānu.
Ardor ætatis, prunſt des ſumares.
Arduam, vvidarpirkiga.
Argentum, ſilbar.
Argue, dreuui,
Arguere, drauuen.
Arma, vvaffan.
Arripiunt, Keeriiffant.
Arripuerit, Kechriffe.
Ars, liſt.
Artis, liſti.
Artifices, liſtara.
Artificum, liſtaro.
Aſcendere, vfſtigan.
Aſcendentes, vfſtigante.
Aſcendit, vfſteic.
Aſcenditur, iſt vferhaben.
Aſcenſus, vfſtic.
Aſcenſis gradibus, vfkiſtikanē ſtiagilim
Aſpiciat, Keſehe.
Aſpectibus, Kaſihtim.
Aſpera, arandiu.
Aſperum, ſarfes.
Atq;, indi ioh, indi, inti noh.
Auaritiæ, neſkitii.
Auctoris, ortfromon.
Auctoritas, ortfroma.
Auctoritatis, ortfrumu.
Audit, hoorit.
Audiamur, horramur.
Audiamus, hoorremees.
Audiat, hoorre.
Audite, hoorrat.
Audiuit, hoorta.
Audiuimus, Kehortomees.
Audire, hoorran.
Audiendi, horendo.
Audiens, hoorres.
Audientis, hoorrentir.
Auertere, erhuuarabi, imperatiuus.
Auertat ab ipſo, erpihuuarbe ſona imu
Auferatur, ſi eruirrit.
Auferenti, erfirttero.
Augere, auchon.
Augeamus, auchomes.
Augmentatione, aubhungu.
A vitiis & peccatis, ſona hachuſtimen-
Auris, oora. (tiſuntom.
Auris, oorin, genit.
Aures, oorun.
Auribus, oorum.
Aurum, cold.
Auſculta, hloſe.
Aut, edo.
Aut, certe, edo keuuiſſo.
Autem, keuuiſſo.
Auxiliante, helfantemu.

B.

BAiolamus, tragamer.
Balnearum, pado.
Bene, vvela.
Benedicat, vviche.
Benedicunt, vvelaqhuedant.
Benedicente, vvihantenu.
Benedicere, vvihan.
Benedictus, keuuihter.
Benedictio, vvihi.
Biberis, trinchan.
Bini, zuuiske.
Blandimenta, ſlehtiu.
Blandimentis, ſlehtidoom.
Bonus, cuater.
Bonum, cuat. Bonum, cuates.

Bona

Bona,cuateem,cuatin.
Bonorum,cuatero.
Bonis,cuatum.
Bonos,cuate.
Bonos & malos,cuatiu indi vbilia.
Bonus ſermo,cuataz vvort.
Boni teſtimonii,dera cuatũ kiuuiszida.
Bonis actibus,cuateem tatim.
Brachio,arame.
Bracile,pruahhac.
Breuis,skammer.
Breuis,ſcammos.
Breuem,priafo.
Breuitatem,skemmi.
Breuiter,skemlicho. Breuiter,ſcamlih-
Breuiandum,zeskemmane. (cho.
Butyrum,ancka.

C.

CAducis,zeriſenteem
Calamum,rorriun.
Calciatis,keſcuahte.
Calidis,vvaramem.
Caliga,caliziun.
Caligas,kaliziun,ſunt indumẽta pedũ.
Canonicas horas,rehlihhiu citi.
Cantat,ſinkit.
Cantate,ſingantemu.
Canticum,ſanc.
Cantica,canticun.
Cantor,ſangari.
Capacibus,farſtantanteem.
Capias,nemes.
Capitale,polſtar.
Capite,haubite.
Capita,haubit.
Capitula,leczun.
Capitulæ,lecziun.
Caput quadrageſimæ, habit dr faſtun
Carnis,fleiskes.
Carnium,fleisko.
Carnes,fleiſcco.
Carnibus,fleiskum.
Cariś verberibus,farſeem filloom.
Carius,tiurorin.
Caritas,minna.
Caritatem,minnu.
Caſtum,hreinnan.
Caſte,hreino.
Caſtiſſima,hreiniſto.
Caſtitatem,hreinii.
Cãſtigare,hreinnan.
Caſtigatus,kerafter.
Caſtigatione,raſſunga.
Caſtrare,haloon.
Cauere,piporageen.
Cauet,porakee.
Caueat,piporgee.
Caueatur,ſi kiporket.
Cauemus,piporakemes.
Cauendum eſt,ze piporgenne iſt.
Cauendum eſt,ze porgeenne iſt.
Cauſa,rahcha.
Cauſę,rahchu.
Cauſam,rahhau.
Cauſetur,chlagoe.
Cauſentur,ſin kichlagot.
Cecidit,fial.
Celauerit,farhele.
Celebretur,ſi kituldit.
Cella hoſpitum, dſelidun dero keſteo.
Cellam hoſpitum, chamara diro ke-
Cellas,cello. (ſteo.
Cellararius,qui & cellarius.
Certe,keuuiſſo.
Certis ex cauſis, et kiuuiſſem rachom.
Certis temporibus,kauiſſem citim.
Ceſſari,pilinnan.
Ceteris,andrem.
Chriſto,vuihemu.
Chriſti,Chriſtes.
Chriſte, Criſte.
Chriſtiano,Chriſtianemu.
Choro,corte.Chorum,carte.
Cibi,muaſes.
Ciborum,muaſo.
Cincti,picurte.
Cingulis,curtilon.
Circa,vmbi.
Circumeam,vmbicun.
Cricuitum, vmbicange.
Circulum,vmbicanc,vmbincirh.
Citius,ſniumor.
Clamat,hareet.
Clamamus,haremees.
Clamans,qhuuedenti.
Clamoſus,hlutreiſter.
Clareſcentibus,skinentem.
Claruerit,skinit.
Clauſura,piloh.
Clauſtra,pilohhit.
Clericorum,chlirícho.
Coctus,kaſotaner.
Cocta duo pulmentaria,kaſotania zuei
Codice,puacho. (muaz.
Codices,puachi.
Cœlum,himile.

Cœleſtem,himiliſcun.
Cœna,abantcauma.
Cœnę,abandmuaſe.
Cœnent,abandmuaſen.
Cœnaturis,abandmuaſontem.
Cœnobitarum,ſamanungono.
Cœnobiis,ſamanungu.
Cœperint,pikirneem.
Coërceat,keduuinge.
Coërceantur,ſyn keduungan.
Cogitet,denche.
Cogitatio,kedancha.
Cogitationes, kedancha.
Cogitatus,kidanc.
Cognitum,chund.
Cohortantur,ſint keſpanam.
Colla,halſa.
Collocet,keſtatot.
Colore,farauuy.
Commendent,pifelahen.
Commemoratio,kehucti.
Comminationem,drouua.
Committere,pifelahan.
Committitur,iſt pifolahan.
Commiſſi,pifolahanes.
Commiſſo,pifalahanemu.
Commiſſum,pifolahanaz.
Commiſſa,ketaniu,
Commiſſarum,pifolahanero.
Communis,kamanſanum.
Communia,camainſamon.
Communionem, kemeinſamii,ſcilicet corporis & ſanguinis Chriſti.
Communiter,kimeinſamhhho.
Commendent,ſint farlihan.
Comple,erfulli,
Complens,erfullenti.
Concordet,kahirze.
Concors,ebankcherzida.
Concedet,kelimfit.
Concedatur,ſi farkeban,farkeban iſt.
Conceſſus,farkebaniu.
Concupiſcentia,kirida.
Concupiſcentias,kiridoom.
Condecet,keriſit.
Conducunt,mietant.
Conferat,ebanprincke.
Confitebitur,gihit.
Confitemini,gehat.
Confiteri,gehan.
Conformet kepilide.
Confortetur,keſtarachit.
Confuſus,keſcanter.
Congregationem,ſamanungu.
Congruam,kalimflihchan.
Congruam,kelimflihera.
Coniungatur,ſi kimahchot
Conlocetur,ſin kriſtatot.
Conloquatur,abam ſi kiſprecham.
Conloqui,kaſprohchan vveſan.
Conparare,chaufan.
Conpaſſus eſt,eban dolenti.
Conpetire,kalimfam.
Conpetentibus,kelimfinteem.
Conpleamus,erfullemees.
Conpletur,iſt duruhfullit.
Conpleturium,folniſſi.
Conpoſitor mercis, kenuhtſameralo.
Conprehendant,pifahe. (on,
Conprobatus,kechoroter.
Conprobetur,ſi kechoroot.
Conpunctione,ſtuncniſſi.
Conputare,kezellan.
Conſcientia,inhucti.
Conſentiamus,kehenkames.
Conſentientem,kehenkantan.
Conſenſerit,kihenkit.
Conſenſu,kihendida.
Conſedere,ebankeſizzen.
Conſideret,piſcauuuohe.
Conſiderent,keſcauuota.
Conſideranda eſt,zi piſcauuuone iſt.
Conſideratus,skauûonter.
Conſideratio,ſcauuunka.
Conſiderationem,ſcauunku.
Conſignet,kezeihhanne.
Conſilium,kirati.
Conſilio,kerate.
Conſiſtat, keſtante.
Conſiſtens,ebanſtantanti.
Conſolari, ketroſtan.
Conſolatus es me , ketroſtanter piſt (mih.
Conſolatione,helfa.
Conſortes,ebanlozzon.
Conſortio,kinoz kaffi.
Conſpectibus,keſihtim.
Conſpergatur, ſi keſprengit.
Conſpiciat,piſche.
Conſtituere,keſezzan.
Conſtituit,keſazta.
Conſtituitur,ſi keſezzit.
Conſtituenda,ze keſezzenne.
Conſtituturos,keſezzente.
Conſuetudinem,kiuuonaheite.
Cõſuetudine,vuonaheite, kauuonhei-
Conſuetudinariis,kiuuonaheitim. (ti.

Con-

Conſummentur,ſin keentot.
Contagiet,piſmizze.
Contempnentes,farmanente.
Contemptor,farmano.
Contendere,flizzan.
Contentus kehabenter.
Contentionem flyz.
Conterendum,farmulita.
Contingit,kepurit.
Contigerit,kiperit.
Continuenda erit, zi emizzigonne iſt.
Contra,vvidar.
Contraria,vvidaruuartiu.
Contrario,vuidaruuarti,ablet.
Contrariis,vvidaruuarteem.
Contriſtari, keunfreuuit vveſan.
Contriſtet,keunfrauue.
Contriſtetur,keunfreuuit.
Contumax,einſtriter.
Contumacia,einſtritii.
Conuenit,kelimſit,kerisit.
Conuentu,zumfti.
Conuerſationis,libes.
Conuerſatione,libe.
Conuerſionis,kihuuoruanniſſa.
Conuerti,kehuueraban,kiuuerbit vve-
Conuertuntur,ſin kehuuerbit. (ſan.
Conuertatur,kehuueraue.
Conuertenti,kehuuarbantemu.
Conuocet,vviſſe.
Coram eo,foraimu.
Cor,herza.
Cordis,herzin.
Corda,herzun.
Coronam,era.
Corpus,lihhamum.
Corporis,lihhamin.
Corpora,lihchamon.
Corporali,lihchamlihera.
Corregitur,iſt kerihtit.
Correctus,karihter.
Correctio,kirihtida.
Corripiat,keduuinge.
Corripiatur,ſi kiduungan,ſi kereſit.
Correptus,karaſſunt.
Corrupti,zaprohhan.
Cottidie,takalihhin.
Cottidianum,tagalihchin.
Crapula,vbarazalii.
Craſſum,feiztas.
Creatori,ſceffantin.
Credimus,kilaubames.
Creditis,pifolahaneem.
Credamus,kelaubpamees.
Creditur,iſt kelaubit.
Criſta,hanencamp.
Cucullam,cucalun,id eſt,tunicam.
Cui,huuemu.
Cuius,des.
Cuiuscumq;ſigni,enti vveliches ſo zei-
Cuiuslibet,ſo vvelihher. (chanes.
Culmen,obonoontikii.
Culpa,ſunta.
Cum,denne. Cum,mit.
Cum bono animo,mit cuato muato.
Cum conſilio,mit kiratida.
Cum grauitate,mit fruati.
Cum malo animo, mit vbilo muato.
Cum murmurio,mit murmulode.
Cum ſumma grauitate, mit dera furis-
tun fruati.
Cuncta,allia.
Cupis,keros.
Cupit,keroot.
Cura,ruahcha.
Curam,ruahhun.
Curioſe,ruahlicho.
Currite,hlauffat.
Curritur,ſikehlaufan.
Curratur,ſikehlaffan.
Currendum,ze hlauffanne.
Curta,ſcurciu.
Cuſtodire,haltan.
Cuſtodiat,kehalte.
Cuſtodiã,kihaltida. Cuſtodiã,kehalte,

D.

Da,kib.
Dabatur,vvarun kikeban.
Damnamus,nidarremees.
Damnandum,kanidartan.
Dare,keban.
Datum,keba.
Data,kakebaneru.
Datorem,kebon.
De,fona.
De bonis & ſanctis, fona cuateem indi
uuiheem.
Debet,ſcal. Debet,ſculi.
Debent,ſculum.
Debere,ſcolan.
Debiles,vvanaheilem.
Debile erat,vvar heilaz.
Debilibus,vvanaheileem,
Decani,zehanninga.
Decanis,zehaningarun.
Decanos,zehaningarro.

Decantandum, za ſinkanne.
Decet, kiriſit.
Deceptus, piſuuichaner.
De cetero, frammert.
Decimus, dehiſto.
Decimum, zehantin.
Declinetur, ſi kehneigit.
Declinantes, kehneickente.
De cœlis, fona himilum.
Deditio, zurgift.
Deduxit, keleitta.
Deeſt, vuan iſt.
Deeſſe, vuan vueſan.
Defendere, skirmeen.
Defixis, keſtactem.
Degradauerit, intſezzit.
Degunt, puant, id eſt, habitant.
Degentes, lebente.
De hac re, fona deſeru rachu.
Deiciatur, ſi faruuorfan.
Deificum, cotchundimu.
Deinde, fona diu. Deinde, danaan.
Delectetur, keluſtidoot.
Delectari, kiluſtidot.
Delectationis, luſtida.
Delicias, vuelun.
Delicatis, ſmecharem.
Delictum, miſſituat.
Delinquam, miſſitue.
Delinquitur, farlazzan iſt.
Deliquit, miſſiteta.
Delinquentium, miſſituantero.
Demonſtrat, keaugit.
Demonſtrare, kehiucken, keaucken.
Demum, az iungiſt.
Deneget, farzihe.
Denegari, farcikan vuiſan.
Dent, kebeen.
Dentur, kekeban.
Dentur quæ danda ſunt, kebanſin, dei
Denuo, andreraſtunt. (zekebanne ſint.
Denuo, zuuiror.
De ordine, fona kiſezzidu.
Depoſcas, pittes.
Deprehenſus, karafſter.
Deputata, keſaztiu.
Deputati ſunt, kezelite ſint.
Deputatis, kezeliteem.
De quibus, fona diem.
Derelinquere, farlazzan.
Deſcendere, nidarſteigan.
Deſcendentes, nidarſtigante. (citim.
De ſequentibus horis, fona folgentem
Deſerentes, farlaazzante.
Deſiderant, keroont.
Deſiderare, keroon.
Deſiderauerit, kerot.
Deſiderium, kirida.
Deſiderii, kiridu.
Deſideriorum, kiridono.
Deſideriis, kiridoom.
Deſidiam, slaffii.
Deſidioſus, vnſtiller.
De ſpe retributionis, fona vuane desit.
Deſunt, vuanſint. (loones.
Deſuper, fona obana.
Detegere, intdecchan.
Deteriores, vuirſirun,
Deterrimum, vuirſiſta.
Detractiones, pisprahho.
Detractorem, pisprehhon.
Detrimentum, vnfroma.
Deuotionis, kerniſſa.
Deuotione, kerniſſu.
Deus, Cot.
Dei, Cotes.
Deum, Cotan.
Diabolum, Diubil.
Dicere, qhuuedan.
Dicam, qhuidu.
Dicit, qhuuidit.
Dicat, qhuede.
Dicatur, keqhuuetun.
Dicens, qhuedanti.
Dicente, qhuedentemu. Dicēte, qhue-
Dici, kiqhuetan. (denteru.
Dicitur, iſt keqhuetan.
Dictum eſt, keqhuetan iſt.
Dictis, kichuetanem.
Dicto verſu, kachuetamu verſe.
Dictante, dictetemu.
Didicimus, lirnetomes.
Didicerunt, lirneton.
Dies, taga.
Diem, tag.
Diebus, tagum.
Difficilem, vnſemfta.
Difficultatem, vrſamftido.
Digeſtimus, keſaztomes.
Digeſti, kideuuite.
Dignus, vuirdiger.
Digne, vuirdige. Digniter, vuirdike.
Dignabitur, keuuerdonter.
Dignatus eſt, keuuerdonter iſt.
Dignaretur, kauuerdonti.
Dilatato, kepreittemu. (none.
Diligere, minnoon. Diligere, zemin-

Dili-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [116] - 100
PUBLIC DOMAIN

Diligit,minoot.
Diligunt,minoont.
Dilexit,keminota.
Dilectionis,minna.
Diligentia,Kernii.
Diligenter,Kernlihho.
Diluere,vuaskan.
Dimitte nobis,furlaz vns.
Dimittunt & pallium, farlazzeen auh (lahhan.
Dinoſci,bichundit.
Dioceſim.farru.
Diregere,karihtan.
Diregitus,iſt kerihtit.
Diregendi,ze ſententne.
Directum,kirihti.
Dirum,crimmiu.
Diſcede,kalid.
Diſcedit,kelidet.
Diſcedat,kalide.
Diſcenſus,nidarſtic.
Diſcentes,lirnente.
Diſcernere,keidan.
Diſcernit,keskeidit.
Diſcernimus,pirumes kis keidan.
Diſcernatur.ſi kiskeidan.
Diſcipulus,diſco.
Diſcipuli,diskin,genit.
Diſcipulorum,diſcono.
Diſcipulum,diſcun.
Diſcipulis,diſcoom.
Diſciplinæ,ekii.
Diſciplinam,egii.
Diſciplinæ regulari,rehtlichun ekii.
Diſcordante,vngahertzamu.
Diſcretionem,vrteilida.
Diſcuſſio,keſuahidda.
Diſiungant,in mahchoen.
Diſpenſationem,ſpentungu.
Diſpenſatorem,ſpentari.
Diſperate,faruuannan.
Displicuerit,pilihchet.
Disponere,keſezzan.
Disponendum,keſezzamees.
Dispoſuimus,kaſezamez.
Dispoſitæ,kiſaztero,
Dispoſitionem,kaſezcidu.
Diſſenſionis,vnſtillida,fiuntskeffi.
Diſſimulet,altinoe.
Diſſimulans,altinonti.
Diſtributio,zateile.
Diſtrictiori,kiduunganun.
Diuidatur,ſi ziteilt.
Diuidantur,id eſt partiãtur,ſin ziteilit.
Diuidebatur,ſi ziteilit.
Diuidendi ſunt,zateilanne ſint,
Diuerſorum,miſſilichers.
Diuerſis,miſſilichem.
Diuerſas,miſſilihho.
Diuerte,kihuuerebi.
Diuinus,cotchundiu.
Diuina,cotchundida.
Diuinæ,cotchundun.
Diuinæ gratiæ,der cotchundiun enſti.
Diuinarum,cotchundera,
Diuinum,cotchundaz.
Diuinitatis,cotchundii.
Diuinitus,cotchundlihho.
Diuitum,otakeru.
Diurnæ,tagalihchen.
Diurnis,tagalihhin.
Diuturna,lancſameru.
Dixi,qhuadih.
Dixit,qhuad.
Docere,leerran
Docemur,pirumes kelerit.
Docebo,leru.
Docuerit,lerit.
Docti,kileerte.
Doctorum,lerarum.
Doctoribus,lerarum.
Doctrina,leru. Doctrina,lera.
Dolum,ſeer.
Dolentum,ſerazzantan.
Domum,hus.
Domeſticis,geſuuaſan.
Dominus,truhtin.
Domini truhtines.
Domino,truhtine.
Dominum,truhtinam.
Dominicum,truhtinlihhun.
Dominicis,truhtinlihem.
Dominico die, Truhtinlichemu ſage.
Donatione,kiuualtidu.
Donum,kaba.
Dormiat,ſlaffit.
Dorſo,hrucki.
Dubitatione,zuiualunga.
Ducit,leitit.
Ducat,leitet.
Dulcis,ſuazzi.
Dulcis,ſuazzan.
Dulcius,ſuazzira.
Dulcedine,ſuazzi.
Duo,zuuo.
Dum,denne.
Duorum,zueio,

Duobus diebus, zuin tagun.
Duodecim, zuelifin.
Duodecimus, zuuelifto.
Duplici, zuuifalda.
Dura, hertiu.
Duros, herteem.
Durinus, hartor,

E.

EA, dei.
Eam, den.
Eadem, daz ſelba.
Earundem, ſelbono.
Eas, kangees.
Ebrietas, vbartrunchanii.
Ebdomada, vvehchun.
Ebdomadarius, vvehchari.
Ebdomadarii, vvehharre.
Ebdomadariis, vvehcharum.
Ecce, ſe, ſehe, inu.
Eccleſia Romana, Rumiskiu ſama-
Eccleſiis, ſamanungu. (nunga.
Edax, ezzaleer.
Edacem, ezzalam.
Edere, ezzan.
Edentium, ezzantero.
E diuerſo, vvidar diu.
Eo, imu.
Efficaciter, huuaslihhe.
Efficiatur, iſt ketaan.
Efficiatur, iſt kitan.
Effugis, erfliuhis.
Effugitur, erflohan.
Ego, ih.
Egit, teta.
Egredi, vzkakangen vveſan.
Egreſſurus, vzkikanganer.
Eius, ſineru, ſine, ſinaz, ſina
Ei, imu.
Eis, im.
Elati ſunt, keiliu ſint.
Elatus, preitcer.
Elatos, keile.
Elationis, preitii.
Elationem, preitida, keilii.
Elatione, vbermuatii.
Eligat, eruuelle.
Elegatur, ſi eruuelit.
Elegantur, vruuelit ſi.
Electio, eruuelih.
Elegerint, kiuuellant.
Elege, er euu.
Eloquium, ſprahha.
Eloquio, ſprahhu.
Eloquiis, ſprahhom.
Emendare, puazzan.
Emendauerit, puazzit.
Emendentur, puazzen.
Emendatus, kepuazteer.
Emendationem, puazza.
Eminulus, ſulzcer.
Enarras, errahhos.
Enim, ſo kcuuiſſo.
Eo quod, pidiu.
Eradere, skerran.
Erat, vvas.
Ergo, keuuiſſo.
Erigatur, ſi errihtir.
Erigenda eſt, ze kerihtenne iſt.
Erimus, pirumes.
Erit, iſt.
Erogat, kebe.
Erogauit, kap.
Erudiantur, ſin kelekit.
Eſt, iſt.
Eſſe, vveſan.
Eſus, ezzan.
Et, inh, enti, ioh.
Etiam, auh, ſoſama, keuuiſſo.
Et ipſum ioh imu.
Et ipſut, ioh auh daz ſelba.
Etſi, ioh auh ibu.
Euangelium, cuatchundidu.
Euangelii, cuatchundin.
Euangelicus, cuatchundento.
Euellatur, ſi erlohchan.
Euglogias, runſtaba.
Euocatio, ladungu.
Eum, inan.
Eunt, kant.
Ex, er.
Exæſtimantes, vvannente.
Exæſtimati ſunt, vvanente pirumees.
Ex affectu, fona minna,
Ex alio, er indremu.
Exaltat, erheuit.
Exalter, heffe.
Exaltabitur, iſt erhaban.
Exaltatus, erhapener.
Exaltationem, exhabamii.
Exaltat vocem ſuam, heuit ſina ſtim.
Examine, vrſuahhidu.
Examinatur, iſt erſuahhit.
Examinaſti, erſuahtos.
Excepto, vzzan.
Exceſſerit, vzkelidit.
Exceſſiſſe, vzkelito.

Ex.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [118] - 102

Exceſſu,vzlite.
Excipe,intfah.
Excitante,eruuechenteru.
Excõmunicantur,ſint armeinſamont.
Excommunicatus,armeinſamoter.
Excommunicationi,armeinſami.
Ex conſuetudine,fonaKeuuonaheit.
Excuſare,entrahhon.
Excuſet,intrahhoe.
Excuſetur,ſient rahhoot.
Excuſatio,antrahcha.
Excutere,erſcutten.
Excuſſum,keſcutitaz.
Exegerit,ſuachit.
Exempla,piladi.
Exerceantur,ſin kefrumit.
Exeſtimant,vuannant.
Exheredet,erurerebe.
Exhibeat,kecaruuue.
Exhibita.zuakitan.
Ex hoc, er diu.
Exibetur.iſt ketuan.
Exigitur,vuirdit,erſuahhit.
Ex illo,er einemu.
Exinde,erdiu.
Ex integro,alonges,er alongi.
Exiſtat,ſi.
Ex ordine,fona antreitidu.
Expauiſcere,erforahtan.
Expectat,peitoot.
Expedit,piderbit.
Expediat,piderbit,v.vtile ſit.
Expedire,piderban.
Expellatur,ſi fartriban.
Expenſo,kiſpentotemu.
Experientia,pifindungu.
Experimento,findungu.
Expersona.fora heitio.
Expetit,ſuahhit.
Expletionem,folniſſu.
Explicantur,ſiin kefaldan.
Expoſcit,peitit.
Expoſitiones,kirechida.
Ex rebus,er rachom.
Exſtirpator,vrrintto.
Exſurgamus,erſtantamer.
Extendi,kadeni.
Extemplo,ſario.
Extollit,diſerheuit.
Extollitur,iſt erhaban.
Extollatur,ſi erhaban.
Extra,vzzana.
Extremitate,vzorosti.

Exuatur,ſi intuuatot.
Exutus,intuuatoter.

F.

Fabulis,ſprahhon,rahhom.
Fac,tua.
Facilis,ſamfter.
Facile, ſampto.
Facere,tuan.
Facit,tuat.
Facienda erit,ze tuenne iſt.
Facti ſunt,vvortane ſint.
Factus, vvortaneer.
Facta, ketaniu.
Factos,vvortane.
Factum,tatim.
Facta, kitanaz.
Factis,tatim.
Factori,tuanthemu.
Fallitur,liukanter.
Falſum,lucki.
Falſam,luckan.
Falſos,lucke.
Familias,hiuuiskes.
Fecit,tota.
Feceritis,tuetit.
Femoralia, pruah.
Feria ſecunda, anders tages.
Feria tertia,drittin tages.
Feria quarta,feordin tages.
Feria ſexta,ſextin tages.
Fermentum,deismin.
Ferro,iſarne.
Ferramentis,iſarnazzaſum.
Feruor,vvalm.
Feruore,vvalme.
Feſtinanter,ilantlihho.
Feſtinatione,ilungu,furiſtunilungu.
Feſtiuitatibus,tuldim.
Feſtucam,halm.
Fiat, ſi.
Fidei,kilauba.
Fide, kelauba.
Fidelem,kelaubigan.
Fieri,vveſan.
Filium,chind.
Filii,ſuni.
Filiorum,chindo.
Filios,chind,parn.
Finis,enti.
Finiantur,kientot ſin.
Finitis,keentoteen.
Firmare,feſtinon.
Fixis,kiſtantem.

Flamma,lauga.
Flumina,aha,
Flauerunt,platoon.
Fletibus,vuafum.
Foras,vzze,vel vzzana, vel vzzaan.
Foras mittit,vz ſentit.
Foliis,pletirun.
Fomenta,·/.medicamenta.
Foris,turim,·/. fores.
Formam,pilidi.
Fomitem, zuntrun.
Fornacis,ouanes.
Fortes,ſtarche.
Fortiores,ſtarchirun.
Fortiſſima,ſtarchiſtun.
Fortiſſimum,ſtarchiſtin.
Forte,odhuuila,vel odouuila.
Fortuitu caſu,oduuila vnkiuuaru.
Frangatur, ſi keprohhan.
Fratres,priadra.
Fratribus,pruadron.
Fraterno,pruaderlihhera.
Fragilitate,prodii.
Fraudem,vrchuſti,notduruf.
Fregerit,farprihchit.
Frequenter,emezzico.
Frigidis,chaltem.
Fructum,vuachar.
Fruges,vuacharum.
Fuerit,iſt.
Fuerit,vviſit,vvirſit,vvirdit.
Fugire,fleohan.
Fugias,fleohes.
Fugiat,fleohe.
Fugientes,fliohente.
Fundata,keſtudit.
Fungi,kepruhchit vveſan.
Funibus,zaummum.
Furtum,diufa.
Futurum,zuauuarta.

G.

GAudentes,mendente.
Gaudio,mendii.
Gehennam,hella.
Genera,chunni.
Generibus,chunnun.
Gemitu,vvaffe.
Genibus,chneum.
Gerat,tue.
Gloriam, ruam,tiurida.
Gloriam,tiuridu.
Gloriatur,cuatlihcet.
Glorietur,cuatlihhee.
Glorificetur,ſi kitiurit.
Gradus,ſtiagil,ſtiagil ſprozzo.
Gradiendi,zefaranne.
Gratia,anſt.
Gratiæ,enſti.
Grauis,ſuucorriu.
Graue,ſuuar.
Graui, ſuuarrun. Graui,ſuuarrera.
Grauia,ſuuarro.
Grauiſſimæ,ſuuariſtun.
Grauitatem,fruatii.
Grauitate,fruati.
Grauentur,ſin kaſuuarit.
Gregen,chortar.
Gregis,chortres.
Groſſitudine,grozzii.
Gulæ,cheluun.
Gyrouagum,ſuuihharro.

H.

Habere,haben.
Habet, habit, eigit.
Habetis,eigiter.
Habent, eigum.
Habuerint,eigin.
Habitare,puarre,puan.
Habitant,puant.
Habitabit, puit.
Habitandi,puentin.
Habitatoris,puentin.
Habundantiora,kanuotſamun.
Hac, deſeru.
Hęc,deſui,vel deiſu.
Hanc,derero,deſan.
Heminam,mez.
Heredes,eribun.
Heremi,vualdes.
Heremitarum,vvaldlihhero.
Hic,hiar.
Hic diſeer.
His,deſe.
His,derem,deſem,diem.
Hiemis,vvintar.
Hieme,vvintre.
Hilarem,clata muatan.
Hinc,danan.
Hoc eſt,daz iſt.
Hocque,indi den.
Hodie,hiutu.
Homo,man.
Hominis,mannes,
Hominum, manno.

Ho-

Hominibus,mannun.
Honeſte,erlihche.
Honeſtiores,eeruuirdigoron.
Honeſtiſſime,erhaftoſt.
Honorem,ero.
Honore,heru.
Honorare,eeren.
Horum,derou,derero.
Hora,vuilu,ciit.
Hora vigiliarum,cit daz uuahtono.
Horis,vuilem.
Hortans,ſpananti.
Horto, cartin.
Hoſpite,kaſtu.
Hoſpites,keſti.
Hoſpitum,keſteo.
Hoſpitalitatis,caſtluamii.
Hoſpitantur,ſint kecaſtluamit.
Huius,deſes.
Huiuscemodi,ſuslihcheru.
Huiusmodi, ſuslichan.
Humana natura,manaskiu chnuat.
Humeris,ahſalom.
Humiles,diomuate.
Humilis confeſſio, deomuatlihha pigith.
Humiliter,deolihho.
Humiliter,theomuatliho.
Humilitas,deoheit,theomuati.
Humilitatis,deoheiti.
Humiliat,kedeomuatit.
Humilians,theononte.
Humiliabitur,vuirdit bedeonoot.
Humilietur,ſi kitheonot.
Humiliatus,kedeonoter.
Humiliatus ſum,kedeomuatit pin.

I.

Iaceat,licke.
Iam,giu.
Iubere,kepeotan.
Iubetur,iſt kepotan.
Iubentur,kepotan ſin.
Iubentis,kepiotantes.
Ideo,pidiu.
Ideoque,enti pidiu.
Id eſt,daz iſt,
Ieiunium,faſtun.
Ieiunii dies, dera faſtū tages.
Igitur,auur,inunu.
Igne,fuire.
Ignorantia,vnuuizzidu.
Ilico,ſar
Illi,imu.
Illud,daz
Illam,daz.
Illuc, dara.
Imitatur,keleiſanit.
Imitantur,ſin keleiſinit.
Imitans,leiſanonti.
Imitetur,keleiſinit.
Immo,nohmeer.
Impegerunt,erloſotatun.
Imperio,kepote.
Imperiis,kipotum.
Imperetur,ſi kepotan.
Imperatum,kiporan.
Imperata,kepotaniu.
Impietatem,erloſida.
Implere,eruullan.
Impleſſe,erfullen.
In in.
In aduerſis,in vuidaruualeem.
In æternum,in euuin.
In arbitrio Prioris,in ſelbſuanu des heroſtin.
Inbecillibus,vnchreftigem.
Inbecillitas,vnmahti.
Imbicillitas,vnchreftigii.
Imbecillitatem,vnchreftigi.
Inchoas, pikinnes.
Inclina, kehneigi.
Inclinato, kehneictemu.
Incluſi,pilohhaneem.
Incedunt, anakanc.
Incertis,vnchundem.
Inceſſabiliter,imbilinnanlihhaz.
Incipit, pikinnit.
Incipiat, pekinne.
Incipiatur, ſi pigunnan, ſin kifangan.
Incipiente, pikinnantemu.
Incipienda, ze pekinnanne.
Inconpetentibus, vnkalimfantem.
Increpa,reſſi:
Increpet,reſſe.
Increpationibus,raſſangoom.
Incumbere,anahlineen.
Incumbit,anahlineet.
Incumbere,anahlinenti.
Incurrit,analauffit.
Incuruatus,keproganer.
Indicat,kechundit.
Indicet,chundit.
Indiget,durufttigot.
Indigeat,duruftigohe.
Indigent,duruftigunt.
Indigeant,duruftigoen.

Indi-

Indigeries,vnfardeuuiti.
Indignum,vnuuirdigan.
Indiſciplinatos,vnekihafteem.
In Domo Dei,in huſe Cotes.
Induatur,ſi kikaruuit.
Induxiſti,analeittos.
Inducias,antlazza.
Indumenta,kauuati.
Induſtria,horski.
Induſtriam,horskii.
Inenarrabili,unerrahhotlih-
Inerti,vnhort. (hera.
Infantes,chind.
Infantum,chindo.
Inferiorem,innarorun.
Infidelis,vngilaubigen.
Infirmum,vnmahti.
Infirmorum,vnmahtigo.
Infirmis,vnmahtiken.
Infirmitates,vnmahtim.
Inflatus,kaplater.
Inflati,keplate.
Infra,innana.
In futuro,in zuauuarti.
Ingenuus,friger.
Ingreditur,inkaat.
Ingreſſus,inganc.
In hoc,in deſemu.
Inimicis,fianta.
Inimica,fiantin.
Inimicos,fiant.
Initium,anakin.
Initio,anakinne.
Iniungat,kamahchoe.
Iniungitur,anaiſtkamahthot.
Iniungũtur,anakimahchot.
Iniunxerit,anakimahhoot.
Iniuncta,anahimahhot.
Iniuriam,vuidarmuati.
Iniuriis,vuidarmuatum.
Iniurioſus,vuidarmuater.
Iniuſte,vnrehto.
Iniuſticias,vnreht.
Inlatas iniurias, anaprunkano vuidar-
muati.
Inlecebris,vnerlaubantlihheem.
Immaculatus,vnbiuuamter.
In magnis,in mihhilii.
In melius,in pezzira.
In mirabilibus,in vntrum.
Immittere,anaſentan.
In multitudine,in managii.
Innoteſcit,kechundit.
Inobœdiens, vnhorſamer.
Inoboedienti, vnhorſamõti.
Inoboedientibus,vnhorſamen.
Inoboedientiæ,vnhorſamii.
In omnibus locis,in allem ſtetim.
In oratione,in kepete.
In oratorio, in chirihhun.
In pace, in fridiu.
Inperfectum,vnduruftaan.
In perpetuum,in euuin.
Inponere,heffan,analeckan.
Inponat, hefte.
Inponant,inkinnen.
Inpoſuiſti,anaſaztos.
Inponendum,ze heffanne.
In præſenti,in antuuartidu.
In primis,in heriſt,iz eriſt,az eriſt.
Inprobus,vnkauuarer.
Inprobos,vnkiuuarreem.
Inputauit,ke zelita.
In qua latera diuerſos grados, in di-
em hleitarpaumum miſſilihhe ſtia-
gila.
Inquieto,vnſtillemu.
Inquietos,vnſtilleem.
Inquietet,kiunſtille.
Inquire,ſuahhi.
Inrationabilia,vnredihaftlihhiu.
Inridet,piſmeret.
In riſu,in lahtere.
Inritatus,kecremiter.
Inrogatis,anapranganeem.
In ſecundo,in andremu.
Inſeruit, anakeſezzit.
Inſpirationis, anaplaſannes.
Inſtantiſſima,anaſtantantlihoſtin.
Inſtet,ſtante.
Inſtitutione,keſezzidu.
Inſtituerit,kiſezit.
Inſtructi,kileerte.
Inſuper,vbirih ioh.
Inſtrumenta,leera.
In tantum,ſo filu.
Integra,anolkiu.
Intellegitur,iſt farſtandan.
Intellexiſti,farſtuanti.
Intellegens,farſtantanti.
Intelligentiam,farſtantida,
Intelligibiles,farſtantantlihhe.
Intellegibilem,ze furiſtantlihhaz.
Intellectus,farnufſt.
Intendat,anauuartee.
Intentus,anauuarttenter.

Inter,

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [122] - 106

Inter,vntar
Interdum,ofto.
Interitum,faruurti.
Interrogemus,farhemees.
Interrogaſſemus, intfrahetomes.
Interrogationem,antfrahidu.
Intimo,inunartun.
Intranti,ingangantemu.
Intraturus,inkekanganer.
Intro,inana.
Inueniat,finde.
Inueniuntur,ſint fundan.
Inueniatur, ſi fundam.
Inueniamur,pirumes funtan.
Inuenerit,finde.
Inueniri,findan.
Inuentus,fundaner.
In veſpera, in abantlobum.
Inuidentium,abanſtikeru.
Invidiæ, abanti.
Inuidiam,abanſt.
Inuitantis,keladuntes.
In vltimo,in iungaſtin.
In vltimo gradu, in deru iungiſtûſteti.
Inuocetis,kenemmeet.
Inutilis, vmbiderber.
Inutiles,vnbiderbi.
Ipſe,erſelbo,er.
Ipſa, ſelbo, deiſelbun. Ipſa diaſelbun, diuſelbun.
Ipſius, deſſelbun,ſin ſelbes.
Ipſo,demu ſelbin.
Ipſi,ſie.
Iuſte,rehto.
Ipſarum, deroſelbono.
Iracundiæ,abulkii.
Iram,aabulkii.
Iratus,erpolganer.
Ita,deiſu,ſo.
Itaque,inunu.
Ita ſane,ſokauuiſſo.
Item,ſo,ſoſi,ſo ſama,
Iterum,anur.
Itinere,finde.
Itinera,ſinda.
Itur,kigangan,
Iudicet,ſuanne.
Iudicetur,ſikisuanit.
Iudicauerunt,ſuuaton.
Iudicauerit,ſuanit.
Iudici,ſuanarre.
Iudicii,ſuana.
Iudicio,ſuanu.
Iudicia,ſuanono.
Iudiciis,ſuanoom.
Iugo,lohhe.
Iumentum,noz.
Iungere,kamachon.
Iuniori,iungirin.
Iuniores,iungiron.
Iurare,ſuuerran.
Iureiurando,rehtteru eidſuuerdiu.
Iuſſio,kipot.
Iuſſus,kapotaner.
Iuſtitiæ,rehtes.
Iuſticiam,reht.
Iuuenibus,iungein.
Iuxta,after.

K.

Kariſſimi,tiuriſtun.
Kyrieleiſon, Truhtin kinade vns.

L.

Labia,leſſa.
Labor,arbaeit.
Laborem,arabeit.
Laborare,arabeittan.
Laborent,vuerchoen.
Lacrimis,zaharim.
Laqueum,ſeid.
Laſiſcat,muadee.
Latens,midanti.
Latera,hleiterapaum.
Lauare,vuazkan.
Lauent,vuasken.
Laus,lob.
Legere,leſan.
Legat,leſe.
Legamus,leſamus.
Legantur,keleran.
Legantur,ſin kaleran.
Legantur,ſint kaleſan.
Lectis quattuor aut quinque foliis, keleranem feorim edo fimfim pletirun.
Lecturus,leſanter.
Lectio,lecza.
Lectionis,lectiun.
Lectiones,leczun.
Lectionum,lecno.
Lectiones,leczeom.
Lectulis,petum.
Lectiſternia,kaſtreuuitiu.
Lex,euua.
Lege,euu.
Leguminum,ſinalaſat.
Lena,zuzſa.

Leni,

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [123] - 107

Leni,demuslehtin.
Leniter,slehto.
Leuare,heffan.
Leuibus,rinkirom.
Leuioribus,ringirom.
Libenter,cernlihho.
Liberam,frilihha.
Liberorum,barono.
Libera nos,losi vns.
Liberabis,erloosis.
Liberatione,frihalse.
Libet,lustim.
Libra,funt.
Licet,doh.
Licere,erlaubpan.
Licet,arlaubit.
Liceat,arlaube.
Licuit,erlaupta.
Licentia,vrlaubii.
Linguam,zungun.
Linguosus,zunkaler.
Lintea,lahhan.
Litteras,puah.
Litteras,piahstaba.
Litteras commendatitias, pisolahanlicho puah.
Locant,farmietant.
Locum, stat.
Loca,steti.
Locorum,steteo.
Longe,rumana.
Longinquis,frumen.
Loqui, sprehhā, kisprohhan
Loquitur,sprihhit. (vuesan.
Loquantur,sprehhen.
Loquendi,zesprehhanne.
Loquacitate,sprahchu.
Lota,kauuaskano.
Lucis,leoth.
Luce,leohte.
Lucrandas,ze aruuinnanne.
Luctus,vvast.
Lumbis,lanchom.
Lumen,leoth.
Lumē lucernæ, daz leoth des leohtes.

M.

Macula,pismiz.
Magis,meer.
Magis ac magis,mer enti mer.
Magistri,meistres.
Magistram,meistrun.
Magisterio,meistartuam.
Magnificant,mihhilont.
Magnopere, alleromeist.
Maior,mera.
Maiorum,merorono.
Maiori,merorin.
Maioribus,meriroom,meririn,merorom.
Maladicētes, fluahhonte, vbilosprehhante.
Malignum,farfluahhanan.
Maligno,farfluahhanin,·i.Diabolo.
Maligno spiritu,erfluahhanemu.
Malo, vbile.
Malum,vbil,hubilan.
Malorum,vbilero.
Malis,vbilem,vbilun.
Mandauit,kepot.
Mandata,pibot.
Mandatorum,kepoto.
Mane,morkane.
Manet,vuonet.
Maneat,pilibe.
Manifestum, chund.
Manu,henti.
Manuum,henteo.
Manibus,hantum.
Mansuetudine,mitiuuarii.
Mappula,duuahila.
Mater,muater.
Materia,kezimbri,frist kezimus.
Matta,filzaliidigunt.
Matutini,morganlob,sc.cantus.
Matutinos,morkanlob,sc.psalmos seu hymnos.
Maturis,tiiffer.
Maturitas,riiffii.
Maxilla,chinnibahhon.
Maxima,alleromeist.
Maximam,meistun.
Maxime,alleromeist.
Me,mih.
Meam,minan.
Medicamina,lahchida.
Media nocte, mittilodi nacht.
Mediante octaua, mittilodontera ahtodun.
Mediocri,metamunsceffi, sc.loco.
Mediocribus,vnscaftim.
Meditari,lirnen.
Meditetur,lirnee.
Meditationi inseruiant, ze lirnene anadeonoen.
Mei, miniu.
Mella,honec.

Me-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [124] - 108
PUBLIC DOMAIN

Meliorem,pezzirun.
Melius,paz,pezzira.
Meliorati,kepezzirote.
Membra,lidi.
Memor, kehucke. Memorkehuctit.
Meminere debet,kehunkanſcal.
Meminerit,kehucke.
Memorentur,ſinkehukit.
Memoria,kihucti.
Memoriter,kihuctlihho.
Menſa,mias.
Menſa,miaſe.
Menſis,meaſum.
Menſas, muaſe.
Menſura,mez.
Menſurata,mezhaftiu.
Menſurate,mezhaftiu.
Mentem,muat.
Mentibus,muatum.
Mentiri,liugan.
Merces,loon,looth.
Mereatur,kearneet.
Mereamur,kearneem.
Mergit,piiuuffit.
Meritum,arnunc.
Merito,piuuruhti.
Merita,keuurahti.
Metuendus,forahtanter.
Metum,forahtun.
Mihi,mir.
Miliarium,millu.
Militare,chemfan.
Militatur, iſtkichemfit.
Militans,chamffanti.
Militaturus,chamfanter.
Militanda ſunt,ze chamfanne ſint.
Militiã,chamfheit.
Miniſter,ambath.
Miniſterii,meiſtartuames.
Miniſtrauerit,ambahtit.
Minor,minnira.
Minore,minnirun.
Minore ætate, demu minnirin altere.
Minus,min.
Minora,minirun.
Minime,min,minſin.
Miſcens,miskenti.
Miſerrima,vuirſirin.
Miſeria,vuenekii.
Miſericordia,armiherzidu.
Miſit,ſanta,
Miſſas,ſanta, quia mittitur populus.
Miſſarum,ſantom.
Mites,mitiuuareem.
Mitra,huot.
Mixtũ, merod, ſc. poculum.
Moderate,mezhaftiu.
Modeſtia,mezhaftiu.
Modice,luzic,vel luzilo.
Modice melioris, luzilemu pezzirun.
Modo,nu.
Modus,mez,mezziu.
Modulatis, zi ſinkanne.
Modulatione,ſange.
Molliti,keuuihhete.
Momento,ſtunt huuilu.
Monachorum,municho.
Monaſterii,muniſtres.
Monaſterio,muniſtre.
Monaſteriare,muniſtrilih.
Monitis,manungun.
Monitionibus,manungoon.
Monſtrabantur,keaugi vuirtun.
Monte,perege.
Mora,tuuala.
Moratione,mezhafti, r. modeſtia.
Morbida,ſubdigaz.
Morbidis,ſuhtigeem.
More ſolito,ſitiu keuuonanemu.
Morum,ſiteo.
Moribus, ſitim.
Moroſa,ſitulicha.
Moroſe,ſitilihho.
Morientur,erſterbant.
Mors,tod.
Mortis,todes.
Mortem,tode.
Mortuum,totan.
Mox,ſaar,vel ſareo.
Multum, filu.
Multorum,manageru.
Multomagis,michilu mer.
Multo minus, mihhilu min.
Munda,hreiniu.
Mundum, hreinan.
Munditias,hreinida.
Munuſcula,manaheit.
Murmorauerit,murmoloot.
Murmorantem,murmolontaz.
Murmorantium,murmolonteru.
Murmuratione,murmulodii.
Murmurioſum,murmulontan.

N.

Nam,keuuiſſo.
Namque,keuuiſſo.
Natura,chnuat.

Naturâ,chnuati.
Naturaliter,chnuatlicho.
Ne.min.
Nec,noh,min.
Neceſſitas,notduruft.
Neceſſaria,notduruftti.
Necquicquam,min eouueht.
Nedum,mindenne.
Neglegantur,ſin keruahhaloſoot.
Neglegentes,ruahchaloſe.
Neglegentibus,ruahhaloſonteem.
Neglegendum,farſuummando.
Negligenter,ruahchaloſo.
Nemo,neoman.
Ne quando,min huuenne.
Neque,noh,indini,nohni,indi noh.
Ne quid nimis,min huuaz vnmez.
Nequiſſimos,vuirſiſton.
Neſcis,ni vueiſt.
Neſciant,ni vuizzen.
Nihil,neouueht.
Nihilum,neouuehti.
Nihilominus,neouuihtmin.
Nimietas,vnmezzigii.
Nimis,drato,vnmez.
Nimius,dratter.
Niſi,vzzan.
Nobilibus,adelem.
Noctis,nah,nah.
Noctium,nahto.
Noctu,nahtes.
Nocturnis,nahtlobum,ſc.pſalmis.
Nocturnis horis, nahtlihhem ciit.
Nolo,niuuillu.
Nolite,ni churit.
Nolit, niuuelle.
Noluerint,niuuoltoñ.
Noluerint, niuuellant.
Nolentis, niuuellentin.
Nomen,namun.
Nomini,nemin.
Nominum,namano.
Nominatur,iſt kenemmin.
Nominatis,kinantem.
Non,ni,nalles.
Nonageſimus,niunzegoſtin.
Nonageſimo,niunzegoſto.
Non aliquando,nalles eonaldre.
Non eſt,niſt.
Non iam, nullus giu.
Non poteſt,ni mac.
Nõ ſine formidine,nalles ano furahtũ.
Non ſolum,nalles einin.
Non velit,ni vuili.
Nonus,niunto.
Nonum,niunta.
Nos,vns,vnſih.
Noſcuntur, ſint keuuizzan.
Noſtro,vnſeremu.
Noſtra,vnſeriu.
Noſtris,vnſerem.
Noto,chundamu.
Notitiam,chundida.
Nouem,niun.
Nouit,vueiz.
Nouerit,vuizzi.
Noua,niuuuiu.
Nouiter,niuui.
Nouitius, niuuichuemaner.
Nouitiæ,niuuuii.
Nouitius,niuuchuemo.
Nouitiorum,niuuiquuemaners.
Noxa,ſculdi.
Nudum,nahhutan.
Nullus,niheiner,ioh auh, nohheiner.
Nulla,noh,nohheinaz,noh heiniu.
Nullum,neomannan.
Nullam,nohheineru,neouuiht.
Nullatinus,noh heinumezzu.
Numerus,ruaua.
Numerum,ruaba.
Numero,roabu.
Numquam,neonaldre.
Nunc,nu.
Nuntiari,kechundan.
Nuntiantur,ſint kechundit.
Nutriri,zeohan.
Nutriunt,zeohan.

O.

Ob,kagan.
Obaudita,kaganhoridu.
Obdurare,furihertan.
Obiurgetur,ſi kiſachan.
Obliuiſcatur,ſi erkezzan.
Obliuionem,akezzalii.
Obmutui,ertumbeta.
Oboedire,horren.
Oboediant,hoorren.
Oboediuit,kaganhoorta.
Oboediens,hoorſamoonti.
Oboedientes,horſamem.
Oboedientia,hoorſamii.
Obprobrium,ituuiz.
Obprobria,ituuizze.
Obſtineatus,einiſtritter.
Obtimum,pezziſtun.

Oc.

Occupari,keummuazon.
Obſecra,piſuueri,
Obſecrare,piſuuerran.
Obſeruare,kihaltan.
Obſeruabat,pihecalt.
Obſeruantia,kihaltidu.
Obſeruantia,kihaltidom.
Obſeruatione,pihaltidu,
Obuiant,kagannant.
Obuiauerit,kakanganne.
Occaſio,friſt.
Occidere,slahon.
Occiſionis,slahta.
Occupantur,ſin piheftim.
Occupatus,pehafter.
Occupatis,pihafteem.
Occupationem,pifahit.
Occurrunt,kakanlaufen.
Occurrentibus,kakanhlauffantem.
Octauus,ahtodo.
Octaua,ahtodun.
Octogeſimus,ahtozogoſto.
Oculus,auga.
Oculo,augin.
Oculi,augun.
Oculorum,augono.
Oculis,augom.
Odire,fien. Odiſti,fietos.
Offert,prinkit.
Offerat,kebe,prinke.
Offeratur,iſt prungan,ſi pruhgan.
Offerre,pringan.
Officina,ambahti.
Officium,ambahti.
Officio,ambahte.
Officia,ambaht.
Ofili,vuelago chind
Omiſſis,farlazzanem.
Omnis,cocouuelih,cocouuelihaz.
Omnes,alle.
Omnium,allero.
Omnia,alliu.
Omnium,alleru.
Omnibus,alleem.
Omnimodo,cocouuelichu mezz.
Omnimodis,cocouuelichumezzu.
Omnino,alles,allero.
Omni cõgregationi,alleru ſamanũgu.
Omni hora,cocohuelihhera citi.
Omni loco,cocouueliheru ſteti.
Omni tempore,cocouuelheru citi.
Omni tempore tam æſtatis quam hiemis, cocouuelicheru citi ſama des ſumares ſama des vuintares.
Omni terræ,cocouuelihera erda.
Onus,purdi.
Opera,rahc.
Operui,pidachta.
Oportet,kerifit.
Opus,duruft.
Opus,vuerah.
Operis,vuerahches.
Opera,vuerach.
Operibus,vuerchun.
Operatur,vurchit.
Operemur,pirumes kiuurchit,
Operentur,ſin kiuurchit.
Operantem,vuerchontan.
Operarium,vuerachman.
Orare,petoon.
Oratio,kaber.
Orationis,peres.
Orationekepete.
Orationes,kaper.
Oratorium,chirihh.
Oratorio,chirichun.
Ordo,antreitii.
Ordinem,antreitida.
Ordine,keſezzidu.
Ordinare,antreitidom.
Ordinant,ſezzant.
Ordinatus,kiſazter.
Ordinationis,kiſezzida.
Ordinatione,keſezzidu.
Ore,munde.
Oriri,vfqhueman
Oriantur,ſint vfkekaugan.
Orthodoxis,rehtculichontem.
Os,mund.
Oſtendunt,kaangont.
Oſtendat,keaucke.
Oſtendentem,augantan.
Otio,vpigi.
Otioſi,vbige.
Otioſa verba,vppigiu vuort,
Otioſitas,vppigi,
Oues,ſcaf.
Ouibus,ſcaffum.
Ouilibus,euuiſtun.

P.

Pacis,frido.
Pacem,fridu.
Palla,lachane.
Pallium,lahhan.
Panis,protes.
Parati,caruue.
Parcius,ſparalihhor.

Parcendo, lippanti.
Parentibus, catalingun.
Parentes, katilinga.
Paret ſe, karauueſih.
Parendum eſt, karauuēne iſt.
Parit, karauuit.
Pari conſilio, ebanemu keratte.
Pariter, ebano.
Pars, teil.
Parte, teile.
Partiat, libbe.
Partiendo, libanto.
Participemus, teilnemen.
Participationem, teilnufti.
Participatione, teilnumft.
Paruus, luziler.
Parui, luzzil.
Paruo interuallo, luzzileru vntarſtūtu.
Paruulos, luzzileer.
Paruiſſimo interuallo, deskemmiſtun
Paſcha, ooſtrun. (vntarſtuntu.
Paſchæ, oſtrom.
Paſſionibus, dolungono.
Paſtor, hirti.
Paſtoris, hirtes.
Patefaciunt, offanfaciant.
Patefacere, offantuan.
Pater, fater.
Paterna, faterlihhiu.
Pati, kedoleet vueſan.
Patiatur, ſi kedoleet.
Patientes, dultigeem.
Patientia, kidult.
Patientiam, kedult.
Patienter, kedultlihho.
Pauca, foiu.
Paucorum, foer.
Paucis, fouuem.
Paucis, foem.
Pauemus, piporakemees.
Paulolum, luzziles.
Pauore, erflaucter.
Pauperes, arame.
Pauperum armero.
Pauperiores, armirun.
Paupertas, armida.
Pauſent, reſten.
Pauſetur, kireſtit ſin.
Peccanti, ſuntontemu.
Peccatum, ſunta.
Peccatis, ſuntoom.
Peccator, ſuntigo.
Peccatoris, ſuntigin.
Pecten, canap.
Peculiaris, ſuntriclihchii.
Peculiare, ſuntriclichii.
Peculiares, ſuntrichihchiu.
Pede, fuazze.
Pedum, fuazzio.
Pedibus, fuazzum.
Pedules, ſuuelf, ſunt indumenta pedū.
Pendere, hangen.
Pendens, mezzinti.
Pene, nah.
Pentecoſten, fimfchuſtim.
Per, duruh.
Percelebratur, iſt duruhtuldit.
Percipiat, antfankida.
Percute, slah.
Percuſſi, kislagene.
Perdicto, duruhchuetamu.
Perdant, farleoſant.
Perdiderit, farliuſit.
Perditionem, florinii.
Peregrinus, piligrim.
Peregrinorum, gangar, ro.
Peregrinis, kankararum.
Perficere, duruhtuan.
Perficiant, duruhtuen.
Perfici, duruhtan.
Perfecta, duruhtaniu, duruhtonohto.
Perfectis diſcipulis, duruhnohteem
Pergamus, ſcangames. (diſcoom.
Periculi, zaala.
Periclitari, kefreiſot vueſan.
Perire, furuuerdan.
Periret, faruuerde.
Perlecta, duruhleraniu.
Permittemus, farlazzamees.
Permiſerit, farleazzi;
Permixti, duruhmiſte.
Perpetuam, euuikemu, euuic, eouui-
Perſequere, kefolge. (gan.
Perſequutionem, aahtunga.
Perſeuerauerit, duruhuuiſit.
Perſeuerantes, duruhuuonente.
Perſeuerantia, duruhuueſant.
Perſiſtere, duruhſtantan.
Perſiſtens, duruhuueſanti.
Perſoluamus, duruhinpintames.
Perſona, heit.
Perſonarum, heiteo.
Perſpexerit, forakiſiit.
Perſteterit, duruhſtat.
Perſuaderi duruhſpanan vueſan.
Perterritus, forahtun.

Per-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [128] - 112

Pertinet,kekat.
Pertulerunt,fardolteton.
Perturbat,kitruabat.
Perturbet,ketruabpe.
Perturbetur,duruhtruabit.
Peruenietur,duruhqhuemã.
Perueniet,picheme.
Peruenire,duruhqhuueman
Peruerſas,abahe.
Petire,pittan.
Petat,dicke.
Petierit,pitit, dikit.
Petantur quæ petenda ſunt, kepetan ſin dei ze pittanne ſint.
Petenti,pittantemu.
Petitionem,digi.
Petitionis,dikii.
Petram,ſteine.
Picten, canpo.
Pigrum,tragran.
Pius,erhafter.
Pium,erhaftii.
Pia,erhaftiu.
Pium,erhaftaz.
Pius eſt Deus,erhafter iſt Got.
Pii patris,erhaftin fateers.
Pietare,gnada,de Deo.
Plane,kiuuiſſo.
Plebis,deota.
Plenam,folla.
Plicare,faldan.
Plumbi,pliuues.
Plus,mer.
Pluribus,managen.
Poena,vuizzi.
Poenam,vuizze.
Poenas,vuizzi.
Poenitebis,hriuoes.
Poeniteat,hriuuoe.
Poenitentiam,hriuuun.
Ponat,lecce.
Popoſcerit,peitit.
Populi,liuteo.
Porrigatur,ſikerehhit.
Portare,tracan.
Portione,teil.
Poſſe,magan.
Poſſibile,lamftes.
Poſſidet,habet.
Poſt,after.
Poſt factum,after tatim.
Poſtea,after diu.
Poſterioribus,afttrorum.
Poſtulat,pitit,
Poſui,ſazta.
Poſuiſti,ſaztoos.
Poſita eſt,keſazter iſt.
Poſitionem,keſezzida.
Potus,tranh.
Poteſt,man,mac.
Poterit,megi.
Potentibus,vualtantem.
Poteſtate,kiuualtidu.
Præbere,keban.
Præbetur,iſt kekeban.
Præbeatur,ſi kekeban.
Præcipit.kepiutit.
Præcepit,kipoot.
Præceptum,kipot.
Præcepta,pibot.
Præceptorum,piboto.
Præcipua,diu meiſtun.
Præcipue,alleromeiſt.
Præclara,foraperahtida.
Prędicans,foraſagenti.
Prædicatione,prædigii.
Prędicta,forakeqhuuetaniu.
Præeſſe,forauueſan.
Præiudicet,foraſuanne.
Præiudicauimus, fora kiſuannemes.
Prælatus eſt,fora kipreitter iſt.
Præparauit,karata.
Pręparanda ſunt, ze karauuenne ſint.
Pręparata eſt,kekaratet iſt.
Præparatione, garauuidu, foraitniu-
Præponere,furiſezzen, (uuiu,
Præponatur,furi ſi keſezzit.
Præpoſitus,futikiſazter.
Præpoſiti,forakiſaztim.
Prępoſito,flegero.
Præpoſitum,forakiſaztan.
Prępoſitis,forakiſaztem.
Præſens,antuurti.
Præſentem,antuurtan,kekakanuuar-
Præſentiam,antuuarta. (tan.
Præſentis vitæ,des antuuartan libes.
Præſumere,erpalden.
Præſumat,paldee.
Pręſumant,erpaldeen.
Præſumptione, vtrurſti, ſ. permiſſio-
Prętcrita mala, kelitaniu vbiliu. ne.
Prætulerit,furiprimgit.
Prævalere,furimagan.
Prævalet,ſo furiſt mege.
Prevalens,furimakanti.
Prevaricare taciturnitatis regulam, v-

battuan dera ſuuikalii rehtungu.
Præueniant, furichuueman.
Prandium, cauma.
Prandeant, caumoen.
Prauo, abaheru.
Prauorum, abahere.
Preces, kepetum.
Primas, eriſto.
Prima, eriſtun.
Prima, eritum.
Prima hora, eriſta vuila.
Primum, eriſta.
Primum, az eriſt.
Prior, heroro.
Priore, heririn.
Prius, er.
Priuetur, piteilit ſi.
Priuati, piteilte.
Priuatis, ſuntrigem.
Pro, pi, fora.
Probaſti, keſuahtoos.
Probate, chorot.
Probetur, ſi kichorot.
Probatione, chorungu.
Procacitet, vuchhho.
Procedant, framkangen.
Proceſſerit, frankange.
Proceſſu, frankanc.
Pro certo, ano zuuiual.
Pro cuius venerit neglegentia, duruh den chuimit ruachaloſi.
Procurentur, fora ſi kekaumit.
Prodiderit, meldet.
Prodigus, ſpildanter.
Pro eo, pi imo.
Proferre, franpringan.
Proferat, frampringe.
Profeſſi ſunt, kegehane ſint.
Proficiat, fadihe.
Profundum, inferni, aberunte dera hella.
Prohibe, piuueri.
Prohibeat, piuuerte.
Prohibeant, piuuergem.
Prohibemur, pirum & piuuerit.
Prohibuerit, piuuerit.
Pro hoc, pi daz, vr. ad hoc.
Pro hoſpite, furi caſt.
Proici, faruuorfan.
Proieciſti, faruurfi.
Proiciat, ferauuerfe.
Proiciatur, forakiuuorfan.
Pro ipſis, fora diem.
Pro iuſtitia, pi reht.
Prolixiores, lengirun.
Promiſit, fora khiaz.
Promiſſione, pigihti.
Promittat, kihetzze.
Promittunt, kihetzant.
Pro modo, fora meze,
Promouere, fora eruuechan.
Pronomine, pinemin.
Pronuntiat, fora kichundit.
Pronuntiet, fora kichunde.
Pronuntiabo, fora kechundu.
Pronus, framhalde.
Propagauit, framerhlot.
Propheta, vuizzago, forafakun.
Prophetæ, vuizzagin, forafegin.
Propitiatur, fora ſi kefephan.
Proponere, furikilezzan.
Proponatur, furi ſi kefezzit.
Proprium, eikan.
Propriam eiganas.
Propria, aikanemu.
Proprii, heikinin.
Propriis, eikaneem.
Propria, eigono.
Proprii, eikanes.
Propter, duruh.
Propter officium, anaambahti.
Pro qualibet, pi ſouuelichaſo.
Pro qualicumque cauſa, pi ſouuelichaſo racha.
Proſternatur, fora ſi kiſtrehchit.
Proſtratus, forakiſtrahter.
Pro tali facto, fora ſolishemtati.
Protendatur, fora ſi kidenit.
Proterue, frafallhhho.
Protrahendo, farzechanto.
Proueniat, pichueme.
Prouidus, forakiſehaner.
Prouide, forakeſchantlihho,
Prouidentia, forafcauuunga.
Prouincia, lantſceffi.
Prouinciis, lantſcaffim.
Prouincias, lantſcaffi.
Pro vitæ merito, pilibes vrhungu.
Prouocent, framkiuuiſen.
Prouoluat, fora ſi bifaldan, fora piual-de.
Prouoluantur, fora ſi pifaldan.
Prout, ſoſo.
Proximo, nahiſtin.
Prudenter, claulicho.
Prumptus, funſer.
Pſallit, ſinkit.
Pſallantur, ſint kaſungan.
Pſalmus, ſalmin. Pſal-

Pſalmi, ſalmon.
Pſalmis, ſalmſangum.
Pſalmi directanii, ſalmun inrihti.
Pſalmodiæ, ſalmſanges.
Pſalterii, ſalmſanges.
Publice, offanlicho.
Publicanus, achiuuizfirinari.
Publicare, offanon.
Puer, chind.
Puero, chinde.
Pueris, chindum.
Pugnam, fehtun.
Pugnare, fehtan.
Pulmentarium, muaz.
Pulſat, clohhot.
Pulſans, chlochonti.
Pulſauerit, chlocchit.
Puplica, offanlihhera.
Pura, luttras.
Puram tunicam, dunna.
Puro nomine, hluteremu nemin.
Puritas, lutri.
Purgent, reinen.
Puſillanimis, lutcil muate.
Putauerint, vuannant.
Putandum eſt, abazesnidanne iſt.

Q.

QVa, deru.
Qua, huuelihhiu.
Quadraginſima, faſtun.
Quadraginſimæ, faſtunge.
Quadrupedium, feorfuazzeo.
Quæ, daz, dea.
Quæ, huuelihhiu, plur.
Quæ ſua ſunt, dei iro ſint.
Quærere, ſuahchan.
Quærite, ſuahhat.
Quærens, ſuahhanti.
Qualicumque, ſouuelichemuſo.
Qualiter, huuco.
Qualitatem, huuialihhy.
Qualitatis, vuealihniſſim.
Quam, denne.
Quam, huueo, cum poſitiuo.
Quamuis, doh doh.
Quando, denne.
Quando, huuenne, interrog.
Quantum, ſo filu ſo.
Quanto magis, huueo meer.
Quanto tempore, ſo manakera citi.
Quantitas, vuea mihili, mihhilii.
Quantitate, vueomichili.
Quare, huuanta.
Quartus, fiordo.
Quartum, fiorda.
Quartam & ſextam feriam, feordun indi ſehtun tag.
Quaſi, ſo ſama.
Quaſſatum, keſcutita.
Quater, feorſtunt.
Quaternis, feoriskeem.
Quattuor, fioreo.
Que, indi, ioh.
Queſtrantur, ſin kiſontrot.
Qui, du, der, dia.
Quia, denta, daz
Quibus, diem.
Quibuslibet, huuelihemu ſo.
Quicquam, couuit.
Quicquid, ſo huuaz ſo.
Quid, huuaz.
Quidem, keuuiſſo.
Quieſcat, kaſtillee.
Quietus, ſtiller.
Quinquageſimus, finfzugoſto.
Quintus, funfto.
Quippe, kauuiſſo.
Quique, inti dea.
Quis, huuelih, huuer.
Quisquam, einic, couuit.
Quisquis, ſo huuer ſo.
Quo, demu.
Quod, daz.
Quod abſit, daz fer ſi.
Quolibet modo, ſo vuelichu meza ſo.
Quomodo, ſoſo.
Quoniam, pidiu.
Quoquinæ, chuchunun.
Quorum, dero.
Quotiens, ſo ofto ſo.
Quouis, ſo vuelihcheru ſo.

R.

RAdicitus, vurzhaftor.
Ramentis, azzaſum.
Rara, ſeltkaluaffa.
Ratio, redina.
Rationem, rediun.
Ratiociniis, redinoom.
Rationabilis, redihafriu.
Rationabilia verba, redohaftiu vuort.
Rationabiliter, redihaftucho.
Rebellio, vuidaruuigo.
Rebus, rahhohom.
Receſſeras, keliti.
Recipiat, ſi entfangan.

Recitet,redinoe.
Recitetur,ſi kileran.
Recitanda eſt,za redinone iſt.
Recitanda,ze erchennenne.
Recolligenda,anur zikileſanne.
Recolligendas,za ſamanonne.
Reconpenſabitur,iſt vuidarmezzan.
Reconſignata,auurkezeihhantiu.
Recreare,erqhuichan,
Recta,rehte.
Recte,rehto.
Recuſauit,vuidarota.
Redactus ſum,kepranhoter pim.
Reddere,keltan,keban.
Reddunt,kebant.
Reddendam,ze arkebanne.
Redditurus eſt,erkebanter iſt.
Redditurum,kebantan.
Redditus,erkibit.
Redire,huuabban.
Redeas,huuarabes.
Referamus,rahhomes.
Reficiant,imbizzen.
Reficiatur,ſi inbizzan.
Reficientes,imbizzante.
Refectio,imbiz.
Regere,kerihtanne.
Regendas,ze rihtenne.
Regionibus,lantſcaffim.
Regi,chuninge.
Regnum,rihhe.
Regni,rihhes.
Regni cœlorum,himilrihhes.
Regula,rehtungu,regulu.
Regulæ,rihtungu.
Regulari,rehtlihhun.
Relaxantur,ſint kelengit.
Relaxabitur,ſi farlazzan.
Reliquo,frammert.
Reliqua,andro,plur.
Reliqui,andree,plural.
Reliqua,frammert,
Reliquiæ,vuihida,ſc.Sanctorum.
Relinquentes,farlaazzante,
Rem,rahcha.
Remaledicere,vuidarfluahhan.
Remaneant,piliben.
Remiſiſti,farliazzi.
Remiſſione,farlazzany.
Remota,erchertiu.
Renes,lenti.
Rennuit,vuidarot.
Rennuatur,ſi keuuidarot.
Reperiatur,ſi keſuahhit.
Repertus,fundaner.
Repetantur, ſin kiuangan, auurkifangan.
Reponenda,zekeleokanne.
Reportare,vuidar ertragan.
Reprehendit,kereſſit.
Reprehendatur,auur ſi ki fangan.
Repræhenſibilis,leſtarlihher.
Repræſentari,auur kakamuuarti.
Reprobus,farchoranceer.
Reputet,kezelle.
Requies,reſti,
Requieſcet,kereſtis.
Requirens,ſuahhanti.
Rerum,rachono.
Res,racha.
Reſedentibus,auurſizanſtem.
Reſeruetur,ſi keporkan.
Reſeruans,kehaltanti.
Reſeruato,keporkanemu.
Reſiduæ,zaleibu.
Reſpicere,ſehan.
Reſpicit,ſihit,kiſihit.
Reſpondere,antlengan.
Reſpondeas,antuurti.
Reſpondeant,antlenken.
Reſpondeatur,ſikiantlenkit,
Reſpondentem,antlengantan.
Reſponſum,antuurti.
Reſponſo,antuurtu.
Reſpuens,farſpienti.
Reſtat,zaleibu iſt.
Reſtrictius,keduunganor.
Retribues,itloon.
Retributionem,itlot.
Reuela,intrih.
Reuelat,intrihhit.
Reuera,forahtun, rachu vuareru.
Reuerentia,eruuirdy,pieruuirdy.
Reuerentiam,eruuirdy.
Reuerti, kihuuorban yueſan.
Reuertentes,huuerbente.
Reuertentibus,vuarbentom.
Reum,ſcultikan.
Rogatur,kapetataner.
Rogemus,pittames.
Riſus,hlahtar.
Riſui,hlabtre.
Riſum mouentia, hlahtar vuerkentiu.
Rixæ,ſecho.

S.

SAcerdos,euuart.
Sacerdotis,euuartin.

Sacerdo-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [132] - 116
PUBLIC DOMAIN

Sacerdotum, euuarto.
Sacerdotium,euuarttuam.
Sacerdotii,euuartuames.
Sacrum,vuiho.
Sacrata,keuuihtuo.
Sacratus,kiuuihtiu.
Sæculum,vuerolt.
Sæculo,vueralti.
Sæcularibus,vuerultlihchem.
Sæpe,ofto,
Sæpius,ofto.
Sagacitate,huuaſſi.
Sagum,recinum.
Saltim,doh.
Salubrius,heillihoor.
Salutis,heily.
Salutare,heilanty.
Salutatis,chuuettan.
Saluus, heiler, kchaltaneer.
Saluentur,kihaltan ſin,
Sanctum,vuihaz.
Sancto,vuihemu.
Sancta,vuihiu.
Sanctæ,vuihono.
Sanctas,vuiho.
Sanctis,vuiheem.
Sanctæ Trinitatis,dr vuihun driniſſu.
Sanctos patres,vuihe fatere.
Sana,alliu.
Sanas,alliu.
Saniori,heilicotiu.
Sapiens,ſpaher.
Sapienti,ſpahemu.
Sapientis,ſpahe.
Sapientiæ,ſpahii.
Sarabaitarum,lihiſarro.
Sarabaitis,lihhiſarum.
Satietas,fullii,ſetii.
Satisfaciat,kinuhtſamotue.
Satisfactum eſſe, kanuhotſamkatan
Satisfactio,canuhtſameratat. (vueſan.
Satisfactione, kenuhtſameru tati.
Scala,hlaitar.
Scamnis, ſcrannon.
Scandala,zuruuarida.
Scandalorum, zuruuaridono.
Scire,vvizzen.
Sciat vvizzi.
Sciant,vvizzun.
Sciens,vvizzanti.
Scientia artis,kiuuizidu deruliſti.
Scilicet,kiuuiſſo.
Schola,ſcuala.
Scriptum,kaſcriban.
Scriptura,keſchrifti.
Scripturam,keſcrip.
Scrupuloſitate,friſteo.
Scrutans,ſcauuonti.
Scrudanti,zarſuahchanne.
Scurrilitas,skerin, skerneſskern.
Scurrilitate,ſcerne.
Se,ſih.
Sebum,vnslit.
Secundis, andar.
Secundum,andras.
Secunda,andrera.
Secundæ feriæ,andrem tagum.
Secundum,after,id eſt iuxta.
Secundum merita,after keuurahti.
Secundum iuſſionem,after kipote.
Securus,ſihchurer.
Securi,ſihhure.
Secus introitum,pii inkange.
Sed,vzzan.
Sed &,ioh auh, ſo ſama,vzzan ioh auh.
Sed etiam,vzzan ſo ſama.
Sed nec,vzzan.
Sedens,ſizanti.
Sedeat,ſizzit.
Sedilia,ſedalum.
Seipſum,ſih ſelban.
Semel & ſecundo, einkin ioh andra-
ſtunt.
Semper,ſimblum,vel ſimbulum.
Senum,altero.
Senior,heroſto.
Seniori,heririn.
Seniores,heroſton.
Seniorum,herirono,heroſtono.
Senioribus,herirom.
Sententia,kaqhuit.
Sententiam,keqhuuit.
Seorſum,ſuntrigo.
Sepelire,picraban.
Septimus,ſibunto,ſibto.
Septimana,vuehcha.
Septemanæ,vuehchun.
Septemanarii,vuehhatre.
Septenarius,ſibunfalta.
Septies in die laudem dixi tibi, id eſt ſi-
bunſtunt.
Septinoctium,ſibunnaht.
Septuageſimus,ſibunzogoſto.
Sequeſtrantur,ſint kiſunrut.
Sequeſtratur,keſkeidaner.
Sequi,folgen.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [133] - 117 PUBLIC DOMAIN

Sequitur,ist kefolgeet.
Sequatur,si kefolget.
Sequantur,sin kefolgeet.
Sermo,vvort.
Serum,chaseuuazzar. hodie schotten.
Seruus,scalch.
Seruos,scalcha.
Seruire,deonoon.
Seruientes,deononte.
Seruitium,deonost.
Seruitii,deonosti.
Seruitor,deonostman.
Seruitoribus,deonostun,deonostman-
Seruitutis,deonostes. (num.
Seruare,haltan,kehaltan.
Seruetur,si kihaltan.
Seruatam,kihaltan.
Seu,edo.
Sex,sex,sehsim.
Sextus,sexto,
Sexagesimus,sehzugost.
Si,ibu,so.
Si discedit discedat,ibu kelidet kelide.
Sib,so.
Sicut,soso.
Sicut & nos,soso auh vuir.
Sibi,im.
Sibi,imu,plur.
Sibi inuicem,im vntar im.
Signum,zeihhan.
Signo,zaichane.
Significatione,zaichanungu.
Silentium,stilli,suuikily.
Silere,suuigen.
Silui,suuiketa.
Similis,kalihchera.
Similiter,so sama.
Similabo,kelihhison.
Simplicioribus,einfaltlchero.
Simpliciter, einfaltlihcho, einmuatli-
Sinaxis, curs. (cho.
Sine,ano,vel ana.
Sine aliquo tyso vel mora, ana einike-
malihhitode edo tuuala.
Sine dubio,ano zuifal.
Sine intermissione,ano vntarlaz.
Singuli,einluzze.
Singuli per singula, einluzze duruh
Singulis,einluzlihchem (einluzium.
Singularem,einluzlihheru.
Singillatim,einluzlihhe,
Sinat,lazzit,
Sinet,lazze.

Sit,sy,si.
Siue,edo.
Sobrius,chuskeer.
Sobrium,chuscan.
Sociari,kemahchot.
Societur,si kemahchot.
Sociandus,ze kemahone.
Sola,einera.
Solatia,helfa.
Solatio,helfu.
Solemnitas,tult.
Solemniter,tultlichiu.
Solemnitatibus;tundim.
Solent,kiuuonent.
Solito,kiuuonin.
Sollicitus,pihuctigeer.
Sollicite,kihuctlihho.
Sollicito,pihuctikemu.
Sollicitudinem, pihuctida, soragun.
Sollicitudine,pihucti.
Soluamus,an pintames.
Solum,einin.
Solummodo,einumezzu.
Somno,slaffe,traume.
Somnolentum,slaaffagan.
Somnolentorum,slafalenu.
Sonitu,calme.
Sordes,vnchuschida.
Sordide,vnsubro.
Sortiatur,si erlozzan.
Speculantur,scauuont.
Spem,vvan.
Spera in eum,vvani in inan.
Speramus,vvanannemes.
Spernendo,farmanento.
Spreuerunt,farhocton.
Spinas,dorno.
Spiritus,keist.
Spiritum,atum.
Spiritali,atumlihhemu.
Spiritale,atunlihhun.
Spondeat,keheizze.
Sponsione,pigihti.
Sponte,selpuuillin.
Stabiles,stadige.
Stabilitas,stadigii.
Stabilitatis,stadiki.
Stabilire,stantan.
Stans,stantanti.
Stat,stat.
Stare,stan.
Statim,saar.
Statuta,kesazta.

Stet

Stet,ſtante.
Storia,kishihtii.
Stoupus,ciphus certæ menſuræ.
Stratus,keſtrahter.
Stramenta,kaſtreuui.
Strati lecti,kiſtreuuitiu.
Strenue,radalihcho.
Studeat,zilee.
Studire,cilen.
Stultus,vnfruater.
Sua,iru.
Suæ,ſinera.
Suam,ſinaz.
Suâ,ſineru.
Suademus,ſpanames.
Suadeatur,ſi keſpanan.
Suadente,kenentemu,keſpanſt.
Suaſione,keſpanſt.
Suaſionibus,keſpenſtim.
Sub,vntar.
Subdat,vntarduat.
Subdatur,ſi vntarkeban.
Subditum,vntardeonotan.
Subiaceat,vntarlicke.
Subiectione,vuntaruuorfanii.
Subiungendus eſt, za vuntarmahonne
Sublata,kenomanemu. (iſt.
Subminiſtrat,vntarambahte.
Submittere,vuntarleccan.
Subripiat,vntarslihche.
Subrepta,vuntarlihhanera.
Subrogetur,vuntar ſi ketan.
Subſelliis,ſcamelum.
Subſequitur,vuntar iſt kefolgeet.
Subſecuntur,vuntiri ſin kefolget.
Subſtantia,eht,id eſt,res famili aris.
Subſtantiæ,ehtin.
Subtrahat,vuntraat ſeh.
Subtrahendo,vuntarzeohantō.
Subuenire,helfan.
Succedat,anagat.
Succedunt,anakaant.
Succinctus,picurte.
Sufferre,ketragan.
Sufferentium,tarraganterū.
Sufficere,kenuackan.
Sufficit,kenuakit.
Sufficiunt,kenuht.
Sufficiat,kanuage.
Sufficiant,kenuht ſamoen.
Sufficienter,kinuhtlihcho.
Suffectam,vuntaruuorfanan.
Suggere,ſpanan.
Suggeritur,iſt keſpanan.
Suggerat,ſakee.
Suis,iro,ſineem.
Sum,pim.
Sumus,pirumes.
Sumens,namant.
Summa,furiſtun.
Summum,furiſta.
Suo,ſinemu.
Suos,ſiniu.
Super,oba,iuber.
Super filios hominum,vbar parn man-
Super ſe ſit,ſuntrigo. (no.
Superamus,vberuuinnamees.
Superbum,vbermuatan.
Superbos,vbermuate.
Superbiam,vbermuatii.
Superbiat,vbarmuateo.
Superbiendi,ze vbarmuatonne.
Superfluus,vbarfleozanter.
Superfluum,vbarfleozzida.
Superfluitate,vberfluatida.
Superiori,oparorun.
Superuenerit,vbarquhuimit.
Supplicandum eſt,za pittanne iſt.
Supplicatio,deolihaskipete.
Supplicatione,deolichas.
Supra obana.
Supraſcripti,oba kaſcribanes.
Surgere,ſtanne.
Surgat,erſtante.
Surgant,erſtanten.
Surrexerint,erſtant.
Surgendum eſt,ze erſtane iſt.
Suſcipi,intfangan.
Suſcepit,intfianc,intfahit.
Suſcipiendus,intfankaner.
Suſceptioni,antfankida.
Suſcitantur,ſint eruuehchit.
Suſpectus,ſorchafter.
Suſpectam,ſorachaftan.
Suſpenditur,ſi kispentet.
Suſpitio,vntriuida.
Suſpicioſus,vrtriuuer.
Suſtinere,doleen,fardoleen.
Suſtine,inthabee.
Suſtinent,fardoleent.
Suſtineant,inthabeen.
Suſtinens,fardolenti.

T.

TAbernaculum,huſe.
Tabernaculi,huſes.
Tabernaculo,ſelidun.

Tacc-

Tacere,ſuuigeen.
Tacui,ih ſuuigeta.
Tacita,ſuuigentun.
Taciturnitatis,ſuuigilii.
Taciturnitatem,ſuuigali.
Talis opera,ſolihchaz rahe.
Tales,ſolihhe.
Taliter,ſolicha.
Tam,ſama,ſoſama.
Tam veteris teſtamenti quam noui, ſo dr altun euua ſoſama dr niuun.
Tam diu,ſo lango.
Tamen,duuidaro.
Tamquam,ſoſo.
Tandem aliquando, edderuuenne.
Tantum,mondoh,ſo.
Tantum,ſo filu.
Tardus,trager.
Tarde,trago.
Tardius,tragoor,ſpator.
Te,dih.
Tempus,cyt.
Tempora,citi.
Temporibus,citum.
Tempetius,citlihhor,citimo.
Temperet, ketemproe, kemezlihhee.
Temperemus,pirumes kitemprot.
Temperetur,ſi katemprot.
Tenebræ,finſtrii.
Tenere,haben.
Teneant,eigim.
Teneatur,ſi kihaber.
Tenuit,kihebita.
Tepide,vualo.
Tergunt, ſuuerben, ſcilicet manus ac pedes.
Terminetur,ſi kitan.
Terminentur,ſin kimarchot.
Terni, driske.
Ternis,driskeem.
Ternos,dry.
Terra,erda.
Terrenis,erdlihheem.
Terror,ekiſo.
Terroribus,ekiſom.
Terribilem,ekislihhun.
Tertius,dritto.
Tertium,drittiun.
Tertia pars,dritta teil.
Tertiam,dritun.
Tertio,drittiun ſtun.
Teſtamentum,euua.
Teſtamenti veteris nouique, dera altun euua,ioh dero niuun.
Teſtibus,vrchindom.
Teſtimonium,vrchundii.
Teſtimonia,keuuizzida.
Tibi,dir.
Timere,furihtan.
Timens,forahtani.
Timentes,furahtante.
Timentibus,furahtanteem.
Timorem,forahtun.
Tollerantiam,fartraganii.
Totam,allan.
Trabem,kepret.
Tractat,trahtoot.
Tractet,trahtohee.
Tractauerit,trahtot.
Tradat,ſelle.
Tranſeat,furifare.
Tranſigenda ſunt,ze foranne ſint.
Tranſitoriis,ze farantlihheem.
Tremendo,forahtlihhun.
Tremendo iudicio, dera forahtlihun ſuano.
Tremore,bibun.
Trepide,ſtozzonto.
Tres,drio.
Tres lectiones,drim leczum.
Tria,dry.
Trium,trio.
Tribuatur,ſi kikeban.
Tribulatio,arabeiti.
Trigeſimus,drizugoſto.
Triticum,huueizzo.
Tu,du.
Tui,dines.
Tuo,dineru,dinemu.
Tuum,din.
Tua,dina.
Tuam,tineru.
Tunc,denne.
Tunicam,tunihhu.
Tunſuram,ſcurt.
Turbet,ketruabpe,
Turbolentus,truabaler.
Tyfo,lihhiſode.
Tyrannidis, tihhidim, vnreht richiſo.
Tyrannidem,tihchida.

V.

VAcat,caugrot,muazzot.
Vacant,gaugront.
Vacent,muazzoen.
Vacare,caugrot.
Vacandi,kecaugrot vueſan.
Vadunt,kangant.
Vagi,ſuuihhonte.

Vana,

Vana,italin.
Vana gloria,italruam.
Vapulent, ſin kapluan.
Variis,miſſalihchem.
Vaſa,faz.
Vbi,dar.
Vbicumq;,ſo huuar ſo.
Vbiq;,eocouueri.
Vbi tantum,dar doh.
Vbiubi,dar edo dar.
Vel,edo,edeo.
Vel etiam, edo ſoſama.
Velloſam,ruha.
Velociter,ſniumo.
Velocitate,ſniumidu.
Velut,ſamo ſo,ſo ſamo ſo.
Veluti,ſoſama.
Venerare,ereen.
Veniam,antlaz.
Venire,qhuueman.
Veniamus,qhuememees.
Veni,qhuuam.
Venerunt,qhuamun.
Venite,qhuemat.
Veniens,qhuemanemu.
Venti,vvinti.
Venundandum,ze farchaufanne.
Verbi gratia,pilad qhuedan.
Verba,vvortuno.
Verbis,vvertum.
Verbera,fillo.
Verberum,filloom,fillonokertu.
Verecundia,ſcamu.
Vermis,vvurm.
Vero,keuuiſſo.
Verum,vvat.
Veram,vveran.
Verius,vvarlihhor.
Veritatem,vvarhafti.
Verſum,vers.
Veſpera,aband.
Veſpertina,abahtlob,ſc. cantica.
Veſpertinorum,abantlihcheru.
Veſtiario,vvahthhuſe.
Veſtigiis, ſporum.
Veſtibus,keuuatim.
Veſtimenta, kiuuati,
Veſtire,vvatten.
Veſtitus,keuuatoter.
Veſtiti,kiuuattote.
Veſtra,iuueriu.
Veſtras, iuuereem.
Vetera,altiu.
Vetuſtam,alta.
Via,vvec.
Vias,vveka.
Vicem,vvehſule.
Vices,vvehſal.
Viciſſim,vvehſalum,hertum.
Viciſſimo,Zueinzicozſtin.
Vicino,nahemu.
Vicinis,kepurum.
Victus,libleit.
Videre,ſehan.
Videbas,keſahi.
Videte, ſehat.
Videamus,kaſehames.
Videatur,ſi keduht.
Vidiſti,kiſahi.
Vigiliæ,vvahtono.
Vigilias,vvathun,nahtuuahchon.
Vigiliæ nocturnæ, vvahta denaht.
Viliorem, ſmahlihorun.
Vilius,ſmahlichor.
Vilitate,ſmahlihhii.
Villicationis,abahtes.
Vindicta,rihti.
Vindictæ,kerehti.
Vindictam, Kirihche.
Vinolentum,vvintrunchat.
Vir,comman.
Viro,commane.
Virga,kertu.
Virtus,chraft.
Virtutes,chrefteon.
Virtutum hcreftio.
Vis,vvili.
Viſus,keduht.
Viſum fuerit,keduht iſt.
Viſitare,ganuuiſon.
Vita,lyb.
Vitam,libe.
Vitæ æternæ,des euuigin libes.
Vitium,ahchuſt.
Vitio,er achuſti.
Vitia,archuſti.
Vitiorum,archuſtio.
Vitiis,archuſtim.
Vitioſus,archuſtiger.
Vitientur,ſin keachuſteot.
Viuat,lebee.
Viuentes,lebente.
Vlterius,andres.
Vltimus,iungiſto.
Vltima,iungiſta.
Vltor,rehchan.

Vnde,danaan,huuanan.
Vndecimus,einilifto.
Vnguenta,ſalbun.
Vniformem,einespilades.
Vniuerſa,alliu.
Vnus,einer.
Vna,einaz.
Vnum,ein.
Vno,einemu.
Vnuſquiſq;,einer eocouuelicher.
Vnumquodq;, einan ecouuelihhan.
Vniuscuiuſq;, eocouuelihher, einera eocouuelihera.
Vno die,einemu tage.
Vno momento,einеru ſtunthuuilu.
Vobis,iu.
Vocare,kauuiſan.
Vocent,nemmen.
Vocari,vviſſan.
Vocauit,ladoot.
Vocatur,iſtkenemmit.
Vocetur,ſi kinemmit.
Voce,ſtimmu.
Volt,vvili.
Voluat,inualde.
Voluant,piuuinte.
Volumen,puah.
Volumus,vuellemes.
Voluntatis vuillemo.
Voluntatem, vuillin.
Voluntatibus,vuilloom.
Voluptas,vunniluſt
Vos,euuih,iuuih.
Vox,ſtimma.
Vrat,prenne.
Vſq;,vnzin.
Vſquequaq;,eogouuert.
Vſus,piderbi.
Vſu,nuzi.
Vt,ſo,daz.
Vtq;,ſo dei.
Vti,pruhchan.
Vtatur,pruhhe,ſi pruhhanti.
Vtens,pruhhanti.
Vtentibus veſtimẽta, analeckentem.
Vtilis,piderbeer.
Vtile,pidarbun.
Vtilius,piderborin.
Vtilitatis,bidarbi.
Vtilitatibus,biderbidoõ, piderboom.
Vtroq;,pedero.
Vtrarumque,pedero.
Vulnera,tole.
Vult,vuelle.

Y.

Ymnum,lob.

Z.

Zelus,antin.
Zelum,anton.
Zelo,minnu.
Zelotypus,einſneller.

FINIS.

CATALOGVS

NOMINVM PROPRIORVM, QVIBVS *ALAMANNI quondam appellati,

*Qui nūc alienis magis quā ſuis ac propriis delectantur.

Ex vetuſtiſſimo Codice Monaſterii S. Galli ordine deſcriptus.

CAPVT I.

De nominibus propriis maſculinis in Alamannia Theutonica.

A

A Alfrid.
Aaron, Aron.
Abo, Abbo, Abbi.
Adalbero, Adalpero.
Adalbern.
Adalbert, Adalpret, Adalpreht, Adalpert, Adelpret, Adilpert, Adelprech, Alprecht.
Adalbold.
Adalcho.
Adalcoz, Adelgolz, Adalgoz.
Adalfrid.
Adalgan.
Adalger, Adalker.

Adalgis

Adalgis.
Adalgrim, Adalcrim.
Adalhar.
Adalhart, Adalart.
Adalhelm, Adelhelm.
Adalho, Adalloh, Adolo.
Adallant.
Adalman.
Adalmar.
Adalmuat.
Adalmunt.
Adalnant.
Adalne.
Adalnoat.
Adalno, Adalnot, Adalnolt.
Adalolt, Adallolt.
Adalpoto, Adelboto.
Adalrham, Adalram.
Adalrih.
Adalrat.
Adalſcalh.
Adalſeus.
Adalſuuab.
Adalug.
Adalunc.
Adaluuach.
Adaluual, Adaluualach.
Adaluuin.
Adaluuolf.
Adam.
Adde.
Adrad, Adrart.
Affi.
Agnifred.
Agoz. Agozo.
Ahſpret.
Alagart.
Alahicho.
Alarich.
Alauuic, Alauuig.
Alarihc.
Albarn.
Albene.
Alberat.
Albhart, Alphart.
Albhere, Alphere, Alpere.
Albi.
Albinc.
Albirich, Alberich, Albric, Alberih.
Albkoz.
Albini, Alboni, Albuni.
Albolt.
Alderat, Altrat.
Alefrid.
Aleuuic.
Alfdac.
Alfram.
Alfrid.
Alker.
Allo.
Alluuih.
Alman.
Almo.
Alpger, Alpker.
Alpram.
Altabert, Altabreht, Altebert.
Altarat.
Altcrim.
Altger.
Altguid.
Althun.
Altini.
Altirich, Altrihc, Altirih, Altrich.
Altman.
Altmar.
Altmund.
Alto.
Altolf.
Altram.
Altuom.
Amal.
Amalbert, Amalbreth, Amalpret.
Amalfrit, Amilfrid.
Amalger, Amalker.
Amalgoz.
Amalne, Amalni.
Amalrih, Amalrich.
Amanolt.
Ambricho.
Amhel.
Ameltren.
Amilin.
Anaualt, Anauualt.
Andrea.
Anger.
Anhme.
Anno.
Ansfrit.
Anshelm.
Anspold.
Anſthilt.
Anſtrat.
Anto.
Antuuart.
Anulo.
Appo.
Aracoz.
Arbo.
Archram.
Arahelm.
Arnolt.
Arolf.
Artfreht, Artfret.
Arthelm.
Artolf.
Artpret.
Asbrant.
Aſcrih, Askirih.
Aſcheri.
Aslach.
Atalo.
Ato, Atto, Attu.
Atoman.
Autoin, Autuin.
Azelin.
Azichint.
Azzo.

B.

BAbo.
Baue.
Baldabert.
Baldemar.
Baldfrid.
Baldarith.
Bardo.
Baugolf.
Bebo.
Beldot.
Bennih.
Berachgart.
Berahart.
Berahtolt.
Berecholt.
Berehlant.
Berehmar.
Berenkart.
Berethkart.
Bericker, Berihtger.
Beringer, Berinker.
Bern.
Bernheri.
Bernker.

Bernolt.
Berrich.
Berterich.
Bertgoz.
Berthger.
Berthiland.
Bertilo.
Betto.
Brun.
Brunhart.
Biccho.
Bilifrid.
Biricho.
Birichtilo.
Biſo.
Blidgaer, Blihcker.
Boppo.
Boran.
Bouo.
Branzolf.
Bruninc, Bruning.
Bubo, Buobo, Boabo.
Buoherich.
Burcuuart.
Burihchere.
Buxtan.

C.

CAganhart.
Caholt.
Camenolf.
Caraman, Caroman.
Caſtrat.
Cebehart.
Ceizo, Ceizzo.
Ceizzarn.
Ceizzolf.
Cerbret.
Cezman.
Chadaloh, Chadolo, Cadolah.
Chadolt.
Chaloh.
Chato.
Checeman.
Cheling.
Cherlo.
Chezelo.
Chilincho.
Chincho.
Chitell.
Chnettili.
Chonzo.
Choufman, Chouman.
Chuono.
Chreſſo.
Chriſtan, Chriſtanh.
Chuderat.
Chunerat-Chounrat.
Chuneger.
Chunibert, Chunipreth, Chunipreht, Chunepret.
Chunico.
Chuntilo.
Cunzo, Chonzo, Chuzo, Chunzu.
Comerat.
Comolt.
Conco.
Cotadeo.
Cotabret, Cotepreht, Cotebert, Cotapert, Cotabreht, Cotapret.
Cotadanc.
Cotalind.
Cotefrid, Cotfrid, Cothefrith.
Cotehelm, Cozhelm.
Cotesman.
Coteſcalh.
Coutilo.
Coutolf.
Cozbert, Cozpret, Cozpreth.
Cozhalm.
Cozhart.
Cozhere, Coszere.
Cozholt.
Cozmunt.
Cozoloh, Cozzolo.
Cozolt.
Cozpold.
Cozrih.
Craloh, Cralo.
Craman.
Criffo.
Crimbret, Crimpreht.
Crimen.
Crimfrid.
Crimolt.
Criſololf.
Cruoro.
Cuatheri.
Cuatolf.
Cumpold.
Cund.
Cundho.
Cundachar, Cundhackar.
Cundalpret, Cundilpret.
Cundaroh, Cundroh, Cundero, Cundro.
Cundfrid, Cuntfrid.
Cundhart, Cunchart.
Cundhere, Cuntere.
Cundleib, Cundleiz.
Cundpreht, Cunipert, Cundpret.
Cundpold.
Cundhram, Cundram.
Cundrigi.
Cundurun.
Cunterich.
Cuorker.
Cuthmar.

D.

DAncholf, Dhăcholf.
Daner.
Danho.
Danhrat.
Dauid.
Deganpolt.
Denchilo.
Deotfrid.
Deopert, Diepret.
Deotini, Dietene, Dheotini.
Deotraht, Dhiotorat.
Deotrich.
Deſſilo.
Dheotalah.
Dheotbold.
Dheothart.
Dhietheri, Dheothire.
Dhrudhere.
Dhrudpreht.
Diemar.
Dietinc.
Dietker.
Dincolf.
Dingolt.
Diothart.
Diolf.
Diotolt, Dheodolt.
Diotuuin.
Draſaleib.

Draſa-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [140] - 124
PUBLIC DOMAIN

Drasamunt.
Drudmunt.
Drupald.
Duringpert.

E.

EBarhart, Eberhart, Eberarht, Ebberhart, Eburhart, Eberhard.
Ebarachar, Eburachar.
Ebarhelm, Eburkelm.
Ebarheri.
Ebarloh.
Ebarnoat.
Ebbe.
Ebirmuot.
Eberuuic, Eburuuich.
Ebirolf.
Ebo.
Ebroin.
Eburuuart.
Egeolf.
Egirih.
Ecco, Eccho, Echo, Ecko.
Eckihart, Ekkehart, Ekkihart, Ekihart, Egehart, Eckiart, Ecchihart, Eckiarht, Echihart, Eckihart.
Eckideoz.
Edilef.
Edilicho.
Edilleo, Edilleoz, Edilloz.
Ediluuar.
Ediluuic, Ediluuig.
Egehere.
Egelbreht, Egilpret, Egilbreth, Eghilbert.
Egelmunt.
Eggibald.
Eghino.
Egibert, Egibret, Egibreht, Egipreht, Egibret, Egibrhet.
Egideos, Ekkideoh.
Egilbald.
Egiholt.
Egilhart.
Egilolf.
Egiluuart.
Egiman.
Eginhart.
Egino.
Egishere.
Ehso.
Ehtolf.
Eienolf.
Eigil.
Eigelger.
Eigin.
Eingilscalh.
Einhart.
Einmoat, Einmuat.
Einrih, Einrich.
Einuualt.
Einuuiz.
Ekpreht, Ekkepret.
Ekkolf.
Electo.
Ekolf, Elolf.
Elispret.
Ellanpret.
Ellinbald.
Ellinbold.
Ellinhart, Ellenhart.
Ellinrat, Ellrat.
Ello.
Emezo.
Emhart.
Emilo.
Emrit.
Enchanger.
Enesto.
Engelbert, Engilbret, Engilbrecht, Engilbert, Engilpret.
Engelman, Engilman.
Engezman.
Engilbald.
Engilhart, Enkilhart.
Engilmar.
Engilolf.
Engilscalh.
Engiltheo.
Enginbert.
Enginhart, Enginrat.
Engispret.
Engizo.
Enkilpero.
Enno.
Ennolt.
Ensilo.
Eoman.
Eppo.
Erachar.
Erchanfrid.
Erchanger, Erchinger, Erchenker.
Erchanman.
Erchanmar.
Erchanot.
Erchanolf.
Erchanalt, Erchenolt.
Erchanpert, Erkenprt
Erchanrat, Erchinrat.
Erchanuuela.
Erdanch.
Erferich.
Erfheri.
Erfman.
Erfolt.
Erhart.
Eribo.
Eribreht.
Erih, Erihc.
Erimbert, Erinbert.
Erinfrid.
Erinpreht, Erimpret, Erinbreht.
Erganbold.
Erkanpald.
Erlabald, Erlabold.
Erlabert.
Erlefrid, Erlefrit.
Erleprent.
Erlolf.
Erlolt.
Erlepreht, Erlepret.
Erluuic.
Erluuin, Erleuuin.
Ermannolt, Erminolt, Erminholt.
Ermenrih.
Erming.
Erminolf.
Ermpreht.
Ernand.
Ernesto, Ernost, Ernust, Ernnust, Ernuost.
Erolt.
Erph, Erpho.
Erribold.
Errympret.
Ertmar.
Eruertach.
Esbero.
Escrih, Esgrih, Eskerich, Eskirih, Eskrih.

Eskere.
Eſo, Eſſo.
Eto, Etti, Etto.
Eui, Euin.

F.

FAchilo.
Fahentz.
Famicho.
Famoth.
Fariman, Fartman.
Faſolt.
Faſtrih.
Faſtulf.
Faſtuuin.
Faterro.
Fato.
Feginmar.
Feginolt.
Feruuini.
Feter.
Findan.
Findican.
Filelob.
Flaithem.
Fleſin.
Flozzolf.
Focho.
Folcho.
Folarat.
Folaſchah.
Folcerm.
Folcger.
Folchart, Folohart.
Folchene, Folchini.
Folchoho, Folcholoh.
Folcholt.
Folclid.
Folcolſt.
Folcoz.
Folcrid.
Folcuuat.
Folhcrit.
Folhheri.
Folhmar.
Folpret, Folpreht, Folhpret, Folhpreh.
Folhuuine.
Folmar.
Folmuat.
Folmot.
Folrat.
Folrit.
Folouuin.
Forti.
Franco, Francho, Franko.
Freccolf, Frecholf.
Freido.
Freiolt.
Freuhart.
Freupert, Freuuibert.
Freuuigis.
Friccho, Fricho, Frich, Frih.
Fridaloch, Fridaloh.
Fridanot.
Fridarat, Friderat.
Fridebald.
Fridebert, Fridepreht, Fridepret, Fridubert, Fridupreht.
Fridehelm.
Fridelach, Frideloch, Fridelоh.
Fridemunt.
Fridibold, Fridubold.
Fridohart.
Fridolf.
Fridorich, Fridirich, Fridirihc, Fridurih.
Fridouuic.
Fridubald.
Friduger.
Fridugis.
Friduuuic.
Frieſo.
Frihcho.
Frihchund.
Fritilo.
Friunthelm.
Frizen.
Frobreht.
Frobret.
Froholf. Frohofl.
Fruachanolf.
Frucnolf.
Frumiger.
Fruotini.
Fruoto.
Fucco.
Funtan.
Fuſſio.

G.

Gaerbald.
Gaemmunt.
Gaermunt.
Gaganhart, Gagnart.
Gamenolf.
Ganto.
Garaman.
Gebi.
Gegorlt.
Geilo.
Geiluuich.
Geiluuird.
Gelditih.
Gerbald.
Gerbert.
Gerbold.
Gerfrid.
Gerhart.
Gerhoh.
German.
Gero.
Gerpret.
Gerolt.
Gertih.
Gerroh.
Geruuin.
Gimo.
Giſalbert, Giſalbret, Giſalbreht.
Giſalfrid.
Giſo.
Gizo.
Gnammil.
Godilo.
Gorinlaith.
Gotabraht, Gotapreht.
Goteſman.
Goteſcalc.
Gothelm.
Gozbert.
Gozhart.
Gozolt.
Gozzo.
Graman.
Graolf.
Grimbald.
Grimheri.
Gruonmuot.
Gundhart.
Gundhelm.
Gundolant.
Gundolt.
Gundpraht.

Gunt-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [142] - 126

Guntbold.
Gunderihc.
Gudpert.
Guoting.

H.

HAbo.
Habraham.
Hacco.
Hadabrant, Hadeprant.
Hadabreht, Hadapreht, Hadaperht Hadapret, Hadepreht, Hadabret, Hadpert, Hadubert.
Hadager, Hadaker.
Hadalaug, Hadaluc.
Hadalbern.
Hadalhart.
Hadalhelm.
Hadamar, Hademar.
Hadani.
Hadauuart.
Haddo, Hadtho.
Hadeuui, Hadeuuic, Haduuuich.
Hadirih.
Haduini.
Hagabald.
Hago.
Hagano, Hagono.
Hageſtolt.
Haholt.
Haicho, Haihcho.
Hailuuic.
Haimo.
Hainrich.
Haiſo.
Halbine.
Halbduring.
Halbker.
Halting.
Hamari.
Hammine.
Hapinolf.
Haribrant.
Hariker, Harker, Hartker.
Hartbert, Hartpreht.
Hartini.
Hartman.
Hartmuat, Hartmuot.
Hartnand.
Hartnod.
Hartpold.
Hartirihc, Hartrihc, Harttrih.
Hartuuic.
Haſig.
Haſon.
Hatto, Hatho.
Hebarhart, Heberhard, Heburhart.
Hebenolt.
Hebino.
Hebinolf.
Hebni.
Hediling.
Heffo.
Hegilo.
Hegino.
Hego.
Hehtolf.
Heiderihc, Heidrih, Heidinrich.
Heidolf.
Heigilo.
Heilbret.
Heilfrid.
Heimerich.
Heinrihc, Heinrich.
Heimo.
Heimolf.
Heimolt.
Heilman.
Heilram.
Heio.
Heirolt.
Heiſtolf.
Heitar, Heiter.
Heito.
Heizol.
Heldini.
Helderich.
Heleel.
Helfini.
Helfolt.
Helfrat.
Helidmunt.
Helidolf.
Helingoz.
Helithpret.
Helmbald.
Helmbreht.
Helmcoz.
Helmene.
Helinger.
Helmrat, Helmerat.
Helmrihc, Helmerich.
Helphan.
Helphant.
Hem.
Hemhart.
Hemmo.
Henen.
Henno.
Herat.
Herborto.
Herchanger.
Heredeas.
Herenpret.
Herhart.
Heribert, Heribret, Heripret, Herebret, Heripreht.
Heribold.
Heribrant, Heriprant.
Hericoz.
Herifuns, Herefuns.
Heriger, Heriker.
Heriguns.
Herilant.
Herman, Hereman, Heriman.
Heremar, Herimar.
Herimund, Herimunt.
Herimuot.
Herinand.
Herihnodh.
Herih, Herich.
Heriolt.
Herirat.
Heririh, Herrich, Heririch.
Heriuuart.
Heriuuig, Heriuuic.
Heriuuin, Heriuuini.
Heriuuns, Hereuuns.
Herlefrid.
Hernaſt, Herniſt, Hernuſt.
Herolf.
Herolt, Herotlt.
Hertine.
Hertrih.
Heſſen.
Hettar.
Hetti.

Hettilo.
Hezelo.
Hiemo.
Hiero.
Hilbogo.
Hilti.
Hiltibert, Hiltebreht, Hiltibreht, Hiltipert.
Hiltibold.
Hildibrant.
Hiltifrih.
Hiltifrid.
Hiltigaer, Hiltiger, Hiltiker.
Hiltiman.
Hiltimari.
Hiltimoat.
Hiltinand.
Hiltini, Hildini, Hiltine.
Hiltiper.
Hiltipoto.
Hiltirihc.
Hilterihc.
Hiltesnot.
Hiltiuuic.
Hiltiuuns.
Hiltizos.
Hiltolf.
Hiltuum.
Hingipreht.
Hitinc, Hyrinch, Irinc.
Hirminuuic.
Hitin.
Hitto.
Hizzo.
Hlothari.
Hludouuic.
Hoger.
Hohpert, Hohpreht.
Homhin.
Honolf.
Hornunch.
Horſco.
Horſcolf.
Horskini, Horskine.
Horſmuot.
Horſuuine.
Hothart.
Hranfrid.
Hrotold.
Hruadbert, Hruoadbert.
Hruadgaer.
Hruadhoh.
Hruadigart.
Hroadolf.
Hruadolt.
Hruodzoz.
Huadalin.
Huadalrihc.
Huato.
Huc, Huch.
Hucbald, Hucpald.
Hugemar.
Hugibald.
Hugibert, Hugipreht, Hugupret.
Hugibolt.
Hugibrant.
Hugolf, Hugiholf.
Hugo, Huogo.
Hullin.
Humker.
Hummo.
Hunbert, Hunpreht, Hůpret, Hunbreht, Hunibreth.
Hunci.
Hunfrid.
Hungær, Hunger.
Hunno.
Hunolf.
Hunolt.
Hunrat.
Hunrih.
Hunto.
Hunzo.
Huopo.
Huodo, Huoto, Huato.
Huozo.
Hupold, Huppold.
Hupreht, Huupret, Huppret, Huppreth.
Huſido, Huſindo.
Huſimunt.
Huſo.
Hutpold.
Hutto.

I.

Iacob.
Iâtolf.
Idalago.
Ierat.
Igo.
Ildibold.
Iltifrid.
Iltini.
Imedane.
Imichili.
Imicho.
Imo, Immo.
Induni.
Ingarat.
Ingibret.
Ingimar.
Ingiram.
Ingolt.
Inrin.
Intſten.
Iohan, Ihohan.
Ionan.
Iordan.
Ioſeph.
Ipo.
Infinc. Infing, Irſinch.
Irfrid.
Iriling.
Irinbold.
Irimpert, Irampreht, Irimpret.
Irinifrid.
Irmandegan.
Irminhart.
Irminhere.
Irminnolt.
Irminolf.
Irinch, Irink.
Iſanbald.
Iſanbart, Iſanbarto.
Iſanbert, Iſanbrecht, Iſanpreth.
Iſanbold.
Iſanfrid.
Iſanker.
Iſanhart.
Iſanheri.
Iſanrih.
Iſincrin.
Iſinger.
Iſinolt.
Iſmar.
Iſrahel.
Ito.
Iungman, Iuneman, Iugman, Iunhman.
Iuncram.
Iungolf.

K.

Kaganhart.

Kagin.

Kaginzo.
Kamalhere.
Karaman.
Karol.
Keatri.
Kebahart, Kebehart, Kebihart, Kepehart.
Kebolf.
Keiline.
Keilo.
Keiluuih.
Kelnot.
Kelolt.
Keltmunt.
Keltolf.
Kemmunt.
Kerans.
Kerbald.
Kerbold.
Kerbret, Kerbreht.
Kerhart.
Kerhelm.
Kerhoh.
Kerholt.
Kericho.
Kerih.
Kerini.
Kerloh.
Kerman.
Kermunt.
Kernant.
Kerne.
Kero.
Kerolf.
Kerolt.
Kerpoto.
Kerpert, Kerpret.
Kerram.
Kerrat.
Kerunch.
Keruolch, Keruolohc.
Keruuius, Keruuic.
Keuuerat.
Keuuerih, Keuuirih.
Keuuiram.
Kezeman.
Kezo.
Kifalfrit.
Kifalheri.
Kozhelm.
Krimolt.
Krifli.
Kriftan.
Kuato.
Kummar.
Kundholt, Kundolt.
Kyfalbert.

L.

LAllinc.
LLampret.
Lambart.
Lando, Lanto.
Landolin.
Landolt, Lantolt
Landfred, Landfrid.
Lantger, Lanker.
Lanthere.
Lantibold,
Lantirat.
Lantolo, Lantoloh.
Lantpert, Lantpret, Lätpreth, Lantbret.
Lantrich.
Lantuuin.
Lanzo.
Lanzuuint.
Leidrat, Leidirat, Laidrat, Leidarat.
Leifes.
Lenger.
Lentine.
Leo.
Leoddram.
Leonacis.
Leuuolf.
Liberich.
Libo.
Libolf.
Lidiheri.
Ligolf.
Lieftet.
Linco, Lingo.
Lingeeid.
Linutinc.
Linuuiz.
Liubinc.
Liubbold.
Liubolt.
Liucrim.
Liumunt.
Liupman, Liubman.
Liupmuot.
Liupold.
Liuppo.
Liupprant.
Liutarht.
Liutcoz.
Liutbraht.
Liuterich, Liutirihc.
Liutfrit.
Liutgis, Liutkis.
Liutkart.
Liuthart.
Liuthere.
Liutine.
Liutker.
Liutman.
Liuto, Liutto
Liutoloh.
Liutolt.
Liutor.
Liutprant.
Liutpret, Liutpert, Liutperth.
Liutrih.
Liutrod.
Liutuuic, Liutuuig.
Liuzo.
Lobegis.
Lobini.
Lodhari.
Logonbert.
Lohan.
Loning.
Lorentio, Lorinzo.
Ludauuic, Luduuihc.
Ludebret.
Ludemar.
Lunicholt.
Luoz.
Lupfrid.
Luftrih.
Luto.
Luuuerat.

M.

MAcco.
MMachelm, Machhelm, Maghelm.
Madalcoz.
Madalfrid.
Madalger.
Madalkos.
Madalolt.
Madalpret, Madalpreth.
Madelzoz.

Mael-

Maelchomber.
Maeltuili.
Maganrat, Meginrat.
Maginho. Meinho.
Maginhun,
Mahtfrid.
Mahtolf.
Matrih.
Managolt, Manegolt, Maneglot.
Mananrat.
Manneto.
Manno, Mano.
Marcuuard, Marhcuuart, Marchuuart, Maracuuart, Marcuuart.
Marcrat, Marcherat.
Marchire.
Marcholf.
Maſſo.
Mauuioh.
Mauuo.
Mazo.
Mecco.
Megeno.
Megilo.
Meginbold, Meinbolt.
Megincoz, Megingoz, Meingoz.
Meginhart, Mekinhart, Mekanhart, Meinart.
Meginhelm.
Megino.
Meginolt.
Meginolf, Meinolf.
Meginpret, Meginpreht.
Meginuuarch.
Meriſon.
Merolt.
Mertin.
Meſi.
Miliz.
Milo.
Modoin.
Morinch.
Morinzan.
Moro.
Moruh, Moruo.
Muatheri, Muotheri, Muothere.
Muato.
Muatolt.
Muninc.
Muotfrid.
Muotgis.
Muothelm.
Muozo.
Muſugauo.

N.

Nandarat.
Nandhari, Nandhere, Nandheri.
Nandger, Nanker.
Nanthart.
Nando.
Nandolt.
Nato.
Nendinc, Nending.
Nidhard, Nidhart.
Nidker.
Nidpert.
Nippo.
Nirinpret.
Noppo.
Nordpert, Nordpreht, Nordpret.
Nordleip.
Nordman.
Nordolo.
Notcari.
Notger.
Nothart.
Notkart.
Noting, Notinc.
Notmanc.
Nuno.
Nuorinc.

O.

Oadalpreht, Oadalpreth, Odalbert.
Oadalger, Odalger.
Oadalgis
Oadalhart.
Oadalheri.
Oadalman.
Oadalrih, Odalric, Oadalrihc, Odalrih.
Oager.
Oalo.
Oazo.
Obret, Opret, Operet.
Offinc.
Ofmar, Oftmar.
Ofteri.
Ohhari.
Ole.
Olleih.
Onger.
Opo.
Oreht.
Orfman.
Ortere.
Oſirih.
Oſmund.
Oſui.
Otachar, Otacher, Othachar.
Otarih, Oterich.
Otcoz.
Oteram, Otram.
Otfrid.
Otger, Otker.
Otgis.
Othart.
Othelm.
Othere, Otheri.
Oti, Otih.
Otich, Oticho.
Oting.
Otini.
Otirih, Ottirih.
Olkoz.
Otleih.
Otmar, Ohtmar.
Otolf.
Otoloh.
Otolt.
Otpold.
Otpert, Otpreht, Otpret.
Oto, Oddo, Ootto, Otto.
Otuuar.
Otuuich, Otuuih, Otuuich.
Otuuin.
Oudalkart.
Ouoto.
Outbold.
Outo.
Ouuo, Ouuuo.
Ozo.

P.

Pabo.
Pald.

Paldarat

Paldarat.
Paldcoz.
Paldebert.
Paldeni.
Paldeuuart.
Paldeuuin.
Paldger.
Paldhun.
Paldmunt.
Paldolf.
Paldulf.
Palduuin.
Pallo.
Palthram.
Panzleip.
Panzo.
Patacho.
Patarih, Paterich, Patirih.
Pathelm.
Pato.
Patocho, Patucho.
Pebo.
Peir.
Penno.
Penzo.
Peractolt, Perctolt, Perechtolt.
Peraholah.
Perahtarod.
Perahtfrid.
Perahtleih.
Perahtnad.
Perahtolf, Peratolf.
Perahtolt.
Perahtram, Peratram, Peretram, Perhtram.
Perahtro, Perahtroh.
Perahuuin.
Peranhart, Perenhart, Pernahrt, Pernhart.
Peratger.
Perchker.
Perchfrid, Perhfrid.
Perchgart.
Perchteni.
Perchtheri.
Perchterich.
Perchtolo.
Perelant.
Peremunt.
Perenbert.
Perenuuic, Pernuuic.
Perethart.
Perethelm.
Perethker, Pertger, Perithker.
Peretmar.
Peretolt.
Peretro.
Perichker, Percker, Perihger.
Perihart.
Perniger, Pernrihc.
Perinrich.
Pernchram.
Pernelah.
Pernhelm.
Pernheri.
Pernolt.
Pernuuart.
Pero, Peroh.
Perolf.
Perrat.
Pertfred.
Pertolt.
Peruuart.
Petilo.
Petto.
Peugridi.
Pezzer.
Pezzo.
Piccho.
Pico.
Piezi, Piezo.
Piligart.
Piligrim.
Pillunc.
Pippin.
Piricho.
Pirichtilo, Pirhtilo, Pirihtilo, Perihtilo.
Piſo.
Plidger, Plitker.
Plidkoz.
Plienunc, Pleonunc.
Podal.
Podololf.
Poldolf.
Pollo.
Pono.
Poppo.
Poran.
Poſſo.
Pougolf.
Preicto.
Pronzo.
Prunnihelm.
Pruninc, Pruning.
Prunnahr, Prunnicht
Prun, Pruno.
Prunhart.
Prunicho.
Prunnihat.
Prunram.
Prunolf.
Puabo, Puobo.
Pukilo.
Punico.
Puocolo.
Puolo.
Purgo.
Purghart, Purcuuart, Purucuuart, Purushart.
Purgolf.
Purichinc.
Puſto.
Puto, Puoto.
Puuo.
Puzzo.

Q.

Quillbret.

R.

Rachio.
Racholf.
Radini.
Raffolt.
Rafrid, Ragim.
Reginbald.
Reginolfo.
Ramfrid.
Rampert, Rābret, Rampret, Rambret.
Ramuolt.
Randolf.
Rannolf.
Rantuuic.
Rapholt.
Rasfolt.
Raſismi.
Ratamar.
Ratbald.
Ratbold.
Ratfrid.

Ratgaer

Ratgaer.
Ratker.
Ratgis,Ratkis.
Ratgoz,Rathcoz.
Rathart.
Rathære, Rathere, Ratheri.
Rathelm.
Ratine.
Ratinc,Ratinch.
Ratland.
Ratleich.
Ratmout.
Rato,Rathoh,Rado.
Ratolt,Rattolt.
Ratpert, Ratpret, Ratprath,Ratpreht.
Ratpoto.
Ratpure.
Razo.
Rechinolf.
Rechthart.
Recco,Reccho.
Reduuic.
Reginbern.
Reginbald.
Reginbold,Reinbold.
Reginbreht, Reginpret, Rekinpreht, Reinbreht,Reinbreth.
Reginfred,Reginfrid.
Reginger,Rekinker, Reinger.
Reginhad.
Reginhart, Rekinhart, Reganhart, Reinarnt, Rehinarht.
Reginhelm.
Reginhere, Reginheri, Reinhere.
Reginmuat.
Reginmunt.
Reginho, Regino, Regiho.
Reginof.
Reginolt.
Reginleoz,Reginloz.
Reginpoto, Reginboto.
Reginuuar, Reginuuart, Rekinuuart.
Reginuuih.
Reginuuiz.
Rehhart.
Reccho,Reicho.
Reifing.
Reizo.
Rekero.
Remmine.
Remint.
Renger.
Rentio.
Retine.
Ribolf.
Ribpolt.
Richamar.
Richart, Richhart, Richart, Rihart, Rihchart, Rihhart.
Richbeib.
Rihchet.
Rihchini, Richini, Richeni.
Rihhere,Richere.
Richkis.
Richkoz, Richcoz, Rihgoz.
Richlich.
Rihmund,Richmunt.
Richpert,Rihbert,Rihcpreth, Rihpreht, Rihpert.
Richuuin.
Rifine,Rifuni.
Riginuuar.
Rihbern.
Rihbold, Rihcpold, Ricpold.
Rihc.
Rihcloz.
Rihchlot.
Rihfrid, Ricfrid, Rihfrit.
Rihgaer,Rihger,Ricker, Rihker.
Rihinzo.
Rihman,Ricman.
Rihnand.
Rihoh.
Riholf,Rihcolf,Ricohlf.
Ripald.
Rihram,Ricram.
Rihzog.
Ringrim,Rimgrim.
Ringolt.
Ripold.
Riutine.
Rnene.
Roh.
Roadbert,Rodbert.
Roadgelt.
Roadger.
Roadkis.
Roadmar.
Roadmunt.
Roadolf.
Roadolt,Rodolt.
Roaduuart.
Roaduuig.
Roadhoh.
Rodouuan.
Rodouuic.
Rofrid,Rohfrid.
Rohinc.
Roholf.
Rotram.
Ruachari,Ruochere.
Ruadachar.
Ruadaloh,Ruodolo.
Ruadarih,Ruadrih.
Ruadbo.
Ruadbrant.
Ruadcoz,Rudkoz.
Ruadeger, Ruadger, Ruadker,Ruodeger, Ruodker,Ruodger.
Ruadhari, Ruadhere,Ruadheri,Ruodhere,Ruodhiri.
Ruadhart.
Ruadhelm.
Ruadho, Ruodho, Ruoho.
Ruadi, Ruodi.
Ruadinc, Ruadinch, Ruoding,Ruohinc.
Ruadingis.
Ruadini, Ruidini, Ruodini.
Ruadlant, Ruodelant, Ruodlant,Rudlant.
Ruadlouc, Ruodlouch, Ruoloug.
Ruadman,Ruodman.
Ruadmar.
Ruadmunt,Ruotmunt.
Ruadmuot.
Ruadolf, Ruodolf, Rudolf.
Ruadpald.

Ruad-

Ruadpern.
Ruadpert, Ruadpret, Ruodpert, Ruodpret, Ruopreht.
Ruadpold, Ruodpold, Ruotpolt.
Ruadpoto.
Ruadram.
Ruaduuig.
Ruaduuin.
Ruam, Ruamo, Ruom.
Ruaſtein.
Ruatho.
Rubo.
Rumolt.
Runzolf.
Ruocilman.
Ruodkanc.
Ruotkid.
Ruodleih.
Ruodnand.
Ruodoro, Ruodoroh.

S.

Sadepreht.
Sahſo, Saſſo, Shaſſo, Sazo.
Salacho, Salocho, Saluchо, Saluho.
Salefret.
Salaman.
Salomon, Salmon.
Saluuuo.
Samuhel.
Sandolf.
Sanuucl.
Sarailo.
Saraman.
Saro.
Saxo.
Scalchili.
Scalcho.
Scalcoman.
Sciri.
Sconolf.
Sconrat.
Scrot.
Scrutolf, Skrutolf.
Sefrit.
Selbo.
Selbolf.
Sello.
Seliger.
Selpert.
Seluuich.
Sentper.
Sibraht.
Siccart.
Sicger, Sikger, Sikker.
Sigebert, Sigipret, Sigibert, Sikibreht, Sikipret.
Sigeboto, Sigebote.
Sigerat, Sigirath.
Sigibold, Sikibold.
Sigifreh, Sigiurid, Sigofrid.
Sigihalm, Sigihelm, Sichelm.
Sigiharr, Sikihart.
Sigilant.
Sigileig, Sikeleihc.
Sigilo.
Sigimar.
Sigimunt.
Sigiram, Sikiram, Sigoram.
Sigirih.
Sigiuuic, Sigiuuich, Sigiuuig.
Sigiuuin, Sigeuuin, Sigoin.
Simo.
Sindarat.
Sindini.
Sindolt.
Sindpert.
Sino.
Sitili.
Sito.
Siuui.
Sizo.
Skerfolt.
Slauganzo, Slouganzo, Slougenzo.
Slougo.
Smido.
Smidirat.
Snagar.
Snelger.
Snelman.
Sneuuart.
Snuppo.
Solfan.
Sounkart.
Spiligern, Spilinger.
Spranco.
Stacco.
Staracho, Starcho.
Starachfrid.
Staraolf.
Starcheri, Starhere, Starheri.
Steigunt, Seiung.
Steinhatr.
Stephan, Steuan, Steuen.
Stillolf.
Stritcrim.
Subar.
Sueidolf.
Suin.
Suno.
Suſelin.
Suuap, Suab.
Suuabinc.
Suuabizho.
Suuabolt, Suabolt.
Suuarzilah.
Suuendolf.
Suuidker, Suihtger Suuuiker.
Suuidirih.
Suuindpret.
Suuolinzo.
Suzzo.

T.

Taca.
Tagabreht, Tagapreht, Tagepret, Tagabrhet, Tagapret.
Tagafrid.
Tagamar.
Tagebold.
Tagirih.
Taranhart.
Taſſo, Tatto.
Teico.
Tello.
Teorolf.
Tezlof.
Thancho, Tanco.
Thancherih.
Thancholf.
Thancmar, Thangmar.
Thanhherre.
Thanhlind.

Thraſo.
Thraſamunt.
Thraſolt.
Thegan.
Theganhart, Thegenhart.
Theganhere.
Theganmar.
Theganpold, Theginpold.
Thenohilo.
Thennant.
Theot, Theatho, Theoto, Thieto, Thioto.
Theotaroh.
Theotbert, Theotpreht, Thietpert, Thepret.
Theotchan, Thiotcanc.
Theorelant, Thodilant, Thiodalant.
Theotfrid, Thiatfrid, Thietfrid, Thofrid.
Theotker, Theoker.
Theothad.
Theothael.
Theotali.
Theotheri, Theithere, Thiechere.
Theoterih, Theotirih, Thiotirih, Thiotirihc, Thiorich, Tieterich, Tieterihc, Tehtrich.
Theotgis, Thiotkiſt.
Theothart.
Theothun.
Theotinc, Theoting, Thiotinc, Theotinch, Thietignc, Thietinch.
Theotini, Thiotine.
Theotman, Thiotman.
Theotmar, Tiethmar.
Theotolf, Thietolf.
Theotholoh, Thiotholohc, Theitoloh, Thieteloh.
Theotolt, Thiodolt.
Theotram, Thiotram, Theitram, Thetram.
Theotuuic.
Thidolt.
Thiedaeger.
Thienuuih.
Thieotinginht.
Thiepo.
Thiepold, Thietpold, Thiotpold.
Thiethelm, Thithelm.
Thingolt.
Thiomar.
Thiotcrim.
Timo, Thimo, Thiemo.
Tiſo, Thizo.
Tomnogo.
Toro.
Toſti.
Toto, Totto, Tuto, Tato, Tuoto.
Totleib.
Totocho.
Tougolf, Thougolof, Tuogolf.
Toutilo.
Touuuolf.
Tuguman.
Tunach.
Tuni.
Tutarn.
Trageboro.
Triucolf.
Truago, Truogo.
Tructolf, Truhtolf, Thruotolf.
Truhudheri, Thrudheri.
Trudmunt.
Thrudpert.
Truhtcoz.
Truoch.
Truotuuin.
Trutman.
Truto.
Truuko.
Thruunt.
Truutbold.

V.

VAclibod.
Vadal.
Vadalbert, Vadalbreht.
Vaddalfrid.
Vadalger, Vadalker.
Vadalheri.
Vadalrich.
Vadilbold.
Valderu.
Vaſtolf.
Vato.
Vdaleimb.
Veltnot.
Verinker.
Vgebold.
Vielm.
Vichart.
Vlit.
Vnarg.
Vneeiz.
Vnco.
Vndabret.
Vndolf.
Vndolſ.
Vnen.
Vnfrid.
Vnolf.
Vnpert.
Vnroh.
Vnruach.
Vnſtrut.
Vnuoraht.
Vnuualz.
Vnuuan.
Vodal.
Vodalbert.
Vodalger.
Vodalrich, Vodiltich, Vodalrihc, Vuodalrich.
Vodilloz.
Vodolez.
Vogo.
Volchard.
Volcmar.
Voluil.
Vothuuin.
Votilo, Vtilo.
Voto, Vto, Vtto.
Vozo, Vzzo.
Vrolf.
Vrſinat.
Vrſo.
Vſſo.
Vtinheim.
Vulrat.
Vulrich.

Vu.

VVaceleiph.
Vuachar.

Vuaca-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [150] - 134
PUBLIC DOMAIN

Vuacarolf.
Vuachere, Vuachiri.
Vuacho, Vuahcho.
Vuading.
Vuadio.
Vuago.
Vuagulf.
Vuaido.
Vualah.
Vualafrid.
Vualaicho, Vualach, Vualaiho, Vualahicho.
Vualarih.
Vualdbert, Vualdpret, Vualtpreht.
Vualtfrid, Vualtifrid.
Vualdger, Vualdgaer.
Vualdhart.
Vualdhere, Vualtheri.
Vualdman.
Vualdo, Vualto.
Vualdrad.
Vualdram, Vualdhram.
Vualdrih, Vualtric.
Vuallo.
Vuallod.
Vualrauin.
Vualtan, Vualtant.
Vualteloh.
Vualteni.
Vualtolf.
Vuanatheie.
Vuanbret.
Vuandi.
Vuanger.
Vuanig.
Vuanilo.
Vuaninc.
Vuano.
Vuantalmar.
Vuarger.
Vuarinbert.
Vuarnulf.
Vuarmunt.
Vuarmuot.
Vuarto, Vuaratto.
Vuatleib.
Vuatto, Vuazo.
Vuecel, Vuecil.
Vueglenzo.
Vueidiman, Vueideman.
Vueifheri.
Vuelant.
Vuelf.
Vuelfart.
Vuentil.
Vuendilrich, Vuentilrih, Vuentilrihc.
Vuendirih.
Vuenilo.
Vueolant.
Vueololf.
Vueränt, Vueriant.
Vuerdo.
Vuerdolf.
Vuerihart.
Vuerilant.
Vuerimunt.
Vuerin, Vuerni.
Vuerinbald.
Vuerinbolt.
Vuerinboul.
Vuerinbreht, Vuerinbraht, Vuerimbert, Vuerinpret, Vuerinpreht.
Vueringis.
Vuerinhari, Vuerinhere, Vuernhere, Vuerhere.
Vuerinnolt.
Vuetti.
Vuialant, Vuielant, Vuiolant.
Vuialber.
Vuichart, Vuichhart, Vuigart, Vuighart.
Vuichelin.
Vuichelm.
Vuicger, Vuichger, Vuiger.
Vuichere, Vuichiri, Vuihere.
Vuiching.
Vuichpreht.
Vuichram, Vuicram.
Vuicili.
Vuicman, Vuigmã, Vuihman.
Vuico, Vuicho, Vuigo.
Vuielrat.
Vuihfrid.
Vuigent.
Vuignánt.
Vuigo.
Vuigolf.
Vuillibald.
Vuillibert.
Vuillibold, Vuillipold.
Vuilliboto.
Vuillicanc.
Vuillifrid.
Vuilligis.
Vuillihart, Vuillehart, Vuillohart.
Vuillihelm, Vuillehelm, Vuilhelm.
Vuilliheri.
Vuillihoh.
Vuillimunt.
Vuillinant.
Vuilliram, Vuilleram.
Vuilliric, Vuillerihc.
Vuillold.
Vuillolf, Vuillof.
Vuilman.
Vuilltilt.
Vuilo.
Vuimar.
Vuini.
Vuinid.
Vuinibald.
Vuinidolf.
Vuinidolt.
Vuiniger.
Vuinikis.
Vuinihart, Vuinehart.
Vuinihheri.
Vuiniman, Vuineman.
Vuinemar.
Vuinemunt.
Vuinipreht.
Vuiniram, Vuineram.
Vuinitheri, Vuinithiri, Vuinthiri.
Vuinizo.
Vuinterhere.
Vuipald.
Vuipract.
Vuirant, Vuirent, Vuirint, Vuiront.
Vuirdin.
Vuirdinc.
Vuirnhart.
Vuiſegoz.
Vuiſerich, Vuiſerihc, Vuiſirihc.

Vuitaram.
Vuitbert, Vuitpret.
Vuitfrid.
Vuitheri.
Vuitichint, Vuidukind.
Vuitigauuo, Vuitigauo, Vuitigouuo,
Vuitili.
Vuito, Vuyto.
Vuitold.
Vuitolf.
Vuitroh.
Vuofceiz.
Vuofcoz.
Vuofdrg.
Vuofhart.
Vuofnand.
Vuoffo.
Vuofolt.
Vuolafrid, Vuolfrid.
Vuolahmunt.
Vuolaram.
Vuoldpret.
Vuoldrham.
Vuoleman.
Vuoleram.
Vuolfcrim.
Vuolfdregi, Vuolfdrigi, Vuolfdreki, Vuolfdrige.
Vuolffrid.
Vuolfgan, Vuolfgang, Vuolfkanc, Vuolfkang.
Vuolfget, Vuolfket, Vuolfgær, Vuolfkeri.
Vuolfgis.
Vuolfgoz.
Vuolfhach.
Vuolfhad.
Vuolfhelm.
Vuolfhart.
Vuolfheri, Vuolfhari.
Vuolfho, Vuolfhoh.
Vuolfhun.
Vuolfine.
Vuolfleoz, Vuolflioz.
Vuolfinan.
Vuolfmar.
Vuolfmunt.
Vuolfmuot.
Vuolfnand.
Vuolfolt.
Vuolfpald.
Vuolfpero.
Vuolfpold.
Vuolfprant.
Vuolfpuot.
Vuolfram, Vuolfrham, Volfharam, Vuolfarran.
Vuolfrat.
Vuolger, Vuolker, Vuoleger.
Vuolharn.
Vuolkelohc.
Vuolmar.
Vuolpern, Vuolpero.
Vuolpret.
Vuoluarich.
Vuoluarn.
Vuolueni, Vuoluene.
Vuoluinch.
Vuoluo.
Vuoluolt, Vuoluuolt.
Vuoluurat, Vuoluarat, Vuoluuerat.
Vuoluuini, Vuoluini, Vuoluoin.
Vuoluuoro.
Vuuorat.
Vuldar.
Vulderich.
Vulfrihc, Vuluirih.
Vullemar.
Vulliperto.
Vulterat.
Vunemunt.
Vurmgei, Vurumger.
Vurmhere, Vurmheri.

X.

XPictan, Xpictan, Xristan.

Y.

YDalpert.
Yge.
Ymmezo.
Ymmili.
Ymmo.
Yring.
Yſanhart.
Yſinrich.

Z.

ZEito, Zeizo.
Zeizman.
Zeitmuat.
Zeizpod.
Zeizpold.
Ziolo.
Zokeno.
Zolli.
Zollo.
Zotan.
Zuco.
Zuiual.
Zuppo.

CAPVT II.

DE NOMINIBVS PROPRIIS MASCVLINIS IN ALAMANNIA CVRIENSI & Burgundionenſi.

A.

AAron.
Abel.
Abſalon, Abſolon.
Abundus.
Acmarus.
Adalaldus.
Adalardus.
Adalbaldus.
Adalbertus, Adelpertus.
Adalchix.
Adalcrimus.
Adalgaudus, Adalgodus.
Adalgelmus.
Adalhartus.
Adalmandus.
Adalmarus.
Adalradus, Adalratus.
Adalramnus.
Adalſoab.
Adalulfus, Adalufus.
Adam.

Ade-

Adebertus.
Adelmus.
Adilleodus.
Adiutor.
Ado.
Adoinus.
Adrebaldus.
Adrepertus.
Adrianus.
Adroaldus.
Agambertus.
Aganfredus.
Agaxomo.
Agemodus.
Agenelmo.
Agenus.
Agibertus.
Agilaldus.
Agilbertus.
Agimo.
Agimundus.
Aginaldus.
Agio, Aio.
Agioaldus.
Agipertus.
Agiprandus.
Agletramnus.
Agloaldus.
Agnifredus.
Aideramus.
Ailbertus.
Airastus.
Airbertus.
Alasius.
Alaricus.
Albericus.
Albinus. Alpinus, Alboinus.
Albolus.
Alcatius.
Aldo.
Aldolenus.
Aledramnus.
Alexander.
Alfredus.
Aloit.
Alparius.
Alpertus.
Alpinus.
Amabilis.
Amalbertus, Amalpertus.
Amalerius.
Amalgerius.
Amalguinus.
Amalricus, Amalrius.
Amator.
Ambrosius.
Amelius.
Amelongus.
Andemarius.
Andreas.
Andrepertus.
Anduſtrius.
Angelmarus.
Angelbertus, Angilpertus.
Angilramnus.
Anilo.
Anno.
Anoinus.
Ansbaldus.
Anſegarius.
Anſelmus.
Anſeramus.
Anſericus.
Ansfredus.
Anshelmus.
Anſigiſus.
Anſoaldus, Anſaldus.
Anspertus.
Antenor.
Antianus.
Antonius.
Apollinaris, Apollenaris.
Appo.
Archembertus.
Ardepertus.
Ardoicus.
Ardoinus.
Argenteus.
Arialdus.
Arideus.
Arifredus.
Arigiſus.
Arimo.
Arimodus.
Arimundus.
Ario.
Aripertus.
Armatus.
Arnaldus, Arnoaldus.
Artimius.
Aſculfus.
Aſedeus.
Aſo.
Ato.
Audace.
Audagarius.
Audatrus.
Auderatus.
Auderiſius, Auderiſſius.
Audibilis.
Audilus, Audilius.
Audini.
Audo.
Audoaldus.
Audomarus.
Audradus.
Audulfus.
Auſilus.
Aufredus.
Aufuſus.
Auguſtus.
Auguſtinus.
Auiramnus.
Aulerius.
Aulmo.
Aunart.
Aunoaldus.
Auo.
Aurelianus, Arilianus.
Auſtrepertus.
Autbertus.
Autelmus.
Autenus.
Auteramus.
Autpaldus.
Autringus.
Auzo.
Azo.

B.

BAdicho.
Baldierius.
Baldradus.
Baldo, Baldus.
Barbatus.
Barontius.
Bartholomeus.
Barutto.
Bauo.
Beatus.
Beleſarius.
Benardus.
Benedictus.
Benignus.

Berarius.
Beremardus.
Berenardus.
Bernardus.
Bericho.
Berigianus.
Beringerius.
Bernegarius.
Berningus.
Bernnaldus.
Bero.
Beroldus.
Berſianus.
Bertharius.
Bertelandus.
Bertemundus.
Berthelmus.
Berthfredus.
Bertefuſus.
Berto.
Bertoaldus.
Bertoinus.
Bethleem.
Betto.
Blanca.
Blatgildus.
Blatgiſus.
Blidaldus.
Bobolenus, Boblinus.
Bonanus.
Bonarius.
Bonebulus.
Bonellus.
Bonoaldus.
Bonoſus.
Bonus, Bonnus, Bonno.
Briccius, Briƈtius.
Bruningus.
Bruno.
Bubo.
Burcuardus.
Buruualdus.

C.

CAlippius.
Caluus.
Caramannus.
Caripertus.
Carus.
Caſſianus.
Catto, Gaddo, Gatto.
Chriſtianus.
Criſtoforus, Griſoſtoforus.
Chuonradus.
Chuſtaflus.
Clemens.
Codobertus, Cotabertus, Godopertus, Gotpertus.
Columbus.
Conſtantius.
Conſtantinus, Cuſtantinus.
Coruulus.
Cozbertus, Cozpertus, Cauzbertus, Gauſpertus, Gozpertus.
Creſcentius.
Cunipertus.
Cunzo.
Cuſtolus.

D.

DAcilus.
Dadramnus.
Dagipertus.
Dagoaldus.
Daguinus.
Dairicus.
Damianus.
Danihel.
Dauid, Danuid.
Dazolus.
Demetrius.
Deodatus.
Deodemarius.
Deſiderius.
Deus dedit.
Dignentius.
Dignus.
Dioniſius.
Dodo.
Dodoaldus, Dodaldus.
Dodoinus.
Domigiſus.
Dominator.
Dominicus, Domnicus.
Domninus.
Domnolus.
Donatus.
Dono.
Donusdei.
Dragutius.

E.

EBeruuinus, Heberuinus.
Ebo, Hebo.
Ebolus.
Ebregaudus.
Ebroaldus, Hebroaldus.
Ebroinus, Hebroinus.
Echo.
Effrem.
Egilholfus.
Eginoltus.
Eigilo.
Eilardus.
Elenus.
Eliſardus.
Eltramnus.
Eluuinus.
Emmardus.
Enericus.
Engilbaldus, Ingilbaldus.
Engilgarius.
Engo, Ingo.
Eodo.
Eotkarius.
Epelinus.
Epiphanius.
Erchanaldus, Erchanoldus.
Erchanbodus, Ercambodus.
Erlebertus, Herlebertus.
Erlicho.
Erloinus, Herloinus.
Ermaldus, Hermoaldus.
Ermenbertus.
Ermenfredus, Ermenfritus, Hermefredus.
Ermengaudus.
Ermenholfus.
Ermenmarus.
Ermennolfus.
Ermenradus.
Ermenricus.
Ermoinus.
Eſau.
Euo.
Euraldus.
Eurardus.

Euſe-

Euſebius.
Exſuperatus.

F.

FArabertus.
Faroaldus.
Farulfus.
Fauentius, Fahentius.
Fauſtus.
Fauſtinus.
Felix.
Filemarus. Filimarus.
Firmatus.
Flauinus.
Flenus.
Flodomarus.
Florentius.
Florinus, Floroinus.
Folcuuicus.
Folcuuinus.
Fontianus.
Formonſus.
Fortis.
Fortius.
Fragibertus.
Frambertus.
Framierius.
Framnaldus.
Fratellus.
Fredegaudus.
Fredepertus.
Fredericus.
Fredegiſus, Fridegyſus, Fretgiſus.
Fridubertus.
Friſius.
Frodaldus, Frodoaldus.
Frodinus, Frodoinus.
Frotbertus.
Frotgarius.
Fulcardus.
Fulcherius.
Fulchradus, Fulcradus.
Fuldoinus.
Funteianus.
Fuſcarinus.
Fuſcolus.

G.

GAbrichel.
Gaddo, Gatto, Catto.
Gaidaldus.
Gaido.
Gaidoriſſius.
Gaipertus.
Gairiſius.
Gairradus.
Gaiſulfus.
Garaldus.
Gardulfus.
Garibernus.
Garifuſus.
Garimundus.
Garipaldus.
Garipertus.
Garuinus.
Garus.
Gaudemundus.
Gaudentianus.
Gaudentinus.
Gaudioſus.
Gaudius.
Gaufredus.
Gaugenus.
Gauſarius.
Gauſoaldus.
Gautſelmus, Gozhelmus.
Gautſinus, Gautſinius.
Gauzmarus.
Gauzuuinus, Gauzhuinus.
Gedeon.
Geminianus.
Geminus.
Georgius.
Geraldus, Giraldus.
Gerardus.
Gerbertus.
Gerhartus.
Geribaldus.
Germanus.
Gerradus.
Getramnus.
Gisbehardus.
Giſelbrandus, Giſalbrandus.
Giſemarius.
Giſemundus.
Giſepertus.
Gislardus, Gisleardus.
Gislarius.
Gislebertus.
Gisledrammus, Gisledramnus.
Giſo.
Giſulfus.
Giuardus.
Godofredus, Cotefridus.
Godemarius.
Godolbertus.
Godulfus.
Gomedeus.
Gotharius, Gottharius.
Gouulfus.
Gramandus.
Graſulfus.
Gregorius.
Grimaldus, Grimoaldus.
Grimbaldus.
Grimuinus.
Grinepertus.
Griſelisfius, Griſelliſfius.
Gumbaldus, Gumpaldus.
Gumoaldus.
Gundbernus.
Gundefredus.
Gundelasfius.
Gundepertus, Gundbertus.
Gundo.
Gundoldus.
Gunipertus, Gunpertus, Gumpertus.
Guntarius.
Guntelmus.
Gunteramus.

H.

HAdapertus, Hadebertus.
Haimo, Heimo.
Halaquinus.
Hardoenus.
Hardonus.
Hardradus.
Haregarius.
Haribrantus.
Hartbertus.
Hartgarius.
Heiſtaldus.
Helferichus.
Helias.
Helidoldus.

Hello.
Helmoinus.
Helmoradus.
Hemnogius.
Hereericus.
Herfo.
Heribertus.
Hericus.
Herlebertus.
Hermedeus.
Hermefredus.
Hermenpertus.
Hermoaldus.
Heroldus, Heroaldus.
Hieronimus.
Hildebertus, Hiltepertus, Ildepertus.
Hildebrandus.
Hildegaudus, Hiltegaudus.
Hildelaicus.
Hildolfus.
Hiltepaldus, Ildepaldus.
Himmo.
Hirminmarus.
Hiſinbaldus.
Hitto.
Hodilardus.
Honoratus.
Honorius.
Hoto.
Hroadolfus.
Hrothardus.
Hrotholdus.
Hucbertus.
Hudo.
Humbertus.
Huntanger.
Hunfridus, Humfridus.
Hunlaifus.
Hupertus.
Hupoldus.

I.

IAcobus.
Ianuarius.
Ieſunaue.
Ildegarius.
Ildendſius.
Ildoinus.
Imelpertus.
Imenaldus.
Immolatus.
Ingibertus.
Ingilbaldus, Engilbaldus.
Ingilbertus.
Ingilo.
Ingilramnus.
Inginaldus.
Ingo, Engo.
Innocentius.
Inſarius.
Iobius.
Iobutio.
Iohannes.
Iohannacis.
Ionathan, Ionathas.
Ioſephus.
Iouianus, Iuuianus.
Irmegauſus.
Iſaac.
Iſendeus.
Iſingaudus.
Iſnardus.
Iulius.
Iulianus.
Iuo.
Iuſtinus.
Iuſtinianus.
Iuſtolfus.
Iuuentius, Iouentius.

K.

KErhardus.
Kislaus.

L.

LÆtus.
Lampertus, Lanpertus, Lantbertus.
Lamiſius.
Landamarus.
Landefredus, Landifritus.
Lando.
Landolinus.
Landuinus.
Launepertus.
Laurentius.
Laurentinus.
Lazarus.
Leo.
Leobarbus, Leobardus.
Leopertus.
Leontacis.
Leontinus.
Leotaldus.
Leutgarius.
Leuthardus, Liuthardus, Liuthartus.
Liſolfus.
Litorius.
Littamnus.
Liudepertus.
Liudoaldus.
Liudulfus.
Liutharius, Liutarius.
Liutefridus.
Liuto.
Liutoldus.
Liutpertus.
Lomcho.
Lucellus.
Lucerius.
Luituinus.
Lupedeo.
Lupentius.
Lupicinus.
Lupoaldus.
Lupus.

M.

MAcharius.
Machinarius.
Macus.
Madalgarius.
Madaluuinus.
Maganardus.
Maganharius, Magenarius.
Magemfredus.
Magirinus, Magerinus.
Magnipertus, Magipertus.
Magnus.
Mainus.
Mainuuarcus.
Maiorinus.
Maismodus.
Manifritus.
Manipertus.
Marcellinus.
Marcfredus.
Marcradus.
Marcus.

Marc-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [156] - 140
PUBLIC DOMAIN

Marcuuardus.
Marifredus.
Marinus.
Marquinus.
Martinus.
Maſtalus.
Mathfridus.
Matlebertus.
Maurellus.
Maurentius.
Mauricius, Maricius, Maurice.
Maurus.
Mazedus.
Maximus.
Meginarius, Meginharius.
Meleſus.
Mengolus.
Mercurius.
Meroltus.
Milianus.
Miniſterianus.
Milo.
Miro.
Mizo.
Morbertus.
Moyſen.
Munifredus.

N.

NAnzo.
Natalis.
Nauto.
Nazarius.
Nectarius.
Nennus.
Nicodemus.
Nidhardus.
Niuo.
Nonnoſus.
Nordbertus, Norteperius.
Notingus.

O.

ODacrus.
Odalricus, Odulricus.
Odilulfus.
Otmarus.
Olifius.
Opilio.
Optatus.
Oſmundus.
Otbaldus.
Otelmarus.
Otgarius.
Otlehardus.
Otramnus.
Otto, Odo, Hoto.

P.

PAcificus.
Parchualis.
Paſchalis.
Paſſiuus.
Patilo.
Paulicius.
Paulinus.
Paulus.
Peredeo.
Perialdus.
Perinharius.
Pernoldus.
Peroaldus.
Perhtharius.
Perhtrihus.
Perſus.
Perſianus.
Petrus.
Petronacis.
Piccius.
Placidus.
Plenus.
Popus.
Poſſulfus.
Poto.
Potilo.
Poſſo, Pozo.
Præiectus.
Præſtantius, Preſtanzo.
Primorius.
Probus.
Prouinus.
Proiectus.
Pruningus.
Purchardus.
Puricio.
Puzennus.

Q.

QVintus.
Quintianus.
Quintillius.
Quintilianus.

R.

RAcco, Recho.
Radaldus.
Rado, Rato.
Radoinus, Raduinus.
Raganardus, Ragenardus, Raginardus.
Raganbaldus.
Raganbertus.
Ragembodus.
Ragemfredus.
Ragenarius.
Ragenholdus.
Raginaldus.
Raginpaldus, Ragibaldus.
Ragibertus, Ragipertus.
Raidulfus.
Raino.
Rambertus.
Raſpertus.
Ratbaldus.
Ratelmus.
Ratgildus.
Ratgiſus, Rotgiſus.
Ratpertus, Radepertus, Ratbertus, Rotpertus.
Rato, Rado.
Rauengarius.
Recco, Recho, Racco.
Rectugus.
Reginbaldus.
Reginbertus.
Reginfredus.
Reginhardus.
Remedius.
Remegiſus.
Reuogatus.
Richardus, Ricardus.
Richelmus, Rihelmus.
Richinzo.
Ricpertus, Rihpertus.
Rimpertus.
Rinharius.
Riquinus.
Rodaldus, Rodoaldus.
Rodemarius.
Rodemundus.
Roderadus.
Rodericus.

Rodin-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [157] - 141

Rodingus.
Rodoraucus.
Rodouuinus, Roduinus.
Rodulfus.
Romanus.
Romolus.
Rorgus.
Rotbarnus.
Rotchildus.
Rotgarius, Rothgarius, Rotcarius, Rotgerius.
Rotgisus, Ratgisus.
Rotgrimo.
Rotpertus, Rothbertus, Ratpertus, Ruadpertus.
Rotprandus.
Rubinus.
Rugo.
Rumoldus, Rumoaldus.
Ruodelandus.
Ruothmanus.
Rusticus.
Rusticianus.
Ruumbertus.

S.

SAbbatius.
Sadragarius.
Saifardus.
Saifedenus.
Salomon.
Samuhel.
Sanarius.
Sanctolus.
Saramannus.
Saruinus.
Sauaricus.
Saxunus.
Scalcho.
Scolasticus.
Secundus.
Secundinus.
Sedulius.
Senator.
Senoaldus.
Seraphim.
Seuerus.
Sichelmus.
Sidrac.
Sigifredus.
Sigilaus, Sigilauus.
Sigimarius, Sigemarus.
Sigipertus.
Sigiprandus.
Sigleramnus.
Sigoaldus, Sigualdus.
Sigoinus, Siguinus.
Siluanus.
Silueſter.
Simeon.
Simpertus.
Simplicius.
Sindenandus.
Sindulfus.
Sicloinus.
Siſtemarius.
Soluanus.
Stabilis.
Stadaldus.
Stadalpertus, Stadelpertus, Stadepertus.
Stargolfus.
Statolus.
Stephanus, Stefanus.
Stratarius, Stradarius.
Strato.
Stauegisus.
Suaipertus.
Suauius.
Sundo.
Superantius.
Susannus.

T.

TAlasius.
Tanca.
Tato.
Teodaldus.
Teodelabius.
Teodemarius, Thietmarus.
Teodemundus.
Teodepertus.
Teoderadus.
Teodericus, Thiotericus.
Teoderisius.
Theodignus.
Teodo, Theoto, Thieto, Todo, Toto.
Teodoltus, Teotulffus.
Teodoinus.
Teodomus.
Teodorus.
Teopertus.
Teotardus.
Teoterius.
Theotgaudus, Theutgaudus.
Teotgrimus, Theotcrimus, Teutcrimus.
Theotinus.
Theutarius.
Thomas, Tomas.
Tertiolus.
Teufredus.
Teuspaldus.
Teutilo, Tiberius, Thiperius.
Toto, Todo, Teuto.
Totila.
Thruso, Thriuso.
Trutgaudus, Trutguudus.
Turingus.
Turpengus.

V.

VAlentius.
Valentinus.
Valerius.
Valerianus.
Venerandus.
Venerius.
Venutianus.
Victor.
Victorinus.
Vigilius.
Vigilantius.
Vincentius.
Vindemialis.
Vindepertus.
Vitus.
Vitulus.
Vitalis.
Vitabilis.
Vitalianus.
Viuentius.
Vndolfus.
Vnierius.
Vnrocus.
Vodalherius.
Vrsus.
Vrsacius, Vrsarcius.

Vrsema-

Vrſemarius.
Vrſicinus.
Vrſingus.
Vſingus.
Vtto.

Vu.

VVagulfus.
Vualafredus, Vualahfredus.
Vualahus.
Vualcarius.
Vualcaudus.
Vualdiricus, Vualdricus.
Vualdo.
Vualmarius.
Vualtarius, Vualtharius.
Vualthelmus.
Vualtpertus, Vualpertus.
Vualthramus, Vualdramnus.
Vualloth.
Vuanbaldus.
Vuandaricus.
Vuandrierius.
Vuaningus.
Vuanilo.
Vuanſſo.
Vuaratto.
Vuarinbertus.
Vuarinus.
Vuarnegauſus.
Vuarnepertus.
Vuarno.
Vuerimbertus.
Vuerinharius, Vuernarius.
Vuerulfus.
Vuichardus.
Vuicpaldus.
Vuigo.
Vuigradus.
Vuilia.
Vuillibertus, Vuilipertus.
Vuillihartus, Vuilehardus.
Vuillihelmus, Vuillelmus.
Vuillimannus.
Vuillimarus, Vuilmarus.
Vinncauſus.
Vuinidolfus.
Vuinifredus.
Vuinigiſus.
Vuinipaldus.
Vuinitherius.
Vuipaldus.
Vuitcarius.
Vuiteratus, Vuitradus.
Vuitlaicus.
Vuito.
Vuitramnus.
Vuolfaldus.
Vulfingus.
Vulfinus.
Vulfhardus.
Vulforacus, Vulforaus.
Vulmarus.
Vultegiſus.
Vultpertus.
Vuolfhelmus.
Vuolframmus, Vulframnus.
Vuolpertus, Vulpertus.
Vuoluoinus.
Vuordannus.

Y.

YMmo.
Ymnus.

Z.

ZAcharias.
Zacheus.
Zino.
Zogono, ideſt Chriſtianus.
Zoppo, Zuppo.

CAPVT III.

DE NOMINIBVS PROPRIIS FEMININIS IN ALAMANNIA THEVtonica.

A.

ABa.
Abarhilt, Aberhilt Abirhilt.
Abezuuib.
Ada.
Adal, Adala.
Adalben.
Adalbirinc, Adalbirin, Adalpirin.
Adalbrun.
Adalbuch.
Adalcart, Adalgart, Adalkart.
Adalchon.
Adaldech, Adaldek.
Adaldiu, Adaldiuu, Adaldhiu.
Adaldmot.
Adalfrit.
Adalgik.
Adalgis.
Adalheid.

Adal-

Adalheim.
Adalheint.
Adalhilt, Adalcilt.
Adaliuta.
Adallind.
Adalleiz.
Adalliub.
Adalog, Adaillog.
Adalni, Adalniu.
Adalpuruc, Adalpurug, Adalburg, Adalburuc.
Adalrat.
Adalruod.
Adalſada.
Adalſind.
Adaſuuit.
Adaluuar.
Adaluui.
Adaluuib.
Adaluuic, Adaluuich, Adaluuig, Adaluuih, Adaluuihi.
Adaluuif.
Adalſuuith.
Adaluuiz.
Adelene.
Adelthrud.
Adepurc.
Adtha.
Agana.
Agneſa.
Alachilt.
Alagund, Alahcund.
Alahilt.
Alahſind.
Alaliub.
Alaruna.
Alatſind.
Alba.
Albacunt, Albagund, Albegund.
Albē.
Albine.
Albolt.
Albund.
Albheid.
Albrich.
Albſind, Alpſind.
Alburg.
Alderit.
Alekeruuich.
Alfsuind.
Alle.
Alluc.
Alphilt.
Alpdrud.
Altegund.
Altgart, Altchart.
Altcart.
Altebrig, Altepric.
Altilind.
Altſind.
Amaldrud.
Amallind.
Amalrat, Amulrat.
Amalſin.
Amalthruth.
Amulberg.
Amulburg.
Anaualt.
Anna.
Anshilt.
Anſpirc, Anſpric.
Anſteig.
Anſtrat.
Anthuge, Anſthugi.
Apa.
Arbirn.
Arbun.
Aſa.
Aslind.
Aſpirin.
Aſquid.
Atbalburug.
Atha, Atta.
Athala.
Atilifil.
Atudachuond.
Aua, Auu.
Auerhilt.
Azela.

B.

BAba, Baua.
Balſind.
Berahtheth.
Berehtrat, Berhtrat.
Berahtrud, Berthdrud.
Berhath, Berhta, Berata, Berchta.
Berinſuith.
Bernlind, Berehlind, Berilind.
Bernſuith, Bernſuuith.
Berolog.
Berrani.
Berratgund.
Berhtgart.
Berthild.
Bertſuuith.
Bia, Biia.
Bieta.
Bilegart, Bilikart, Blidkart, Blidcart.
Bilidrud, Blidrud.
Birin.
Brigid.
Brunfrid.
Brunhilt.
Burichinc.

C.

CArtud.
Caſtrat.
Ceizila.
Cello, Ceizlind.
Cerburcch.
Cheba.
Chotenza.
Chunca, Chunza.
Chunibric.
Chunibruch.
Chunidrud.
Chunigund, Chunicund
Chunipret.
Chunzin.
Cilia, Cilina.
Cliſimuot, Cliſmot, Cliſmuot.
Coldbirig, Coldpric.
Coldine.
Coma.
Comedrud, Comitrud.
Comela.
Comiſind.
Cooſſind, Coozſind.
Cootlind, Cotilind, Cotalind.
Cotaſind.
Coteni, Cotini.
Cotesdiu, Coteſthiu, Coteſtiu.
Coteuuar.
Cotta.
Couuerih.
Cozdrud.
Cozniu.

Cozolt.

Cozolt.
Cozpric.
Cozunib.
Crimhere.
Crimhilt, Criemhilt.
Chriſtin.
Cululant.
Cumpold.
Cundarat, Cunderat.
Cundfrit.
Cundheri.
Cundhilt.
Cundine, Cundene,
Cunding.
Cundleib.
Cundlind.
Cundpiric.
Cunduni.
Cundſint, Cuntſind.
Cunduuar.
Cunſnit.
Cunza, Cunca.
Cuota, Cuata.
Cuotarat, Cuoterat.
Cuotchind.
Cuotila.
Cuotpret.
Cuotuuina.
Cyſala.
Cyſilſind.

D.

DEganhilt.
Deitila.
Deoſind.
Detula.
Diata.
Dietgund.
Dietprich.
Dihotrud.
Diothilt.
Dimuot.
Dingunda.
Diurra.
Driuuua.
Drudhilt.
Drudhoh.
Drudmunt.
Drudprcht, Drudpret.
Druſun.
Duirra.
Duoda.

E.

EBerlind.
Ecebrut.
Echanburc.
Ekkeburg, Eceeburg, Eckeburuc, Ecgiburc, Egkeburg, Egiburc, Ekkeburch, Ekkeburc Eckipurc, Egiburc.
Edilla.
Edillied.
Eggusta.
Egilind.
Egina, Eginun, Ekina.
Eiga.
Eila.
Eillid.
Eilſuind.
Eiluui.
Eilſuith.
Einrih.
Einſuuid.
Ekkidruda.
Ekthrud.
Ekkileih.
Ekſuith.
Elehilt, Ellenhild.
Ellenheid.
Ellenſind.
Eliſind.
Elia.
Elidpirch.
Elina.
Ellenbold.
Ellinbric.
Ellinburc, Ellenburc, Elinpurc, Ellanpurc, Elanpuruc.
Ellingart, Ellinuuart,
Elinis.
Ellinſuind.
Eliſabeth.
Eliſint.
Eliſmo.
Elindrud.
Emdrud.
Emheid.
Emhilt, Emmilt.
Emia.
Emma.
Emiſa.
Enburc.
Encheclub.
Enda.
Endrud.
Endhrud.
Engila.
Engilbold, Enkilbold.
Engilbirg, Engilbric, Engilbrich, Engilpiric, Engilbirit, Engilberc.
Engilburc, Engilbruc, Engilpurg.
Engildiu, Engildio.
Engildrud, Engildrut, Engildurd.
Engilfrit, Engelurit.
Engilgart, Engilcart.
Engilger, Engilker.
Engilheid.
Engilhere.
Engilhilt, Engihilt.
Engilmuat, Engelmuot, Engilmot.
Engilmund.
Engilome.
Engilprhet.
Engilrat, Enkilrat.
Engilrih.
Engilſind, Enkilſind.
Engiluuib.
Engiluuic.
Engiſnuot.
Engiza.
Enzela.
Eramburg.
Erchana.
Erchanhilt, Erchinhilt.
Erchanmot, Erchanmuat.
Erchanprie.
Erchanrat.
Erchanſind.
Erchena.
Erchendrud.
Ercheneid.
Ereſnit.
Erferat.
Erflind.
Erlene, Erlini, Erleni.
Erlhild.
Erich.
Erliup, Erlieb.
Ermenliud, Ermellint.
Ermingart.
Erminburg.

Erminſind, Erminſindi.
Errige.
Eta.
Etich.
Ettila.
Eua.
Euathild.

F.

FAslind.
Faſta.
Faſtarat.
Faſtburc, Faſpurc.
Feginhilt.
Felhin.
Filhid.
Filla.
Flois.
Floraſind.
Folchih.
Folchlind.
Foleſind, Folchſind.
Foleſuith, Foleſuuith, Folkſuith, Folſuith.
Folcuuic.
Folmuot.
Folrat.
Folchuuar.
Frecholt.
Frenkin.
Freumot.
Freuuihilt.
Freuuimunt.
Freuuirat, Freuuerat.
Fricundo.
Frida, Frita.
Fridaburg.
Fridagart, Fridikart, Fridecart, Fridigart.
Fridelind, Fridilind.
Frideburg, Frideburc, Fridiburc, Fridaburuc, Frithaburg.
Fridehelm.
Fridehere.
Friderat.
Friderun, Fridorun, Fritharun, Fridurun.
Fridilind.
Fridiliuba.
Fridine, Fridini, Frideni, Fridiniu, Friduni.
Fridthiri.
Frihgunt.
Frila.
Frituuif.
Frouuilt.
Frumolt.
Fruniu.
Fuarhild.

G.

GAganuuart.
Gaſtart.
Gebilind.
Geila.
Geilſind.
Geiluuich.
Geiluuird.
Gelduni.
Gelmod.
Gelunda.
Genia.
Gepa.
Gerberg, Gerbire.
Gerbrun.
Gerenta.
Gerine, Gerene.
Gerhilt, Gerhild.
Gerlind.
Gerleip.
Germunt.
Gerniu.
Gerſind.
Gerſuuith, Gerſuith.
Gerthruth, Gerdrud.
Gernuentila.
Geſa, Geza.
Geſtlind.
Geua.
Gezuuib.
Giſa.
Giſabric.
Giſala, Gisla.
Giſalmuot.
Giſelburc.
Giſelhere, Giſalheri.
Giſilſind.
Gliſima.
Gliſmot.
Gomadrud, Gomedrud, Gomodrud.
Gotadrud.
Gotalind, Gottelind, Gotlint.
Gotaſilt.
Gotaſind.
Grimhilt, Grimhilte.
Guadalſada.
Gunderaht, Gundarat, Gunderada, Gunderat, Gundrada.
Gundine.
Gundpirc, Guntbric.
Gunza.
Guota, Guoto.
Guterun.

H.

HAba.
Hacecha.
Hadaloug.
Hadaburc, Hadeburg.
Hadelburc.
Hademuot.
Haia.
Hailburch.
Haldilſin.
Hamedhec.
Hamithuoh.
Harterat, Hartarat.
Hashilt.
Haslind.
Hatha.
Hathamod, Hadamuot.
Hatuuig, Hathuui, Hathuui, Haduui.
Hazecihnt.
Hedepurg.
Hegana.
Heidini.
Heilburc, Heilpurc, Heilburh.
Heildrud.
Heilgart, Heilkart.
Heilmunt.
Heilrat.
Heilſint, Heilſind.
Heiluuic.
Heima.
Heimila.
Hekeburc.
Helemlog.
Helen.
Heleſint.
Helidine.
Helidlind.

Helidniu.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [162] - 146
PUBLIC DOMAIN

Helidniu.
Helidor.
Helinger.
Heliuuih.
Helchart, Helkart.
Helli.
Hellibrug.
Helmſuuith, Helemſuuith.
Heluuic.
Hemhilt.
Hemma.
Hendrud.
Hengilrat.
Henhart.
Hercha.
Hercloup.
Heribert.
Heribold.
Heriburg, Heriburc.
Heribirch, Heribiric.
Herigund.
Herilind.
Heriſind, Heriſint.
Heriſuuith.
Hermenrat.
Herminburch.
Heroſta.
Hertine.
Hildigart, Hildilgart, Hildilguart, Hildiuuart.
Hildilind.
Hildimod.
Hildiſuuid, Hildiſuuith.
Hiltrud, Hiltrut, Hildruth.
Hilt, Hilta.
Hiltebolt.
Hiltelind.
Hilterat, Hiltirat, Hiltrat.
Hildirat.
Hiltheid.
Hilteuuib.
Hiltiburch. Hiltiburg, Hiltipurt, Hiltipurc, Hiltebruch, Hildiburc, Hiltiburch, Hiltiburuc, Hilteburc, Hildipuruc.
Hiltibrich, Hiltibirc, Hiltibric, Hiltibirig, Hildibirg.
Hiltidiu, Hiltithiu, Hiltethiu, Hiltidhiu.
Hiltikart.
Hiltigunt, Hildigunda.
Hiltila.
Hiltilid, Hiltilind.
Hiltimunt.
Hiltinee.
Hiltipret.
Hiltipric.
Hiltiſind.
Hiltiuuart, Hildiuuara.
Himildrud, Hilmildrud.
Hirburc.
Hirminuuic.
Hirminſind.
Hisburg.
Hislind.
Hitila.
Hitta.
Hizela.
Hoburg.
Holcuuiſind.
Holog.
Horindil.
Hoſuuith.
Hotnihu.
Hottrudh.
Hruadigart.
Hruodſuuid.
Hugeſin, Hugeſind, Hugiſind, Hugunſind.
Hugila.
Hugirat.
Humburg.
Hunaca, Huneka, Hunuca.
Hunhilt.
Hunkis.
Huoching.
Huodilſind.
Hufeburg.

I.

IBo.
Iburc, Iburuc.
Ida.
Idaburch.
Iema.
Ihtibrith.
Ilirikart, Ilhegart.
Imiza.
Imma.
Imuuich.
Iob.
Irimbrig, Irinbric.
Irmburg, Irnburg, Irburg.
Irimbruc, Irimburg, Irimburuc.
Irmina.
Irminbiric, Irminburc, Irminburuc.
Irmindiu.
Irmingart, Irminkart.
Irmingund.
Irminhilt, Irminkelt.
Irminrat.
Irminſind.
Irminuuar.
Iſanburg, Iſanburug.
Iſanbirg, Iſanbirc, Iſanpirihc.
Iſangart, Iſenkart.
Iſanbere.
Iſanhilt.
Ita.
Itaros.
Itaroht.
Itis.
Itisburg, Itisburc.
Iudit, Iuditta, Iuthitta, Iudenta, Iudinta.
Iunzela.
Iuto, Ioto.
Iuzuuib.

K.

KEbedrud.
Kebehilt.
Kebero.
Kebeilt.
Kebene, Kebini, Kebine.
Keila.
Keilſind.
Keiluuih.
Kepa.
Kerbirn.
Kerbold.
Kerbirg, Kerbirih, Kerpric, Kerbrig, Kerbrich, Kerbric, Kerpirihc.

Kerburch, Kerburg, Kerbrug.
Kerhart.
Kerhilt.
Kerhuge.
Kerlind.
Kermunt.
Kerni, Kerniu, Kerniua.
Kerrat.
Kerfind.
Keruui, Keruuic.
Keftin.
Keylrat.
Keza.
Kilint.
Kifa, Kyfa, Kifala.
Kifalbiric, Kifalbric.
Kifaldrud, Kifuldrud, Kifildruth.
Kifalhilt, Kifilhilt,
Kifilmot, Kifilmuot.
Kifitta.
Klifima.
Klifmuot, Kilifmuot.
Krimhilt.
Krifa.
Kuatila.
Kunderat.
Kundlind.
Kunigart.

L.

LAntfcild.
Lantfind.
Lantfuith, Lantfuuith.
Lantine.
Lantolt.
Leota.
Liefbrun.
Lia.
Liba.
Liezeburch.
Lina.
Linuuiz.
Lipdrud.
Liubetaga.
Liutheru.
Lubine, Lubinei.
Luubirat.
Leubita.
Liublind.
Liubniu.
Liubrich, Liubirih.
Liubfind, Lipfind, Liupfind.
Liuduui.
Liuphilt,
Liupmot, Liupmuot.
Liuta, Liota.
Liutberga, Liutpirga, Liutpiric, Liutpric.
Liutburg, Liutpurc.
Liuterat.
Liutgart, Liudgert, Liutkart.
Liuthad.
Liutheid.
Liuthere.
Liuthilt, Litthilt.
Liutine, Liutini.
Liutmod.
Liutfind, Liuhtfind.
Lupeli.
Luffind.
Luzela.

M.

MAalbric.
Madabiric.
Madahilt, Madalhilt.
Madalbirg.
Maganes.
Maganza.
Magin.
Magrih.
Mahaldrud.
Matgund, Mathgund.
Maracholt.
Marahfind.
Math.
Mathilt, Mahthilt.
Magina.
Meginpurch, Meinburg.
Megindrud, Meinthrud,
Meginfrid.
Megingund.
Meginhilt, Meinhilt.
Meginrat.
Merabind.
Meridrud, Merithrud.
Merigart.
Merihilt, Merehilt.
Merifind.
Merifuuith.
Mezhilt.
Milburch.
Mia.
Mima.
Mina.
Munigund.
Munifind.
Muota, Muata, Moata.
Muotine, Moutine.
Muotliup.
Myoza.

N.

NAmetele.
Nana.
Nendine.
Niurat.
Note.
Notiliub.
Nuata, Nuota.

O.

OAdallind.
Odaë.
Odalhilt.
Odelib.
Oduui.
Olismod.
Onhild.
Oni.
Onnere.
Ortem.
Ortleob, Ortleip.
Osburg, Ospurc.
Osbitin, Ospirn, Ospirin.
Oſta.
Orgild.
Otarat, Oterat.
Otcund.
Otgilt.
Othelen.
Othere.
Otila.
Otine.
Otiric.
Otkilt, Otkelt.
Otkis.
Otlind.

Ormunt.

Otmunt.
Otpirc, Otprig.
Otpurg, Otpurug.
Otfind.
Otrud, Othrud.
Otfuuith.
Otta, Ottcha.
Otuuic.
Oudalurit.

P.

Paba.
Pachilt.
Paldarat.
Paldarich.
Paldhere.
Paldhilt.
Paldolt.
Paldfind.
Palma.
Palthruth, Paldrud.
Pantarat.
Patild, Patchilt, Patihilt, Patthilt.
Pazmuot.
Pazuuil.
Pecchilt, Pechilt, Pechit.
Pegitin, Pegiri.
Pehralind.
Penza.
Peradcund, Peratcund, Perahatcund, Peratgund, Perahtgund, Perechcunt, Perethcund.
Peradlind, Peratlind, Perelind, Peridlind, Perlint.
Perahni.
Perahtarat, Peratrat, Peritrat, Perehterat. Perehterat, Perecterat, Perehtrat.
Perahtuuiz.
Perahtkatt, Peratcart, Perhtkart, Percart, Perehkart.
Perana.
Perangart.
Peratfrit.
Perathculind.
Peratfind, Peraffind, Perafind, Perechfint, Perenfind, Perifind.
Percliup.
Perebfuind.
Perechliuot.
Pereliub.
Perehteni.
Perehchilt, Perhthilt.
Perehtheid, Peretheid, Perhtheid.
Pertha, Perchta, Peretha, Perecta, Perechta, Perhtta, Perahta.
Perthdrud, Perihtrud.
Pernfuid, Perenfuuith.
Peza, Pezela.
Piccho.
Pilde.
Pirin, Pirina, Pirinna.
Piliza.
Pliddrud, Plithrud, Plidrud, Piledrud.
Plidhilt, Plidhil, Pilihilt. Piliilt.
Plidkart, Plidgart, Pilegart, Piligart.
Plidmoot, Plidmuot.
Pliderat, Pilerat.
Pluoma.
Polla.
Porinlind.
Pornin.
Pruna, Brunin.
Prunihild, Prunnild.
Purgarat, Purgerat.
Purhlind, Purglinda.
Purigund.
Purihniu.
Purucca.

R.

RAchel, Racheil, Rachilt.
Raganuuih.
Ramdrud, Randrud.
Rantuuig, Rantuuic.
Ratprich, Ratpric, Ratpiric, Ratbirg.
Ratburg, Ratpurc, Ratpurch, Ratpuruc.
Ratthrud, Ratdrud.
Rakifind.
Ratgozza.
Ratheid.
Rathilt.
Ratila.
Ratinza.
Ratker.
Ratfind.
Ratfuuind, Ratfuuint.
Reccho, Recchio.
Rechilt, Rehhilt.
Redburg, Redpurch.
Regil.
Regimbert.
Regimbold,
Regin.
Reginburc, Regimburc, Reginpurc, Reginburg, Reginpruc, Reginburch.
Regindrud, Reginhrud.
Reginfrit.
Regingart, Rekinuuart, Reingart.
Reginhere.
Reginhilt.
Reginleib.
Reginlind, Reginlint.
Reinginlia.
Rekinfind.
Reginlohc.
Reginolt.
Reginfino.
Reginuui.
Reierin.
Reimod.
Reinbolt.
Reindrud.
Reinfuid.
Reginuuiz.
Regingund.
Reodolf.
Rettua.
Richart, Richeart, Riegart, Rickart.
Richilt, Rihchilt. Rihilt,

hilt, Rihhilt.
Rihcund.
Rihcheid, Rihheid, Richeth.
Richere.
Rihfrit.
Richila.
Rihini, Richine.
Richenza, Richinza.
Richlind, Richlint, Rihlind.
Richmuot.
Richolua.
Richbirg, Ricpric, Rihprich.
Richpurg, Ricburg, Richpurc.
Richuuar, Richuuart.
Riederhilt.
Rienhilt.
Rihdrud, Riddrud, Ritrud, Rihedrud.
Rihfind.
Ricpold.
Rimihilt.
Rimifind.
Riumhilt.
Roifint.
Roslind.
Rofmoth, Rofmuot, Roofmuot, Rofmuat.
Rotfuuith.
Ruadachoma.
Ruadcart, Ruadgart, Ruadkart.
Ruadcund, Ruadkund, Ruadgunt.
Ruadine, Ruodine.
Ruadlind, Ruoadlind. Ruodlind.
Ruadmunt.
Ruadolt.
Ruadfind, Ruaffind.
Ruadfuuid, Ruadfuind, Ruafuuind.
Ruadrut, Ruaddrut, Ruadthrud, Ruodtrod.
Ruaduuit, Ruaduuart.
Ruaduuig.
Ruallind, Ruollint, Ruollind, Rullind.
Ruifint.
Ruoda.
Ruoderat.
Ruodheit, Ruodheid.
Ruodhilt, Ruodhil, Ruothilt.
Ruodmuot.
Ruodun.
Ruomhilt, Rumhilt.
Ruoniu.
Ruora.
Ruotluc.
Ruozza.
Ruzela.

S.

SAhfarih.
Sahfin.
Salme.
Saraburc.
Sazza.
Sconburg, Sconburc, Skonburch.
Seburg, Seburch.
Segard.
Selba.
Selbuuilt.
Selidiu.
Seligund.
Sella.
Sicca, Sikka.
Sigefred.
Sigeuuich.
Sigibold.
Sigibret.
Sigibric, Sikibirich.
Sigibruch, Sigiprug, Sigeburg, Sigiburg, Sikiburg, Sigiburc.
Sigidrud.
Sigiheid.
Sigihilt.
Sigilind.
Sigini, Siginihu, Siciniu, Sigeni, Siginu.
Sindeni.
Sleta.
Staracha.
Starhilta, Starahilt.
Stillimuot.
Stillina.
Sunhilt.
Suona.
Suuabin.
Suuabholt.
Suuaburc, Suauaburc.
Suuanabold.
Suuanahilt.
Suanburc, Suanabruc, Suuanaburc, Suuanburc.
Suuidburc, Suuidpurc, Suuidburch, Suitpurg.
Suuih.
Suuiza.

T.

TAgahilt.
Tannecha.
Teta, Tetta, Theta.
Tancharat, Thancharat.
Tanchilt.
Thancho.
Theleic.
Thelint.
Theodifo.
Theota, Theotha, Thiota.
Theotbirg, Theotbirich, Theotbirc, Theotpric, Thietprigh, Thiotbrig, Thiotpric, Thiotpiric.
Theotila, Theatila, Thiotila.
Theothilda, Thiethilt.
Theotkid, Tiechit. Thiotkid.
Theotpret, Thiotpret.
Theotrat, Thoadrat, Thietrat, Thieterat, Thiotarat, Thioterat, Thiotrat, Theterat.
Theotfind, Theetfind, Theitfind, Thiatfind, Thietfint, Thiotfind.
Thetniu, Thietnuu.

Thiaburg,

Thiaburg, Thiadburg, Thiatburg Thietpurch, Thietburc, Thiotpurc, Thiotpurug, Thiotpurch, Thietpurch.
Thiaduuif.
Thietcund.
Thiedin.
Thietfrid, Thiotfrid. Theotfrid.
Thiotlind, Thietelind, Thiolind.
Thiotuuar, Thetuuart,
Theituuar.
Thothart.
Thietuuib.
Thieza.
Thiezud.
Thingund.
Thiodinc.
Thiotdrud, Thiottrud.
Thiotheid.
Thiotine.
Thiotuuic.
Thrutburg.
Thuomsind.
Thuonlind.
Tiemuot.
Tietene.
Tiezela.
Tisa.
Tita.
Tota, Totia, Tuata, Tuota, Tuda, Tuta.
Triuuerat.
Triutili.
Trostila.
Trutlind, Trhudlind, Trudlint, Trudlind.
Truandrud.
Trudcart.
Truduuib.
Trunsind.
Trusun.
Truta, Thruda.
Tumila.
Tuna
Tunitach.
Tuone.
Tunza.

V.

VAdaldrud.
Vadalhilt.
Vadalsind.
Vadilburc.
Vapur.
Vastpurg.
Vata.
Vatila.
Veinpurg.
Vfolrarth.
Vgesind, Vgisind.
Virdruth.
Vismuot.
Vmmila.
Vnceiza.
Vnda.
Vnforath.
Voda, Vota.
Vodalbric, Vodelbric.
Vodaldrud.
Vodalsind, Volsind.
Vodalrat, Vodalraht, Volarat.
Vodalgart, Vadalgart.
Vodaurid.
Votecha.
Vromuot.
Vna.

Vu.

Vuaduuart.
Vuala.
Vualaftid, Vualtfrid.
Vualdburg.
Vualerat.
Vualtila.
Vuanpurg, Vuampurc. Vuanpurc. Vuanburg.
Vuangart.
Vualttrud.
Vualdrad, Vualtrat, Vualterat, Vualtarat.
Vualsuuith, Vualtsuuith.
Vualtarat.
Vuaraburch.
Vuasipurug.
Vuassind
Vualtuizo.
Vuangart.
Vuanrat,
Vuarburc.
Vuarrat.
Vucala.
Vucaldrud.
Vucita.
Vueldrud, Vueltrud.
Vuelilburc.
Vuelhib.
Vuendilburg, Vuentilpurc.
Vuendilgart.
Vuendillith.
Vuendilmod, Vuendilmuot.
Vuendilsid.
Vuendilsuith.
Vuentila, Vuendila.
Vueraht.
Vuerhilt.
Vuerekkio.
Vuerinbret.
Vuerinburg. Vuerinburug.
Vuerinhart.
Vuerinsuith.
Vuerolt.
Vuetta.
Vuia.
Vuiba.
Vuiberat.
Vuichart.
Vuikart.
Vuichbirg.
Vuichegunda.
Vuichere.
Vuihmuot, Vuichmuot.
Vuiclind.
Vuidrud.
Vuidpurc.
Vuialdrud, Vuieldrud.
Vuiela.
Vuielburg.
Vuigburg.
Vuigirat, Vuigerat.
Vuigisud.
Vuiksuuith.
Vuila, Vuilla.
Vuilburc, Vuilpurg, Vuilliburg, Vuilleburg, Vuilbruch, Vuilliburch, Vuillibruhc. Vuilliburc, Vuillipurg.
Vuillibirch, Vuillebirch, Vuillipiric, Vuillibirc, Vuillebrich.
Vuildrud.
Vuileca.
Vuilhara.

Vuilhere, Vuillere.
Vuillechoma, Vuillichoma.
Vuilligart.
Vuilligund.
Vuillihilt, Vuillehilt.
Vuillidrud, Vuillindrud, Vuillendrud.
Vuillimot.
Vuillira.
Vuiliſind, Vuilliſind, Vuilaſind.
Vuilliſuuind.
Vuillita.
Vuilliza.
Vuilloges.
Vuinelind.
Vuinertha.
Vuingidiu.
Vuini.
Vuinidin.
Vuingarta.
Vuinilind.
Vuinirat.
Vuinitheri.
Vuinlich.
Vuiolgart.
Vuirat.
Vuirtun, Vuirtinna, Vuirtin.
Vuirund.
Vuiſsirihc.
Vuiterbñ, Vuiterat, Vuitrat.
Vuitila.
Vuitilt.
Vuitirh.
Vuito.
Vuitolt.
Vuitpurc.
Vuitſind.
Vuituuar.
Vuodilhilt.
Vuofeza.
Vuoſker.
Vuola.
Vuolcilt.
Vuolchangart.
Vuoldrud, Vuoltrud.
Vuolemoot, Vuolomuot.
Vuoleſin, Vuoleſind.
Vuolfart.
Vuolfcart, Vuolfkart.
Vuolfboto.
Vuolfdrud, Vuolfthrut.
Vuolfkelt.
Vuolfkund, Vuolfcund.
Vuolfliub.
Vuolfperim, Vuolfpirin,
Vuolfpruc, Vuolfpurug,
Vuolfbruch.
Vuolfrada.
Vuolfrid, Vuolafrid.
Vuolfſind.
Vuolfsuuid.
Vuolfine.
Vuolprin.
Vuolsleic.
Vuoluerat.
Vuoluolt.
Vuona.
Vuuluila,

Y

Yta.
Yminſind.
Ymma.
Ymmica.
Ymmina
Yrimbrug.
Yrmishart.
Yſanbirc.
Yſangart.

Z

Zeiza.
Zenza.
Zeta.
Zilia.
Zuozo.

CAPVT

CAPVT IIII.

DE NOMINIBVS PROPRIIS FEMININIS IN ALAMANNIA CVRIENSI & Burgundionenſi.

A.
ABba.
Adala.
Adalonia.
Agaſia.
Agilenda.
Agina.
Agoneia.
Amata.
Amita.
Anduſtria.
Anna.
Appa.
Aurelia.
Aureuera.

B.
Baltrudis.
Baſilia.
Beata.
Benedicta.
Bona.

C.
Cæcilia.
Calumnioſa.
Chriſta.
Chriſtina.
Columba.

D.
Deodera.
Didyma.
Domnina.
Druſa.

E.
Echila.
Egiburga.
Egina.
Elena.
Eliſabetha.
Emiſa.
Engila.
Eugenia.
Exuperia.

F.
Faſtarata.
Felia.
Flauia.
Floraſinda.
Fonteia, Fontegia.

G.
Galla.
Genouefa.
Genteſima.
Gerenta.
Giſila.
Gotelinda.
Gregoria.
Guadalſada.

H.
Hata.
Honoria.

I.
Ianuaria.
Induſtria.
Iuliana.

K.
Kiſa.
Kunigundis.

L.
Leonza
Liba.

M.
Maria.
Materna.
Maxantia.

N.
Nonna.
Nota.

O.
Onerina.
Oportuna.
Oſanna.
Otarda.
Otilia.

P.
Paſſiua.
Paulina.
Peregrina.
Pernanda.
Pia.

R.
Rachel.
Reginelda.
Roſinda.

S.
Salua, Saluua.
Saluia.
Senatrix.
Solſepia.
Suluana.
Suſanna.

T.
Teuperga.
Theodora.
Tota.

V.
Valentia.
Valentiana.
Vigilia.
Vincentia.
Vrſicina, Vrſiſina.
Vnda.

Vu.
Vualdrada.
Vuinigunda.
Vuona.

FINIS.

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25
GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [169] - 153 PUBLIC DOMAIN

ANTIQVITATVM ALAMANNICARVM

PARS II.

Complectens res Ecclesiasticas, quas Monachi appellant Interiores.

DE AVCTORIBVS ET EORVM SCRIPTIS.

REMEDIVS CVRIENSIS EPISCOPVS,

QVi & Remigius, vnde vigesimus Curiæ Rhætorum Episcopus à Stumpfio numeratur Chronicor. lib. 10. cap. 17. Eius temporibus, anno videlicet DCCCXIII. à Nato Christo, venit in Rhætiã Curiensem, Wolfharius Episcopus Remensis à Carolo M. Imperatore missus ad constituendum iudicium & appellationes, quæ intercessissent, Prouincialium audiendas, vt auctor est Ratpertus cap. 5. Quo in conuentu, aut vehementer fallor, aut iniunctum fuit Remedio, vt Canones istos pro Ecclesiis Alamannicis, quarum Sacerdotes versabantur in summarum diuinarum ignoratione, colligeret, vt secundum eos in iudiciis proporro decerneretur. Vadianus existimat ab ipso Wolfhario præsentatos Imperatori, ab eoque vim Legis auctoritatemque accepisse. Non tamen ideo dicendus est optimus Imperator errores induxisse in Ecclesiam, si quos offendit vel pacis publicę causa dissimulauit, vel scandali vitandi ratificauit, quum meliora edoctus non pauca alia immutauerit, vt rerũ gestarum monumentis proditũ est.

B. NOTINGVS CONSTANTIENSIS Episcopus.

EPiscopus à Clero & populo appellatus est A. D. DCCCCXIX. vitæ sanctimonia & probitate morum conspicuus. Idcoq; solus idoneus habitus, qui Conradi Altorfensis Comitis (qui Notingo postea in Episcopatu successit miraculorũ fama in cœlos sublatus) vitã ac mores conformaret. Mortuus est A.D. DCCCCXXXIIII. Prid. Idus Augusti. Ad eius exsequias cohonestandas venit Vdalricus Episcopus Augustanus, summæ tũ apud Alamannos existimationis & auctoritatis. Is iustis funeri solutis, cõgregato populo imperauit triduanũ ieiuniũ, vt p bono Episcopo, cuiusmodi abstulisset, Deo Opt. Max. supplicaret, sicuti refert Stumpfius Chron. li. 5. ca. 11. Eius meminere Hepidannus in Annalib. Herimannus Contractus in Chron. Tiutburgius in Ephimeridib. Additiones eius vna pariter cum bona Remedii parte excisæ mihi & furto abreptæ sunt.

SYMBOLVM ALAMANNICÆ ECCLESIÆ.

EIus Auctor ignoratur. Meminit Vadianus lib. 2. ab coq; accepit & edidit Iohan. Stumpfius Chron. li. 4. Sed valde mutilum & exspreta antiquitate. Nos ex ipsa membrana restituimus, sententia eius quantum pote verbis Latinis expressa. Est autẽ illud memorabile, q; in eo nulla fiat mentio *Descensus ad inferos*. Qua in re Alamannica Ecclesia consensit cum Græcis Latinisque vetustis, à quarum Symbolis non agnosci notant Doctores ad l. 2. C. de Summa Trinit. & fide Cathol.

CON-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [170] - 154 PUBLIC DOMAIN

CONFESSIO ALAMANNICÆ ECCLESIÆ.

PRimus edidit cum Otfridi Wissenburgensis Euangeliorũ expositione Achilles Gassarus, cum interlineari explanatione Germanica. Sed profecto doctus cætera vir, quid sibi vellent priscę ille voces, non quitus est intellegere. Nos & emendauimus pariter & Latinis verbis illustrauimus.

LITANIA ALAMANNICÆ ECCLESIÆ.

HÆc est vera & germana Litania, in Ecclesiis Alamanniæ Curiensi, Sanctgallensi, Constantiensi, Augiẽsi, &c. vsitata, tẽpore Ludouici Iunioris, Regis Germaniæ, A. D. DCCCL. Excerpsimus ex libro membraneo, qui illo ipso sæculo in Monasterio S. Galli scriptus. Quod certo põt esse argumento, multis sæculis posteriorem illam esse, quæ Frãcofurti ad Mœnum in æde D. Bartholomæi ostentatur. Et iniuratæ vetustissimæ membranæ nostræ plus credo, quã cẽtum iuratis Latomis. Auctor in mundo est res ipsa. Quum. n. nostra membrana ex Sanctis aduocet tantum 34. Francofurtensis autẽ amplius 540. prorsus mihi persuadeo, quot Sanctorum numeris, totidem distare annorũ sęculis, & Hludouici atque Emmæ nomina ab imperito librario retenta fuisse.

BENEDICTIONES ALAMANNICÆ Ecclesiæ.

DVplex erat apud Alamannos *Benedictio* Ecclesiastica; *Canonica* vna, altera *Vulgaris. Canonica* dicebatur, quæ legitime & ex Canonum fieret permissione. Cuius generis erant benedictiones *Cerei, Cineris Martialis, Ignis Paschalis*, & cõsimiles. Vt iam nihil de Benedictionibus, quæ insecutis tẽporibus inuentæ, *Agni Paschalis, Ignis Iohannici, Vini Iohannici*, (ille Baptistæ, Euangelistæ memoriã isthoc aiunt repræsentare) commemorem: super quibus, si cui animus prurit, consuli potest M. Ant. Delrio Iesuita Disquisition. Magicar. libris. *Ferri, Ignis*, & *Aquæ* benedictiones primum introduxit innata Gentilium consuetudo, confirmauit anilis superstitio, retinuit pestilens simonia, quæ quid non & semper potuerunt & hodie possunt? Quas benedictiones ipsa Ecclesia partim tãquam friuolas & stultiuidas, partim vt impias & blasphemas, iam pridem olim condemnauit. Vetuit etiam exsertis verbis Stephanus Papa c. 11. q. 5. *c. consuluisti*, & Innocentius III. cap. *sententiam*, 9. Ext. *Ne Cleri. vel Monach.* & causam reddit Honorius III. in cap. *Dilecti*, 3. Ext. de *Purgat. vulg.* quod in hoc iudicio *Deus testari videtur*. Et benedictæ quidem aquæ probationem ciuilibus quoque legibus inhibitam scribit non contemnendæ auctoritatis IC. Bernardus Bononiensis in c. vlt. Ext. de Probat vulg. In Francicarum, Alamannicarum, Langobardicarum Legum quibusdam exemplaribus vetustis etiamnum probationes illæ reperiuntur, recte in nonnullis omissæ. Formulas benedicendi iam olim aliquas produxit Io. Auentinus in Annal. lib. Bior. lib. 4. & Iacob. Pamelius Iesuita Lithurg. lib. 2. in fine libri Sacramentorum Albini. Exstant quidem non pauca apud Historicos exempla, quibus vel reatus fuit manifestatus, vel innocentia comprobata. Quæ veto qua ratione, quoue pacto acciderint, non est nostri instituti disputare. Ea, cui lubido & volupe, petere põt à Franc. Hotomãno Disputat. Feudal. 11. Iacob. Cuiacio de Feudis l. 1. tit. 1. Durantio Casellio variar. lib. 2. cap. 1. Phil. Camerario Meditationum hist. Centur. 2. ca. 18. Adolpho Scribonio Responsione ad examen ignoti patroni veritatis de purgatione Sagarum per aquam frigidam, Ioanne Euuich de Sagarum natura, arte, viribus & factis, & de notis indiciisque quibus agnoscantur, Ioan. Georgio Gœdelmanno de Magis, veneficis & lamiis, deque his recte cognoscẽdis, & quem primo loco nominare debui, Antonio Delrio illis, quos dixi, libris.

FRATERNITATES ALAMANNICÆ ECCLESIÆ.

AVctor siue conscriptor potius nõ exprimitur. Olim in more institutoq; Monachorũ fuit, vt minora Monasteria confraternitates (vt loquũtur) cũ celebriori aliquo Collegio inirent. Vsus carũ erat, vt quotiens defunctus quispiam de con-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [171] - 155

de coniuncto & sociato Monasterio, Collegio illi fuisset annuntiatus, pro eo mox fierent orationes, vigiliæ, missæ, disciplinæ, & eleemosynæ. Quas pari ratione ab aliis quoque pro se post obitum fore singuli exspectabant. Erat insuper hoc societatis ius & conditio, vt aduenientes vltro citroque non haberentur alieni, sed tanquam domestici omnibus Charitatis (illorum verbo) officiis exciperentur. Nec solum Monachos, sed & Laicos huius fraternæ confœderationis, quam argento illis venumdare solebant, participes fuisse in his exemplis legimus.

ANNIVERSARII ALAMANNICÆ Ecclesiæ.

NEque horum auctor atque collector est asscriptus. Nortpertum Abbatem Anniuersariorum institutorem etiam Tiutburgius facit, aut quisquis est Ephemeridum conscriptor.

Atque ita dedimus rerum Alamannicarum corpus, tenue illud quidem, at integrum tamen & suis partibus (vt speramus) absolutum. Quod vero non parua accessione crassius & opimius reddere (si ex vsu videbitur) cibi meliotis scriptorum. Interim hoc Marte contenti simus.

***

ALAMAN-

ALAMANNICÆ ECCLESIÆ VETERIS CANONES

EX PONTIFICVM EPISTOLIS EXCERPTI

A

REMEDIO CVRIENSI EPISCOPO

IVSSV

KAROLI MAGNI REGIS FRANCORVM ET ALAMANNORVM.

I.

DE LICENTIA CORPORIS DOMINI.

Ex epistola Clementis ad Iacobum Hierosolimorum Episcopum.

CERTE tanta in altari holocausta offerantur, quanta populo sufficere debeant. Quod si remanserint, in crastinum non reseruentur, sed cum timore & tremore clericorum diligentia consummentur. Qui autem residua corporis Domini, quæ in sacrario relicta sunt, consumunt, non statim ad communes accipiendos cibos conueniant, nec putent sanctæ portioni commiscere cibum, qui per aqualiculos digestus in secessum fundi-tur. Si igitur mane Dominica porrigitur, vsque ad sextam ieiunent ministri, qui eam consumpserint: & si tertia vel quarta hora acceperint, ieiunent vsque ad vesperam. Sic secreta sanctificatione æterna custodienda sunt sacramenta.

II.

DE VASIS SACRIS.

Ex eadem epistola.

DE vasis sane sacris ita gerendum est. altaris palla, cathedra, candelabrum, & velum, si fuerint vetustate consumpta, incendio dentur: quoniam non licet ea, quæ in sacrario fuerint, male tractari, sed incendio vniuersa tradantur. Cineres quoque eorum in baptisterium inferantur, vbi nullus transitus habeatur, aut in pariete aut in fossis pauimentorum iactentur, ne introeuntium pedibus inquinentur. Pallas vero & vela, quæ in sanctuarii sordidata fuerint ministerio, Diaconi cum homilibus ministris intra sacrarium lauent, non eiicientes foras à sacrario velamina Dominicæ mensæ, ne forte puluis Dominici corporis male decidat syndone foris delata, & erit hoc operanti peccatum. idcirco in sacrario ministris præcipimus cum diligentia custodire. pallæ in alia pelue lauentur, & in alia vela.

III

QVO LOCO CELEBRANDA SIT MISSA.

Ex epistola Clementis omnibus Episcopis, Presbyteris, Diaconibus missa.

HIc ergo, hoc est, in præsenti vita positos oportet vos agnoscere voluntatem Domini, vbi & agendi & sacrificandi est locus: quoniam in aliis locis sacrifi-

care & missas celebrare non licet, nisi in his, in quibus Episcopus proprius iusserit, aut ab Episcopo regulariter ordinato tenente videlicet ciuitatem consecratus fuerit. Aliter enim non sunt hæc agenda, nec rite celebranda.

IIII.

DE OBOEDIENTIA EXHIBENDA EPISCOPIS.

Ex eadem epistola B. Clementis Papæ.

VOBIS, qui sacerdotio Domini fungimini & in speculo estis positi, plus scire oportet, vt subditos vobis populos pleniter docere possitis, eisque ad regna cœlorum ducatum præbere Domino annuente valeatis. vnde & ipsa per se veritas ait: *Vobis datum est nosse mysterium regni Dei: cæteris autem in parabolis*, & reliqua. Vestrum enim, qui legatione Domini fungimini, est docere populos: eorum vero est vobis obœdire vt Deo. Si autem nobis Episcopis non obœdierint omnes Presbyteri, Diaconi ac Subdiaconi, & reliqui clerici, omnesque Principes tam maioris ordinis quam & inferioris, atque reliqui populi tribus & linguæ non obtemperauerint, non solum infames, sed & extorres à regno Dei & consortio fidelium, à liminibus sanctæ Dei ecclesiæ alieni erunt. Nam vestrum est eos instruere, eorum vero est vobis obœdire vt Deo, cuius legatione fungimini, dicente Domino: *Qui vos audit, me audit: & qui vos spernit, me spernit: & qui vos recipit, me recipit: & qui me recipit, recipit eum, qui me misit.*

V.

NIHIL ABSQVE LICENTIA EPISCOPI AGENDVM.

Ex eadem epistola inter cætera.

QVAPROPTER cunctis fidelibus & summopere omnibus Presbyteris & Diaconibus ac reliquis clericis attendendum est, vt nihil absque Episcopi proprii licentia agant. Non vtique missas sine eius iussu quisquam Presbyterorum in sua parrochia agat, non baptizet, nec quicquam absq; eius permisso agat. Similiter & reliqui populi maiores scilicet & minores per eius licentiam quicquid agendum est agant, nec sine eius permisso à sua parrochia abscedant, nec in ea aduentantes morari præsumant. Animæ vero eorum ei creditæ sunt: ideo omnia eius consilio agere debent, &, eo inconsulto, nihil.

VI.

QVOD OMNIBVS BAPTISMVM PERCIPERE necessarium sit.

Ex epistola B. Clementis Papæ scripta Iulio ac Iuliano & reliquis consodalibus.

SIVE enim iustus sit siue iniustus, baptismum per omnia necessarium est. Iusto quidem, vt adimpleatur in eo perfectio & regeneretur Deo: iniusto autem, vt peccatorum, quæ gessit, remissio concedatur.

VII.

BAPTIZATOS AB EPISCOPO CONSIGNARI debere.

Item ex eadem epistola.

OMNIBVS ergo festinandum est sine mora renasci Deo, & demum consignari ab Episcopo, id est septiformem gratiam sancti Spiritus percipere, quia incertus est vniuscuiusque exitus vitæ. Cum autem regeneratus fuerit per aquam, & postmodum septiformis spiritus gratia ab Episcopo, vt memoratum est, confirmatus, quia aliter perfectus esse Christianus nequaquã poterit nec fedé habere

habere inter perfectos sine necessitate, sed incuria aut voluntate remanserit, vt habeat, quod à Petro accepimus, & cæteri sancti Apostoli præcipiente Domino docuerunt: & demum ex operibus bonis ostendat in se similitudinem eius, qui eum genuit, patris. Post hæc vero agnoscat Deum honorare. Honor autem eius est, vt ita viuat, sicut ille vult. vult autem vnumquemque ita viuere, vt homicidium & adulterium nesciat: odium & auaritiam fugiat: iram, superbiam, iactantiam respuat & execretur, inuidiam quoq; & cætera his similia penitus à se ducat aliena.

VIII.

QVID CONFERAT AQVÆ BAPTISMVS AD DEI CVLTVM.

Item ex eadem epistola.

PRIMO quidem quia quod Deo placuit impletur: secundo quia regenerata ex aquis & Deo renouata fragilitas prioris natiuitatis, quæ vobis per hominem facta est, amputatur, & ita demum peruenire poteritis ad salutem; aliter impossibile est. Sic enim vobis cum sacramento verus Propheta testatus est dicens: *Amen amen dico vobis, nisi quis denuo renatus fuerit ex aqua & spiritu, non intrabit in regnum cælorum.*

VIIII.

QVOD NON VBIQVE ET A SOLO SACRIFICANDVM SIT.

Ex epistola Anacleti Papæ scripta omnibus Episcopis cæterisque cunctis fidelibus.

DEo enim perfecte sacrificantes non debent vexari sed portari, consolari atque ab omnibus venerari. Ipsi autem quando Domino sacrificant, non soli hoc agere debent, sed testes secum adhibeant, vt Deo perfecte in sacratis Domino locis sacrificare probentur. Ait namque auctoritas legis diuinæ: *Vide ne offeras holocausta tua in omni loco quem videris, sed in loco, quem elegit Dominus Deus tuus.* Episcopus Deo sacrificans testes, vt præfixum est, secum habeat; & plures quam alius sacerdos. Sicut maioribus honoris gradibus fungitur, sic maioris testimonii incrementatione indiget. In solemnioribus quippe diebus, aut septem aut V. aut III. Diaconos, qui eius oculi dicuntur, & Subdiaconos, atque reliquos ministros secum habeat, qui sacris induti vestimentis in fronte & à tergo, & Presbyteri è regione dextra læuaque contrito corde & humiliato ac prono stent vultu, custodientes eum à maliuolis hominibus & consensum eius præbeant sacrificio.

X.

NON TOLLENDAS RES ECCLESIÆ.

Ex eadem epistola Anacleti Papæ.

ERgo qui Christi pecunias & ecclesiæ rapit, aufert, vel fraudat, homicida est, atque homicida ante conspectum iudicis esse deputabitur. Qui rapit pecuniam proximi sui, iniquitatem operatur: qui autem pecuniam vel res ecclesiæ abstulerit, sacrilegium facit.

XI.

DE ORDINATIONE EPISCOPORVM.

Ex epistola Anacleti Papæ scripta omnibus Episcopis Italiæ.

ORdinationes Episcoporum auctoritate Apostolica ab omnibus, qui in eadem fuerint prouincia, sunt celebrandæ: qui simul conuenientes scruti-

nium diligenter agant, ieiuniumque cum omnibus precibus celebrent. & manus cum sanctis euangeliis quæ prædicaturi sunt imponentes Dominica die hora tertia orantes sacraque vnctione exemplo Prophetarum & Regum capita eorum more Apostolorum & Moysi vnguentes, quia omnis sanctificatio constat in Spiritu sancto, cuius virtus inuisibilis sancto est chrysmate permulgata, & hoc ritu solemnem celebrent ordinationem. Quod si omnes simul conuenire minime potuerint, assensum tamen suis precibus præbeant, vt ab ipsa ordinatione animo non desint. Porro & Hierosolimitarum primus Archiepiscopus B. Iacobus, qui Iustus dicebatur, & secundum carnem Domini nuncupatus est frater, à Petro, Iacobo & Iohanne, Apostolis est ordinatus, successoribus videlicet dantes formam eorum, vt minus quam à tribus Episcopis reliquisq; omnibus assensum præbentibus nullatenus ordinetur, & communi voto ordinatio celebretur.

XII.

DE ACCVSATIONE SACERDOTVM.

Ex eadem epistola.

ACCVSATIO quoque eorum, super qua nos consulere voluistis, non nisi ab idoneis & probatissimis viris, qui & suspicionibus & sceleribus careant, fieri debet: quia Dominus sacri sui corporis tractatores à vilibus & reprobis ac non idoneis personis infamari noluit, nec calumniari permisit: sed ipse proprio flagello peccantes sacerdotes à templo eiecit. vnde liquet, quod summi sacerdotes, id est Episcopi, à Deo sunt iudicandi, non ab humanis aut prauæ vitæ hominibus lacerandi, sed potius ab omnibus fidelibus portandi.

XIII.

DE QVERIMONIA CONTRA SACERDOTES.

Ex eadem epistola.

SI quis aduersus Sacerdotes vel ecclesias eorum commotus fuerit, aut causas habuerit, prius ad eos recurrat caritatis studio, vt familiari colloquio commoniti ea sanent, quæ sananda sunt, & caritate emendent, quæ iuste emendanda agnouerint. Si autem aliqui eos, priusquam hæc egerint, lacerare, accusare, aut infestare præsumpserint, excommunicentur, & minime absoluantur, antequam per satisfactionem condignam egerint pœnitentiam, quoniam iniuria eorum ad Christum pertinet, cuius legatione funguntur.

XIIII.

DE BIPERTITO ORDINE SACERDOTVM.

Ex epistola Anacleti scripta omnibus Episcopis & reliquis Christi Sacerdotibus.

SACERDOTVM fratris ordo bipertitus est, & sicut Dominus illum constituit, à nullo debet perturbari. Scitis autem à Domino Apostolos esse electos & constitutos, & postea per diuersas prouincias ad prædicandum dispersos. Cum vero messis cœpit crescere, videns paucos esse operatios, ad eorum adiumentum septuaginta eligi præcepit discipulos. Episcopi vero Apostolorum, Presbyteri quoque septuaginta discipulorum locum tenent. Episcopi autem non in castellis aut modicis ciuitatibus debent constitui, sed Presbyteri per castella & modicas ciuitates atque villas debent ab Episcopis ordinari & poni: Singuli tamen per singulos titulos suos. Amplius quam isti duo ordines Sacerdotum nec nobis collati sunt, nec Apostoli docuerunt.

XV.

XV.

DE HIS, QVI PRÆLATOS CONTEMPNVNT.

Ex eadem epistola.

NECESSE enim est, vt rectores à subditis timeantur, ab ipsisq; corrigantur, vt humana formidine peccare metuant, qui diuina iudicia non formidant. Deteriores quippe sunt, qui doctorum vitã mores q; corrumpunt, his qui substãtias aliorum prædiaq; diripiunt. Ipsi autem ea, quæ extra nos, licet nostra sint, auferunt: nostri quoque detractores & morum corruptores nostrorum siue qui aduersum nos armantur, proprie nos ipsi decipiunt, & ideo iuste infames sunt, & merito ab ecclesia extorres fiunt.

XVI.

DE HIS, QVI DOCTORVM CVLPAS PRODVNT.

Ex eadem epistola.

MVLTVM vero distant damna morum à damnis rerum temporalium: cum ista extra nos sint, illa vero in nobis. Sententia quoq; Cham filii Noe damnantur, qui suorum doctorum vel præpositorum culpas produnt, sicut Cham, qui patris pudenda non operuit, sed ridenda monstrauit.

XVII.

DE REPROBIS MORIBVS PASTORIS TOLERANDIS.

Ex eadem epistola.

DOCTOR autem vel pastor ecclesiæ si à fide exorbitauerit, erit à fidelibus corrigendus: sed pro reprobis moribus magis est tolerandus quam distringendus, quia rectores ecclesiæ à Domino sunt iudicandi, sicut ait Propheta: *Deus stetit in Synagoga Deorum, in medio autem Deos discernit.* Vnde oportet vnumquemque fidelem, si viderit aut cognouerit plebes suas aduersus pastorem suum tumescere, aut clerum detractionibus vacare, hoc vitium pro viribus extirpare, prudenterque corrigere satagat, nec eis in quibuscumq; negotiis misceri, si incorrigibiles apparuerint, antequam suo reconcilientur doctori, præsumat: quoniam tam sacerdotes quam reliqui fideles omnes summam debent habere curam de his qui pereunt, quatenus eorum redargutione aut corrigantur à peccatis, aut si incorrigibiles apparuerint, ab ecclesia separentur.

XVIII.

QVOD EPISCOPVS SINE REGVLARI MVTATIONE ECCLESIAM suam non dimittat, nec ipse ab ea dimittatur.

Ex epistola Euaristi Papæ scripta Omnibus per Aegyptum Domino conglutinatis Fratribus.

SACERDOTES vero vice Christi legatione funguntur in ecclesia, & sicut ei sua est coniuncta sponsa, id est ecclesia, sic Episcopis iunguntur ecclesiæ, vnicuique pro portione sua. Et sicut vir non debet negligere vxorem suam, sed diligere & caste custodire & amare atque prudenter regere, ita & Episcopus debet ecclesiam suam. Et velut vxor, quæ sub manu est viri, obœdire debet viro suo, eumque amare & diligere, potius etiam ecclesia Episcopo suo in omnibus obœdire eumque amare & diligere vt animam suam debet: quia illud fit carnaliter, istud spiritaliter. Et sicut vir non debet adulterare vxorem su-

am, ita nec Episcopus ecclesiam suam, id est, vt illam dimittat, ad quam sacratus est absque ineuitabili necessitate aut Apostolica vel regulari mutatione, & alteri se coniungat. Et sicut vxori non licet dimittere virum suum, vt alteri se, viuente eo, matrimonio societ, vt eum adulteret, licet fornicatus sit vir eius, sed iuxta Apostolum aut viro suo debet reconciliari, aut manere innupta, ita ecclesiæ non licet dimittere aut ab ea segregare Episcopum suum vt alterum, eo viuente, accipiat, sed aut ipsum habeat, aut innupta maneat, id est, ne alterum Episcopum, suo viuente, accipiat, vt fornicationis aut adulterii crimen incurrat. Nam si adulterata fuerit, id est si se alteri Episcopo iunxerit, aut super se alterum Episcopum adduxerit, aut esse fecerit vel desiderauerit, per acerrimam pœnitentiam aut suo reconcilietur Episcopo, aut innupta permaneat.

XIX.

NON INFAMANDVM VEL EIICIENDVM EPI scopum aut alterum in loco eius constituendum.

Ex eadem epistola.

AVDIVIMVS enim, quosdam à vobis infamatos & dilaceratos Episcopos à ciuitatibus propulsos (quia alibi Episcopi constitui non possunt nisi in ciuitatibus non minimis) & alios in eis, ipsis viuentibus, constitutos: ideo hæc vobis scribimus, vt sciatis hoc fieri non licere, sed proprios reuocari & integerrime restitui debere. Illos vero, qui adulterina fœditate suas sponsas, quas & vxores eorum præfixo tenore esse intelligimus, tenent eici vt adulteros, atque infames fieri, eosque ab ecclesiasticis honoribus arceri iubemus. Si autem aduersus eos aliquam querelam habuerint, his peractis inquirendum erit & auctoritate huius sanctæ sedis terminandum.

XX.

NON TEMERE IVDICANDVM.

Ex eadem epistola.

DEVS omnipotens vt nos à præcipitantis sententiæ prolatione compesceret, & cum omnia nuda & aperta sint oculis eius, mala tamen Sodomæ noluit audita iudicare, priusquam manifeste agnosceret, quæ dicebantur. Vnde ipse ait: *Descendam & videbo vtrum clamorem qui venit ad me compleuerint.* an non est ita vt sciam? Deus omnipotens, cui nihil absconditum est, sed omnia ei manifesta sunt etiam antequam fiant, non ob aliud hæc & alia multa, quæ hic prolixitatem vitantes non inseruimus, per se inquirere dignatus est, nisi vt nobis exemplum daret, ne præcipites in discutiendis & iudicandis negotiis essemus, & ne malum quorumquam prius præsumamus credere quam probare. Cuius exemplo monemur, ne ad proferendam sententiam vmquam præcipites simus, aut temere indiligenterq; indiscussa quæq; quoquo modo iudicemus, dicente veritatis voce: *Nolite iudicare, vt non iudicemini: in quo enim iudicio iudicaueritis, iudicabimini,* & reliqua. Nam mala audita nullum moueant, nec passim dicta absq; certa probatione quisquam vmquam credat, sed ante audita diligenter inquirat, ne præcipitando quiddam aliquis agat.

XXI.

DE SCRIPTIS VI EXTORTIS.

Ex epistola Alexandri Papæ omnibus orthodoxis scripta per diuersas regiones.

AIT enim sic inter cætera: similiter si huiusmodi personis quædam scripturæ quoquo modo per metum aut fraudem aut per vim extortæ fuerint, velut

velut se liberare possint quocumque ab eis conscriptę vel roboratæ fuerint ingenio, ad nullum eis præiudicium aut nocumentum prouenire censemus, neque vllam eis infamiam vel calumniam aut à suis sequestrationem bonis vmquam auctore domino & sanctis Apostolis eorumque successoribus sustinere permittimus. confessio vero in talibus non compulsa sed spontanea fieri debet.

XXII.

DE QVERELA CONTRA EPISCOPVM VEL ACTOrem Ecclesiæ.

Ex eadem epistola.

SI quis erga Episcopum vel auctores ecclesiæ quamlibet querelam habere iustam crediderit, non prius primates aut alios adeat iudices quam ipsos à quibus se læsum æstimat conueniat familiariter non semel sed sæpissime, vt ab eis aut suam iustitiam accipiat aut excusationem. Si autem secus egerit, ab ipsis & ab aliis communione priuetur tanquam Apostolorum aliorumque Patrum contemptor.

XXIII.

NIHIL PRÆTER PANEM ET VINVM AQVA MIXTVM ad altare offerendum.

Ex eadem epistola Alexandri successoris Euaristi Papæ.

NON debet enim, vt à patribus accepimus & ipsa ratio docet, in calice Domini aut vinum solum aut aqua sola offerri, sed vtrumque permixtum, quia vtrumque ex latere eius in sua passione profluxisse dicitur. Ipsa vero veritas nos instruit calicem panem in sacramento offerre, quando ait: *Accepit Iesus panem & benedixit deditque discipulis suis dicens: Accipite & manducate hoc est corpus meum. Similiter postquam cœnauit accepit calicem dedit discipulis suis dicens, Accipite & bibite ex eo omnes, quia hic est calix sanguinis mei qui pro vobis effundetur in remissionem peccatorum.* Crimina enim atque peccata oblatis his Domino sacrificiis delentur. idcirco & passio eius in his commemorãda est, qua redempti sumus, & sæpius recitanda atque hæc Domino offerenda. Talibus hostiis delectabit & placabitur Dominus, & peccata dimittet ingentia. Nihil enim in sacrificiis maius esse potest quam corpus & sanguis Christi, nec vlla oblatio hac potior est, sed hæc omnes præcellit, quæ pura conscientia Domino offerenda est & pura mente cor summanda atq; ab omnibus veneranda. Et sicut potior est ceteris, ita potius excoli & veneran debet.

XXIV.

DE AQVA SANCTA SPARGENDA.

Ex eadem epistola.

AQuam enim sale conspersam populis benedicimus, vt ea cuncti aspersi sanctificentur, quod & omnibus sacerdotibus faciendum esse mandamus. Nam si fimus vitulæ aspersus populum sanctificabat atque mundabat, multo magis aqua quę sane aspersa diuinisque precibus sacrata est populum sanctificat atque mundat. Et si sale aspersa per Helisæum Prophetam sterilitas aquæ sanata est, quanto magis diuinis precibus sacrata sterilitatem aqua sancta rerum & auferet humanarum, & coinquinatos sanctificat & purgat, & cetera bona multiplicat, & insidias Diaboli auertit, & à fantasmatis versutiis hominem defendit?

XXV.

NON EIS COMMVNICANDVM QVI PERTVRBANT Sacerdotes.

Ex epistola supra scripta omnibus Episcopis constitutis per diuersas regiones.

SI quis autem legationem vestram impedit, non vnius sed multorum proue-ctum auertit, & sicut multis nocet, ita à multis arguendus est & bonorum societate carendus. & quia Dei causam impedit & statum conturbat ecclesiæ, ideo à liminibus eius arceatur, ab omnibus talis est cauendus, & non in communione fidelium vsque ad satisfactionem recipiendus. Est enim statutum olim: *Is qui statum conturbat ecclesiæ ab eius luminibus arceatur, nec cum fidelibus communicet qui eorum bona auertit.*

XXVI.

QVOD SCISMATICI APPELLENTVR QVI CVM Sacerdotibus non auxiliantur.

Ex epistola cuius supra.

QVi autem ex vestro collegio fuerit & ab auxilio vestro se subtraxerit, magis scismaticus quam sacerdos esse probabitur. *Ecce*, inquit Propheta, *quam bonum & quam iocundum habitare fratres in vnum.* Illi vero non in vnum habitant, qui à fratrum se solatio subtrahunt, & quod deterius est fratribus insidias præparant aut laqueos ponunt. Item post pauca: Nos ergo, qui discipuli Domini & dici & esse cupimus, portare crucem Christi & compati fratribus debemus, & non quascumque eis insidias aut foueas præparare: quia talionem meretur qui fratribus foueam parat. Nolite errare, fratres, quia Deus non irridetur. Huius rei gratia vobis Dominus commisit ecclesiam suam, vt pro omnibus laboretis & cunctis oppressis opem ferre non negligatis. Vnde & Dominus per Prophetam loquitur dicens; *Iudicate mane iudicium & eruite vi oppressos de manu calumniantis, ne forte egrediatur quasi ignis indignatio mea, & succendatur, & non sit qui extinguat.* Vos ergo qui in summo speculo à Domino constituti estis, attendere eos & opprimere oportet, qui in fratres seditiones & scandala excitant, ne simul cum eis pereatis.

XXVII.

QVOD SACRA VASA NON AB ALIIS QVAM A DOMINO Sacratis hominibus debeant contrectari.

Ex epistola Xixti successoris Alexandri Papæ scripta omnibus Episcopis.

COgnoscat sapientia vestra, carissimi fratres, quia in hac sancta Apostolica sede à nobis & reliquis Episcopis cæterisque Domini sacerdotibus statutum est, vt sacra vasa non ab aliis quam à sacratis Dominoque dicatis contrectentur hominibus. Indignum enim valde est vt sacra Domini vasa quæcunque sunt humanis vsibus seruiant, aut ab aliis quam à DOMINO famulantibus eique dicatis tractentur viris, ne pro talibus præsumtionibus iratus DOMINVS plagam imponat populo suo, & hi qui etiam non peccauerunt mala patiantur aut pereant, quia perit iustus sæpissime pro impio. Attendite, fratres, ne talia vestris in ecclesiis permittatis deinceps fieri, ne grex precioso sanguine Christi redemptus in præcipitium quod absit ruat.

* * *

XXVIII.

XXVIII.

DE IEIVNIO VII. EBDOMADARVM ANTE PASCHA à clericis obseruando.

Ex epistola Telesphori Papæ scripta omnibus Episcopis.

CRedimus sanctam fidem vestram in Apostolorum eruditione fundatam hanc tenere & hanc vniuersis populis exponere, qui videlicet à constitutis Apostolorum eorumque successorum nulla ratione dissentiunt, per quos iustum est ceteros erudiri. Quapropter cognoscite à nobis & cunctis Episcopis in hanc Apostolicam sedem congregatis statutum est, vt septem ebdomadas plenas ante sanctum pascha omnes clerici in sorte Domini vocati à carne ieiunent. Quia sicut discreta debet esse vita clericorum à laicorum conuersatione, ita & in ieiunio debet fieri discretio, & sicut laici & seculares homines nolunt eos recipere in inpulsationibus suis, quoniam in omnibus discreta debet semper esse & segregata vita & conuersatio clericorum à secularium laicorum: & sicut hi amplius sunt applicati diuinis cultibus & familiares dicuntur Domini Saluatoris, ita moribus & conuersatione atque sanctitate debent esse distincti. Has ergo septem ebdomadas omnes Clerici à carne & delitiis ieiunent, & hymnis & vigiliis atque orationibus Domino inhærere die noctuque studeant.

XXIX.

DE TEMPORE MISSÆ ET QVOD ANGELICVS YMmus dicendus est solummodo tempore congruo.

Ex eadem epistola.

NOCTE vero sancta natiuitatis Domini Saluatoris missas celebrent & hymnum Angelicum in eis solemniter decantent, quoniam eadem nocte ab Angelo pastoribus est nunciatus, sicut ipsa veritas testatur dicens; *Pastores erant in regione eadem vigilantes & custodientes vigilias noctis supra gregem suum, & ecce Angelus Domini stetit iuxta illos & timuerunt timore magno. & dixit illis Angelus, nolite timere, ecce enim euangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo, quia natus est vobis hodie Saluator qui est Christus Dominus in ciuitate David, & hoc vobis signũ, inuenietis infantem pannis inuolutum & positum in præsepio, & subito facta est cum Angelo multitudo militiæ cælestis laudantium Deum & dicentium: Gloria in altissimis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.* Reliquis autem temporibus missarum celebrationes ante horam diei tertiam minime sunt celebrandæ, quia eadem hora & Dominus crucifixus & super Apostolos Spiritus sanctus descendisse legitur. Ab Episcopis autem idem Angelicus hymnus pro tempore & in loco in missarum solemniis recitandus est.

XXX.

NE ABSENS ACCVSETVR, ET QVI ACcusare non possint.

Ex eadem epistola.

ACcusatores vero & accusationes, quas leges seculi non admittunt, & nos submouemus. Accusatori omnino non credi decernimus, qui absente aduersario causam suggusserit ante vtriusque partis iustam discussionem. nec hi qui non sunt idonei suscipiantur ad accusationem, & omnes qui aduersus patres animantur infames esse censemus. Patres enim omnes venerandi sunt non respuendi ac insidiandi. Hi vero, qui cum inimicis morantur aut qui suspecti habentur, minime recipiantur: quia eorum æmulatio lacerat etiam innocentes. Hunc murum firmissimum statuerunt patres nostri & nos cum eis

contra

contra perſecutores veſtros, hoc remedio eorum pellantur machinamenta, & vos ſanctiores & ſecuriores famulari mereamini veſtro Saluatori.

XXXI.

DE METROPOLITANIS VT NVLLVS ABSQVE COMPROVINCIALIVM EPISCOPORVM INSTANTIA ALIquorum audiat cauſas.

Ex epiſtola Ygini Papæ cunctis Apoſtolica fide & doctrina vigentibus ſcripta.

CEterum, fratres, ſaluo in omnibus Romanæ eccleſiæ priuilegio nullus metropolitanus absque ceterorum omnium comprouincialium Epiſcoporum inſtantia aliquorum audiat cauſas; quia irritæ erunt aliter actæ quam in conſpectu eorum omnium ventilatæ. & ipſe ſi fecerit coerceatur à fratribus.

XXXII.

QVO DIE PASCHA CELEBRETVR.

Ex epiſtola Pii Papæ ſcripta omnibus in fide & doctrina Apoſtolica manentibus.

CEterum noſſe vos volumus, quod Paſcha Domini die Dominico annuis temporibus ſit celebrandum. Iſtis ergo temporibus Hermes Doctor fidei & ſcripturarum fuiſſit inter nos. Et licet nos idem Paſcha prædicta die celebraremus & quidam inde dubitarent, ad corroborandas tamen animas eorum eidem Hermeti Angelus Domini in habitu Paſtoris apparuit & præcepit ei, vt Paſcha die Dominico ab omnibus celebraretur tempore ſuo. vnde & vos Apoſtolica auctoritate inſtruimus omnes eadem ſeruare debere, quia & nos eadem ſeruamus, nec debetis à capite quoquo modo diſſidere.

XXXIII.

NE PRÆDIA ECCLESIASTICA ALIQVIS TOLLAT & ſuis vſibus applicet.

Ex epiſtola cuius ſupra Italicis fratribus ſcripta.

AD ſedem autem Apoſtolicam perlatum eſt, quod ſint inter vos contentiones & æmulationes, & prædia diuinis vſibus tradita quidam humanis applicent vſibus, & Domino Deo cui tradita ſunt ea ſubtrahant vt ſuis vſibus inſeruiant. Quapropter ab omnibus illius vſurpationis contumelia depellenda eſt, ne prædia ſibi ſecretorum cœleſtium iudicata à quibusdam irruentibus vexentur. Quod ſi quis præſumpſerit, ſacrilegus habeatur, & ſicut ſacrilegus iudicetur. Ipſos autem qui hoc agunt Clericos & Domini ſacerdotes perſequi eosque infamare audiuimus, vt malum ſuper malum addentes deteriores fiant, non intelligentes quod eccleſia Dei in ſacerdotibus conſiſtat & creſcat in templum Dei. Et ſicut qui eccleſiam Dei vaſtat eiusque prædia & donaria expoliat & inuadit ſit ſacrilegus, ſic & ille qui eius ſacerdotes inſequitur ſacrilegii reus exiſtit & ſacrilegus iudicatur.

XXXIV.

QVOD NON SIT GRAVIVS PECCATVM FORNICAtio quam ſacrilegium.

Ex eadem epiſtola.

NOn ergo grauius peccatum eſt fornicatio quam ſacrilegium. Et ſicut ma-

ius

ius est peccatum quod in Deum committitur quam quod in hominem: sic grauius est sacrilegium agere quam fornicari.

XXXV.

QVOD NVLLI ARCHIEPISCOPI PRIMATES VOCENTVR nisi illi qui primas tenent ciuitates.

Ex epistola Annitii Papæ vniuersis ecclesiis per Galliæ prouincias constitutis scripta.

NVlli Archiepiscopi primates vocentur nisi illi qui primas tenent ciuitates, quarum Episcopos Apostoli & successores eorum regulariter Patriarchas vel primates esse constituerunt: nisi aliqua gens deinceps ad fidem conuertatur, cui necesse sit propter multitudinem Episcoporum primates constitui. Reliqui vero qui alias metropolitanas sedes adepti sunt, non primates sed metropolitani nominantur.

XXXVI.

DE ORDINATIONIBVS EPISCOPORVM.

Ex eadem epistola cuius supra.

DE ordinationibus Episcoporum, super quibus nos consulere voluistis, olim in spiritu præcessoris nostri Anacleti quædam iam decreta reppertmus. Scimus enim B. Iacobum qui dicebatur Iustus, qui etiam secundum carnem frater Domini nuncupatus est, à Petro, Iacobo & Iohanne Apostolis Hierosolimis Episcopum esse ordinatum. Si autem non minus quam à tribus Apostolis tantus vir fuit ordinatus, patet profecto eos formam instituente Domino tradidisse non minus quam à tribus Episcopis Episcopum ordinari debere. Sed crescente numero Episcoporum, nisi necessitas interuenerit, debent etiam plures augeri, id est Archiepiscopus si obierit & alter ordinãdus Episcopus fuerit, omnes eiusdem prouinciæ Episcopi ad sedem Metropolitani conueniant, vt ab omnibus ipse eligatur & ordinetur. Oportet autem vt ipse, qui illis omnibus præesse debet, ab omnibus illis eligatur & ordinetur. Reliqui vero comprouinciales Episcopi, si necesse fuerit, ceteris consentientibus à tribus iussu Archiepiscopi consecrari possunt Episcopi. Sed melius est si ipse cum omnibus eum qui dignus est elegerit, & cuncti pariter consecrauerint Pontificem. Et licet istud necessitate cogente concessum sit, illud autem quod de Archiepiscopi consecratione præceptum atque prędictum est, id est vt omnes suffraganei eum ordinent, nullatenus immutari licet: quia qui illis præest, ab omnibus Episcopis, quibus præest, debet constitui. sin aliter præsumtum fuerit, viribus carere non dubium est, quia irrita erit eius secus acta ordinatio.

XXXVII.

QVOD SACRATÆ DEO FOEMINÆ VEL MONACHÆ sacra vasa vel sacratas pallas contingere & incensum circum altaria deferre non debeant.

Ex epistola Sotheris Papæ scripta Episcopis per Italiæ prouincias constitutis.

SAcratas Deo fœminas vel monachas sacra vasa vel sacratas pallas penes vos contingere & incensum circa Altaria deferre perlatum est ad Apostolicam sedem: quæ omnia reprehensione & vituperatione plœna esse nulli recta sapientium dubium est. Quapropter huius sanctæ sedis auctoritate hæc omnia vobis resecare funditus quanto citius poteritis censemus, & ne pestis hæc latius diuulgetur per omnes prouincias abstergi diutissime mandamus.

XXXVIII.

XXXVIII.

QVOD BAPTISMVS TEMPORE PASCHÆ CELEBRANDus sit Catholicis.

Ex epistola Victoris Papæ scripta Theophilo Episcopo.

CElebritatem sancti Paschæ die Dominica agi debere & prædecessores nostri iam statuerunt, & vobis illud eadem die celebrare solemniter mandamus: quia non decet vt membra à capite discrepent nec contraria gerant. A. XV. Mai vero luna primi mensis vsque ad XXI. eiusdem mensis diem eadem celebretur festiuitas. Eodem vero tempore baptismus celebrandus est Catholicis. Sed tamen si necesse fuerit, aut mortis periculum ingruerit, gentiles ad fidem venientes quocumque loco vel momento vbicumque eueniant siue in flumine siue in mari siue in fontibus, tantum christianę confessione credulitatis clarificata, baptizentur. Ipsis quoque quod in baptismo polliciti sunt summopere est adtendendum, ne infideles sed fideles inueniantur.

XXXIX.

QVOD INCONSVLTO ROMANO PONTIFICE causæ Episcoporum non debeant diffiniri.

Ex eadem epistola.

EA vos iudicare ad Apostolicam delatum est sedem, quæ propter nostram vobis diffinire non licet auctoritatem, id est Episcoporum causas. Vnde ita constitutum liquet à tempore Apostolorum, & deinceps placuit vt accusatus vel iudicatus à comprouincialibus in aliqua causa Episcopus licenter apellet & adeat Apostolicæ sedis Pontificem, qui aut per se aut vicarios suos eius retractari negotium procuret. & dum iterato iudicio Pontifex causam suam agit, nullus alius in eius loco ponatur aut ordinetur Episcopus: quoniam quãquam comprouincialibus Episcopis accusati causam Pontificis scrutati liceat, non tamen diffinire inconsulto Romano Pontifice permissum est.

XL.

EPISCOPORVM TESTES QVOT ESSE DEBEANT, & ne absens quisquam iudicetur.

Ex epistola Zepherini Papæ scripta omnibus per Siciliam constitutis.

PAtriarchæ vel Primates accusatum discutientes Episcopum non ante sententiam proferant finitiuam quam Apostolica fulti auctoritate aut reum se ipse confiteatur, aut per innocentes & regulariter examinatos conuincatur testes, qui minores non sint numero quam illi discipuli quos Dominus adiumẽtum Apostolorum eligere præcepit, id est LXXII. Detractores quoque, qui diuina auctoritate eradicandi sunt, & auctores inimicorum ab Episcopali submouemus accusatione vel testimonio. Nec summorum quispiam nec minorum accusationibus impetatur aut dispereat, neque in re dubia certa iudicetur sententia, nec vllum iudicium nisi ordinabiliter habitum teneatur. Absens vero nemo iudicetur, quia & diuinę & humanæ hoc prohibent leges. Accusator autem eorum omni careat suspitione, quia columnas suas Dominus firmiter stare voluerit non à quibuslibet agitari. Nullum namque eorum sententia non à suo iudice dicta constringat, quia & leges seculi idipsum fieri præcipiunt. Duodecim enim iudices quilibet Episcopus accusatus, si necesse fuerit, eligat à quibus eius causa iuste iudicetur: nec prius audiatur aut excommunicetur quam ipsi

per

per se eligantur, & regulariter vocatus ad suorum primo conuentum Episcoporum per eos eius causa iuste audiatur & rationabiliter discernatur. Finis vero eius causę ad sedem Apostolicam deferatur, vt ibi determinetur nec antea finiatur, sicut ab Apostolis vel successoribus eorum olim statutum est, quam eius auctoritate fulciatur.

XLI.

QVOD NVLLVS EPISCOPVS PROPRIIS REBVS SPOliatus antequam suis reuestiatur debeat ad iudicia vocari.

Ex epistola cuius supra scripta fratribus per AEgyptum domino militantibus.

NVnciatum est enim sedi Apostolicæ per apocrisiarios nostros, quosdam fratrum nostrorum, Episcoporum scilicet, ab ecclesiis & sedibus propriis pelli suaque eis auferri supellectilia, & sic nudos & expoliatos ad iudicia vocari. quod omni ratione caret, cum statuta Apostolorum eorumque successorum & præcepta Imperatorum ac constitutiones legum idipsum prouideant, & Apostolicæ sedis auctoritas idipsum fieri vetet. Præceptum est ergo in antiquis statutis Episcopos electos atque suis rebus expoliatos ecclesias proprias accipere, & primo sua omnia eis reddi, & ita demum si quis eos iuste accusare voluerit, æquo periculo facere iudices esse decernentes, Episcopos recte sapientes & in ecclesia conuenientes vbi testes essent singulorum qui oppressi videbantur, nec prius eos respondere debere quam omnia sua eis & ecclesiis eorum legibus integerrime restituantur.

XLII.

DE ORDINATIONIBVS.

Ex eadem epistola.

ORdinationes vero Presbyterorum & Leuitarum tempore congruo & multis coram astantibus sollemniter agite, & probabiles ac doctos viros ad hoc opus constituite, vnde horum societate & adiumento plurimum gaudeatis.

XLIII.

DE CONSPIRATIONE CONTRA EPISCOPOS.

Ex epistola Calisti Papæ scripta ad omnes Galliarum vrbium Episcopos.

CONspirationum vero crimina vestris in partibus vigere audiuimus, & plebes contra Episcopos suos conspirare nobis mandatum est. cuius criminis astutia non solum inter Christianos abhominabilis est, sed etiam inter ethnicos & ab exteris lege prohibita. Et idcirco huius criminis reos non solum ecclesiasticæ sed etiam seculi damnant leges, & non solum conspirantes sed & consentientes eis. Antecessores vero nostri quam plurima turba Episcoporum, quicunque eorum in sacerdotali ordine sunt constituti aut existunt clerici honore, quo vtuntur, cadere preceperunt: ceteros vero communione priuari, & ab ecclesia extorres fieri iusserunt, & non solum facientes sed eis consentientes.

XLIV.

EXCOMMVNICATIS NON COMMVNICANDVM.

Ex eadem epistola.

EXcommunicatos quoque à sacerdotibus nullus recipiat ante vtriusq; partis examinationem iustam, nec cum eis in oratione aut cibo vel potu aut oscu-

culo communicet, nec aue ais dicat: quia quicumque in his vel aliis prohibitis scienter excommunicatis communicauerit, iuxta Apostolorum institutionem & ipse simili excommunicatione subiaceat. Ab his ergo & Clerici & Laici se abstineant, qui eadem pati noluerint.

XLV.
TERMINOS NON TRANSGREDIENDOS.

Ex eadem epistola.

NEmo quoque alterius terminos vsurpet nec alterius parrochianum iudicare aut excommunicare presumat: quia talis diiudicatio aut excommunicatio nec rata erit, nec vires vllas habebit, quoniam nullus alterius iudicis nisi sui sententia tenebitur aut damnabitur. Vnde & Dominus loquitur dicens; *Ne transgrediaris terminos antiquos.* Nullus autem Primas vel Metropolitanus diocesani ecclesiam vel parrochiam aut aliquem de eius parrochia præsumat excommunicare vel iudicare, aliquidve agere absque eius consilio vel iudicio. Sed hoc obseruet quod ab Apostolis ac patribus & prædecessoribus nostris est statutum & à nobis confirmatum, id est, si quis Metropolitanus Episcopus, nisi quod ad suam solum modo propriam pertinet parrochiam, sine consilio & voluntate omnium comprouincialium Episcoporum extra aliquid agere temptauerit, gradus sui periculo subiacebit, & quod egerit irritum habeatur & vacuum. Sed quicquid de prouincialium Episcoporum causis eorumque ecclesiarum & clericorũ atque secularium necessarium agere aut disponere necesse fuerit, hoc cum omnium consensu prouincialium agatur Pontificum, non aliquo Dominationis fastu sed humillima & concordi administratione.

XLVI.
DE LAPSV SACERDOTIS.

Ex eadem epistola.

SEd si aliquis lapsus quoquo modo fuerit, portemus eum & fraterno compiamus affectu, sicut ait B. Apostolus; *Si præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos qui spirituales estis huiusmodi instruite in spiritu lenitatis, considerans teipsum ne & tu tempteris. Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi.* Porro S. Dauid de criminibus mortiferis egit pœnitentiam, & tamen in honore permansit. B. quoque Petrus amarissimas lacrimas fudit, quando Dominum negasse poenituit, sed tamen Apostolus permansit. Et Dominus per Prophetam peccantibus pollicetur dicens; *Peccator in quacumque die conuersus ingemuerit, omnium iniquitatum illius amplius non recordabor.* Errant enim qui putant sacerdotes post lapsum, si condignam egerint pœnitentiam, Domino ministrare non posse & suis honoribus frui, si bonam deinceps vitam duxerint & suum sacerdotium condigne custodierint, & ipsi qui hoc putant non solum errant sed etiam traditas ecclesiæ claues dissipare & abigere videntur, de quibus dictum est; *Quæcumque solueritis in terra erunt soluta in cœlo.* Alioquin hæc sententia aut Domini non est, aut non vera. Nos vero indubitanter tam DOMINI sacerdotes quam reliquos fideles post dignam satisfactionem posse reuocari ad honores credimus, testante Domino per Prophetam; *Numquid qui dormit non adiicit vt resurgat? & qui auersus est non reuertetur?* Et alibi; *Nolo,* inquit Dominus, *mortem peccatoris sed vt conuertatur & viuat.* Et Propheta Dauid pœnitentiam agens dixit; *Redde mihi lætitiam Salutaris tui, & spiritu principali confirma me.* Ipse namque post pœnitentiam & alios docuit & sacrificium Deo obtulit, dans exemplum Doctoribus sanctæ ecclesiæ si lapsi fuerint, cum dignam pœnitentiam Deo gesserint, vtrumque facere posse. Docuit enim quando dixit; *Docebam iniquos vias tuas & impii ad te conuertentur.* Et sacrificium Deo obtulit dum dicebat; *Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non spernis.* Videns etiam Propheta scelera sua mundata per pœnitentiam non dubitabat prædicando & Domino libando curare aliena.

Item

Item post pauca: Dauid enim dicit: *Beati quorum remissæ sunt iniquitates, & quorum tectæ sunt peccata. Beatus vir cui non imputauit Dominus peccatum.* Mundatur ergo homo à peccato, & resurgit gratia Dei à lapsu, & in pristino manet officio iuxta prædictas auctoritates. Videat ne amplius peccet & sententia Euangelica maneat in eo, quæ ait: *Vade & amplius noli peccare.* Vnde ait Apostolus: *Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore, vt obœdiatis concupiscentiis eius, sed neque exhibeatis membra vestra arma iniquitatis peccato, sed exhibete vos tanquam ex mortuis viuentes & membra vestra arma iustitiæ Deo.*

XLVII.

DE POSSESSIONIBVS ECCLESIARVM.

Ex epistola Vrbani Papæ scripta de Communi vita & oblationibus fidelium.

Multitudinis autem credentium erat cor & anima vna, nec quisquam eorum quæ possidebat aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia & virtute magna reddebant Apostoli testimonium resurrectionis Iesu Christi Domini nostri & gratia magna erat in omnibus illis. Neque enim quisquam egens erat inter illos: quotquot enim possessores agrorum aut domorum erant vendentes afferebant precia eorum quæ vendebant ante pedes Apostolorum. Diuidebantur autem singulis prout cuique opus erat. Ioseph autem, qui cognominatus est Barnabas ab Apostolis, quod est interpretatum filius consolationis, Leuites, Cyprius genere, cum haberet agrum, vendidit illum & attulit precium, & posuit ante pedes Apostolorum, & reliqua. Videntes autem Sacerdotes summi & alii atque Leuitæ & reliqui fideles plus vtilitatis posse afferri, si hereditates & agros quos vendebant ecclesiis, quibus præsidebant Episcopi, traderent, eo quod ex sumptibus eorum tam præsentibus quam futuris temporibus plura & elegantiora possent ministrari fidelibus communem vitam ducentibus, quam ex precio ipsorum, cœperunt prædia & agros quos vendere solebant matricibus ecclesiis tradere & sumptibus eorum viuere. Ipsæ vero res in ditione singularum parrochiarum Episcoporum, qui locum tenent Apostolorum, erant & sunt vsque adhuc & futuris semper debent esse temporibus. quibus Episcopi & fideles dispensatores eorum omnibus communem vitam agere volentibus ministrare cuncta necessaria debent, prout melius potuerint, vt nemo in eis agens inueniatur. Ipsæ enim res fidelium oblationes appellantur, quia Domino offeruntur. Nec ergo debent in aliis vsibus quam ecclesiasticis & prædictorum Christianorum fratrum vel indigentium conuerti, quia vota sunt fidelium atque ad prædictum opus explendum Domino tradita. Si quis autem, quod absit, secus egerit, damnationem Ananiæ & Saphirę percipiat, vt reus sacrilegii efficiatur, sicut illi fuerunt qui precia rerum fraudabant prædictarum.

XLVIII.

PRÆDIA DICATA NE INVADANTVR.

Ex eadem epistola.

Attendendum est omnibus & fideliter custodiendum & illius vsurpationis contumelia depellenda, ne prędia vsibus secretorum cœlestium dicata à quibusquam irruentibus vexentur. Quod si quis fecerit, post debitæ vltionis acrimoniam, quæ erga sacrilegos iure promenda est, perpetua damnetur infamia & infernali carceri tradatur, aut exilio perpetuæ deportationis vratur,

quoniam iuxta Apoſtolum tradere oportet huiusmodi hominem *ſatanæ, vt ſpiritus ſaluus fiat in die Domini.*

XLIX.

DE SEDE EPISCOPI.

Ex eadem epiſtola.

QVod autem ſedes in Epiſcoporum eccleſiis excelſæ conſtitutæ & præparatæ inueniuntur in throno, ſpeculationem & poteſtatem iudicandi & ſoluendi atque ligandi à Domino ſibi datam materie docet. Vnde Saluator in Euangelio ait: *Quæcumque ligaueritis ſuper terram, erunt ligata in cælo.*

Cætera deſiderantur, vt & NOTINGI EPISCOPI Capitula, qua REMEDIO adiecit.

CHRY

CHRY DIR ALTEN KILCHIN.

ICH vvider ſaig diem Tiuvel vnt allen ſinen vverchen, vnt allen ſinen gezierdin. Ich geloub an ain Got Vaiter almachtigen, ain ſchepfer hilmelo vnt erde, vnt aller geſchepfde. Ich geloub an ſinen ainbornun Sun vnſurn Herren Iehſum Chriſtum, Ich geloub an den Hailigun Gaiſt. Ich geloub das die drie benemde ain guuaire Got iſt, der ie vvas an angenge, vnt immatar iſt an ende. Ich geloub das der ſelbe Gottis Sugeandot vvart von dem hailigen Engil Sant Gabrihel. Ich geloub das er emphangen vvart von dē Hailigen Gaiſt, vnt er geborn vvart von Sant Marium der rainū maigede. Ich geloub das er an dirre vverlte vvas als ain ander mēſche vvan das er nie geſundot. Ich geloub das er an dem drisgoſten iar getofet vvart in dem Iordan von Sant Iohans. Ich geloub das er ferratun vvart von ſinen iunger Iudas. Ich geloub das er gefangun vvart von den Iuden, vnt gebundun vvart, vnt ſin geſpotet vvart, vnt angeſpuvvit vvart. Ich geloub das er gemartiret vvart, vnt an das cruxze erhangeni vvart, vnt daran erſtarb an der menſchhait vnt niut an der gothait. Ich geloub das er ab dem cruxze genomen vvart, vnt zer erde begraben vvart, vnt darinne lag drī tag vnt drī nacht. Ich geloub das er an dem drittē tag erſtuond, gevvare Got vnt gevvare mēſche. Ich geloub das er entſchain nach ſiner vrſtendi ſinen iungern vnt ſinen guoten friundin. Ich geloub das er an dem vierzgoſten tag nach ſiner vrſtendi ze himelo fuer ze der angeſicht ſiner iunger vnt aller manget die ſin vvurding vvarent. Ich geloub das er da ſitzit zu der zeſuin ſines vvatter im ebū gevvaltig vnt ebun evvig. Ich geloub in dannan kiunftig an dem iungeſten tag ertailen viber lebend vnt viber tot nach ir vverchē. Ich gelob an die kriſtanhait gotlich vnt allich. Ich gelob gemanſami der hailigē. Ich gelob ablas miner ſiunte nach gevvarer ruue. Ich gelob vrſtendi mines libes. Ich gelob nach diſem lib dem evvigē lib, Ich gelob das mir gelonet ſol vverden nach minen vverchen. den lon den fiurht ich fer, vvan ich diche geſundot han mit gedanchen, &c.

SYMBOLVM VETERIS ALAMANNORVM ECCLESIAE.

REnuntio Diabolo & omnibus eius operibus, & omnibus eius deliciis. Credo in Deum patrem omnipotentem creatorem cœli & terræ, & omniū creaturarum. Credo in filium eius vnigenitum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum. Credo in Spiritum ſanctū. Credo hos tres nominatos vnum verum Deum eſſe principio carentem & fine. Credo eundem Dei filium annuntiatum eſſe à ſancto Angelo Gabriele, Credo conceptum eſſe à Spiritu ſancto, natum ex Maria virgine. Credo in hoc mundo fuiſſe non alium atque ceteros homines, peccato excepto. Credo trigeſimo ętatis anno baptizatum eſſe in Iordano à Sancto Iohāne. Credo traditum eſſe à diſcipulo ſuo Iuda. Credo captum eſſe ab Iudęis, vinctum, illuſum, & inſputatum. Credo martyriſatum eſſe, cruci affixū, in eaq; mortuum, ſecundum humanitatem non ſecundum diuinitatem. Credo ab cruce depoſitum eſſe, & terrę mandatum, in eaq; iacuiſſe tres dies & tres noctes. Credo tertia die reſurrexiſſe verū Deū & verum hominem. Credo apparuiſſe poſt reſurrectionem diſcipulis ſuis, & omnibus ſuis amicis fidelibus. Credo quadrageſimo poſt reſurrectionē die aſcendiſſe ad cœlos in conſpectu diſcipulorum, & omnium eorum, qui eo digni erant. Credo illic ſedere ad dexteram ſui Patris, æquali poteſtate & æternitate præditum. Credo inde vēturum in nouiſſimo die iudicare viuos ac mortuos ſecūdum opera ſingulorum. Credo in Chriſtianitatem diuinam & vniuerſalem. Credo communionem Sanctorum, Credo remiſſionem peccatorum meorum, habita vera pœnitentia. Credo reſurrectionē meæ carnis. Credo ab hac vita æternam vitam. Credo me accepturum mercedem ſecundum merita mea. hanc mercedem pertimeſco: quoniam ſæpe peccaui cogitando, &c.

BIGIHT

THERO ALTEN KIRICHVN.

Ih vvirdu Gote almahtigen bigihtig, inti allen Gotes heilagon, allero minero sunteno, vnrehthero githanco, vnrehthero vvorto, thes ih vnrehtes gisahti, vnrehtes gihorti, vnrehtes gethanêti, odo andran gispuoni so vvaz so ih vvidar Gotes vvillen gitati, meinero eido, vbilero fluocho, liogannes, stelannes, huores, manslahti, vnrehtes girates, odo mir iz thuruh miu kinthisgi giburiti, odo thuruh vbartruncani, odo thuruh min selbes gispensti, odo thuruh anderes mannes gispensti. girida, abunstes, nides bisprachido, vbi lero gelusto: taz ih ci chirichun ni quam, so ih mit rehtu scolta: mina fastun ni biheilt, so ih mit rehtu scolta; zueueni gisuôta, sunta ni verleiz themo ih mit rehtu scolta: heilaga sunnuntaga, inti heilaga missa, inti then heilagon vvizzod ni erita; so ih mit rehtu scolta: vna vrlaubgap, vna vrloub int pheing vncit in ezzenti, vncit in trinchanti, vncit in slafenti, vncit in vvachanti: thes alles inti anderes manages, thes ih vvidar Got almahtigon shuldig si, thes ih Gote almahtigen in minero Kristanheiti gehiezi, inti bi minan vvizzin forliezi so th iz gihuge, so nigihuge, so ih iz githahti, so ih iz gisprachi, so th iz githati so mir iz slaffenti giburiti, so vvahenti, so gangenti, so stantenti, so sizzenti, so liganti, so bin ih iz Gote almahtigen bigihtig, inti allen Gotes heilagon, inti dir Gotes manne.* inti ger no buoz ziu frammort so fram, so mir Got allmahtigo mahti inti giuuizzi forgibig. Almahtig Truhtin, forgib vnsmahti inti giuuizithinâ vvillon zi giuuircanne, inti zi gisremenne, so iz thin vvillosi. Amê.

*lege inti gerro buezzin frâmert so fram so mir &c. optimo sensu quô expressi.

CONFESSIO

VETERIS ALAMANNORVM ECCLESIÆ.

EGo Deo omnipotenti confiteor, & omnibus Dei Sãctis, omnia mea peccata, illicitas cogitationes, illicitos sermones, quicquid ego illicitum dixi, illicitum audiui, illicitum cogitaui, aut alio pacto quicquid ego contra Dei voluntatem egi, mea iuramenta, exsecrationes & maledicta, mendacia, furta, scortationes, homicidia, praua consilia: aut à me quid per meam puerilitatem patratum, aut per ebrietatem, siue mea ipsius suasione siue aliorum hominum suasione, concupiscentias, inuidias, detractiones, prauas cupiditates: quod ego ad ecclesiam non veni cum iure debebam, ieiunium meum non seruaui, sicuti iure debebam; duos non conciliaui, offensas non dimisi cui iure debebam: sanctum diem Dominicum, & sanctam missam, & sanctam legem non obseruaui, sicuti iure debebã: sine venia donaui, sine venia accepi, intempestiue comedens, intempestiue bibens, intempestiue dormiens, intempestiue vigilans: hæc omnia aliaq; plura quæ Deo omnipotenti debeo, quæ Deo omnipotenti in meo baptismo promisi, & pro mea conscientia deliqui, quę recordor, quę nõ recordor, quæ cogitaui, quæ dixi, quæ à me dormiente patrata, quæ vigilante, quę ambulante, quæ stante, quæ sedente, quæ cubante, Deo omnipotenti confiteor, & omnibus Dei Sanctis, & tibi vir Dei, & cupio emendare in posterum pro ea quam mihi Deus omnipotens potestatem & intelligentiam dederit. Omnipotens Domine, da mihi potestatem & intelligentiam faciendi voluntatem tuam, & cognoscẽdi quæ sit voluntas tua, Amen.

ALA-

ALAMANNICÆ ECCLESIÆ VETERIS LITANIA.

FINITA oratione post *Gloria in excelsis Deo* dicit sacerdos: Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat, tribus vicibus, similiter & clerus.

Exaudi Christe. RP. Nicolao summo Pontifici & vniuersali Papæ vita.
Saluator mundi. RP. Tu illum adiuua.
Scē Petre. RP. Tu illum adiuua.
Scē Paule. RP. Tu illum adiuua.
Scē Andrea. RP. Tu illum adiuua.
Scē Clemens. RP. Tu illum adiuua.
Scē Xixte. RP. Tu illum adiuua.
Scē Cyriace. RP. Tu illum adiuua.
Exaudi Christe. RP. Hludouuico à Deo coronato magno & pacifico Regi vita & victoria.
Redemptor mūdi. RP. Tu illum adiuua.
Scē Michael. RP. Tu illum adiuua.
Scē Gabriel. RP. Tu illum adiuua
Scē Raphael. RP. Tu illum adiuua.
Scē Iohannes. RP. Tu illum adiuua
Scē Stephane. RP. Tu illum adiuua.
Scē. Theodole. RP. Tu illum adiuua.
Exaudi Christe. RP. Hemmæ Reginæ nostræ vita.
Scā Felicitas. RP. Tu illam adiuua.
Scā Perpetua. RP. Tu illam adiuua.
Scā Petronella. RP. Tu illam adiuua.
Scā Lucia. RP. Tu illam adiuua.
Scā Agnes. RP. Tu illam adiuua.
Scā Cæcilia. RP. Tu illam adiuua.
Exaudi Christe. RP. Nobilissimæ proli regali vita.
Scē Siluester. RP. Tu illam adiuua.
Scē Laurenti. RP. Tu illam adiuua.
Scē Nazari. RP. Tu illam adiuua.
Scē Pancrati. RP. Tu illam adiuua.
Scā Anastasia. RP. Tu illam adiuua.
Scā Genouefa. RP. Tu illam adiuua.
Scā Columba. RP. Tu illam adiuua.
Exaudi Christe. RP. Omnibus iudicibus vel cuncto exercitui Francorum & Alamannorum vita & victoria.
Scē Hylari. RP. Tu illos adiuua.
Scē Martine. RP. Tu illos adiuua.
Scē Maurici. RP. Tu illos adiuua.
Scē Dionysii. RP. Tu illos adiuua.
Scē Albane. RP. Tu illos adiuua.
Scē Crispine. RP. Tu illos adiuua.
Scē Crispiniane. RP. Tu illos adiuua.
Scē Gereon. RP. Tu illos adiuua.

Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat
Rex Regum Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat.
Rex noster Christus vincit.
Spes nostra Christus vincit.
Gloria nostra Christus vincit.
Misericordia nostra Christus vincit.
Auxilium nostrum Christus vincit.
Fortitudo nostra Christus vincit.
Liberatio & redemptio nostra Christus vincit.
Victoria nostra Christus vincit.
Arma nostra inuictissima Christus vincit.
Murus noster inexpugnabilis Christus vincit.
Defensio & exaltatio nostra Christus vincit.
Lux, via, & vita nostra Christus vincit.

Ipsi soli gloria & potestas per immortalia sæcula sæculorum, Amen.
Ipsi soli honor, laus & iubilatio per infinita sæcula sæculorum, Amen.
Ipsi soli virtus, fortitudo & victoria per omnia sæcula sæculorum Amen.

Christe, audi nos, ter. Kyrie eleison, ter. Feliciter, ter. Tempora bona habeas, ter. Multos annos, ter.

Post missam dicat Pontifex.

Conseruet Dominus Ecclesiam suam sanctam, amen.
Fidem nostram inlæsam custodiat Dominus, amen.
Remissionem peccatorum omnium & vitam æternam largiat Dominus, amen.
Memor sit Dominus Domini nostri Hludeuuici, & omnes fideles Dei ecclesiæ saluet, protegat, & benedicat, amen.
Nos protegat atque defendat ab omnibus malis, & perducat nos in regnum gloriæ suæ, amen.
Conseruet Deus omnes fratres nostros, amen.
Protegat, saluet & custodiat nos Dominus, amen.
Sit nomen Domini benedictum ex hoc nunc & vsque in sæculum.

Hunc diem. R. Multos annos.
Domnum Hludouuicum Regem. R. Deus conseruet.
Saluator mundi. R. Tu illum adiuua.
Scē. Petre. R. Tu illum adiuua.
Scē. Paule. R. Tu illum adiuua.
Scē. Andrea. R. Tu illum adiuua.
Scē. Gereon. R. Tu illum adiuua.

Feliciter, Feliciter, Feliciter. Tempora bona habeat, Tempora bona habeat, Tempora bona habeat. Multos annos, amen.

ORATIO.

TV summe retributor atque miserator omnium Deus, eorum regna custodi, quos tibi placita castitate iunxisti, gentes rebelles opprime, populos eorum in tua pace dispone. isti tuæ pareant iussioni, & tu eorum esto custos imperii.

Dona eis profutura consilia, quibus prædicandam sapientiam contulisti: de tua, non de mundi potestate sint. Reges habentes diademata diuina cogitent vbique mandata. te timeant, vt mortalia non paueſcant: in tua fortitudine quam in sua potestate confidant. Istos peculiariter præsta te quærere, & te specialiter eis velle præstare.

Perpendite venerabiles Domini, quo amore regnetis. Non auderemus ista publice Diuinitati dicere, nisi quia & secretius eadem nos cognoscit optare.

Scā

Scã Diuinitas vſq; in extremos fines imperium tende Romanum: termini eius Oceano lambiente cingantur. Sed Principes noſtri mundo ſic imperent, vt eis mundus imperare non valeat. Te timeant, vt nihil metuant: ad diadema tuum veniant ex hac corona mundana. Concede illis nuptialem ſtolam, qui feciſti in eis humilem purpuram. Dona illis regnum, vbi nec vita concluditur, nec lætitia terminatur. Amen.

FINIS.

ALAMANNICÆ ECCLESIÆ VETERIS *BENEDICTIONES.*

BENEDICTIO CÆREI.

EXVLTET iam Angelica turba cœlorum, exultent diuina myſteria, & pro tanti Regis victoria tuba intonet ſalutaris. gaudeat tellus tantis inradiata fulgoribus, & æterni Regis ſplendore luſtrata totius orbis ſe ſentiat amiſiſſe caliginem. Lætetur & mater Eccleſia tanti luminis inradiata fulgore, & magnis populorum vocibus hæc aula reſultet. Quapropter aſtantibus vobis, fratres kariſſimi, ad tam miram ſancti huius luminis claritatem vna mecum quæſo Dei omnipotentis miſericordiam inuocate, vt qui me non meis meritis intra Leuitarum numerum dignatus eſt aggregare, luminis ſui gratiam infundens cærei huius laudem implere præcipiat Ieſus Chriſtus Dominus noſter, qui viuit & regnat cum patre in vnitate Spiritus ſancti per omnia ſecula ſeculorum.

DOMINVS VOBISCVM. RP. ET CVM SPIRITV TVO.
SVRSVM CORDA RP. HABEMVS AD DOMINVM.
GRATIAS AGAMVS DOMINO DEO NOSTRO. RP. DIGNVM ET IVSTVM EST.

Vere quia dignum & iuſtum eſt inuiſibilem Deum patrem omnipotentem filiumque vnigenitum Dominum noſtrum Iheſum Chriſtum toto cordis ac mentis affectu & vocis miniſterio perſonare, qui pro nobis æterno patri Adæ debitum ſoluit, & veteris piaculi cautionem pio cruore deterſit. Hæc ſunt enim feſta paſchalia, in quibus vere ille Agnus occiditur, eiusque ſanguine poſtes cõſecrantur. Hæc eſt nox, in qua primum patres noſtros filios Iſrael eduxit de Ægypto, quos poſtea rubrum mare ſicco veſtigio tranſire feciſti. Hæc igitur nox eſt, quæ peccatorum tenebras columnæ inluminatione purgauit: hæc nox eſt, quæ hodie per vniuerſum mundum in Chriſto credentes à vitiis ſeculi ſegregatos & caligine peccatorum deterſa reddit gratiæ, ſociatque ſanctitati: hæc nox eſt, in qua deſtructis vinculis mortis Chriſtus ab inferis victor aſcendit. Nihil enim naſci profuit, niſi redimi profuiſſet. O mira circa nos tuę pietatis dignatio! O inæſtimabilis dilectio caritais! vt ſeruum redimeres, filium tradidiſti. O beata nox, quæ ſola meruit ſcire tempus & horam, in qua Chriſtus ab inferis reſurrexit. Hæc nox eſt, de qua ſcriptum eſt: *Et nox vt dies inluminabitur, & nox inluminatio mea in deliciis meis.* Huius igitur ſanctificationoctis fugat ſcelera, culpas lauat, & reddit innocentiam lapſis, mœſtis lætitiam, fugat odia, concordiam parat, & curuat imperia. In huius igitur noctis gratia ſuſcipe ſancte pater + incenſi huius ſactificium veſpertinum, quod tibi in hac cærei oblatione ſolemni per miniſtror. manus de operibus apum ſacroſancta reddit eccleſia. Sed iã columnæ huius

huius præconia nouimus, quam in honorem Dei rutilans ignis accendit: qui licet diuisus in partes mutuati luminis detrimenta non nouit, alitut liquentibus cæris, quam in substantiam preciosæ huius lampadis apes mater eduxit. O vere beata nox, quæ expoliauit Ægyptios, ditauit Hebræos. Nox in qua terrenis cœlestia iunguntur. Oramus te Domine ✝ vt cæreus ✝ iste in honore nominis tui consecratus ad noctis huius caliginem destruendam indeficiens perseueret, in odorem suauitatis acceptus supernis luminaribus misceatur: flammas eius lucifer matutinus inueniat: ille (inquam) lucifer, qui nescit occasum: ille qui regressus ab inferis humano generi serenus inluxit. Precamur ergo te Domine, vt nos famulos tuos omnem clerum & deuotissimum populum vna cum Papa nostro & glorioſissimo Rege nostro Hlûdouuico eiusque nobilissima prole, quiete temporum concessa, in his festis Paschalibus conseruare digneris, per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat Deus in vnitate Spiritus sancti per omnia secula seculorum, amen.

BENEDICTIO IGNIS IN PASCHA.

DOMINE Deus pater omnipotens exaudi nos, lumen indeficiens tu es. Sancte conditor omnium luminum benedic Domine ✝ hoc lumen, quod à te sanctificatum atque benedictum est. tu inluminasti omnem mundum, vt abeo lumine accendamur & inluminemur igne claritatis tuæ, sicut inluminasti Moysen, ita inlumina cordibus nostris & sensibus, vt ad vitam æternam peruenire mereamur. Per eundem, &c.

ALIA.

DEVS qui per filium tuum, angularem scilicet lapidem, caritatis ignem tuis fidelibus contulisti productum è silice nostris profuturum vsibus, nouum hunc ignem sanctifica, & concede nobis, ita per hæc festa Paschalia cœlestibus desideriis inflammari, vt ad perpetua festa purgatis mentibus pertingere valeamus. Per eundem, &c.

ITEM VNDE SVPRA.

DOMINE sancte pater omnipotens, æterne Deus, quod in nomine tuo & filii tui Domini nostri Iehsu Christi & Spiritus sancti benedicimus & sanctificamus ✝ ignem hunc, adiuua nos, qui viuis & regnas cum patre in vnitate Spiritus sancti Deus per omnia secula seculorum.

SVPER INCENSVM CÆREVM.

VENIAT, omnipotens Deus, super hunc incensum larga tuæ benedictionis infusio, & hunc nocturnum splendorem inuisibilis regnator incende, vt nõ solum sacrificium, quod in hac nocte litatum est archana luminis tui admixtione refulgeat, sed quocumq; loco ex huius aliquid sanctificationis fuerit mysterio deportatum, expulsa Diabolicæ fraudis nequitia virtus tuæ maiestatis assistat Iheſus Christus Dominus noster, qui viuit & regnat in secula seculorum, amen.

BENEDICTIO FERRI AD IVDICIVM faciendum.

BENEDIC Domine per inuocationẽ sanctissimi nominis tui ad manifestandum verum iudicium tuum hoc genus metalli, vt omni Dæmonum falsitate procul remota veritas veri iudicii tui fidelibus tuis manifesta fiat, per Dominum nostrum Iheſum Christum filium tuum, qui venturus est iudicare viuos & mortuos & seculum per ignem, amen.

BENEDICTIO AQVÆ AD IVDICIVM faciendum.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, Iudex iustus & fortis, qui es auctor pacis, iudicans æquitatem & rectum iudicium tuum: tu hanc aquam igne feruentem

uentem sanctifica, qui tres pueros de accenso fornace saluasti. Præsta quæso, piissime, si quis innocens de hoc furto vel stupro seu nostræ inquisitionis causa immunis atque indebitor in aquam manum miserit, sicut Susannam de falso crimine liberasti, ita & ipse saluam & inlæsam manum educat. ita Deus omnipotens, si quis culpabilis ingrauante Diabolo, corde indurato, per aliqua maleficia aut per herbas contegere peccata sua voluerit, tua iustissima hoc veritas in eius corpore declaret & manifestet, vt anima per pœnitentiam sanetur, per tuum vnigenitum filium Deum & Dominum nostrum Iheſum Christum, qui tecum viuit & regnat per omnia secula seculorum, amen.

FINIS.

ALAMANNICÆ ECCLESIÆ VETERIS *FRATERNITATES.*

HÆC SVNT MONASTERIA FRATRVM ET SORORVM per Alamanniam.

PATRIBVS ad Basileam ciuitatem.
Patribus in Curia Rhetensi.
Patribus in Augusta ciuitate.
Patribus in Monasterio sancti Hemmerammi.
Patribus in Constantia.
Fratribus in Augensi cœnobio.
Fratribus in Scinensi cœnobio.
Fratribus in Rinouua.
Fratribus in Campidona.
Fratribus Fauarienſis cœnobii.
Fratribus in Tubrensi cœnobio.
Fratribus in Cistertinensi cœnobio.
Fratribus in Bobiensi cœnobio.
Fratribus in Kenginbach degentibus.
Fratribus in Scuturensi cœnobio.
Fratribus in Eluuangen degentibus.
Fratribus in Mærbach degentibus.
Fratribus ad Loresham sancti Nazarii.
Fratribus in monasterio sancti Trudperti.
Fratribus in monasterio sancti Georgii.
Fratribus in cella sancti Meginradi.
Fratribus in Echenheim.
Patribus in Argentina ciuitate.
Patribus in Magontia.
Fratribus in Nebidona, id est Spira.
Fratribus in Vuinzenburch.
Patribus in Vuormatia.
Sororibus in Lindaugia manentibus.
Sororibus in Turego manentibus.
Sororibus in Buochouua. M.
Sororibus in Sechingen. M.
Sororibus in Monasteriolo. M.
Sororibus in Chaces manentibus.

Soro-

Sororibus in Erinstein. M.
Sororibus in Skenninis. M.
Sororibus in Vualdchilka. M.
Sororibus in Argentina ad Hæberesheim.
Sororibus in Asnida.
Sororibus ad Impidines. M.
Fratribus in Christo dilectis nos fratres de monasterio sancti Galli salutem. Intimamus caritati vestræ obitum fratris nostri N. defuncti, pro cuius anima solitas preces agere dignamini.

SEQVVNTVR HISTORIAE DE FRATRIBVS conscriptis.

ANNO ab Incarnatione Domini DCCC. regnante Domno Karolo, serenissimo Cæsare Augusto, facta est conuentio & vnanimitas precum huius scilicet sancti Galli & Augiensis cœnobii, sub Abbatibus videlicet Domno Vuerdone atq; Vualtone, qui primitus cum fratrib. ex vtroq; loco in hac communione consentientibus instituerunt, vt quandocumq; frater aliquis obierit, & loco vel senioribus ibidem cõmorantibus adnuntiatum fuerit, eo die Presbyteri tres missas, & cæteri fratres pro eo psalterium ac celebrationem vigiliæ decantent, cõmunisq; oblatio ab omnibus fiat. Item in die septimo XXX. psalmos: tricesimo autem Presbyteri omnes pro eo vnam missam, & cæteri L. psalmos impleãt, Cæterum vigilias pro defunctis in capite singulorum mensium ex more iugiter celebremus, in quibus vigiliis omnium simul defunctorũ fratrum, qui in nostro consortio coadunati sunt, cõmemoratio fiat: eoq; die commemoretur & nomẽ nuper defuncti, fiatq; oblatio omnium fratrum simul tam pro illo quã & generaliter pro omnibus. Et posth æc vnusquisq; Presbyter cantet vnam missam, & cæteri fratres L. psalmos. Præter hæc quoq; semel in anno sub die XVIII. KAL. Decemb. commemoratio omnium simul fiat pro annuali singulorum videlicet defunctorum memoria, ipsoq. die Presbyteri ternas missas, & cæteri fratres psalterium decantent, ac celebratio vigilię cõmunisq; oblatio ab omnib. fratrib. fiat.

Transactis posthæc CXLIIII. annis, mensibus tribus, & duabus ebdomadibus, hoc est, anno incarnationis Dominicæ DCCCCXLV. anno autem Domni Ottonis serenissimi Regis VIIII. Domnus Craloh huius loci strenuissimus Abba cum Alauuigo Augensis cœnobii venerabili Abbate, fratribus vtrimque ex vtroque monasterio pari voto vnoque assensu in idipsum conspirantibus, prænotatum renouando decretum hoc saluberrimum subsequens pactum iniit, scilicet vt si quando frater aliquis in vtrouis monasterio obierit, corpusque defuncti in ecclesiam vt moris est translatum fuerit, antea inde non tollatur, donec omnes horæ canonicę tempore statuto decantentur, & omnis celebratio missarum siue vigiliarum seu etiam psalmodiæ pro defuncto persoluatur, & tunc demum sepulturæ commendetur. Ad eandem autem missam, quæ primum pro eo à fratribus in commune recitatur, dicto ter *Sanctus* Angelico carmine omnes pauimento prostrati tamdiu iaceant, vsque dum à Presbytero *pax Domini* dicatur, gemitibus & suspiriis & lacrimarum inundatione animam fratris attentius Deo commendantes. Annona vero illi quondam viuenti statuta ad anniuersarium eius diem & inde vsque in XXXVII. dies pro eo in elemosynam pauperibus ad plene tribuatur. Et quando obitus alicuius de vtrouis mõnasterio ad alterum fuit indicatus, ipso die, si ita tempus dictauerit in agendis vigiliis & missarum psalmodiæque celebrationibus vnanimiter absque dilatione insistant. Similiter, vt ante notatum est, ad eandem missam hora prædicta fratres se solo prosternant humiliter pro anima defuncti DEO supplicantes. Ab illo etiam die annona sicut vni è fratribus datur, pro illo quoque ex integro per totos X X X. dies pauperibus tribua-

tribuatur. decreuerunt etiam vt omnis congregatio fratrum vtriusq; cœnobii in sex turmas partita, cottidie priuatis diebus vnaquæque pars eorum die sibi definito vigilias & missam cum oblationibus generaliter pro omnibus fidelibus defunctis peragat, & ad vnamquamq; synaxim in fine orationis ab omnibus eorum commemoratio fiat. Et vt hæc saluberrima pactio nullo modo à posteris nostris ignorantia aut negligentia vlterius omittatur, placuit nobis vt in libello regulæ nostræ litteris commendetur, & frequentius in conuentu congregationis recenseatur.

Anno incarnationis Domini DCCCLXXXV. indictione III. venit Ratholt nobilissimus Alamannorum Veronensis ecclesiæ Pontifex ad monasterium S. Galli, & depositionis eius festiuitatem cum ipsa congregatione iocundissime celebrauit, quem venerabilis tunc Abba Bernhardus cum fratribus sibi subiectis in orationis suæ communionem suscepit, vt siue in hoc seculo viuens siue ad Christum vadens eadem cura Dei misericordiæ ab illis sicut vnus commendetur ex ipsis.

VIII. KAL. Iulii obitus Liuthuuardi Cumani Episcopi, cui Domnus Salomon Episcopus & cuncta congregatio S. Galli tales orationes concesserunt, quales pro semetipsis agere consueuerunt.

Anno ab incarnatione Dominica DCCC LXXXV. indictione IIII. regnante serentissimo Imperatore, Karolo facta est conuentio salubris inter nos & fratres de monasterio Morbachensi, venientibus de ipso monasterio fratribus & id ipsum rogantibus. Conuenit itaque vtraque congregatio vt quandocumque aliquis prædictorũ fratrũ defunctus nuntiaretur, sicut pro Augensibus fratribus ita etiam pro illis plenissimam memoriã ageremus in vigiliarum, psalmorum missarumq; sollemniis: simili quoq; modo ipsi pro nobis se facturos firmissime deuouerunt, apud nos eodem tempore Bernhardo Sereneo Abbate regiminis iura tenente, apud illos vero Friderico Abbate manente.

Anno etiam ab incarnatione Dominica DCCCLXXXV. indictione III. imperante serenissimo Domno Karolo Imperatore Augusto facta est conuentio salubris inter monasterium S. Galli, cui tunc venerabilis Abba Bernhardus præesse videbatur, & aliud monasterium, quod Rinouua nominatur, vbi Vuichrammus Abba præfuit ipso tempore, videlicet, vt quandocumq; de vno istorum monasterio ad alium monasterium nomina defunctorum peruenerint fratrum, plena missarum & vigiliarum, psalmorum & oblationum commemoratio peragatur, sicuti solent in vtraq; parte pro suo proprio agere fratre.

Anno ab incarnatione Christi Domini DCCCCVIII. regnante Hluodouuico Arnolfi Imperatoris filio XI. regni ipsius anno, indictione XI. ID. oct. die sabbati, in vigiliis S. Galli confessoris, venit beatæ memoriæ nobilissimus Augustæ Vindelicæ Pontifex Adalbero, iuncto sibi mitissimo Sebonensis ecclesiæ antistite Meginberto, in monasteriũ S. Galli eius cupiẽs interesse festiuitati. Cumq; ipsam venerandæ solemnitatis in cœnobio noctem duxisset, mane basilicam ingressus ad sancti Confessoris tumbam accessit. Deinde fratribus ad se, dextro altaris lateri ipse coniunctus, accersitis crucem auream gemmis interpositam calicemq; onychinum auro & gemmis eliganter paratum cum patena aurea nihilominus gemmata altario imposuit. Palliolum etiam casulamq; pretiosi generis, necnon & albam cum cingulo stolaq; ac mappula, cunctis his auro perfectis, eidem applicuit aræ. Sed & magnam cæræ copiam sanctæ contulit ædi. Campanum quoq; miræ magnitudinis & eximiæ sonoritatis loco contradidit. Ex hinc S. Othmari loculo accedens ipsius aræ palliolũ satis pretiosum superexpandit. Posthæc S. Petri ecclesiam ingreditur, magnæq; inibi æstimationis palliolum condonat. Sequenti vero die, in qua sancti dedicatio templi colebatur, plerosq; monachorum præcipuis honorauit eulogiis, quibusdam purpuras Tyriacas, quibusdam autem palliola viridia cum camisilibus seu glizis donauit:

tertia itidem die vnicuiq; fratrum pellicium cum pelle curtamisia dari præcepit: quarta item die cuncti per ordinem iterata ab eo munera pereeperunt, scilicet aut sagum laneum album, aut camisile subtile ac grande, seu cozzonem siue lenam opere plumario contextam. eademq; die refectorium omne miro apparatu ornauit, tapetibus videlicet plumatis sessiones fratrum vndiq; sternens, quæ simul numero XIII. fuerunt: pulpitum etiam facitergula cocco imaginata circumdari iussit, graduſq; eius tapetio velari, nec non & palliolum grandis pretii à tergo fecit Abbatis suspendi, mensasq; omnes operimentis mandauit glizinis vestiri. Sed & foris ostium refectorii eiusdem texturæ manutergiæ sunt hinc & inde suspensæ. Conuiuium quoq; de suo eadem die cum omni sufficentia ciborum & potuum vniuersæ fratrum generalitati instrui præcepit. Calices etiam argenteos & ipsos pergrandes secum attulit, monachorumq; eos vsibus deinceps deputari mandauit. His exactis idem liberalissimus Præsul Pyrale cõgregationis intrauit, pectinesq; eburneos magnitudine & artificio insignes catenis fecit aeneis ibidem suspendi, ac manutergias per singulos singulas adiungi. Præter hæc benignissimus Antistes tota illa ebdomada in monasterio consistens cottidianæ fratres refectionis abundantia & iocunditate lætificauit vberrima. Sed & omni pæne in monasterio familiæ munificẽtiæ suæ largitus est munera. Pro cuius inæstimabilis beneficii gratia vno assensu tota simul sancti militia propositi sanciuit, vt tam ipsi quam successores eorum felicis recordationis viro, Domno videlicet Adalberoni Episcopo, eandem quam cuilibet cœnobii huius Abbati siue in seculo viuenti seu vocante Deo de mundo recedenti orationis exhibeant summam. Megimberto quoq; Pontifici decretũ est vnius proprii fratris orationẽ polliceri, vt sicut pro quouis nostrum commemoratio agitur, ita & pro illo in omnimoda oratione compleatur. Et vt hanc nulla constitutionẽ deleat obliuio, regulæ cõplacuit nostræ inseri libello, quatinus dũ codex iste frequentius videtur & legitur, beati Præsulis memoria strictius teneatur.

Anno ab incarnatione Domini DCCCCXXV. indictione XIIII. II. Idus Nouembr. Purchardus fortissimus Dux Alamannorũ Italia dolose occiditur. cuius cõmemorationẽ, sicut pro vnoquoq; nostro in vigiliis & psalmodiis & missarũ oblationibus agi solet, ita etiam pro illo & posteros nostros deinceps exintegro acturos fore omnis generositas fratrum vno sensu decreuimus, hocq; in nostra regula placuit nobis conscribi vt nulla vmquam vel obliuio vel negligentia valeat prætermitti.

Anno ab incarnatione Domini DCCCCXXVIIII. indictione II. Keonuuald venerabilis Episcopus profectus ab Anglis, omnibus monasteriis per totã Germaniam cum oblatione de argento non modica & in idipsum Rege Anglorum eadem sibi tradita visitatis, in Idibus Octob. venit ad monasteriũ S. Galli, quiq; gratissime à fratribus susceptus & eiusdem Patroni nostri festiuitatem cum illis celebrando quatuor ibidem dies demoratus est. Secũdo autem postquam monasterium ingressus est, hoc est in ipso depositionis S. Galli die basilicã intrauit, & pecuniam secum copiosam attulit, de qua partem altario imposuit, partem etiam vtilitati fratrum donauit. Posthæc eo in conuentum nostrum inducto omnis congregatio concessit ei annonam vnius fratris, & tandem orationẽ quam pro quolibet de nostris siue viuente siue vita decedente facere solemus pro illo facturam perpetualiter promisit. Hæc sunt autem nomina quæ conscribi iussit vel rogauit: Rex Anglorum Adalstean, Kenouuald Episcopus, Vuigharth, Kenuun, Conrat, Keonolaf, Vuundych, Keondrud.

Anno incarnationis Domini DCCCCL. Comes Saxonicus, Marchio contra Sclauos, vir religiosus Kero nomine à liminibus principum Apostolorum reuersus monasteriũ S. Galli orationis causa visitauit. Qui cum à fratribus benigne & hospitaliter fuisset susceptus, spiritali vt creditur admonitus instinctu studium sanctæ conuersationis sibi corde tenus placere professus est; cœpitq; humiliter ac lu-

ac luctuose à patre monasterii flagitare, vt in consortiũ fraternitatis mereretur admitti. Libras quoq; argenti VIII. loco sancto deuote ac fideliter obtulit, & si quo pacto vel apud Regem vel apud quemlibet procerum proprietatẽ siue possessionem quamlibet infra terminos Alamanniæ consequi potuisset, monasterio se sine dubio collaturum esse promisit, & in omnibus cœnobii necessitatibus siue negotiis iuxta scientiam facultatemq; suam tam in palatio quam in priuato infatigabiliter astiturum. Cuius precibus Abbas cum congregatione annuens omnem consuetudinariam fratrum constitutionem siue in orationibus seu vestitu & victualibus tam viuenti quam defuncto ex integro condonauit. Et vt hoc nulla possit obliuione deleri negligẽtia vel intermitti, per annos singulos x. Kal. April. quando hæc & expetiit & obtinuit, commemorationem eius inter sacras missarum hostias sanctum est fieri, eandemq; pactionem in regula monasterii conscriptione firmari.

Anno post incarnationem verbi diuini DCCCCLXVIII. indictione XII. imperante sereniſſimo Cæsare Ottone anno IV. exspectabilis excellentiæ vir Dominus Chunradus Pontifex Constantiensis ecclesiæ venerandus venit ad monasterium S. Galli, cui tunc Abba probatæ sanctitatis Purchardus præfuit, causa orationis & pro redintegranda cõditione diuinæ ac fraternitate dilectionis, quã pridem cum Abbate eiusdem cœnobii Thietone & postmodum cum religioso successore eius Cralone fecit, fratribus vniformi conspiratione concordãtibus, vt ob amorem eius ac multimoda munificentiæ suæ beneficia tum priuatis specialiter tum in cõmune bonũ vniuersaliter collata tam singulari quam generali oratione semper eius memoria ab omnibus frequenteturꝫ annonã quoq; fratribus constitutam pro salute corporis atq; animæ eius paupertibus cottide erogãdam quousq; vitæ huius consummauerit cursum. Et postquã Deo vocante exutus terra cœlo spiritus reddatur, ad anniuersarium & insuper trigesimum depositionis eiusdem firma ratione deuouerunt: quod vsq; hodie Deo gratias expletum & indefugabili deuotione obseruandũ tenetur. Tempore vero prænotato, id est Sabbato ante Dominicam indulgentiæ, idem eximius Præsul eundẽ sanctum locum ingrediens honorifice susceptus, vt dignum erat, crastinum diem crucem cum ramis palmarum tollendo, Dominum sequẽdo, missas spiritaliter celebrando, quã plures de monachis & de clero diuersis gradibus salubriter ordinando, via mandatorũ Dei cunctis generaliter mira ac paterna doctrina prædicatione ostendendo, innumeros etiam vtriusq; sexus vnctione crismatis sanctæ fidei aggregando in diuinis laudibus lætus exegit. Die autem tertia congregatis ad collationẽ fratribus ipse inuitatus eo stetit in medio fratrum memorãs, licet bene recolentibus, qualia & antea pollicita sunt, & vt denuo fraternitatis cõmunio renouetur petiit vt in oratione, quæ omni die fit in basilica S. Petri ab omnib. pro Imperatore & præ cæteris benefactorib. & tutorib. nostris ei specialiter pro vinculo caritatis Psal. CXLII. canatur, & in eadẽ missa quæ ibi fit pro defunctis III. missales orationes illo tam viuo quasi esset defunctus agantur.

Anno ab incarnatione Domini MCXLV. contigit Frideloum Augensem Abbatem pro renouãda fraternitate & pro cogitanda vtriusq; loci vtilitate ad monasterium S. Galli venisse. Cum autem in præsentia ipsius & Abbatis eiusdẽ loci Vuerinharii & vtriusq; monasterii fratrum conuentio & vnanimitas precum pro defunctis ab Vualtone Augensi & Vuerdone S. Galli Abbate incepta & constituta legeretur, & hæc ipsis placeret, ordine quo prius renouata & confirmata est. Placuit etiam ipsis non solum defunctorum consolationi sed etiam viuentiũ vtilitati aliqua per se ordinate disponere. Communi itaq; consilio constitutum est, vt quotienscunq; vtriusq; monasterii fratres ad vtrumuis monasterium venirent, annona consueta fratrum ipsis tribuatur. Sancitum est etiam, vt si quis prædictorum monasteriorũ frater inordinatus in gratia Abbatis sui & fratrum offenderit, & ad alterum locum deuenerit & si de lapsu quo correptus fuerat

emendationem promiserit & fecerit, per ipsius loci Abbatem aut seniores prò eo intercedentes loco suo & ordini restituatur.

Cuonradus Dei gratia Sabinensis Episc. Maguntinæ Sedis Archiepiscopus & Apostolicæ sedis legatus cũ vniuerso eiusdem loci cõuentu dilectis suis fratrib. Vodalrico diuina ordinante clementia cœnobii S. Galli venerando Abbati sanctissimoq; sibi subiecto conuentui salutem cum fraternæ dilectionis affectu. Relatione antiquissimorum fratrum nostrorum percepimus, hanc cõsuetudinem inter fratres sanctæ Maguntinæ ecclesiæ ac inter cœnobitas S. Galli hactenus extitisse, quatenus perpetuæ fraternitatis vinculo conuincti orationibus, quæ tam pro viuis quam pro mortuis vtrobiq; celebrantur, communicarent. Etsi forte aliquem ex fratribus nostris pro aliqua honesta causa in prædicto loco adesse contingeret, plenariè vnius fratris præbendã reciperet, & eodem iure quilibet ex fratribus vestris ecclesiam nostram adiens similem caritatem inueniret. Anno igitur ab incarnatione Domini MCLXXXVIII. præsidente Domino Vrbano summo & vniuersali Pontifice, regnante glorioßissimo Imperatore Friderico ego Cuonradus Sabinensis Episcopus Maguntinæ sedis Archiepiscopus & Apostolicæ sedis legatus veniens ad cœnobium B. Galli confessoris orationis causa ad petitionem tam fratrum nostrorũ quam fratrum S. Galli, præsente amico & fratre nostro Heinrico nostri conuentus venerabili Decano, nec non Vodalrico Constantiensi Præposito ac eiusdem loci Vodalrico Thesaurario, plurimisq; clericis nostris ac militibus præsentiam suam adhibentibus prædictam consuetudinem, Vodalrico Abbate consensum præbente, cõmuni petitione fratrum renouaui & confirmaui, sollemniq; fraternitate à toto capitulo recepta & contra Maguntino conuentui per fratres nostros transmißa literis hanc confirmationem inscripsi, ac sigillo nostro quatinus deinceps firmitatem teneat insigniri decreui.

NOMINA FRATRVM CONSCRIPTORVM.

Nomina Fratrum Canonicorum de monasterio Vueride:

Huadalricus Præsul.	Vuillibold.	Dominicus,
Reccho.	Plidger.	Cundhart, &c.

Nomina Fratrum quorumdam obitancorum, & Sororum:

Tiethmar Episcopus de Curia.	Chadolt.	Petanhart Presbyter.
Agana.	Kisuldrud.	Iudinta.
Notinc Episcopus.	Ebo Episcopus.	Pero Presbyter.
Karolus Imp. Magnus.	Hludouuicus Imper.	Hlotharius Imperat.
Hludouuicus Rex.	Karolus Imp. Occid.	Pippinus Rex.
Karlomannus Rex.	Hludouuicus Rex.	Karolus Imp. nouiß.
Hemma Regina.	Hiltigart.	Irmingart.
Gisla.	Perhta.	Vuampurc.
Diothilt.	Aua.	Guoto.
Apollonius.	Gaganuuart.	Vuilliboto.
Otger.	Gerolt.	Iohannes, &c.

Nomina Fratrum de Turonis:

Fridegisus Abba.	Flodomarus Mon.	Gisledrammus Mon.
Anßegarius Mon.	Adilleodus Mon.	Helmoinus, &c.

Nomina Fratrum Canonicorum Monachorumq; vrbis Lingonicæ:

Albericus Episcopus.	Erlebertus Corepiscopus.	Iacobus Corepiscopus.
Sigoaldus Presbyter.	Ionathan Presbyter.	Amelius Diaconus, &c

Nomina Fratrum de cœnobio S. Petri Melondis:

Epelinus Abbas.	Abel Monachus.	Ratbaldus Monachus, &c.

Nomina Fratrum de Cœnobio S. Petri Fontis Beßue:

Seraphim Abbas.	Aaron Monachus.	Iſaac Monachus, &c.

Hæc

Hæc ſunt nomina Presbyterorum Hegauuenſium:
Vuerinpret. Patocho. Egiman. Cotalind.
Hadager. Vuerant. Criffo. Saluianus,&c.
Nomina Fratrum de monaſterio Clingone:
Otger Archiepiſcopus. Engilbertus Præpoſitus. Vuolfpold Presbyter.
Tagafrid Diaconus. Ramuolt Monachus. Bubo Monachus,&c.
Nomina Fratrum de Ghanginpach:
Richinzo. Reuogatus. Egilholf. Merolt,&c.
Nomina Fratrum Tobrenſium:
Rihpertus Abbas. Theutarius Monachus. Iouentius Monachus, &c.
Nomina Fratrum de Fauariis:
Siluanus Abbas. Ioſeph Monachus. Viuentius Monachus,&c.
Nomina Epiſcoporum Conſcriptorum:
Hiltiboldus Epiſcopus. Vuolfleoz Epiſcopus. Heiſtolf Epiſcopus.
Remedius Epiſcopus. Heito Epiſcopus. Bernheri Epiſcopus.
Adalhelm Epiſcopus. Oadalrich Epiſcopus. Theotbert Epiſcopus.
Milo Epiſcopus Vuoluoltus Epiſcopus. Adalbertus Epiſcopus.
Adalloh Epiſcopus. Ratoltus Epiſcopus. Notingus Epiſcopus.
Adalrih Epiſcopus. Fridebertus Epiſcopus. Eſſo Epiſcopus,&c.
Nomina Fratrum de Skina:
Ambricho Abba. Adalram. Leidarat. Leo.
Hetti Abba. Vuillibert. Hebinolf Presbyter,&c.
Nomina Fratrum de Campitona.
Tatto Abba. Iſanhart. Vuichram. Kaganhart,&c.
Nomina Fratrum de monaſterio Hornbah, ſiue Gamundias:
Vuirundus Abba. Herimundus. Alpker, Erfolt,&c.
Nomina Sororum de monaſterio S. Stephani & Skenninis, in primis Clericorum nomina:
Vuolfheri Presbyter. Gerbertus Presbyter. Hoccho Presbyter. Liſolfus Dia.
Hæc ſunt nomina Monialium:
Adalheid Abbatiſſa. Onhild. Pilerat. Vualtila, &c.
Nomina Fratrum de Elehenuuangia:
Sindoltus Abba. Erfman Abba. Hutto Presbyter.
Vuigger Presb. Ioſeph cognomine Biligis,&c.
Nomina Fratrum Baſilenſium.
Adaluuin Epiſcopus. Irinc Epiſcopus. Sigihart,&c.
Nomina Fratrum de monaſterio Vuizanburg:
Iuſtolfus Epiſcopus. Perinharius Epiſcopus. Folcuuicus Epiſcopus.
Ato Epiſcopus. Otger Epiſcopus. Grimaldus Abba.
Benedictus Epiſcopus. Baugolf Monachus. Ruadolf Monachus,&c.
Vnde ſupra nomina Fratrum de Kenginbach:
Emilo Abba. Alfram Abba. Sigifrid Monachus,&c.
Nomina Fratrum Canonicorum de monaſterio Vueri:
Oadalricus Præſul. Vuillipold. Pruninc Muozo,&c.
Nomina Fratrum de monaſterio Prumio.
Ansbaldus Abba. Eigil Monachus, Gatto Monachus,&c.
Nomina Fratrum de monaſterio Rinauua:
Vuichram Abba. Vuoluine Abba. Antuuart Abba.
Adalhart Presbyter. Tunach Monachus. Notker Monachus,&c.
Nomina Fratrum coenobii S. Petri, Sororumq; Confeſſorum Otmari atque Bertini:
Brun. Mon. Alfdac Mon. Ailbertus Mon. Hrotholdus Mon.
Formoſus Presb. Forti Diaconus. Leo Subdiaconus.

Reginbertus, & omnibus qui ſe in meis orationibus commendauerunt.
Hunfridus Epiſcopus. Hrothardus. Nihdker,&c.
Endhrud. Siginihu. Eita. Liba. Imma,&c.

Nomina Sororum de Gaczes:
Vualdrada Abbatiſſa. Calumnioſa Abbatiſſa. Oportuna Abbatiſſa.
Columba Mon. Paſſiua Monial. Maxantia Mon.&c.

Nomina Feminarum laicarum:
Friderat. Perchtheid. Himildrud, Huoching.&c.

Congregatio Fratrum in nomine Domini:
Pernhart de Aguſtgaugenſe. Cunipertus Archipresbyter de Baſala ciuitate.
Heilman. Herimar. Richeni. Fruoto. Halbinc.&c.

Nomina Fratrum de Vuipruhc:
Vuaceleiph. Pero. Tieterihc. Roudolf. Eppo,&c.

Nomina Fratrum de Friburch:
Paldof. Adilbert. Liutprant.&c.

Nomina Fratrum de Ruotuuilo:
Trutman. Heinrihc. Vuelilburc. Purchart,&c.

Hic Regis Pippini & ſuorum nomina denotata ſunt:
Pippinus Rex. Carlomannus. Carolus Imper. Item Carolus.
Pippinus. Hludouuicus Imp. Item Pippinus Rex. Lodharius Rex.
Iudith Imperat. Ludauuic. Carolus iuuenis. Truago.
Adalger. Huc. Deodericus. Bernhart filius Pip.
Item Pippinus. Bernheri. Meginheri.

Hic Regis Angliæ & Comitum ſuorum nomina denotata ſunt:
Adalſten Rex. Vuolfhelmus Archiepiſc. Eluuinus Epiſc. Eotkarus Epiſ.
Vuniſge Epiſc. Sigihelm Epiſcopus. Oda Epiſcopus. Fridoſtē Epiſ.
Kenod Abba, Albrich Abba. Cudret. Erdulf.
Fridolef. Vuulfun. Ortgar. Osfred. Elfsie.
Adaluuerd. Eluuin. Adaluuin. Berectuuin. Vulfilt.
Vuighart. Conrat. Kenuin. Vundrud. Kenouuad Epiſc.
Kenolaf. Keondrud. cum ceteris.

Hic Regis Heinrici fidelium q; eius nomina denotata ſunt:
Heinricus Rex. Mathilt Regina. Otto. Heinricus.
Haduuuich. Herminburch. Sigofrid Comes. Cuotchind.
Rekero. Vuolfhere. Thiethere. Pernſuid.
Iudith. Reginhart Epiſc. Adaldek. Adalburch.
Adalbert. Kerburch. Liutker F. Suanehilt F.
Meginburch. Vnen. Hildiſuuid. Maht.
Rienhilt. Hildiſuuid. Adaldech. Pernſuid.
Eburhelm. Kerburch. Vnen. Heinrich.
Pilihilt. Fridorich. Abbt. Meginuuarch. Otuuar.
Folchmar presb. Heinrich. Chunigund C. Chriſtan, Poppo.
Helderich P. Martinus P. Marcus P. Ekkehart L.
Liuthart. Folcmar. Vuitpurch. Kerbirch.
Vuendilgart. Xpina. Hemme. Auu. Perhthilt.
Simad. Milburch. Thietpurch. Attu. Ipo.
Redpurch. Oſui. Siuui. Heinric. Vuigman.
Egino. Heriman. Punico. Piſo. Sigofrid.B.
Sigofrid. Hiltibert.

In nomine Domini factus eſt noſter frater Hugo Rex, & Hluthere & Yta & Friderun,&c.

Nomina Fratrum S. Martini in Traiecto:
Pernoldus Epiſcopus. Focho. Liuthart. Vualthere,&c.

Nomi-

Nomina Fratrum S.Bonifacii in Traiecto:
Pernoldus Episcopus. Penzo. Prun. Kezo, &c.
Nomina eorum qui nobis commissi sunt de Strazburg:
Vuinidolf. Vuihnihheri: Alahric. Theotsind,&c.
Nomina Fratrum de Marle:
Rentio. Truto. Cothfrid. Rheceman. Conco,&c.
Nomina Fratrum de Mulehusen in Elsatia:
Cuonrat. Adalhait. Adelburg. Tietmar.&c.

Et aliorum numerosorum, quos recensere nimis quam longum foret, & nulli bono. Continet enim liber iste multo plurima nominum millia vtriusque sexus, laicorum adæque quam Monachorum. Quorum omnium defunctorum commemoratio fiebat a.d. XVIII. *Kal Decembris, id est propridie festi S. Othmari, ex institutione Vdalrici Abbatis eius nominis Quarti. Recitabantur autem singula singulorum nomina tam defunctorum quam etiam viuorum, vt pro iis apud Deum intercederetur. Forma orandi eodem in libro istiusmodi continetur.*

MISSA PRO HIS QVI ELIMOSINAM FACIVNT.

Deus, qui post baptismi Sacramentum secundam abolitionem peccatorum elimosinis indidisti, respice propitius super famulos vel famulas tuas, quorum commemorationem agimus, quorum operis tibi gratiæ referuntur: fac eos præmio beatos, quos fecisti pietate esse deuotos, per &c.

SEC.

Deus qui tuorum corda fidelium per elymosinam dixisti posse mũdari, præsta quæsumus huius consortiis sacramenti, vt ad conscientiæ suæ fructum non grauare studeant miseros, sed iuuare, per Dominum, &c.

Hanc igitur oblationem, Domine, famulorum famularumq; tuarum, qui de elemosinis suis memorauerunt venerabilem locum istum, quam tibi offerimus ob iustis elimosinis suis quod in pauperes tuos operantur, placatus suscipias deprecamur, pro quibus Maiestati tuæ supplices fundimus preces, vt adicias eis tempora vitæ, vt per multa curricula annorum læti tibi in pauperes tuos hæc operentur, atq; annua tibi vota persoluant, per Christum, &c.

PRECATIO.

Omnipotens sempiterne Deus respice propitius super famulos & famulas tuas, quorum commemorationem agimus, qui in pauperes tuos operantur, in virtute custodi, potestate tuearis, vt per multa curricula annorum læti tibi in pauperes tuos hæc operentur, per &c.

ALIA.

Da, quæsumus, Domine famulis vel famulabus tuis, qui de elymosinis suis memorauerunt venerabilem locum istum, sperata suffragia obtinere, vt qui tuos pauperes vel tuas ecclesias memorauerunt, sanctorum omnium simul & beati martyris tui Laurentii mereantur consortia, cuius nunc sunt exempla secuti, per &c.

LECTIO ISAIAE PROPHETAE.

Hæc dicit Dominus Deus; In die illa defertur munus Domino exercituum, & Rex fortis dominabitur eorum: in die illa erit altare Domino in medio terræ, & cognoscetur Dominus, & colent eum in hostiis & muneribus, & vota vouebunt Domino, & soluent & reuertentur ad Dominum, & placabitur eis, & sanabit eos. In die illa erit Israhel benedictio in medio terræ, cui benedixit Dominus exercituum dicens, Benedictus populus meus & opus manuum mearum, hereditas mea Israhel dicit Dominus Omnipotens.

SEQ. SCI. EV. SEC. MARCVM.

In illo tempore sedens Dominus Iheſus contra gazofilatiũ, aſpiciebat quomodo turba iactabat æs in gazofilatium, & multi diuites iactabãt multas. Cum veniſſet autem vna vidua paupercula, miſit duo minuta, quod eſt quadrans, & conuocans diſcipulos ſuos ait illis; Amen dico vobis, quia vidua hæc paupera plus omnibus miſit qui miſerunt in gazofilatium. Omnes enim ex eo quod habundabat illis miſerunt, hæc vero de penuria ſua omnia quæ habuit miſit totum victum ſuum.

MISSA IN CIMITERIO.

Deus cuius miſeratione animæ fidelium requieſcunt, famulis tuis quorum nomina hic & in libello iſto continentur adſcripta, vel omnibus hic in circuitu eccleſiæ in Chriſto quieſcentibus, da propitius veniam peccatorum, vt à cunctis reatibus abſoluti ſine fine lætentur, per Dominum noſtrum, &c.

ALIA.

Omnipotens ſempiterne Deus annue precibus noſtris ea quæ poſcimus, & dona omnibus, quorum corpora hic in circuitu eccleſiæ iſtius in Chriſto requieſcunt, refrigerii ſedem, quietis beatitudinem, luminis claritatem, vt qui peccatorum ſuorum pondere grauantur eos ſupplicatio cõmendet eccleſiæ, per, &c.

SEC.

Pro animabus famulorum tuorũ, quorum nomina hic & in libello iſto continentur adſcripta, & hic omnium Catholicorum in circuitu dormientium hoſtiam Domine ſuſcipe benignus oblatam & hoc ſacrificio ſingulare, vt vinculis horrendæ mortis exutæ vitam mereantur æternam, per &c.

Hanc igitur oblationem, quam tibi offerimus Domine pro tuorum requie famulorum, quorum nomina hic & in libello iſto continentur adſcripta, & omnium fidelium Catholicorum orthodoxorum, qui hic in circuitu eccleſiæ requieſcũt, quæſumus Domine placatus accipias, vt per hæc ſalutis humanæ ſubſidia in tuorũ numero redemptorũ ſorte perpetua cenſeantur, per Chriſtũ, &c.

PRECATIO.

Deus fidelium lumen animarum adeſto ſupplicationibus noſtris, & da omnibus fidelibus in Chriſto quorum corpora hic in circuitu requieſcunt refrigerii ſedem, quietis beatitudinem, luminis claritatem, per &c.

LECTIO LIBRI MACHABEORVM.

In diebus illis vir fortiſſimus Iuda conlatione facta duodecim milia dragmas argenti miſit Hieruſolimam offerre ea ibi pro peccatis mortuorum, iuſte & religioſe de reſurrectione cogitans. niſi enim eos qui ceciderunt reſurrecturos ſperaret, ſuperfluum videretur & vanum orare pro mortuis: ſed quia conſiderabat, quod hi qui cum pietate dormitionem acciperant, optimam haberent repoſitam gratiam. Sancta ergo & ſalubris cogitatio pro defunctis exorare vt à peccatis ſoluerentur.

SEQ. SCI. EV. SEC. IOHANNEM.

In illo tempore dixit Martha ad Iheſum: Domine ſi fuiſſes hic frater meus nõ fuiſſet mortuus: ſed & nũc ſcio quia quæcũq; poposceris à Deo, dabit tibi Deus. Dicit illi Iheſus; reſurget frater tuus. Dicit ei Martha, ſcio quia reſurget in reſurrectione in nouiſſima die. Dixit ei Iheſus. Ego ſum reſurrectio & vita, qui credit in me, etiam ſi mortuus fuerit, viuet, & omnis qui viuit & credit in me, non morietur in æternum. credis hoc? ait illi, vtiq; Domine, ego credidi quia tu es Chriſtus Filius Dei, qui in hunc mundum veniſti.

FINIS.

ALA.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [204] - 188
PUBLIC DOMAIN

ALAMANNICAE ECCLESIAE ANNIVERSARII.

NOrtpertus Abbas piissimus primus inter Abbates anniuersariũ suũ obseruari ordinauit, largitis aliquib. bonis in vsum fratribus in sancto die Paschæ ministrãdis. Is etiam de suo instituit anniuersarium S. Vuiboradæ Martyris & Virginis Christi. Postea autem à diebus demum Abbatis *Manegoldi anniuersarii coepti sunt in Alamannia ab omnibus vtriusq; sexus celebrari, circa annum Domini MCCLXII.

*Non fuit Abbas, sed tantum Decanus & Præpositus.

Iste enim cum consensu fratrum conuentualium decreuit, vt omnium eorum, qui monasterio aliquid contraderet, anniuersarii diligenter & ordinaliter celebrarentur, & res eorum, quas dedissent, siue carnales siue piscales, quocunq; tempore anniuersarius caderet, nihilominus fratribus sine dilatione darentur, & memoria donatorum defunctorum tam in ecclesia quam in refectorio à fratribus cum gratiarum actione pro tantis donis ad Deum & patronos nostros B. Gallum & B. Othmarum condigna haberetur. Cuius institutionis hic est tenor.

MANEGOLDVS DECANVS.

In nomine Domini, amen. Scire debent vniuersi tam præsentes quam posteri, quod nos Manegoldus Decanus totusq; Conuentus monasteri S. Galli deliberatione præhabita diligenti de communi omnium nostrum assensu & voluntate accedente, nihilominus pleno & expresso consensu & permisso Domini Bertholdi Dei gratia Abbatis S. Galli nostri, statuimus vt de omnibus prælaturis, officiis, beneficiis seu administrationibus quibuslibet monasterii nostri præbenda carnium, sicut instituta est vel adhuc instituetur, de festis duntaxat aut anniuersariis contingens, siue noua dicãtur seruitia seu vetera, plenarie ministretur, nec alicuius incidẽtis ieiunii, vigiliæ, aut sextæ feriæ occasione obmittatur aliquatenus vel mutetur, sicut hactenus fieri consueuit. Ad cuius vtiq; statuti obseruantiam & ratihabitionem perpetuam nos, qui præsentes sumus, fide manuali præstita, nostrosq; posteros obligamus & astringimus vniuersos, cartam super hoc de mandato nostro confectam memorati Domini Abbatis & nostro sigillo facientes roborari ad maiorem euidentiam & cautelam, renunciantes omnibus actionibus, per quas præscriptum statutum nostrum posset à nobis vel ab aliis in posterum irritari vel aliquatenus impediri. Actum in capella B. Virginis ante Capitulum nostrum anno Domini MCCLXII. in festo S. Columbani, Pontificatus Domini Vrbani Papæ Quarti anno II.

Possunt autem tam dari quam accipi res omnis generis tam in pecunia quam in solo, mobiles & immobiles, personales & impersonales, corporales & incorporales, allodiales & beneficiales seu feodales, denarii, omnes in omnibus quæcunq; nominari aut dici possunt. Quarum administratio pertinet ad officiales monasterii. Quasdem enim præbendas *Cellerarius ex officio suo fratribus ministrat, quasdam Præpositus seu Decanus, quasdam Custos, quasdam Camerarius, quasdã *Portarius, quasdam *Hospitarius, quasdam Refectorarius: quorum omnium præbendæ subnotatæ habentur, &c.

*Cellarius. *Portenarius, *Hospitalarius, qui & Peregrinarius.

EXEMPLA ANNIVERSARIORVM.

VODALRICVS ABBAS IIII.

Honestis petentium desideriis pium est accedere, & ad eorum preces aures faciles inclinare. Ego igitur Vdalricus diuina miseratione Abbas S. Galli, vtilitatem ecclesiæ, cui Deo auctore præsideo, considerans ad preces Heinrici Decani villicationis officiũ in Tiuffenbach prebendæ fratrum meorum conferens Cellerario

lerario suisq; successoribus tenendum constituo, vt ex perceptione redituum ipsius officii decem solidorum adminiculo per prædictæ homines curiæ exhibito, per eum fratres in festo Thomæ Pontificis & Martyris circulariter annorum facta reuolutione pleni seruicii recipiant consolationem. Actum publicæ anno incarnationis Dominicæ MCCVII. indict. X. VII. Idus Octobris, Innocentii tertii Pontificatus anno VIIII. toto anno glorioſiſſimi Romanorum Regis Philippi, vniuersitate capituli præsente.

VODALRICVS DAPIFER DE SINGINBERG.

Nouerit tam præsentium quam futurorũ industria, quod ego Vdalricus Dapifer in præsentia Domini mei reuerentissimi Vdalrici Abbatis huius loci prædium, quod habui ad Niderwilen, de quo persoluuntur annuatim in festo Thomæ Apostoli XII. solidi & tres modii tritici, & ad Frimannehus in angulo X. solid. & duo modii, & in eodem vico item X. sol. & duo modii, & item in eadem villa X. & tres modii tritici, liberaliter tradidi Deo ac B. Othmaro, ea conditione, vt exinde in circumcisione Domini pro remedio animarum matris meæ Adelheidis & fratris mei Operthi missa celebretur pro defunctis, deturq; stoupus & maior leibunculus fratribus; panes etiam XII. fratribus in hospitali dentur. Et item fiat in anniuersario coniugis meæ Hadewigis, quod est XVI. kal. April. Et item in feria secunda stoupus post festum S. Spiritus quousq; vixero. Et post obitum meum in anniuersario meo detur, missaq; celebretur pro defunctis. Et XVII. kal. Iulii in anniuersario patris Oprechti idem fiat, & tam in pane quam in vino, tam fratribus in monasterio quam in hospitali, leprosis & inclusis, & vt lumen singulis noctibus in capella S. Michahelis administretur de ipso censu, & de quolibet beneficio XL. oua in Pasca dentur à singulis. Et quicumq; plebanus est in ecclesia S. Othmari beneficium hoc recipiat, & ipsi ab ipso beneficium hoc recipiãt.

Idem.

Anno M. CC XVIIII. Vdalricus Dapifer in præsentia Domini venerabilis Abbatis Vdalrici totiusque conuentus liberaliter donauit prædium in Frimanhus, quod adiacet prædio dato à patre suo, quod persoluit II. modios tritici & X. sol. eo pacto vt anniuersarius dies Adilheidæ coniugis suæ annuatim celebretur. Donauit & aduocatiam eiusdem prædii cum aduocatia huic adiacentis prædii, quod dederat pater suus totaliter, eo pacto vt anniuersarius ipsius tempore suo celebretur, & ipse recipiat medietatem census prædii quod dedit, v. videlicet solidos & I. modium tritici quo ad vixerit, vnde persoluit censum annuatim ad S. Othmarum VI. denarios.

GERVNGVS GOLDAST DE HAIMEVELT.

Nouerit tam præsentium quã futurorum industria, quod Gerungus Goldastõ prænominatus de Haimeuelt domum cum domate, sicut à coniuge sua iure proprietatis acceperat Heluuiga nomine, iunctoq; domate quod ab Odalrico coemerat, in præsentia Domini venerabilis Odalrici huius nominis Quarti fratrumq; suorum, B. Gallo iure legitimo contradidit, eo pacto vt frater suus si superuixerit stoupũ fratribus in anniuersario suo ministret, fratresq; missam pro fidelibus in ara publica celebrent. Itemq; de beneficio ad Stadelhouin annuẽte Domino Manegoldo cunctisq; fratrib. assentientibus præter censum, qui prius exinde persoluebatur, stoupus fratribus in anniuersario Heluuigæ eodem pacto ministretur, & Egilolfus fratruelis suus idem beneficium recipiat. Actum anno Domini MCCXX.

RVODOLFVS DE RORSHACH.

Anno incarnationis Domini MCCXXV. Ruodolfus milẽs de Rorshach pro remedio animæ fratris sui Egilolfi de Rosinberh resignauit molendinum, quod fratris sui fuerat apud Hasela persoluens IIII. tritici modios & XII. solidos, & dedit præ-

dit prædium apud Sundern, quod persoluit XXII. solid. Beato Gallo in præsentia Domini venerandi Abbatis Ruodolfi & fratrum suorum, statuens vt exinde anniuersarius dies ipsius agatur in pane, vino, piscibus, & caseo, & ad S. Laurentiũ, S. Magnum, S. Fidem, S. Mariam, S. Sepulchrum, S. Petrum, S. Othmarum præter prebendam statutam singulis eo die prebendas statuit, & præbendariis apud S. Leonardum XVIII. denarios, & totidem ad S. Magnum, tribus item prebendariis ad S. Iacobum XII. den. similiter ad S. Iohannem & ad S. Osualdum, & vicario apud S. Laurentiũ VI. denarios, vt ipsi deberet missæ officio interesse. Ipse vero Ruodolfus de aduocatia porrigit præter modium tritici de molendino & II. solid. de Sundern.

Postea ipse Ruodolfus anniuersarium suum instituit simili amministratione, sicut fratris sui, eundem anniuersarium per omnia celebrandũ de bono in Gerrhaltun. Instituit etiam matris suæ Berthæ & vxoris suæ Gerdrudis anniuersarium de prædicti boni reditibus celebranda, in vtroq; videlicet anniuersario duos stoupos maiores & minores.

WALTHERVS DE RORBACH.

Notum sit vniuersis, quod ego Waltherus miles de Rorbach in Burgundia bona voluntate Domini nostri Manegoldi Præpositi cum manso, quem in Glasebach prope Rorbach pleno iure feodali possedi, anniuersarium meum, vxoris meæ, patris & matris meæ, taliter institui vt in circumcisione Domini, patris mei Algozi, & nostri trium simul memoria in missa fiatur, & post obitum meum deinceps in die decessus mei prædicta anniuersaria agantur: & de eodem bono, quodum vixero, solidus Turicensium in censu in festo S. Andreæ Apostoli Præposito expediatur. Statui etiã super idem anniuersarium aduocatum Burchardum *Bonen cognatum meum, vt tam pullos quam oues monetæ annuatim iure aduocatiæ accipiat, & hoc iuramento firmiter seruandum constrinximus. ***** solid. VI. scap. V. q. spelta.

*vel Bonen.

RVODOLFVS DE MONTFORT PRAEPOSITVS.

Dominus Ruodolfus Præpositus ex concessione Domini venerabilis Vdalrici Abbatis anniuersarium suum constituit ex bona voluntate fratrum de prædio quodam in Richinbach, quod persoluit annuatim VIIII. modios tritici, & quicumq; habet curtem in Ionsuuilla recipit censum & exinde dat seruitium fratribus in anniuersario patris sui R. qui est in vigilia S. Magni quoadusq; ipse vixerit, postmodum vero in ipsius anniuersario.

VODALRICVS ABBAS.

Dominus venerabilis Vdalricus Abbas huius nominis Quintus anniuersariũ suum instituit de quodam prædio in Ranwilla, quod persoluit IIII. libras, quod conquisiuit de Heinrico milite in Eineuuilla, qui illud habuit iure feodi. vnde fratribus ministratur in anniuersario patris sui A. in piscibus, in maiore leibunculo, & stoupo, & caseo, quoadusq; ipse vixerit. Postmodum vero in suo datur etiam conuersis in hospitali panis I.

RVOMO DE RAMSTAIN PRAEPOSITVS.

Vt quod honeste & pie statuitur, ratum permaneat, scripturæ debet adminiculo perennari. Cum igitur Ruomo Custos decimã in Wiere, quæ soluit V. modios tritici, comparasset à Domina de Tunretun, eam de permisso Domini Bertholdi Abbatis officio Custodis attinendam perpetuo deputauit, instituens de ipsa dari stoupum in anniuersario Ruodolfi de Ramstein fratris sui: & vt custos expediat luminaria in secunda vespera dedicationis B. Galli, quam Dominus Lutoldus de Glatteburg Canonicus Constantiensis in albis & cum processione ad S. Othmarum agi obtinuit, quod antea non fiebat: vtq; in missis commemorationis B. Mariæ, quæ per annum cum *Gloria in excelsis* & sequentia celebrari solẽt incensum ministretur: accedente ad præmissa præfati Domini Bertholdi Abbatis & totius conuentus consensu & vnanimi voluntate. Actũ an. Do. MCCLXVIII.

Idem.

Idem.

Virtutis & honestatis opera ideo scriptis annotantur, vt & quod agitur ratificetur, & alii ad virtutis opera similiter prouocentur. Igitur Ruomo custos Reginæ Virginum suffragiis adiuuari desiderans octauam natiuitatis eius, quæ nullam hic habebat celebritatis memoriam, obtinuit dein ceps festiue celebrari, stoupum ipso die dari instituens de bonis in Brisaugia, quæ à possessoribus ipsorum iuste & rationabiliter erant ad præposituram eiusdem pagi in perpetuum pertinenda: Item alium stoupum de bonis eisdem in anniuersario Domini Marquardi Plebani de Vlma fratris sui: & item tertium stoupũ in anniuersario magistri Iohannis Scolzstete dari constituit, Domino Bertholdo Abbate & toto conuentu voluntarie consentientibus in præmissa. Dicuntur autem ipsa bona in Weuelli cum suis pertinentiis, & soluuntur annuatim II. lib. XVI. solid. & VI. den. Brisaugiensis monetę. Actum anno Dom. MCCLXVIIII.

Idem.

Omnibus innotescat, quod cum obeunte quondam Ottone Villico de Rorbach curia inferior de Kollikon vacaret monasterio S. Galli, Dominus Bertholdus Abbas eã concessit Volrico militi de Hertinstein feudaliter possidendam. Cui cum Ruomo Decanus & Præpositus per Argouiam quæstionem moueret super iure ipsius curiæ, tandem amicabiliter cõuentum extitit inter ipsos, quod videlicet dictus Volricus miles receptis à Præposito memorato * marcis cessit omni iuri, quod sibi in prænominata villa competere aliquatenus potuisset, & ipsa curia cum suis pertinentiis deberet præpositurę prænotatæ de cetero attinere, antedicto Præposito de redditibus eiusdem cunctis ordinandi quod sibi placuerit habente liberam facultatem. Qui vtiq; Præpositus non priuatum cõmodum, sed fratrum potius affectans vtilitatem, & religiosam honestatem amplectens duo festa apud nos festiue celebrari instituit, Vincula scilicet B. Petri & festum S. Margaretæ. Priori festo duos stoupos, reliquo vnum, quod etiam cum cantu nouæ historiæ fieri debet, plenum vitium deputando de censibus curiæ prænotatæ aliquid retinere. Itẽ stoupum in suo anniuersario, qui interim dum aduiuit in anniuersario H. Presbyteri, quod est IIII. KAL. Mai, dabitur. itemque duos ciatos & vnum leibunculum minorem dandos in anniuersario, in quibus in ordine kalenda...

HEINRICVS DE APPIVVILLA.

Heinricus de Appiwilla resignauit decimam quandam in villa Ranvvilla in manu Domini venerabilis Vdalrici Abbatis huius nominis Quinti, persoluentem VII. maltra frumenti Cellensis mensuræ, & VI. Clobones lini. vnde fit commemoratio anniuersarii eius suæque coniugis Willibirgæ in duobus stoupis, & in hospitale datur panis per singulos. de eadem etiam decima annuatim persoluuntur ad S. Othmarum VI. den. quoadusq; ipsi vixerint.

CVONRADVS GIELO DE GLATTEBVRC.

Notum sit omnibus, quod Cuonradus Gielo senior de Glatteburc volens vltra mare proficisci pio & salubri ductus affectu pro semetipso & Domna Iunta vxore sua filiisque suis Volrico, Cuonrado, & Ruodolfo, talem fecit ordinationem, vt videlicet singulis eorum decedentibus de curia in Vfhoun prope Gebirhartsvviler XX. solid. annuatim assignentur Custodi monasterii S. Galli, de quibus in anniuersario cuiuslibet eorum duo stoupi, maior scilicet & minor, fratribus ministrentur. Actum apud S. Gallum anno Domini MCCXXVI. in præsentia venerabilis Domini Cuonradi Dei gratia Abbatis, regiminis sui anno I. & heredes ipsorum recipient pro iure aduocaticio tantum I. sol.

CVON-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [208] - 192

CVONRADVS VVIDER.

Conradus laicus dictus Wider decimam quam habuit in Mulinon am dim Wege assignauit officio portariæ ad quam pertinebat, vt de ipsa ministrentur II. leibunculi minores in suo & vxoris suæ Elisabet anniuersario, & interim dum viuit dantur ambo leibunculi in anniuersario vxoris suæ prædictæ.

HEINRICVS DE IBERC.

Dominus Heinricus de Iberc miles dedit S. Gallo Heitirswil & Dischilbach, vt inde anniuersarius suus celebretur, & litem quam habuit pro silua Tetilnberc omnino refutauit.

BERTHA BEIGIRA.

Bertha conuersa dicta Beigira dedit domum suam B. Gallo, vt anniuersarius eius celebretur cum minori leibunculo. Instituit etiam dari de ipsa domo duo talenta sepi in festo Thomæ Apostoli ad faciendum luminaria super coronam quæ pendet in medio chori per natiuitatem Domini. Ipsa domus pertinet ad officium Custodis. Actum anno Domini MCCLXIII.

LVOTOLDVS DE CREIGEN DECANVS.

Notum sit omnibus quod Lutoldus Decanus ad remedium animabus Diethelmi Constantiensis Episcopi & omnium parentum suorum in festo S. Blasii quousque vixerit plenum seruitium instituit, ea conditione vt ipso mortuo ad anniuersarium suum redeat idem seruitium de vinea in Tusinbach, cuius ipse fundator à primis fuit radicibus.

BERTHOLDVS DE VALKENSTEIN Abbas.

Anno Domini MCCLXXII. feria VI. III. Non. Iun. Domnus Bertholdus Dei gratia Abbas instituit dari v. stoupos de curia an dir Egge, quam acquisiuit à Bertoldo milite de Annewiler, in anniuersariis scilicet fratrum suorum Conradi, Eigilwardi Alberti & Heinrici, & Dominę Sophiæ sororis suæ de Valkenstein. Etiam instituit dari plenum seruitium & singulis ecclesiis & capellis VI. den. vtrique hospitali VI. & leprosis V I. den. in suimet anniuersario de villicatu in Marpach, quem etiam acquisiuit ab Heinrico milite de Hartegge, & tam curia prædicta quam etiam villicatus debent perpetuo ad officium cellarii pertinere.

GERBIRGIS OCELLA.

Noueri tam præsentium quam futurorum industria, quod Gerbirgis matet Egelolfi Ocelli in præsentia Domini Odalrici Abbatis & fratrum dedit octo libras probatæ monetæ, ea conditione, vt anniuersarius ipsius publice celebretur. Et interim dum viuit in festo S. Martini sciatus detur de prædio quodam in Ionswilere, quod Dominus Ruodolfus Præpositus acquisiuit, qui & ipsos nummos recepit: post mortem vero ipsius stoupus in anniuersario ipsius de eodem prædio detur.

RVODOLFVS BLASER.

Notum sit omnibus, quod Ruodolfus dictus Blaser ministerialis S. Galli dedit prædium suum, quod dicitur Edelaswe, B. Gallo in altari suo, quod soluere debet annuatim x. sol. ad officium portarii, vt in anniuersario suo stoupus ministretur. An. Dom. MCCLXXVII. Kalend. Mai.

VOLRICVS BVELER.

Notum sit omnibus, quod Volricus dictus Bueler pro se & Gerdrude vxore sua designauit decimam suam in Honegg sitam in monte, qui dicitur Ruggebain officio Celleratii, qui soluere annuatim debet IX. floren. & ordinauit de prædictis bonis quando vnus ipsorum decesserit, tantum detur media pars: & decedente altero, pars integra ministretur. Et ad memoriam huius facti singulis annis tenentur dare vnum fertonem ceræ in festo B. Galli.

ELIZABET RELCAN.

Anno Domini MCCLXXXVII. Elizabet Relcan quondam de Riuti instituit annuatim I. ß. pro remedio animæ suæ, & instituit I. ß. pro remedio patris sui, in vigilia Galli de curia sua iuxta capellam B. Valentini, quæ dicitur Furtnua prope Riuti.

FINIS.

CATA-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [210] - 194

CATALOGVS

SCRIPTORVM, QVI DVOBVS HISCE IN Tomis desiderantur, cum Glossis prætermissis.

INNOMINATVS MONACHVS AVGIENSIS.

SCripsit de vita S. Pirminii, primi Augiensium Abbatis, librum vnum, qui in eius Monasterio adhuc exstare perhibetur.

GOZBERTVS ABBAS S. GALLI.

Scripsit de Miraculis S. Galli librum vnum, cuius mentionem facit Walafridus lib. 1. cap. vlt. & lib. 2. c. 10. Vixit A. D. 815. Hepidanno teste.

WALAFRIDVS STRABVS ABBAS AVGIENSIS.

Quum superiores Tomos iam Typographo commisissem, & res cœpisset ad effectum spectare, forte fortuna apud amicum incidimus in Francisci Guillimanni nostri Habsburgiacum multum diuq; à nobis desideratum. In eius lib. 3. cap. 1. ita de Walefrido scribit, Menlii Latzuq; opiniones refutans: *Neque tamen propterea veritatem Latzius assecutus est, qui Luitgardim nominat Gunzonis Sueuiæ Ducis filiam D. Galli precibus ab Dæmonis obsidione liberatam, quæ Comitatum Numagensem, & catera ad Herciniam, tulerit dotem. Satis enim ex Vualafrido, antiquo & probo scriptore constat, Fridbergam fuisse eam Gunzonis filiam ab impuro Spiritu occupatam, & saluti & sanitati ab D. Gallo restitutam: neque eam Ottoberto nuptum datam, sed Sigeberto Regi.* Eatenus quidem probe Guillimannus. Illa vero, quæ paginis narrat præcedentibus, Dagobertum, Sigeberti Regis ex Fridberga Gunzonis Alamanniæ Ducis filia, Luitfridi etiam Ducis sorore, genitum, ætate tenera adolescentem à Grimoaldo perfidiose & crudeliter internectum esse, Walafrido conciliabimus? Quippe qui exsertim lib. 1. cap. 22. & prolixis verbis asserat, Fridbergam religioso voto adstrictam ab sponso Sigeberto, vt illibata castitate Christo Sponso interSanctimoniales iungeretur, impetrasse. Quare videndum est, an peracto diuortio, aliam in matrimonium ducere potuerit, ex qua lectus ille Dagobertus, vt Aimoinus siue (vt placere video Guillimanno) Aimo auctor est.

B. NOTKERVS BALBVLVS, MONACHVS S. GALLI.

Scripsit Historiam S. Galli & subsequentium temporum vsq; ad suam ætatem, in morem Ciceronianum, id est per Dialogos. Eos audio alicubi exstare in Palatinatu apud viduam Wolfgangi Wetteri Sanctgallensis, Ecclesiastæ quondam Palatini. Scripsit super eiusdem Galli vita lib. 3. hexametris versibus, duris quidem illis & incomptis, sed raris tamen illo æuo. Præterea ex relatione Adelberti Comitis Turgouiensis, & Wernberti Comitis atq; Capellani, cognatorum suorum, de vita Caroli M. Imp. libros 2. quos sub Anonymi titulo in primo Antiquitatum Tom. produxit Henr. Canisius. Marq. Freherus, mendarum (qua scatebant) chiliade externata, auctori & patri suo redonabit in Francicarum rerum Scriptoribus. Mortuus est, vt supra retulimus, A. D. 912.

BALTHARIVS MONACHVS.

Descripsit Historiam S. Fridolini libro vno, quem Notkero Balbulo inscripsit, vt habet codex vetus in Monasterio S. Iohannis apud Toggios, & Breuiarium Glaronense, in cuius calce impressa continetur. Errarunt ergo Aeg. Schudus, Seb. Munsterus, Ioh. Stumpfius, Christian. Vrstisius, qui ad Notkerum auctorem historiam illam retulerunt.

HARTMANNVS ABBAS S. GALLI.

Composuit Historiam sui temporis, quæ damno rerum nostrarum intercidit. Eius meminit Ekkehardus Iunior cap. 4. & Burckardus principio Casuum.

HARTMANNVS IVNIOR, MONACHVS S. GALLI.

Contexit vitam S. Wiboradæ Martyris, teste Cunrado Fabariensi cap. 3. Casuum.

WETTINVS MONACHVS S. GALLI.

Scripsit de vita & miraculis S. Galli libros 2. qui in Monasterio S. Galli etiãnum supersunt.

EKKEHARDVS PALATINVS.

Omisimus testimoniũ Hepidanni in Annalibus, quod est A. D. ∧XCVI. *Vodalricus Abbas vita discessit, & Gerhardus ei subrogatur, atque Ekkehardus Monachus defungitur.*

S. VDALRICVS EPISCOPVS AVGVSTANVS.

Fertur scripsisse epistolam de vita Notingi Episcopi, quæ exstet Constantiæ in Bibliotheca Cathedrali.

S. GEBEHARDVS EPISCOPVS CONSTANTIENSIS.

Composuisse perhibetur vitã & historiam S. Cunradi ex Comite Altorffensi Constantiensis Episcopi. An exstet, ignoratur.

EKKEHARDVS IVNIOR.

Adiiciam pauca quædam ad pag. 39. explicationem: eaq; verbis nõ meis, sed vero Guillimani nostri, summo iudicio viri & harum antiquitatum peritissimi. Habsburg. lib. 2. cap. 3. scribit: *Eckgerardus continuator Raperti, Monachus S. Galli, qui sub Lothario II. Imperatore ante annos supra quingentos vixit & scripsit, multo ante, Carolo Crasso scilicet imperante, Landolũ Comitem celebrat (alia exemplaria Landalohum, alia Landolinum, postremo etiam Lancelinum nominant)* Cuius, *inquit*, Vindonissa cũ multis aliis hereditas erat. *Is apud S. Gallum eductus, & insigniter doctus, mox Treuirens. Archiepiscopus (alia exemplaria Taruiensem Archiepiscopum vocant, & nonnumquam Episcopum) per virtutem & eruditionem factus, cum sapius Vindonissa & Altenburgo Romã, superatis Peninis Alpibus, proficisceretur, inde rediens per Septimum montem, Iuliarum Alpium partem, transire semper & apud Comitem Hartmuotum S. Galli Abbatem, propinquum suum & amicum, diuertere solebat, eodem auctore teste. Postremo ita vitam instituit, vt Beatorum numerum auxisse credatur.* Et lib. 3. cap. 5. verbis fusioribus: *Tertii (* filii sc. Guotrami Comitis Altenburgi & Lantgrauii Elsatiæ Brisiacæq;) *meminit Latzius, quem Vetzelinum aut Lancelinum dictum ex aliorum sententia adfirmat. Eum ego esse Lancelinum aut Landolinum credo, quem Treuirensis Ecclesiæ Archiepiscopum priori volumine ex Eckgerardo memorauimus. Multas ex suo is patrimonio Monasterio S. Galli possessiones dedit, & in iis Lollingam. Sed cum id fratres Comites Altenburgienses ferre nollent, & nonnulla in Argouia ex suis prædia Vlrico Comiti Kiburgensi consignauit, & ab eo contra Akadorf in Turgouia accepit, ipsumque & in eo Ecclesiam S. Alexandri, quamea tempestate insignem curabant duodecim Canonici, Hartmuoto donum fecit. Idem Lancelinus ex Italia, quo frequenter proficiscebatur, regressus cum, vt solitabat, Hartmuotũ vellet, Rosaci apud lacum Acronium in febrem incidit, qua eodem in vico breui exstinxit. Hartmuotus Abbas, tamquam amicum & sanguine sibi coniunctũ multaq; sanctitate insignem & venerandum, propter tanta in suum Monasterium beneficia, inde ad S. Gallum transtul.t, & magno cum honore sepeliuit, circiter A.D. N.* IↃCCCLXXVII. *Eggerardi de hacre verba infra posita sunt, vbi de Salomone III. Abbate meminit,* &c. Ex quibus verbis illic positis trium admonemur. Primum in eis codicibus, quos Guillimannus inspexit, *Ekkerardum* siue *Eggerardum* scribi hunc auctorẽ, qui quattuor nostris exemplaribus constantissime *Ekkehardus*. Tum pro *Treuerensi, Daruiensi*, quod itidem nullus nostrorũ codicũ agnoscit, sed Ekkehardus minimus in vita Notkeri c. 12. Deniq; pro *Rorstanchin, Rorschanchin*, & hoc quidem rectius. Est n. Rorschach (quod nomen inflexisset elegãter Guillimannus, si pro *Rosaco* scripsisset *Rorsacũ*, nisi non semel à Typographo corruptum est) ad lacum Brigantinũ, altero à Monasterio S. Galli lapide, quæ vox Alamannica est, significatq; *paludẽ arundinosam.*

Pag. seq. 40. scribit Ekkehardus: *Astutia hominis (* Hattonis *) in falsam Regis*

gratiam

gratiam sunsi (Franci) *qualiter ad Alpes fraude eius de vrbe Pabinberk detractus* (Werinherius eorum Comes) *capite sit plexus* (*aliter enim morbo obierat*) *quoniam vulgo concinnatur & canitur, scribere supersedeo.* Peccat ἀτιοφωνίᾳ Ekkehardus. Non enim Werinherius fuit, sed eius filius Albertus siue Adelbertus, *nobilissimus Francorum Comes, Ottonis Saxonum Ducis ex filia nepos*, vt scribit Ottho Frisingensis lib. 6. ca. 15 Ipsam historiam & Hattonis fraudem præter dictũ Ottonem referunt pleriq; omnes, Witichindus, Luitprandus Ticinensis, Marianus Scotus lib. 3. Lambertus Schafnaburgensis Anno 907. Conradus Vrspergensis, Sigebertus Gemblacensis, Iohan. Nauclerus, Ioh. Trithemius in Chron. Hirsaugiensi, & alii recentiores. Quorum fidem primus eleuare conatus est Iohan. Latomus in Catalogo Episcopor. Moguntinens. auctoritate Rheginonis Prumiensis & Iohan. Auentini fretus. Verum neq; ex illorum verbis quomodo negatiuam euicerit video, & Hattonem ex fallaciis ac dolis compositum fuisse non vno loco Ekkehardus noster attestatur. Vt mirum minime sit, Serarium à Latomi sententia in alia omnia discessisse. Et facile adducor vt credam, illa verba, *aliter enim morbo obierat*, quoniam & ipsius auctoris narrationi aduersantur, & omnium bonorum Scriptorum, qui Adelbertum capite plexum vnanimi voce clamant, detrahunt fidei, à sciolo quodam interiecta esse, inaduersa Ekkehardi ἀτιοφωνίᾳ. Nam Werinherius quidem morbo (vt ille loquitur) obiit, non Adelbertus. Quod autem ait, eã fraudem vulgo cani, adstipulatores habet Wittichindum, Luitprandum, & Ottonem, *qui non solum in Regum gestis, verum etiam in vulgari traditione, in compitis & curiis notam esse scribunt*, vt vel ipse habet Latomus. Quæ cantilenæ Germanicæ, quod vtinam cum aliis similibus hodie exstarent, clariores nobis redderent maiorum nostrorum vitam & res gestas.

ANONYMVS CONSTANTIENSIS.

De vita S. Gebehardi ex Comite Brigantino Episcopus Constantiensis. Extat in Monasterio S. Galli, vt & Anonymi cuiusdam liber de Vita S. Cunradi Episcopi Constantiensis.

CHRONICA S. GALLI.

In testimonium citatur à Vadiano, Ioh. Stumpfio in Chron. & eodem Guillimanno Habsburg. pag. 73.

CHRONICA CONSTANTIENSIS.

Allegatur multotiens ab Iohan. Stumpfio in Chronic. & Seb. Munstero in Cosmograph.

CHRONICA RICHENAVGIAE.

Citatur ab iisdem, & sæpius laudato nostro Guillimanno dicta pag. 73.

ACTA CONCILII CONSTANTIENSIS.

Propediem exspectamus ex Archiuis Reipub. Constantiẽsis. Vtinam ea sermonis gratia, qua ab Auctore excepta illo tempore & perscripta sunt, ne dum næuum illius ætatis medicari studeant, deforment potius pulchritudinem faciei quam ornent. In illis Actis compræhensa suisq; coloribus depicta videntur omnia insignia, à Sigismundo Imperatore variis variarum nationum familiis, durante Concilio, concessa.

VLRICHVS A RICHENTAL, CONSTANTIENSIS.

Scripsit acta Concilii Constantiensis, impressa Augustæ Vindelicorum Germanice & Latine, Conrado Gesnero in Biblioth teste, & laudante Guilimanno in fine Habsburgiaci.

GREGORIVS MANGOLT. TIGVRINVS.

Scripsit Annales Vrbis Constantiensis quam diligentissime, vt auctor est idem Gesnerus in Bibliotheca.

ACHILLES P. GASPARVS LINDAVIENSIS.

Medicus & Mathematicus Reipub. Augustanæ. Eius exstat Descriptio Lindoiensis Vrbis, quam Seb Munsterus Cosmographico suo operi inseruit. Vixit, A.D. 1530.

AEGIDIVS TSCHVDVS NOBILIS GLARONENSIS.

Scripsit librum Germanice de Prisca ac vera Alpina Rhætia cum cætero Alpinarum gentium tractu, mira antiquitatis obseruatione, locis illis peragratis, & optimis quibusque in hoc genere auctoribus, & vetustis vbique literarum ac instrumentorum, vt vocant, monumentis perlectis, compositum. Hunc Sebastianus Munsterus Latinum fecit. Impressus est Basileæ, A.D. 1538. Hæc Gesnerus in Bibliotheca.

HVLDERICVS CAMPELLVS RHAETVS.

Fecit *de Rætia antiqua & Alpina libros 2. quorum priore regio ipsa, & oppidorum, arcium, pagorum, montium, fluminum, &c. loca & situs, veteres familiæ, Respublica, & gentis mores: posteriore vero res gestæ memoratu dignæ describũtur.* Idem Gesnerus dicto loco.

ALBERTVS BELFORTIS RHAETICVS.

Medicus excellens, scripsit Rhætiæ Epiphasin de gestis, antiquitate, nobilitate, & potentia Rhætorum, vbi omnis eius gentis & regionis historia ad vnguem ita demonstratur, vt nihil apud Græcos aut Latinos extet, quod in medium non afferatur. Idem dicto loco.

ANONYMVS MONACHVS S. GALLI.

Scripsit de vita & gestis Notkeri Piperisgrani Physici, Medici & Pictoris celeberrimi. Quod scriptum Ekkehardus Iunior Casuum cap. 13. vocat *grande volumen.*

SCRIPTORES HISTORIAE S. VDALRICI COMITIS Kyburgensis & Episcopi Augustani.

Horum tres circumferebantur iam Ekkehardi tempestate, vt ipse auctor est in Casibus pag. 65. Qui vero aut cuius conditionis fuerint, non exprimit. Videntur autem fuisse Vdalscalcus, Gebehardus, & Berno, qui omnes ante Ekkehardum illum floruerunt.

GEBEHARDVS EPISCOPVS AVGVSTANVS.

Contexere cœpit vitam S. Vdalrici Episcopi, sed morte præuentus non absoluit. Editus est liber à Marco Velsero. Vixit A.D. 99.

BERNO AVGIENSIS ABBAS.

Scripsit vitam S. Vdalrici stilo pro illa ætate satis composito. Edita est iam olim ab Laurentio Surio Tom. 4. & repetita à Marco Velsero. Nos bina eius possidemus scripta exemplaria, multis partibus vulgato illo emẽdatiora. Sane non potuit mihi semper non displicere Suriana illa in mutandis veterum historiis siue religio, vt nonnemo appellat, seu potius audacia, quomodo antiquarii dicunt, qua aures studiosorum veritatis priscæ non parum offenduntur, fidemq; rerum gestarum in dubium vocant. Ea re operæ pretium me facturum existimaui, si eadem opera & hunc ex MSS. nostris restitueremus, quam Walafrido, Theodoro, & Hepidanno redintegrandis ac persanandis impendimus. Quo in opere quum is, qui mihi à manu, esset, & iam res ad exodium spectaret, commodum ad me perfertur editio illius, quem dixi, Velseri opera Freheri nostri & per eum. Qua visa, mutata sententia cedit loco: quamuis præter characterũ & chartæ venustatem alia re nulla sit cõmendatior. Fuit enim mihi religio multo maxima, eius viri prouinciam ingredi, in quo summa est auctoritas & amplitudo, quæ apud me & solet & debet valere plurimum. Porro scripsisse quoq; perhibetur Berno iste Chronicõ, quod an adhuc exstet, nondũ cõstat. Obiit A.D. 1048.

VDALSCALCVS ABBAS.

Perscripsit vitam S. Vdalrici oratione copiosa. An est ea, quam ἀνώνυμον dedit Velserus? Sunt qui arbitrantur: quibus repugnat annorũ numerus. Vixit enim Vdalscalcus iste circiter A.D. 1150. septuaginta & amplius annis ab Vdalrici obitu. Videtur autem is esse, de quo innominatus Auctor de Inuentione & trãslatione S. Vdalrici apud eundẽ Velserũ scribit; *Quidã Vdalscalcus* (ita enim legend.)

famulus

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [214] - 198

famulus Præpositi maioris Ecclesiæ, qui postmodum Episcopus factus est, à quo & hoc ipsum, quod narramus, audiuimus, vidit B. Vdalricum in visu, &c. Hanc gratiam Dominus postea famulo suo in Episcopatu fecit, vt industriæ ac pietatis nomine ad Abbatiam promoueret.

BERTHOLDVS ZVIFALTENSIS ABBAS.

Scripsit librum de Origine Monasterii Zwifaltensis, quem in testimonium citat persæpe Mart. Crusius in Annalib. Sueuorum.

EKKEHARDVS MINIMVS.

In vita B. Notkeri Balbuli cap. 27. legitur: *Comitis de Kyburc filius nomine VVolo*) Videtur filius fuisse Hartmanni Comitis ex Comite Elickouia, sorore B. Notkeri Balbuli, non vero Nothberti, quod à corrupto fortean codice persuasus in Genealogia Kyburgensium Comitum annotauit Velserus. Accidit autem casus iste A. D. 876. vt auctor est Hepidannus. Et mirum cuipiam videri debeat, quum valde adolescens perierit Wolo, quo pacto circa annum 845. nutriri ad S. Gallum potuerit, qui nondum erat natus. Vt hac quoq; in re à prauato codice deceptus fuerit Velserus. Tum quod addit, Notkeri auiam sororem fuisse Karoli Magni, vellem ei rei argumenta & auctoritatem dari. Ipsa deniq; Genealogia Comitum potius Dilingensium est, quam Kyburgi possessorum, quod obseruasse & alios vellem.

Pag. 396. ad cap. 31. quæ annotaui, sunt delenda. Nam nudius tertius quum animum oblectandi gratia mitterem ad Ioh. Manlii Locos cõmunes, in eorum calce peruoluenti Calendarium Historicum, commodum se oggerit S. Elisabethæ dies natalis, qui est XIX. Nouembris, vbi hæc verba leguntur ex ore Philippi Melanchthonis excepta: Nata fuit patre Andrea Rege Vngarico, matre vero Germanica Gertrude. Dicunt alii fuisse Bauaricam, filiam Ducis Bauarici: quod non est. In aliquibus libris est, quod fuerit Morauica: vtrumq; affine est. Sed fuerunt Duces de Mœran, qui tenuerant Voitlandiam, cuius hæ fuerunt ciuitates, Culmbach/Blauen/Hoff/&c. Hunc ipsi Ducatum vocarunt das Hertzogthumb zu Möran tempore Friderici Barbarossæ, quia post illum Ducatus de Moeran facta est diuisio in diuersos Præfectos. Inde vocari cœpit Voitlandia, & tractus est vetus Variscorum, extrema pars Bohemicorum montium versus Misniam & Franconiam.

NOTKERVS LABEO ABBAS S. GALLI.

Transtulit in linguam Alamannicam Psalmos Dauidis, & librum Iob: quorum illi apud nos exstant, iste periit. Meminit Ekkehardus Iunior in libro Benedictionum.

THOMAS LYRER RANCKVVILENSIS.

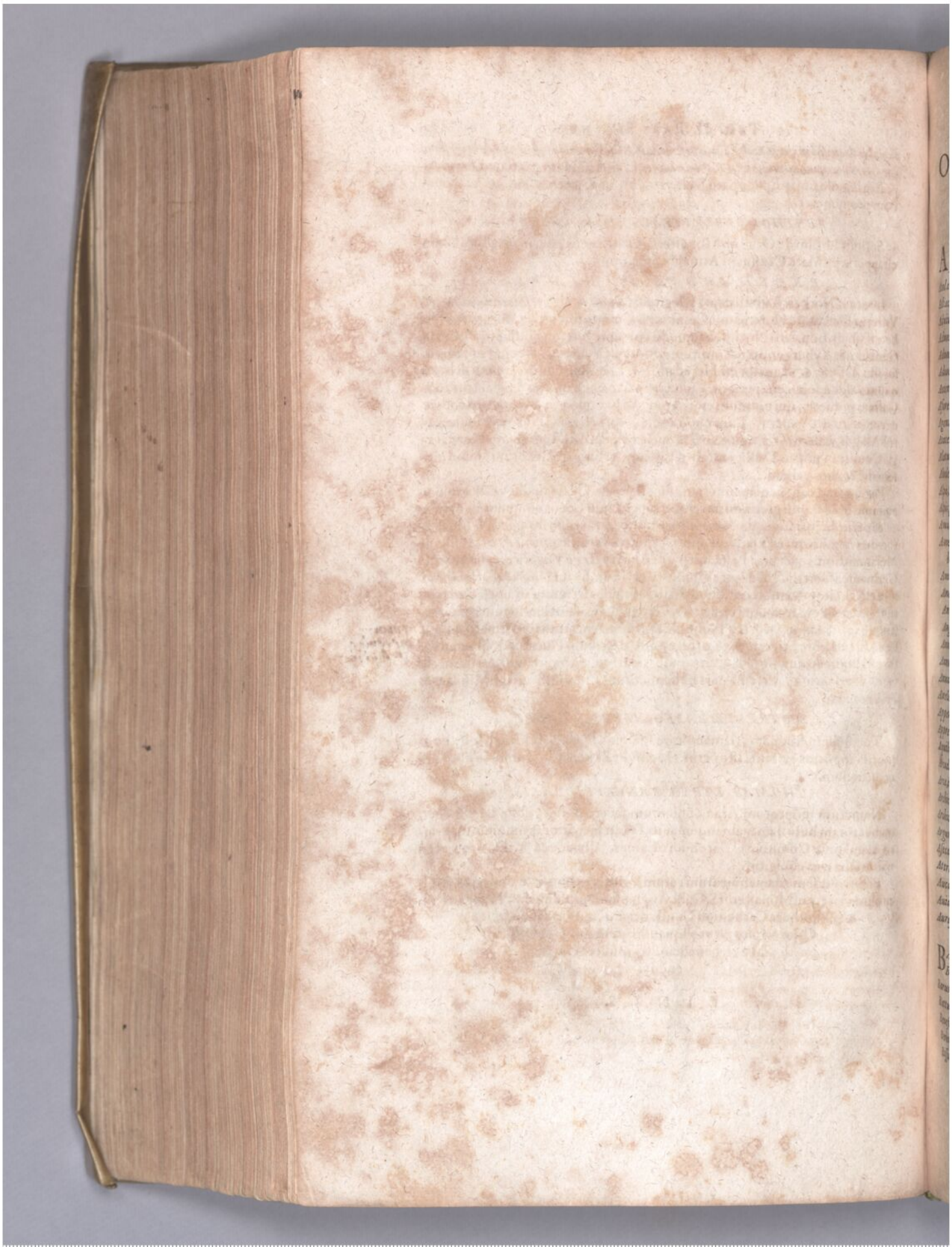
Numerum scriptorum Alamannicorum facere posset, absq; fabulis esset, quibus totam historiam suam inquinauit. Tradit plerorumq; omnium superioris Alamanniæ Comitum & Baronum origines. Vixit circa A. D. 1200. vt ex narratione eius colligitur.

Et hos quidem Alamannicarum rerum scriptores potuimus indagare. Multo plures latere in Monasteriis S. Galli, Augiensi, Campidunensi, Weingartensi, & Bibliotheca Cathedrali Constantiensi, indices fidem faciunt.

Quos & ipsos est vt aliquando speremus DEI OPT. MAX. beneficio atq; munere eruendos.

FINIS.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [215] - 199 PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [216] - -

INDEX
OBSCVRORVM VERBORVM,
QVÆ IN LEGE ALAMANNICA
& chartis vetuſtis occurrunt.

A.

Aberes 57.
Acceptor 33
Acolabus 60
Adiacentia. 44.46.50.51.56.60
Aduiuere 56.192
Aduocatus 191
Aduocatia 190.191
Aduocaticium 19.192
Aecentiæ 50.51
Aforella 48
Agentes 56.65
Aiacentia 56
Alatus pecus 32
Alode, Alodia 54.82
Alpa, Alpis 74
Alpis paſcua 45
Amadere, worben 66
Ameliorare pro admeliorare. 39. bis.
Ammiſſarius 28
Anellaris digitus pro anulari. 27
Aneta 33
Angaria 45
Annona. 180.182.183.
Annona ſpelta 61
Annotinum Paſca 88
Anslehin 72
Appendicia 46.50.51.56.
Appretiare 28.29
Aquilana Lex 49
Arcadiana lex 89
Arca, id eſt arua 50
Archicancellarius 5
Archicapellanus 5
Arguna 8.9
Aſecare, meyen 66
Attractus pro acquiſitione. 51.56.
Auca 33
Auia, fort. aua 41
Aurifex faber 29

B.

Bannum, Bannus 75.78.85
Baro, Barus, pro libertino 32
Barus pro libero 29.32(51
Battuere, battre 32
Beneficium 84
Berbigarius, bergier 32
Biſſontem bubalum 32
Breue
Bubalus
Burgundiæ latitudo
Buricæ
Burichincas

C.

Caballicare
Cambitio
Cambium
Camiſia
Camiſilia
Campi
Campus, kampf
Cancellarius
Canum genera aliquot
Capellæ
Capellanus
Capulare ſepem
Carrada, fuoder
Caſæ
Caſale
Caſati, Caſates
Caſticia
Cauha
Celga vide Zelga
Cenſores, Zinsleuth
Cenſuale beneficium, Zinslehen
72
Centena, Centenarius.
Ceruella. 26. ter.
Cherno. vide Kerno
Clandaticum
Clauſura in aqua, wuor
Clobo lini
Cloſtarium
Cohors, Cors
Coiouis, id eſt coniugis
Collus, id eſt collum
Colonus Eccleſiæ
Colopus pro colapho
Connuſcatis
Conqueſtus pro conquiſitione, cõqueſte
Contradrutum, contre droit
Contribules
Cortinum
Cozzo
Curffodi
Curtamiſia
78 Curtis. 29. 30. 32. 41. bis. 42. 58. 73
32 76. 77. 81. 83. 84
85 Curtis clauſa. 54. 59. 61. 63
32 Curtis recta 38
8 Curtes regiæ. 84
Curticula 73
28 Curtile, Curtilis. 46. 58. 68. bis. 83
40 Cuſtores 57 (84
40.41

D.

87 Deciſiones Rotæ 5
181.182 Deuotare 74
11 Diſtringere 84
23 Domalis caballus 40
7 Dominicum 15. bis. 81
30 Dominicata caſa 65
84 Dorſile pallium quid ſit colligitur
5 Dos pro antiphernis. 38 (182
33 Drutum, droit 81
40.62.73 Ducaria 32
41. bis. 47. 58 Dum aduiuit. 56.192
51.52.53.56.61 Durem 81

E.

65 Eccleſiaſtici agri 83
33 Emphyteuſis, Emphiteoſis 83
Emphyteuticus ager, Emphyteuticum ius 83
75 Empticius ſeruus 48.64
Epiſtola pro inſtrumento. 39. 60.
21 61.62
Erbelehin 72
Eulogia 181
76 Euua 34
30 Exadoniare 18
192 Excurtare equum. 28. ter
82 Exiliare 21
83 Exſurdare 26
51

F.

26 Facitergula 182
16.19 Falſitia Lex. 39. bis. 48. bis.
32 Fano 26.30
65 Foedum 72.191
Foedale ius 191
45 in Ferro precium. 47. bis.
81 Ferto ceræ 194
78 Feudum 84
48. Feudaliter 192
182 Filiaſtra 36
30 Filtra 60
182 Fiſcalini agri 83

* Focus

INDEX.

Focus pro ferro calido 27
Forella 48
Foraſta 47
Fredum, Fredus. 15. 16. bis. 20. bis. 21. 22. 84. 85
Frisginga, Friskinga, Frischenga 39. 52. bis. 56. 61. bis. 62. 66.
Fruniſcere 49
Fuſtare. 17. ter

G.

Gariola 53
Gaſtaldius 76
Geldus 24
Genealogiæ 30
Genetium 29
Genetiaria ancilla 29
Geniculus pro genu. 27. quater.
Gerra 81
Gliza 181
Glizinus 182
Gradale 17
Granea 29
Granum, id eſt Kerno. 62. 71. 73

H.

Haiſterahandi 17
Haribannus, Heribānus 67
Hernia 27
Herpices 32
Hoba. 41. bis. 45. 46. 52. bis. 56. 66 69. 75
Homines, id eſt vaſalli 72
Hoſtare, hoſter 32
Hresfuunt 27

I.

Idoniare
Iectare 23. 31
Imperium merum, mixtum 84
Inantea pro impoſterum 51. bis
Infeudare 72
Infeodatio 38
Integri ſtatus poſſeſſio 84
Inueſtitura 45, 84
Inuolare, id eſt furari. 19. 28. 29. 30 32
S. Iohannis Monaſterium 10
Iohannis villa, Iohannis vvilare 45. 10
Iornale, Iornalis. 61. 66. vide Iurnalis.
Ipſud 62. 66
Iuchus pro iugero. 37. 40. 41. 42. 44. bis. 52. ter. 73. bis
Iugera 44
Iunior, iung 29
Iurisdictio 84
Iurnalis. 42. 46. vide Iornale.

K.

Kelnhoff 83
Kerno, id eſt granum. 66. 73

L

Laithunt 30
Lantgrauius 10
Leibunculus maior 190. 191
Leibunculus minor 192. 193
Lena 182
Lidus 32
Loſum 23

M.

Maculare, ſchänden. 26. ter. 27
Maycampus 11
Maior, Meier 47
Maldra, Maldrus, Maltrum. 39 56. 66. 71. 73. bis. 192
Mallus 45
Mallus publicus, generalis. 37. 38. 71. 81
Mallare 21, 23. 32
Mallatio 45
Manus 27
Mancare. 17. ter.
Mancoſi mille, id eſt manſus. 77
Manna 45
Manſus, Manſa, Manſum. 56. 74 81. bis. 82. bis. 83. 191
Manſionaticum facere 76
Manualis pecus 32
Manutergia 182
Marach pro equo. 28. bis
Marca, Marcha. 24. 35. 41. 63. 64 68. 69. 73. inf. 77. 84.
Marchzan 26
Mariſcalcus 29
Marricio 59. 62. 63
Maternicum 56. 60 78. ter
Medela 32
Medicamentū pro emplaſtro 26
Medius Alamannus 28
Melarius 48
Melia fluuius 41
Milus 26
Minare, mener 28
Miſſus 37. 70. 76. 77. ſapies 59. quæ & Pondora. 62. Pondora. 53. Pondura 56
Modiernus 60
Monachorum Benedictinorū duo Pondus pro pondo. 54. 57. 72. Pondos. 51. 70. Pondues. 50. 54. 62. 63 10

N.

Naſthait 25
Negare pro necare 30. 31
Nibalgovva 5
Nocentia 34
Noualis locus 74
Nouem geldi 24. 28. 32. 33
Nouigeldus 16. 19. 20

O.

Peratricare 32
Oratorium 74
Orſcardi 26
Oues moneta 191

P.

Pacationis Charta 46
Pagatus, paie 72
Pagus 8. 74
Pagi 84
Palhepruſt 27
Para 74
Parētes. /. cognati. 17. bis. 18. 22. 25
Pares 23
Paro. vide Baro
Paſſare 38
Paſſatum 62
Paternicum 54. 56. 60
Peculium 50
Peculiare 56
Pecunialis cauſa 40
Pecuniana 62
Pernullisque 55. 60. 61 62
Pinna 26
Placare, proplagare 29
Placitum. 21. 23. 30. 74. 77. ſapius 78. ter
Placitare. 25. 66. bis.
Plaga. 26. quinquies
Plagare. 17. bis. 27. bis 28
Plagitare pro placitare 48
Plumata tapetia 41
Polcdrus 26
Pondera. /. pondo. 53. 55. bis. 57. 58 59. quæ & Pondora. 62. Pondora. 53. Pondura 56
Pondus pro pondo. 54. 57. 72. Pondos. 51. 70. Pondues. 50. 54. 62. 63 10

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [218] - -
PUBLIC DOMAIN

INDEX.

Pontifex pro Episcopo 9
Pontificium pro potestate 65
Porcarius canis 30.32
Porcaritia domus 29
Portæ apertæ, Paßporten 37
Possessio integri status 84
Postheres 60.61.62
Prae 39
Prabenda 184.191
Prabendarius 191
Prædium 72
Præses 10
Præstare. 65.66.bis.69
Præstaria, Præstarium, id est precaria. 64.65.bis.66
Præstitum concedere 60
Præteſtinatus, id est prætestatus, præfatus 60
Precarium pro precaria 69
Pregnum. 28. ter.
Pressum 26
Pretiare 28.29
Proheres 57
Proscriptio 85
Prugit cervus 32
Prunnon 44
Prutissimus. / prudentissimus. 56
Pulslach 26
Puribinga 8
Purpura Tyriaca 181
Pyrale 182

R.

RAuba 24
Redibitio 53.84
Repræstare 64.66.68
Ressuunt 27
Reuersa, Revers 83
Reuestire 45.70
Roncale. 48. vide Runcalis
Rostangere 27
Rota, Rotuli 5
Rotvvilensis Camera 5
Rubia fera, Rotgwild. 32
Rusia 60
Runcalis. 35. vide Roncale.

S.

SAgum laneum album 182
Saiga. 33 34. vide Seigit.
Sala 29
Salibus pro Salicis 70
Salici agri 83
Salica domus 68
Salica terra 46.68.83
Salibum pro saliua 26
Sauma 60
Scabinus, Scabinius. 81. quater
Scuria 29.32
Scussum granum. / excussum 62
Seigit pro saiga 61
Semissis, id est dimidius solidus 26.27.bis.
Semiscalcus 29
Sequenterianum animal 29
Seramus rubeus, niger. 32
Seusis, Seusius canis 29.30
Sica 18
Sicla, Sigla, Segla. 52.56.61.62.65
Signe 50
Stluicola 46
Siricum proserico 26
Socus, fort. saccus 57
Solidus Turicensis 191
Spata 23.25.30.74
Spatarius faber 29
Spelda, Spelta 61.62.191
Spicarium 29
Stagnare, stellen 27. bis
Stipulatio Legis. 47. bis.
Stotarius 32
Stoupus 72.190.191.192
Stoupus maior & minor. 191.192
Stradura 60
Strumentum. 47. quater
Stuba 29
Stuppare, stopffen 26
Suarzvvald saltus 41
Subtile 182
Suetqua 50
Suonbuoch 46

T.

TAlare 20
Talentum pro cētenario 193
Tapetium 182
Taudragil 27
Testamentum pro instrumento 37. bis. 75
Texaga 33
Tollutum. 81. vide Tullutum
Tractā spata 23.25.31
Tradantum 81
Transcapulare 26
Transpassare 30
Tremissis, Tremissa, Tremissus, Tremessis. 18. 29.31.32.34.39. 45.56
Treudis cervorum. 32. bis.
Troppus 28.40
Tudem 61
Tullutum. 20. vide Tollutum
Tunica linea 87
Turicensis solidus 191
Tutundit 27
Tyriacæ purpuræ 181

V.

VAccarius 32
Vaccaritia 29
Vassus 21.29.45
Vassallus 41.78
Vectigalis ager 83
Veltrus canis leporalis 30
Vernacula terra, id est sui iuris. 49.50.52
Vernaculi servi, ancillæ 61
Vestiaria ancilla 29
Vestire 52. bis
Vestita manu 60
Vestitura. 46.71.78.ter.79.84
Vicarius 39
Vicus & villa 190
Villicatus 103
Villicatio 189
Villicus de Rorbach 192
Vocatus pro aduocato 47
Vomeres. 75. bis
Vsare. 65. bis.
Vsitare 40
Vsufructuario 66

VV.

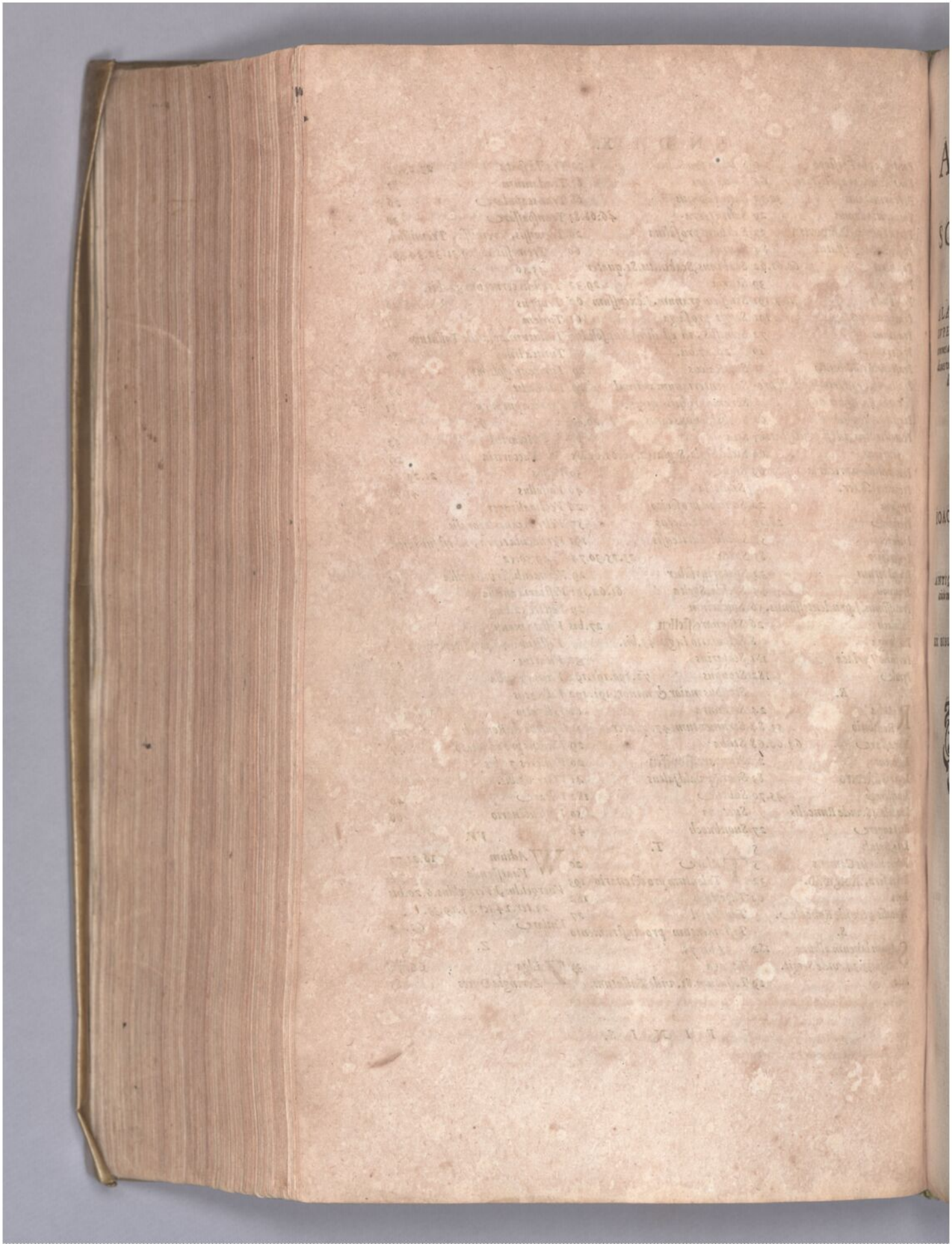
WAdium 16.21.77
Vuatspenda 74
Vuergeldus, VVerigeldus. 6.20. bis 23. ter. 24. ter. 25. 29. 33.
Vuilare 62.64

Z.

ZElga 66.73
Zeringiæ Duces 85

FINIS.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [219] - -
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [220] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [221] - -

PUBLIC DOMAIN

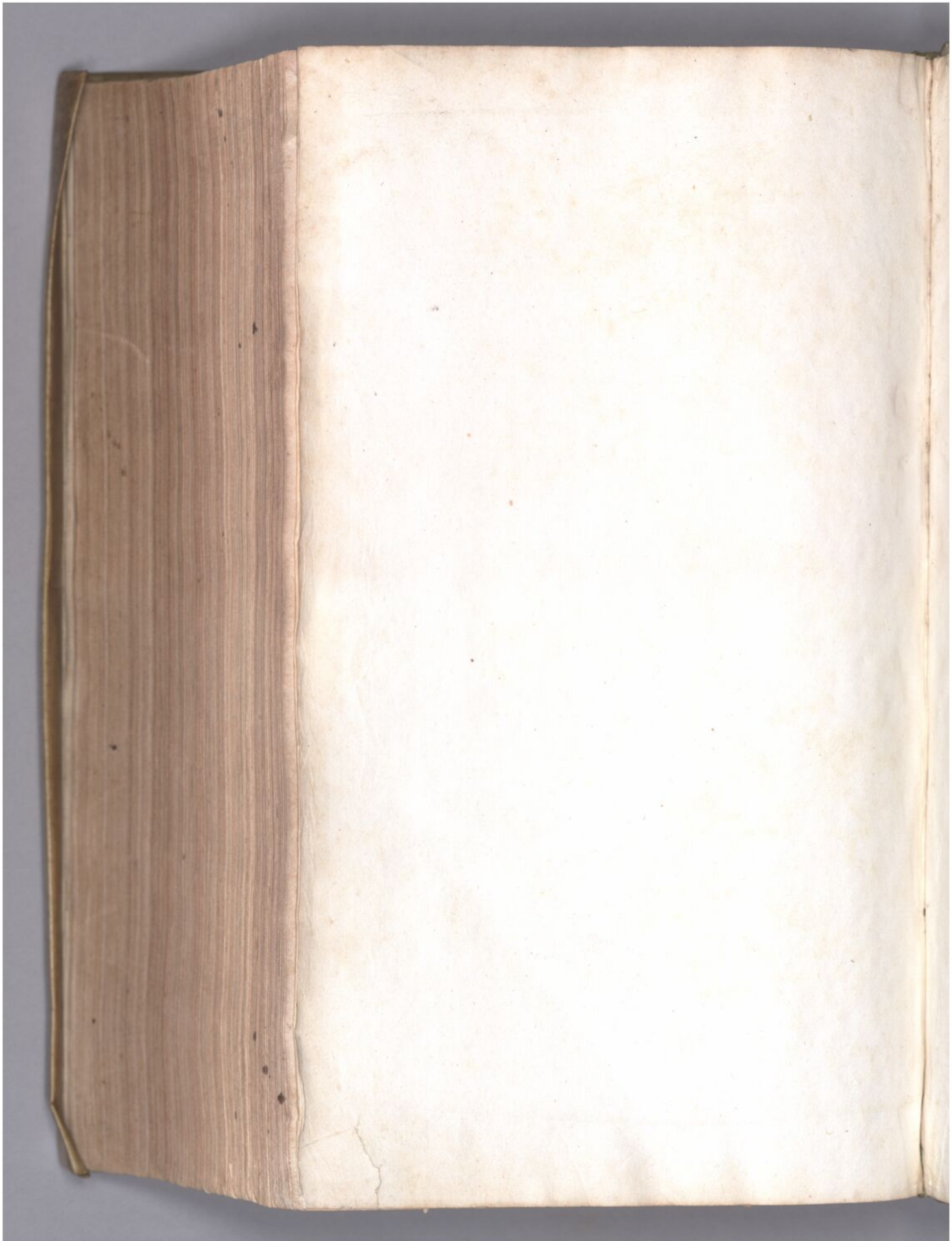
GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [222] - -

PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [223] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

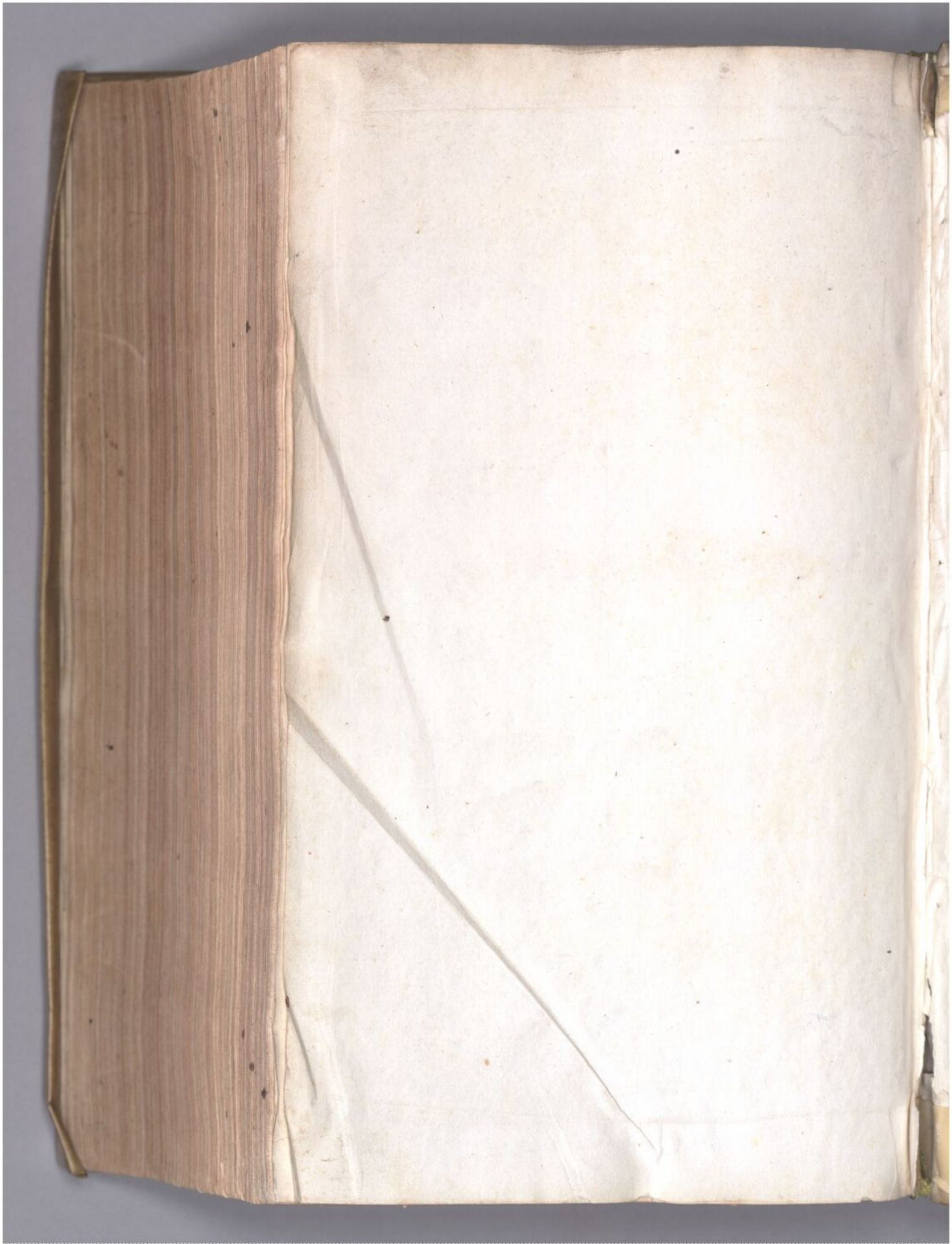
Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [224] - -

PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [225] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [226] - -

PUBLIC DOMAIN

GWLB Hannover 35
036 828 785

Niedersächsische Landesbibliothek Hannover

XIII

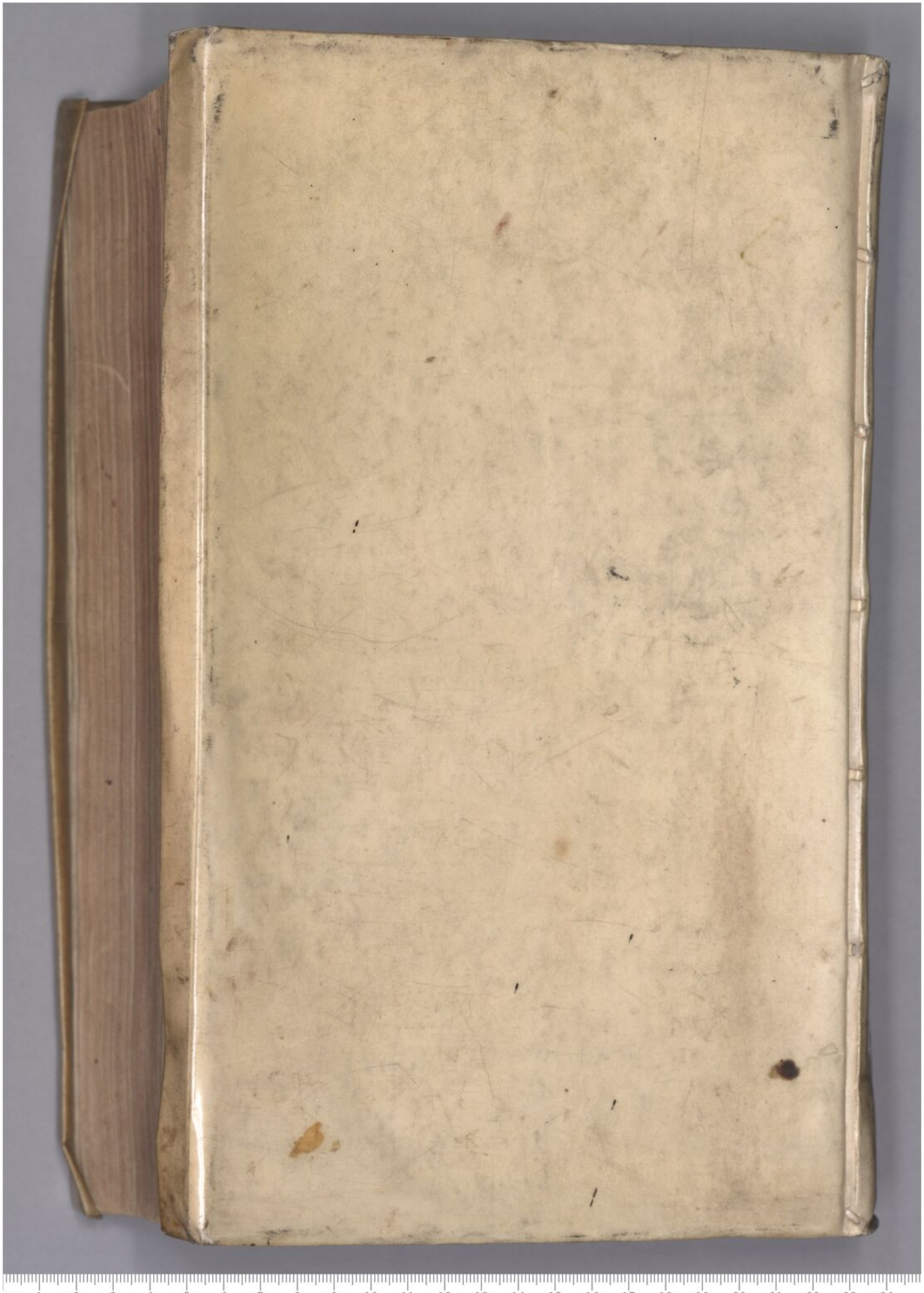
1-

H. Germ. II. 10. 1

H. G. G. 92.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [227] - -
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [228] - -

PUBLIC DOMAIN

Signatur: Leibn. Marg. 152, Stück 2, [229] - -